

Lagrådsremiss

Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 29 januari 2026

Simona Mohamsson

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Lagrådsremissen innehåller förslag om ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en stark kunskapsskola med kunskapsuppdraget i fokus. Det lämnas också förslag om hur läroplanerna för de olika skolformerna ska göras om i samma syfte. De ändringar som föreslås innebär bl.a. följande:

Skollagen ändras så att det framgår att utbildningen inom skolväsendet ska ha till syfte att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever samt att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare. Vårdnadshavare ska endast i viss utsträckning erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning.

Elevers tillgodogörande av kunskap framhålls och inte uppfyllande av betygskriterier. Sammantagen bedömning ska tillämpas för alla betygssteg, dvs. även för betyget E.

Läroplanerna för de obligatoriska skolformerna, som beslutas av regeringen, ska innehålla inledande delar, kursplaner och timplaner. Kursplanerna ska bestå av syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll, undervisningsstrategier samt betygs- och bedömningskriterier.

Det ska införas nya kursplaner för elever som är nybörjare i svenska språket, där betyg inte sätts.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2028. De ändringar som rör kommunal vuxenutbildning föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2031. Nya läroplaner för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska tillämpas från och med höstterminen 2028.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	40
3	Ärendet och dess beredning	42
4	Skolan behöver en tydligare kunskapsinriktning	43
4.1	De svenska kunskapsresultaten behöver förbättras	43
4.2	Det finns i dag ingen samlad läroplan för respektive skolform	44
4.3	Läroplanernas inledande delar utgör inte en ändamålsenlig grund för utbildningen	45
4.4	Kursplanerna utgör inte ett tillräckligt stöd för undervisningen	47
4.5	Det finns ett för starkt fokus på att uppfylla betygskriterierna	48
4.6	Kursplanen för svenska som andraspråk är inte ändamålsenlig	49
4.7	Lagrådsremissens disposition	49
5	Nuvarande reglering	50
5.1	Kort om skollagen och skolväsendet	50
5.2	Syftet med utbildningen	51
5.3	Skolans organisation och vårdnadshavares inflytande	51
5.4	Läroplanerna	52
5.5	Betyg och betygssättning	55
5.6	Kortfattat om ämnet svenska som andraspråk	59
5.7	Andra planerade ändringar i skollagen som rör samma delar av regleringen	60
6	Nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande	62
6.1	Det ska införas en samlad läroplan för varje obligatorisk skolform	62
6.2	Syftet med undervisningen ska tydliggöras och lärarnas roll ska stärkas	71
6.3	De inledande delarna i läroplanerna ska utgöra en bättre grund för utbildningen	86
6.4	Kursplanerna ska få en mer ändamålsenlig struktur	107
6.5	Kursplanernas innehåll ska utgå från principer som främjar en hög och likvärdig kvalitet	118
6.6	Det ska finnas särskilda principer för vissa områden	127
6.7	Fokus ska vara på elevens tillgodogörande av kunskap och inte uppfyllande av kriterier	138
6.8	Sammantagen bedömning ska användas för alla betygssteg	147
7	Grundläggande svenska för elever som är nybörjare i språket	151
7.1	En ny kursplan i grundläggande svenska ska införas	151

7.2	Betyg ska inte sättas i grundläggande svenska	157
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	160
9	Konsekvenser av förslagen	165
9.1	Vilka berörs av förslagen?	165
9.2	Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen	166
9.3	Ekonomiska konsekvenser för kommunerna	167
9.4	Konsekvenser för enskilda huvudmän	169
9.5	Konsekvenser för staten	169
9.6	Konsekvenser för företag	171
9.7	Konsekvenser för elever	172
9.8	Konsekvenser för skolans personal	176
9.9	Konsekvenser för jämställdhet	177
9.10	Konsekvenser för integration och utanförskap	177
9.11	Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen	178
10	Författningskommentar	178
10.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	178
10.2	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	221
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19).....	224
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag (SOU 2025:19)	232
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:19).....	262
Bilaga 4	Sammanfattning av betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) i relevant del	264
Bilaga 5	Betänkandets lagförslag (SOU 2025:18) i relevant del	266
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:18).....	293
Bilaga 7	Sammanfattning av betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8) i relevant del.....	295
Bilaga 8	Betänkandets lagförslag (SOU 2025:8) i relevant del ...	297
Bilaga 9	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:8).....	299
Bilaga 10	Sammanfattning av betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9) i relevant del.....	300
Bilaga 11	Betänkandets lagförslag (SOU 2025:9) i relevant del ...	304
Bilaga 12	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:9).....	307

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800),
2. lag om ändring i skollagen (2010:800).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 1 kap. 3, 4 och 11 §§, 3 kap. 2, 4, 5, 7, 10 och 12 i §§, 4 kap. 12 §, 7 kap. 5, 14 och 15 §§, 10 kap. 5, 8, 12, 13, 19, 20, 21, 23 a, 23 b, 31 a och 35 §§, 11 kap. 7, 11, 15–16 a, 22–23 a, 30 a och 34 §§, 12 kap. 5, 8, 12–13 a, 19, 20 och 21 §§, 13 kap. 5, 8, 12, 13, 20, 21 och 21 b §§, 15 kap. 24, 26 och 33 §§ och 18 kap. 4, 23, 25 och 26 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 10 kap. 16 a §, 11 kap. 19 a §, 12 kap. 16 a §, 13 kap. 17 b §, 15 kap. 22 b § och 18 kap. 22 b §, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

I denna lag avses med

– distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

– elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,

– fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

– fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,

– fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,

– konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,

– konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,

– lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,

– läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,

– lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,

– skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen *bestäms och* leds av lärare eller förskollärare, *och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande* mot mål som anges i denna lag samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna, och

– utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever *ska inhämta och utveckla kunskaper och värden*. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska *också* förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att *förmedla och förankra kunskaper och värden hos* barn och elever. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

11 §

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om läroplaner.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för en viss skolform eller för fritidshemmet meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan.

För varje skolform och för fritidshemmet ska en läroplan gälla som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. *Läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska också innehålla kursplaner och timplaner.*

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om läroplaner.

3 kap.

2 §¹

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt tillgodogör sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna, ska ges ledning och

¹ Senaste lydelse 2022:146.

stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

4 §

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i
1. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4, och
2. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 3 eller 5.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

5 §²

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas*, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå*, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Detsamma gäller om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

7 §³

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett

² Senaste lydelse 2022:146.

³ Senaste lydelse 2022:724.

nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas*, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium*, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller i stället för första–tredje styckena att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och i 9–12 §§ ska inte tillämpas, om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en åtgärd till stöd för nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §.

10 §⁴

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas*.

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och*

innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.

12 i §⁵

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.*

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.*

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

4 kap.

12 §

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska *i viss utsträckning* erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. *Av 1 kap. 3 § framgår att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

5 §⁶

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *uppfylla sådana betygskriterier*

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper*

⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, ska tas emot i anpassade grundskolan.

som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium som gäller för grundskolan, ska tas emot i anpassade grundskolan.

Frågan om mottagande i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i anpassade grundskolan, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i anpassade grundskolan utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

14 §⁷

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § tillgodogör sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Frågan om skolpliktens upphörande enligt första stycket prövas av hemkommunen. För en elev som går i specialskolan prövas frågan av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

15 §⁸

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 §

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium för respektive skolform. En elev i

⁷ Senaste lydelse 2022:146.

⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan har tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i anpassade gymnasieskolan eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 §

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 7 424 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för grundskolan.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

För varje ämne ska en kursplan gälla.

För varje ämne ska en eller i vissa fall flera kursplaner gälla. *Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för grundskolan.*

Varje kursplan ska innehålla

1. syfte,

2. ämnets bidrag till skolans mål,

3. mål och innehåll,

4. undervisningsstrategier, och

5. betygs- och bedömningskriterier.

Kursplanen för grundläggande svenska i ämnet svenska som andraspråk ska endast innehålla det som anges i andra stycket 1–4.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

12 §⁹

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *dels tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, dels i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.* Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

13 §

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* och i övrigt utvecklas

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för ak-*

så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

tuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygsriterierna för årskurs 7.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 a §

Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

19 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort* sig i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i ämnets kursplan i den del som avser mål och innehåll för aktuellt sta-*

för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

Nuvarande lydelse

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses

dium samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Föreslagen lydelse

20 §¹⁰

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Föreslagen lydelse

21 §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt

funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

stadium. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

23 a §

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 och som riskerar att i nästa årskurs inte *uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 och som riskerar att i nästa årskurs inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 10 som riskerar att inte *uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 10 som riskerar att inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 10 utan att ha uppnått

behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 10 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

Tiden för lovskola enligt första och andra styckena ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 10 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 a §¹¹

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 30 och 31 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

35 §¹²

En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev

¹¹ Senaste lydelse 2022:724.

¹² Senaste lydelse 2022:1104.

är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 36 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

11 kap.

7 §

Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 7 424 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 7 199 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för anpassade grundskolan.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

För varje ämne och ämnesområde ska gälla en kursplan.

För varje ämne och ämnesområde ska en eller i vissa fall flera kursplaner gälla. *Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för anpassade grundskolan.*

Varje kursplan ska innehålla
 1. syfte,
 2. ämnets eller ämnesområdets
 bidrag till skolans mål,
 3. mål och innehåll,
 4. undervisningsstrategier, och
 5. betygs- och bedömningskrite-
 rier eller bedömningskriterier.

*Kursplanen för grundläggande
 svenska i ämnet svenska som
 andraspråk ska endast innehålla
 det som anges i andra stycket 1–4.*

Regeringen eller den myndighet
 som regeringen bestämmer med-
 delar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av
 8 kap. 7 § regeringsformen med-
 dela föreskrifter om kursplaner.

15 §¹³

Minst en gång varje termin ska
 läraren, eleven och elevens vård-
 nadshavare ha ett utvecklings-
 samtal om hur elevens kunskapsut-
 veckling och sociala utveckling
 bäst kan stödjas samt om vilka
 insatser som behövs för att eleven
 ska uppfylla betygskriterierna eller
 kriterierna för bedömning av kun-
 skaper och i övrigt utvecklas så
 långt som möjligt inom ramen för
 läroplanen. Informationen vid ut-
 vecklingssamtalet ska grunda sig på
 en utvärdering av elevens utveck-
 ling i förhållande till läroplanen och
 betygskriterierna eller kriterierna
 för bedömning av kunskaper i de
 ämnen eller ämnesområden som
 eleven får undervisning i.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram
 som avses i 3 kap. 9 §.

Minst en gång varje termin ska
 läraren, eleven och elevens vård-
 nadshavare ha ett utvecklings-
 samtal om hur elevens kunskapsut-
 veckling och sociala utveckling
 bäst kan stödjas samt om vilka
 insatser som behövs för att eleven
 ska dels tillgodogöra sig de
 kunskaper som i ämnenas eller
 ämnesområdenas kursplaner anges
 i den del som avser mål och
 innehåll, dels i övrigt utvecklas så
 långt som möjligt inom ramen för
 läroplanen. Informationen vid
 utvecklingssamtalet ska grunda sig
 på en utvärdering av elevens
 utveckling i förhållande till läro-
 planen.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

16 §

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-
 samtal, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens
 kunskapsutveckling i förhållande
 till

1. ge omdömen om elevens
 kunskapsutveckling i förhållande
 till de kunskaper som i ämnenas
 eller ämnesområdenas kursplaner

anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i, och

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 a §

I årskurs 7–10 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) betygskriterierna i ämnet, eller
b) kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

Nuvarande lydelse

Lydelse enligt SFS 2025:729

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättning bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*.

Föreslagen lydelse

19 a §

Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.

Föreslagen lydelse

22 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort*

och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

Nuvarande lydelse

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

sig i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Föreslagen lydelse

23 §¹⁴

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.*

¹⁴ Senaste lydelse 2022:146.

23 a §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 7 eller 10*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *den del av ett ämnes kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 a §¹⁵

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 29 och 30 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnena eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

En fristående anpassad grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i anpassade grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 35 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

12 kap.

5 §

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 604 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen*

¹⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

ska ingå i läroplanen för specialskolan.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

För varje ämne ska gälla en kursplan.

8 §¹⁷

För varje ämne ska en eller i vissa fall flera kursplaner gälla. Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för specialskolan. De kursplaner som gäller för grundskolan ska även anses ingå i läroplanen för specialskolan. I läroplanen för specialskolan ska därutöver ingå sådana kursplaner som är specifika för specialskolan utifrån olika elevers funktionsnedsättningar.

De kursplaner som avses i första stycket fjärde meningen ska innehålla

1. syfte,
2. ämnets bidrag till skolans mål,
3. mål och innehåll,
4. undervisningsstrategier, och
5. betygs- och bedömningskriterier eller bedömningskriterier.

För elever med intellektuell funktionsnedsättning får anpassade grundskolans kursplaner tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. Anpassade grundskolans kursplaner får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

För elever med intellektuell funktionsnedsättning får anpassade grundskolans kursplaner tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. Anpassade grundskolans kursplaner får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddelat föreskrifter om kursplaner.

12 §¹⁸

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

13 §

I årskurs 1–7 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i*

¹⁸ Senaste lydelse 2022:146.

kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 6 och 7 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

13 a §

I årskurs 8–11 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium, och*

a) *betygskriterierna i det ämne som eleven får undervisning i, eller*

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i det ämnesområde som eleven får undervisning i, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kun-*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets*

skaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper*.

Nuvarande lydelse

Lydelse enligt SFS 2025:729

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*.

Föreslagen lydelse

16 a §

Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.

Föreslagen lydelse

19 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 6 och 7, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 8,

2. i årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 8, och

3. efter årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 11.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §¹⁹

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

21 §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 8 eller 11. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver

liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygs-kriterierna för ett visst betyg*.

dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

13 kap.

5 §

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 5 007 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för sameskolan.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

För varje ämne ska en kursplan gälla.

För varje ämne ska en *eller i vissa fall flera kursplaner* gälla. Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för sameskolan. De kursplaner som gäller för grundskolan ska även anses ingå i läroplanen för sameskolan. I läroplanen för sameskolan ska därutöver en kursplan för ämnet samiska ingå.

Kursplanen för ämnet samiska ska innehålla

1. syfte,
2. ämnets bidrag till skolans mål,
3. mål och innehåll,
4. undervisningsstrategier, och
5. betygs- och bedömningskriterier.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

13 §

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnads-

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

havare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygsriterierna för årskurs 7.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 b §

Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

20 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet och* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygsriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygsriterierna för årskurs 7, och

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygsriterierna för årskurs 7.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §²¹

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygsriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygsriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Lydelse enligt SFS 2025:729

Föreslagen lydelse

21 b §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av betygsriterierna för årskurs 7. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygsriterierna för ett visst betyg.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för mellanstadiet. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna tillgodogöra sig dessa delar.

15 kap.*22 b §*

Betyg ska inte sättas för en elev i grundskolans ämne svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska, i de fall sådan undervisning förekommer.

24 §²²

Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygs-kriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper i dessa delar, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

26 §²³

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *betygskrite-*

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *den del av en*

²² Senaste lydelse 2022:147.

²³ Senaste lydelse 2022:146.

rierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

Trots vad som anges i första stycket ska sådana delar av *betygskriterierna* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter *alltid uppfyllas*.

ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

Trots vad som anges i första stycket *får det inte bortses från* sådana delar av *en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll* och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

33 §²⁴

Varje huvudman för en fristående gymnasieskola ska ta emot alla ungdomar som har rätt till den sökta utbildningen i gymnasieskolan. Mottagandet till en viss utbildning får dock begränsas till att avse

1. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
2. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E*, eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

När det gäller programinriktat val som utformas för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion finns särskilda bestämmelser i 17 kap. 29 § om när huvudmannen för en fristående skola är skyldig att ta emot ungdomar som uppfyller behörighetskraven för sådan utbildning.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 16 kap. 54 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan utbildning som avses i första stycket andra meningen.

18 kap.

4 §²⁵

Utbildningen i anpassade gymnasieskolan ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygs-kriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas.

Utbildningen i anpassade gymnasieskolan ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att i gymnasieskolan tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E.

De ungdomar som tillhör målgruppen för anpassade gymnasieskolan har rätt att bli mottagna i anpassad gymnasieskola om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

22 b §

Betyg ska inte sättas för en elev i grundskolans eller anpassade grundskolans ämne svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska, i de fall sådan undervisning förekommer.

23 §²⁶

Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygs-kriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

²⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

²⁶ Senaste lydelse 2022:147.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E i dessa delar för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

För den elev som inte har uppfyllt betygskriterierna för betyget E, ska betyg inte sättas.

För den elev som inte har tillgodogjort sig de kunskaper som i en ämnesplan anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som motsvarar betyget E, ska betyg inte sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

25 §²⁷

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *betygs-kriterierna*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska *uppfylla betygs-kriterierna för ett visst betyg*.

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska *tillgodogöra sig dessa delar*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena *ska sådana delar av betygs-kriterierna* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter *alltid uppfyllas*.

Trots vad som anges i första och andra styckena *får det inte bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

Betyg ska inte sättas på ämnesområden. För ämnesområdena ska det finnas *kriterier för bedömning av kunskaper*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om *kriterier för bedömning av kunskaper*.

Betyg ska inte sättas på ämnesområden. För ämnesområdena ska det finnas *bedömningskriterier*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om *bedömningskriterier*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i årskurs 1–8 i grundskolan och anpassade grundskolan, i årskurs 1–9 i specialskolan samt i sameskolan,

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 första året i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, och

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för årskurs 9 och 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 10 och 11 i specialskolan, för andra och tredje året i gymnasieskolan och för andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2028/29, för årskurs 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 11 i specialskolan, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2029/30 samt för fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2030/31.

4. Äldre bestämmelser gäller även fortfarande för utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år som har påbörjats före höstterminen 2028.

5. Utbildning i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028 men som inte slutförts inom den tid som anges i punkten tre ska fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

²⁸ Senaste lydelse 2022:146.

2.2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 37 och 38 §§ skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

37 §¹

Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda.

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet som helhet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de *kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E i dessa delar för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

Betygskriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

38 §²

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av betygskriterierna. Med särskilda skäl avses

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen *på en kurs* bortses från enstaka delar av betygskriterierna *och vid betygs-*

¹ Senaste lydelse 2022:147.

² Senaste lydelse 2022:1315.

funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

sättningen i ett ämne bortses från enstaka delar av den del av ämnesplanen som avser syfte och centralt innehåll. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg eller tillgodogöra sig aktuella kunskaper.

Vid betygssättning inom anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå får en intellektuell funktionsnedsättning beaktas bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana delar av betygskriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana delar av betygskriterierna *i kurser* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas. *Det får inte heller bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2031.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning på kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 14 december 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolornerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta skulle uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på fakta och ämneskunskaper och bättre anpassning efter barns kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. Utredningen, som tog namnet Läroplansutredningen, överlämnade den 26 februari 2025 betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats.

Regeringen beslutade den 22 juni 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Förslagen ska syfta till att betyg och meritvärden från grundskolan och gymnasial nivå mer rättvisande speglar elevers ämneskunskaper samt till att motverka betygsinflation. Utredningen, som tog namnet Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden, överlämnade den 19 februari 2025 betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). I lagrådsremissen behandlas förslag från betänkandets avsnitt 9.3 och 9.4 om betygskriteriernas utformning, att ändra uttrycket ”uppfylla kriterier”, samt principen om sammantagen bedömning för hela betygsskalan. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 4*. Betänkandets lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 5*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats.

Regeringen beslutade den 2 november 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för ett stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan. Syftet var att åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan genom flera samverkande åtgärder. Utredningen, som tog namnet Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan, överlämnade den 29 januari 2025 betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8). I lagrådsremissen behandlas förslag från betänkandets avsnitt 3.2 om att vårdnadshavare i begränsad omfattning ska erbjudas möjlighet till inflytande. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 7*. Betänkandets lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 8*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 9*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats.

Regeringen beslutade den 14 december 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över ämnet svenska som andraspråk i syfte att ämnet bättre ska möta behoven både hos elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket och hos elever som kommit längre i sin andraspråksutveckling. Utredningen, som tog namnet Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen, överlämnade den 31 januari 2025 betänkandet På språklig grund (SOU

2025:9). I lagrådsremissen behandlas förslag från betänkandets avsnitt 8 om att grundläggande svenska som andraspråk ska införas med nya kursplaner. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 10*. Betänkandets lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 11*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 12*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats.

Denna lagrådsremiss efterföljs av tre andra lagrådsremisser beslutade samma dag, i vilka det föreslås ändringar i delvis samma paragrafer i skollagen (2010:800). De lagförslag som lämnas i lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget, i lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan och i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem träder i berörda delar i kraft samtidigt som de ändringar som föreslås i denna lagrådsremiss. Det innebär att lagförslagen i denna lagrådsremiss har beaktats i dessa tre lagrådsremisser.

4 Skolan behöver en tydligare kunskapsinriktning

4.1 De svenska kunskapsresultaten behöver förbättras

Sverige behöver en stark kunskapsskola där alla lärare har goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag och där alla elever ges förutsättningar att nå utbildningens mål. Att förmedla kunskap är skolans viktigaste uppdrag och grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska prioriteras tidigt. Att alla elever tidigt lär sig dessa grundläggande färdigheter är en förutsättning för deras fortsatta lärande i alla skolans ämnen, och på sikt för möjligheterna att fullfölja en utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden.

Den svenska skolan nådde länge goda kunskapsresultat, vilket bl.a. framgår av internationella kunskapsmätningar. Svenska elevers kunskaper i läsförståelse och naturkunskap var enligt flera internationella kunskapsmätningar på en internationell toppnivå, medan kunskaperna i matematik som bäst var strax under toppnivån (se bl.a. Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Statens skolverk 2009). Svenska elevers kunskapsresultat inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolans senare år försämrades därefter påtagligt, både i jämförelse med tidigare år och i jämförelse med andra länder. De senaste internationella kunskapsmätningarna ger en varierad bild av svenska elevers kunskaper. Till exempel visar TIMSS 2023 på förbättrade resultat i matematik för elever i årskurs 4 och 8. Samtidigt visar PISA 2022 och PIRLS 2021 på oroväckande låga kunskaper, inte minst när det gäller en så grundläggande färdighet som att kunna läsa. De internationella kunskapsmätningarna visar dessutom att skillnaden mellan skolor och mellan elevgrupper ökar, bl.a. utifrån socioekonomisk bakgrund. När det gäller läsförmågan har resultaten för de elever som inte alltid talar svenska i hemmet försämrats

mer än för de elever som alltid talar svenska i hemmet (se Skolverkets rapporter PIRLS 2021, PISA 2022 och TIMSS 2023).

Det är också alltför många elever som inte når målen för utbildningen. Våren 2025 var 15,9 procent av de elever som gick ut årskurs 9 inte behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan (15,6 procent av flickorna och 16,2 procent av pojkarna). Nästan 19 700 elever saknade därmed behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Av dessa hade 57 procent svensk bakgrund medan 43 procent hade utländsk bakgrund. Jämförelsevis hade 73,2 procent av samtliga elever i årskurs 9 svensk bakgrund medan 26,8 procent hade utländsk bakgrund (Skolverkets statistik 2025).

Behov av stärkta insatser för ökad måluppfyllelse finns inte bara i grundskolan utan även i de tre motsvarande skolformerna anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Specialskolan och anpassade grundskolan är skolformer för barn med vissa funktionsnedsättningar. Sameskolan ger en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan. Elever från sameskolan läser årskurs 7–9 i grundskolan. Som exempel på behov av insatser kan nämnas att av de elever som avslutade specialskolan läsåret 2024/25 var endast 48,7 procent behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan (50,0 procent av flickorna och 48,2 procent av pojkarna).

4.2 Det finns i dag ingen samlad läroplan för respektive skolform

Utgångspunkten för undervisningen i skolan är den läroplan som finns för varje skolform och för fritidshemmet. För grundskolan gäller Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22). Att läroplanerna är ändamålsenliga, dvs. fokuserar undervisningen på rätt saker och även i övrigt skapar de bästa förutsättningarna för elevernas lärande, är av stor vikt för kunskapsresultaten.

Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanerna för grundskolan, specialskolan och sameskolan innehåller fem delar: skolans värdegrund och uppdrag (del 1), övergripande mål och riktlinjer (del 2), förskoleklassen (del 3), fritidshemmet (del 4) samt kursplaner i varje ämne (del 5). Kursplanerna kompletteras med kriterier för bedömning av kunskaper och betygs-kriterier som formellt inte är en del av läroplanen. Läroplanen för den anpassade grundskolan skiljer sig åt på så sätt att det inte finns avsnitt om förskoleklassen och fritidshemmet och att kursplaner finns för såväl ämnen som ämnesområden (se vidare avsnitt 5). Utöver läroplanerna finns även timplaner som reglerar undervisningstiden. Dessa finns i bilaga 1–4 i skolförordningen (2011:185).

De inledande delarna (del 1 och 2) i läroplanerna för alla obligatoriska skolformer är förordningar som regeringen beslutar om (se avsnitt 5). Även grundskolans kursplaner ingår i förordningen med läroplan för grundskolan. Däremot beslutar Skolverket genom föreskrifter om betygs-kriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper. För de andra obligatoriska skolformerna beslutar Skolverket genom föreskrifter om de

kursplaner som är specifika för anpassade grundskolan, specialskolan respektive sameskolan samt om betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper.

På gymnasial nivå däremot ingår betygskriterierna i ämnesplanerna. Det är regeringen som beslutar om ämnesplanerna, inklusive kriterierna, för de gymnasiegemensamma ämnena, dvs. de ämnen som ska ingå i alla nationella program i gymnasieskolan. Dessa ämnen är engelska, historia, idrott och hälsa, matematik, naturkunskap, religionskunskap, samhällskunskap samt svenska och svenska som andraspråk. Ämnesplanerna för de gymnasiegemensamma ämnena regleras i en och samma förordning. För övriga ämnen på gymnasial nivå är det Skolverket som beslutar om ämnesplanerna i sin helhet genom föreskrifter.

Denna ordning främjar inte en helhetssyn på styrdokumentet, där det ska vara tydligt hur samtliga delar hänger ihop. Snarare särskiljs delar åt på ett ologiskt sätt vilket kan uppfattas som inkonsekvent och svårt att förstå. Det är bl.a. svårt att motivera den åtskillnad som finns mellan de obligatoriska skolformerna när det gäller vem som beslutar om kursplanerna. Det framstår även som ologiskt att regeringen beslutar om de gymnasiegemensamma ämnena i sin helhet, men inte om helheten för grundskolans ämnen. Detta trots att grundskolan är en obligatorisk skolform. Till skillnad mot i många andra länder ingår inte heller läroplanen i läroplanen. Den regleras i stället genom en bilaga till skolförordningen. Denna ordning främjar inte att beslut som hänger tätt ihop, t.ex. om innehållet i kursplanerna och tiden för undervisningen i ämnet, alltid hanteras samlat.

4.3 Läroplanernas inledande delar utgör inte en ändamålsenlig grund för utbildningen

Både struktur och innehåll behöver uppdateras

De inledande delarna i läroplanerna (del 1 och 2) har inte genomgått någon genomgripande förändring sedan 1994 års Läroplan för de obligatoriska skolformerna (Lpo 94). Av den anledningen finns det skrivningar som är daterade och behöver ses över utifrån aktualitet. Det finns även flera skrivningarna som innebär en upprepning i relation till skollagen (2010:800) och skolförordningen, bl.a. vad gäller särskilt stöd. Det finns också upprepningar gentemot kursplanerna, framför allt i läroplanens avsnitt 2.2 om kunskaper. Dessutom finns det många upprepningar mellan de olika avsnitten i del 1 och 2, vilket skapar otydlighet. Efter införandet av 2011 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) har också flera tillägg gjorts i de inledande delarna i läroplanen, bl.a. om digital kompetens, jämställdhet samt sexualitet, samtycke och relationer. Dessa tillägg har ökat upprepningarna mellan olika avsnitt. De har också gjort att balansen mellan olika områden har förskjutits och bidragit till överlastning av de inledande delarna.

Det finns därmed ett behov av att göra ändringar både vad gäller textens struktur och innehåll för att visa på hur de olika skrivningarna i läroplanen hänger samman med varandra och bildar en ändamålsenlig helhet.

Det finns ett för ensidigt fokus på individen

Sedan Lpo 94 finns det en stark betoning på individen i läroplanerna. I Lpo 94 betonades en syn på kunskap och lärande som starkt lyfte fram elevens egen aktivitet för att nå kunskap. En tolkning som fick stor spridning var att kunskap inte går att förmedla eller överföra från den som undervisar till den som lär. Därmed ansågs inte heller den form av undervisningspraktik som i dagligt tal går under begrepp som förmedlingspedagogik eller katederundervisning som gångbar. Lärarnas roll skulle i stället förändras och lärarna skulle inte längre förmedla kunskap utan handleda eleverna i deras lärande. Ansvaret för elevernas kunskapsutveckling lades därmed i större utsträckning på dem själva. I läroplanerna betonas även lärarnas skyldigheter att anpassa undervisningen till varje elevs individuella behov och kraven på vad eleverna ska visa för kunskaper är höga samtidigt som elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande lyfts fram. Detta har lett till förväntningar som kan vara omöjliga för enskilda lärare att leva upp till inom ramen för den i huvudsak kollektiva verksamhet som skolan utgör och där elever undervisas gemensamt. Dessutom kan det bli otydligt att det är lärarna som ansvarar för undervisningen. Delvis som en följd av detta har undervisningsmönster och arbets sätt i klassrummen förändrats i riktning mot mer individuellt arbete för eleverna.

Dagens kunskapssyn är för mångtydig och komplex

I de två inledande delarna av läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer framgår den kunskapssyn som läroplanen utgår ifrån. Här anges bl.a. att kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. De s.k. fyra F:en, dvs. fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet, introducerades i Lpo 94. I Lgr 11 infördes begreppet förmåga som ett samlingsbegrepp för samtliga dessa kunskapsformer. Detta gäller även i Lgr 22, med tillägget att vissa mål i ämnets syfte uttrycks som ”kunskaper om” eller ”förståelse av”. Det finns därmed en hög grad av komplexitet vad gäller kunskapsbegrepp i dagens läroplaner. Det framgår även av läroplanerna att skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Den kunskapsdiskussion som förutsätts ske lokalt på skolorna verkar dock inte ha kommit till stånd i någon större omfattning. Det går vidare att ifrågasätta om det är rimligt att alla lärare på alla skolor ska lägga tid och kraft på en sådan diskussion, i stället för att förhålla sig till en mer tydligt formulerad kunskapssyn i läroplanerna.

Det kan även anses att kunskapssynen i läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer i allt för stor utsträckning präglas av en syn på kunskaper som rörliga, relativa eller subjektiva. När kunskaper inte ses som något objektivt riskerar det att leda till att elever inte kan lita på att det man lär sig i grundskolan också kommer att vara betydelsefullt och giltigt senare i livet. Om varje synsätt kan ställas bredvid andra, och de anses vara lika giltiga, försvåras även lärarens möjligheter att lära eleverna vad som är sant, vad vi inte vet, vad vi tror men inte kan belägga och vad som är åsikter. Det riskerar att förminska undervisningens betydelse och

lärares roll. Det är även viktigt att ta tillvara tiden i grundskolan och motsvarande skolformer på bästa sätt. När betydande tid läggs på problematiserande ansatser eller kritiska analyser, blir det mindre tid som läggs på att förmedla grundläggande kunskaper och färdigheter. Detta samtidigt som det finns stora brister när det gäller så centrala områden som att eleverna ska lära sig att läsa.

Det finns därmed mycket som talar för att kunskapssynen i läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer är allt för mångtydig och komplex. Detta riskerar att försvåra lärarnas arbete med att förmedla sådana tillförlitliga och mer beständiga kunskaper och färdigheter som alla samhällsmedborgare behöver och som krävs för den fortsatta skolgången.

4.4 Kursplanerna utgör inte ett tillräckligt stöd för undervisningen

Kursplanerna spelar en central roll i den statliga styrningen av skolan. Det är genom dessa som mål och innehåll för det berörda ämnet bestäms. Den kunskapssyn som framgår av de inledande delarna av läroplanen konkretiseras därmed i kursplanerna. Regeringen anser, i likhet med vad som framhålls i Läroplansutredningens betänkande (SOU 2025:19), att det finns ett antal brister i konstruktionen av dagens kursplaner. Till dessa hör följande:

- Det är för ottydligt vad det är meningen att eleverna ska kunna och när det är meningen att de ska göra det.
- Det är en för svag progression mellan stadier och årskurser.
- Kursplanerna och betygskriterierna är inte tillräckligt anpassade till elevernas kognitiva utveckling och skilda förutsättningar.
- Det är för lite fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, särskilt i låg- och mellanstadiet.
- Det behöver ingå fler delar i kursplanerna så att varje enskild del kan renodlas mer utifrån sina tänkta funktioner.
- Kursplanerna saknar en systematisk koppling till läroplanernas inledande delar, vilket gör att det blir oklart vem som ska ta ansvaret för de områden som lyfts fram i de inledande delarna.
- Det saknas i stor utsträckning anvisningar om undervisningens genomförande, vilket har funnits i tidigare svenska kursplaner och är vanligt internationellt.
- Det är för stort fokus på bedömning och betyg i relation till undervisning och lärande.
- Kursplanerna präglas av en för stark strävan att använda generella begrepp i stället för ämnesspecifika och vedertagna termer, vilket leder till ottydlighet.

Sammantaget medför dessa brister att dagens kursplaner inte i tillräcklig utsträckning främjar en undervisning med hög och likvärdig kvalitet, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det finns därmed ett stort behov av att även se över såväl strukturen som innehållet i kursplanerna.

4.5 Det finns ett för starkt fokus på att uppfylla betygskriterierna

Det finns ett för starkt fokus på bedömning och betygssättning i svensk skola, vilket kan göra att för lite uppmärksamhet riktas mot vad det är som eleverna ska lära sig av undervisningen. Det kan finnas flera skäl till det. En viktig faktor är den skarpa gränsen för godkända betyg. Lärare ska i dag vid betygssättning göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Det innebär att svaga kunskaper i vissa avseenden kan balanseras upp av starka kunskaper i andra avseenden. För betyget E, som är det lägsta godkända betyget ska dock samtliga betygskriterier vara uppfyllda. Sammantagen bedömning gäller alltså endast för betygen D–A. Elever som inte uppfyller samtliga betygskriterier för betyget E får F som är ett icke godkänt betyg. Skillnaden mellan att få ett godkänt och ett icke godkänt betyg kan få stor betydelse för den enskilda eleven, bl.a. när det gäller att bli behörig till de nationella programmen i gymnasieskolan. År 2025 var det 15,9 procent av eleverna i grundskolan som inte blev behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan (15,6 procent av flickorna och 16,2 procent av pojkarna). Enligt Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden framgår, vid en jämförelse med andra jämförbara länder, att en betydligt högre andel svenska grundskoleelever underkänns och att färre svenska ungdomar går vidare till en sammanhållen utbildning på gymnasial nivå, trots att kunskapsnivån är jämförbar. År 2018 låg Sverige nästan fyra gånger högre än genomsnittet i EU vad gäller andel obehöriga till gymnasial utbildning. Den skarpa godkäntgränsen påverkar även elevens meritvärde när eleven ska söka till gymnasieskolan eftersom betyg E–A ger 10–20 poäng, medan F ger 0 poäng. I lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss, föreslås att det ska införas ett nytt betygssystem med tio betygssteg utan en skarp godkäntgräns, där betyg 4–5 står för godtagbara kunskaper och 1–3 står för begränsade kunskaper. Det föreslås i den lagrådsremissen också att antagningen till gymnasieskolan, som i dag sker utifrån krav på ett antal godkända betyg, bl.a. i vissa ämnen, i stället ska utgå från ett genomsnittligt meritvärde om 4 som räknas fram utifrån två underlag, dels betyg, dels nationella slutprov. Alla betygssteg föreslås ligga till grund för framräknandet av det meritvärdet, även stegen 1–3. Av beräkningar som presenterats i utredningens betänkande framgår att det nya betygssystemet och de nya antagningsreglerna kommer att medföra att andelen elever som kommer att vara obehöriga till ett nationellt program ungefärligen kommer att halveras, till 8–10 procent av en årskull. Den andelen är dock fortfarande för hög. Fler ändringar behöver göras i det svenska skolsystemet, för att höja elevernas kunskaper och för att fler ska bli behöriga till nationella program i gymnasieskolan.

Det faktum att dagens betygskriterier är förhållandevis detaljerade har lett till ett starkt fokus på bedömning och betygssättning i alla led av undervisningen. I flera bestämmelser i skollagen, som har olika syften, hänvisas till uppfyllande av betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper. Betygskriterierna får betydelse i flera olika situationer, bl.a. vid

bedömningen av rätt till stöd och särskilt stöd, mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan, placering i resursskola, skollplikts upphörande, erbjudande om lovskola samt vid utvecklingssamtal och betygssättning. Sammantaget skapar betygssystemet, inklusive betygsriterierna, ett starkt fokus på bedömning och betygssättning av elevens prestationer i stället för att rikta uppmärksamheten mot det som eleverna ska lära sig, dvs. mål och innehåll för undervisningen. Detta förstärkas av de ovan redovisade principerna för betygssättning. Den skarpa gränsen för betyget E kan skapa ett starkt fokus på varje del av betygsriterierna. Det gör även att lärares tolkning av vad som krävs för att uppfylla varje del av betygsriterierna kan få en mycket stor påverkan på elevens betyg, samtidigt som det har visat sig mycket svårt eller omöjligt för lärare att tolka betygsriterierna på samma sätt i hela landet.

Den skarpa godkänthgränsen kan även leda till att lärare pressas av elever, vårdnadshavare och rektorer att sätta ett godkänt betyg trots att läraren bedömer att eleven inte har tillräckliga kunskaper. Det kan också leda till att lärare fokuserar undervisningen mer mot att de elever som riskerar att inte få ett godkänt betyg ska klara gränsen för betyget E, snarare än att se till elevgruppens behov som helhet.

4.6 Kursplanen för svenska som andraspråk är inte ändamålsenlig

I de obligatoriska skolformerna, i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan finns det två svenskämnen: svenska och svenska som andraspråk. Målgruppen för ämnet svenska som andraspråk är bred och språkligt heterogen. Det innebär att eleverna befinner sig på mycket olika nivåer i sin språkutveckling, vissa på nybörjarnivå och andra på en relativt avancerad nivå. Elever som läser svenska som andraspråk har därmed i hög grad varierande förutsättningar och behov. Trots det är den sammantagna bilden att innehållet i kursplanerna för svenska som andraspråk i högre grad är anpassat efter elever som kommit längre i sin språkutveckling än efter elever som är nybörjare i svenska språket. Kursplanerna möter därför inte behoven hos elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska och ger inte heller stöd till lärarna avseende hur undervisningen ska läggas upp för dessa elever eller hur elevernas kunskaper ska bedömas. Det finns därmed en risk att elever inte får en likvärdig undervisning i ämnet svenska som andraspråk och att undervisningen i svenska som andraspråk inte är anpassad efter elevernas olika språkliga förutsättningar.

4.7 Lagrådsremissens disposition

I denna lagrådsremiss lämnas i avsnitt 6.1 förslag till ändringar i skollagens bestämmelse om läroplaner som innebär att det ska införas en samlad läroplan för varje obligatorisk skolform som bl.a. inkluderar kursplaner och timplaner och som beslutas av regeringen. I avsnitt 6.2 lämnas förslag om ändringar i skollagens bestämmelser om syftet med utbildningen och definitionen av undervisningen samt förslag om att vårdnads-

havares rätt till inflytande över utbildningen ska begränsas. I avsnitt 6.3 föreslås att de inledande delarna i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna ska få en ny struktur och ett nytt innehåll. Vidare föreslås att skollagens bestämmelser om kursplaner ska preciseras så att det anges vilka delar en kursplan ska innehålla (avsnitt 6.4). Det föreslås också att kursplanernas innehåll ska utgå från principer som främjar en hög och likvärdig kvalitet (avsnitt 6.5) samt att det ska finnas särskilda principer för vissa områden (avsnitt 6.6). I avsnitt 6.7 och 6.8 föreslås ändringar i skollagen som innebär att fokus ska vara på elevens tillgodogörande av kunskap och inte på uppfyllande av betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper samt att vid betygssättning ska sammantagen bedömning användas för alla betygssteg, dvs. även för betyget E. I avsnitt 7 lämnas förslag om att det ska finnas en kursplan för grundläggande svenska inom ämnet svenska som andraspråk för elever som är nybörjare i språket. Det föreslås också att betyg inte ska sättas i detta ämne i den del som undervisningen har avsett grundläggande svenska. Först lämnas dock en inledande redogörelse för nuvarande reglering (avsnitt 5).

5 Nuvarande reglering

5.1 Kort om skollagen och skolväsendet

I skollagen (2010:800) regleras dels skolväsendet, dels viss annan verksamhet. I skolväsendet ingår skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning (komvux). Fritidshem ingår i skolväsendet men är inte en skolform (1 kap. 1 §). Förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola är obligatoriska skolformer. Förskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux är frivilliga skolformer.

Anpassade grundskolan är en skolform som är anpassad för elever med intellektuell funktionsnedsättning (11 kap. 2 § skollagen). Specialskolan är en skolform för barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller anpassade grundskolan och som har vissa i skollagen angivna funktionsnedsättningar (7 kap. 6 § och 12 kap. 2 § skollagen). Sameskolan ger en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan (13 kap. 2 § skollagen). Elever från sameskolan läser årskurs 7–9 i grundskolan. Komvux består av utbildning på grundläggande nivå, anpassad utbildning på grundläggande nivå, utbildning på gymnasial nivå, anpassad utbildning på gymnasial nivå och utbildning i svenska för invandrare (sfi) (20 kap. 3 § skollagen).

Riksdagen har efter förslag i propositionen En tioårig grundskola beslutat att grundskolan ska utökas och bli tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289). Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med en ny första årskurs, så att den anpassade grundskolan blir tioårig,

specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

5.2 Syftet med utbildningen

Syftet med utbildningen inom skolväsendet regleras i 1 kap. 4 § skollagen. Där anges i första stycket att utbildningen syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt att den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vidare anges att utbildningen också ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I andra stycket anges att i utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov, att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt, samt att en strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I tredje och sista stycket anges att utbildningen också syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

I skollagen görs en skillnad mellan undervisning och utbildning. Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Med utbildning avses verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter (1 kap. 3 §).

5.3 Skolans organisation och vårdnadshavares inflytande

Bestämmelser om huvudmannens, rektorns, lärares och förskollärares uppgifter och ansvar finns i 2 kap. skollagen.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 §).

Rektorn leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap. 9 §).

Det finns en omfattande reglering om vilka som får undervisa i skolväsendet i 2 kap. 13–18 §§. Där anges bl.a. att huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet

(2 kap. 13 §). Sådana föreskrifter har meddelats i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare.

En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt vissa föreskrifter (2 kap. 15 §).

I förskolan och fritidshemmet får det, utöver legitimerade förskollärare och legitimerade och behöriga lärare, i undervisningen finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att elevernas eller barnens utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 §).

I 4 kap. 9–14 §§ skollagen finns det en reglering om barns, elevers och vårdnadshavares inflytande och om samråd. Denna reglering innebär bl.a. att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen, att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem samt att informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen och elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas (9 §). Vidare ska elevföreträdare och övriga elever ska ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse (10 §). Vårdnadshavare för barn i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen (12 §). Vid varje förskole- och skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med barnen, eleverna och de vårdnadshavare som avses i 12 §. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen, eleverna och vårdnadshavarna (13 §). Barnen, eleverna och vårdnadshavarna ska informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas (14 §).

Det finns, tillsammans med bl.a. skrivningar rörande skola och hem, även skrivningar om elevers inflytande i läroplanerna, se avsnitt 5.4.

5.4 Läroplanerna

För varje skolform och för fritidshemmet ska en läroplan gälla som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om läroplaner och kursplaner (se 1 kap. 11 § och bl.a. 10 kap. 8 § skollagen).

5.4.1 Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Regeringen har beslutat den nuvarande läroplanen för grundskolan genom förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Den innehåller inledande delar och kursplaner.

Enligt skollagen ska en kursplan i grundskolan gälla för varje ämne (10 kap. 8 §).

De inledande delarna av läroplanen består av del 1 Skolans värdegrund och uppdrag samt del 2 Övergripande mål och riktlinjer.

Skolans värdegrund och uppdrag är uppdelat i avsnitten: Grundläggande värden; Förståelse och medmänsklighet; Saklighet och allsidighet; En likvärdig utbildning; Rättigheter och skyldigheter; Skolans uppdrag; God miljö för utveckling och lärande; Varje skolas utveckling.

Övergripande mål och riktlinjer är uppdelat i avsnitten: 2.1 Normer och värden; 2.2 Kunskaper; 2.3 Elevernas ansvar och inflytande; 2.4 Skola och hem; 2.5 Övergång och samverkan; 2.6 Skolan och omvärlden; 2.7 Bedömning och betyg; 2.8 Rektorns ansvar. Flera av dessa avsnitt är i sin tur uppdelade i kategorierna Mål respektive Riktlinjer samt andra underkategorier.

I fråga om Elevernas ansvar och inflytande, anges bl.a. att de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever, att elever ska ges inflytande över utbildningen, att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem, att informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad samt att eleverna alltid ska ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. I fråga om Skola och hem anges bl.a. att skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande. Det framgår även att alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet. Vidare anges att läraren ska samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling.

Kursplanerna består av avsnitten ämnets syfte och centralt innehåll. Kursplanerna är stadiindelade. Grundskolan är indelad i lågstadium (årskurs 1–3), mellanstadium (årskurs 4–6) och högstadium (årskurs 7–9), se 10 kap. 3 § skollagen. När den tioåriga grundskolan införs fr.o.m. läsåret 2028/29 kommer lågstadiet att omfatta årskurs 1–4, mellanstadiet årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10.

Kursplanerna kompletteras av betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper som Skolverket har beslutat (SKOLFS 2011:19). Betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper är formellt inte en del av läroplanen. Kriterierna innehåller detaljerad information om vad eleverna ska kunna för att uppnå olika betygssteg och kriterium för bedömning av kunskaper i olika ämnen.

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom anpassade grundskolan (s.k. integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det (7 kap. 9 § skollagen), se vidare avsnitt 5.4.2.

5.4.2 Läroplanerna för de övriga obligatoriska skolformerna samt integrerade elever

I anpassade grundskolan ska en kursplan gälla för varje ämne eller ämnesområde (11 kap. 11 § skollagen). Utbildning inom ämnesområden – t.ex. kommunikation, motorik och vardagsaktiviteter – är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen (11 kap. 5 § skollagen).

Även inom specialskolan ska en kursplan gälla för varje ämne enligt 12 kap. 8 § samma lag. I bestämmelsen anges även i vilka situationer kursplaner för den anpassade grundskolan respektive specialskolan ska tillämpas. Elever inom specialskolan som vid sidan av dövhet, språkstörning eller hörselnedsättning också har en intellektuell funktionsnedsättning kan – bl.a. om vårdnadshavare lämnar sitt samtycke – läsa ämnen i enlighet med anpassade grundskolans kursplaner.

I sameskolan ska en kursplan gälla för varje ämne (13 kap. 8 § skollagen).

Regeringen har beslutat om de inledande delarna i läroplanerna för anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan (SKOLFS 2010:255, SKOLFS 2010:250 och SKOLFS 2010:251).

Den anpassade grundskolan har egna kursplaner och kriterier som Skolverket har beslutat (SKOLFS 2011:28 och SKOLFS 2011:29).

I specialskolan gäller grundskolans kursplaner och kriterier med några undantag. Skolverket har beslutat fem kursplaner för döva och hörselskadade elever och fem kursplaner för döva och hörselskadade elever med intellektuell funktionsnedsättning (SKOLFS 2011:56 och SKOLFS 2011:66). Skolverket har även beslutat om betygskriterier för dessa ämnen (SKOLFS 2011:57 och SKOLFS 2011:67).

Även i sameskolan gäller grundskolans kursplaner och kriterier med undantag för ämnet samiska. Skolverket har beslutat kursplanen för ämnet samiska (SKOLFS 2011:22 och SKOLFS 2011:23).

En elev i grundskolan kan få sin utbildning inom anpassade grundskolan (s.k. integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i anpassade grundskolan kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan. För en elev som på detta sätt får sin utbildning inom en annan skolform gäller, som utgångspunkt, de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från dessa bestämmelser som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning (7 kap. 9 § skollagen).

5.4.3 Läroplanerna för de frivilliga skolformerna

Regeringen har beslutat om läroplanen för förskolan (SKOLFS 2018:50), som består av förskolans värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer. I förskolan finns inga kurs- eller ämnesplaner.

För varje ämne inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas en ämnesplan. För varje ämnesområde inom anpassade gymnasieskolan ska det finnas en ämnesområdesplan (16 kap. 21 § och

19 kap. 22 § skollagen). Regeringen har beslutat om läroplaner för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144) och anpassade gymnasieskolan (SKOLFS 2013:148). Regeringen har också beslutat ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena. Betygskriterierna ingår i ämnesplanerna (SKOLFS 2023:130). Skolverket beslutar om ämnesplaner för de övriga ämnena.

Inom komvux på grundläggande nivå och komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå ska en kursplan gälla för varje kurs (20 kap. 6 § skollagen). För varje ämne inom komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska det finnas en ämnesplan (19 kap. 22 § och 20 kap. 6 § skollagen). Regeringen har beslutat en läroplan för vuxenutbildningen (SKOLFS 2012:101). Regeringen har också beslutat ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena. Skolverket beslutar om ämnesplaner för de övriga ämnena.

5.5 Betyg och betygssättning

5.5.1 När ska betyg sättas?

Betyg ska sättas i vissa årskurser i grundskolan, sameskolan, specialskolan och i anpassade grundskolan. I anpassade grundskolan sätts betyg endast om eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet (11 kap. 19 § skollagen). I grundskolan, sameskolan och anpassade grundskolan sätts betyg fr.o.m. årskurs 6 och i specialskolan fr.o.m. årskurs 7 (10 kap. 15 §, 11 kap. 19 §, 12 kap. 15 § och 13 kap. 16 § skollagen). Det finns även möjlighet för en rektor att besluta om att betyg i grundskolan, sameskolan, anpassade grundskolan och specialskolan ska sättas fr.o.m. årskurs 4 respektive årskurs 5 (3 kap. 14 a § skollagen). Fr.o.m. införandet av den tioåriga grundskolan läsåret 2028/29 kommer betyg i grundskolan, sameskolan och anpassade grundskolan att sättas fr.o.m. årskurs 7 och i specialskolan fr.o.m. årskurs 8 och möjligheten för rektorn att besluta om att betyg ska sättas tidigare än så kommer att gälla fr.o.m. årskurs 5 respektive årskurs 6.

Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro ska betyg inte sättas i ämnet. Detsamma gäller när det ska sättas ett sammanfattande betyg för de naturorienterade respektive samhällsorienterade ämnena (10 kap. 18 § skollagen).

I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska betyg sättas i ämnena, men inte inom ämnesområden. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet. När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Betyg ska också sättas efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete, och i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan (15 kap. 22 §, 18 kap. 22 och 26 a §§ skollagen).

I komvux ska betyg sättas på varje avslutad kurs i utbildning på grundläggande nivå, anpassad utbildning på grundläggande nivå och utbildning i svenska för invandrare. Inom den del av den anpassade utbildningen på grundläggande nivå som motsvarar utbildning inom ämnesområden i

anpassad grundskola ska betyg inte sättas. I utbildning på komvux på gymnasial nivå och anpassad utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen och efter genomfört komvuxarbete. När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer. Detta gäller även om betygen på de lägre nivåerna har satts inom gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan (20 kap. 35 och 35 a §§ skollagen).

Det är den undervisande läraren som sätter betygen, dvs. som fattar beslut om betyg. Rektor ansvarar för att se till att betygen sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen).

5.5.2 Hur är betygsskalan konstruerad och hur går betygssättningen till?

Betygsskalan

Samma betygsskala används i grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå. Som betyg används någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 §, 13 kap. 18 §, 15 kap. 24 § och 20 kap. 36 § skollagen).

I anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå används samma betygsskala, med den skillnaden att betygssteget F inte ingår. För den elev som inte uppfyller betygskriterierna för betyget E, ska betyg inte sättas i ämnet (11 kap. 20 §, 18 kap. 23 § och 20 kap. 36 § skollagen).

Betyg i komvux på grundläggande nivå och svenska för invandrare (sfi) används inte vid urval till annan utbildning. Som betyg i dessa utbildningar ska därför någon av beteckningarna Godkänt eller Icke godkänt användas. Som betyg på anpassad utbildning på grundläggande nivå i komvux ska beteckningen Godkänt användas. För den elev som inte uppnår betyget Godkänt inom den anpassade utbildningen på grundläggande nivå ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas (20 kap. 6 § skollagen).

Hur går betygssättningen till?

När betyg sätts i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och samskolan innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. En sammantagen bedömning ska även göras när ämnet har avslutats och det krävs även då att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (10 kap. 19 och 20 §§, 11 kap. 22 och 23 §§, 12 kap. 19 och 20 §§ och 13 kap. 20 och 21 §§ skollagen).

Vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i grundskolan, specialskolan och sameskolan ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (10 kap. 21 §, 12 kap. 20 a § och 13 kap. 21 a § skollagen).

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan bortses från enstaka delar av betygskriterierna sista året på mellanstadiet (som också är sista året i sameskolan innan eleverna övergår till grundskolan) och sista året i högstadiet. Med särskilda skäl avses i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg (10 kap. 21 §, 11 kap. 23 a § första stycket och 13 kap. 21 b § skollagen). I anpassade grundskolan får en intellektuell funktionsnedsättning beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl (11 kap. 23 a § andra stycket skollagen). Med särskilda skäl avses i specialskolan funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg (12 kap. 21 § skollagen).

I fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne i grundskolan och specialskolan ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren. Om det inte kan sättas betyg i ett avslutat ämne i grundskolan på grund av omfattande frånvaro får de stödåtgärder som har vidtagits framgå av beslutet (10 kap. 18 och 22 §§ skollagen).

Vid betygssättningen i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (15 kap. 24 § skollagen).

Detsamma gäller inom komvux vid betygssättning i ämnen. Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda (20 kap. 37 § skollagen).

5.5.3 När används kriterier för bedömning av kunskaper?

I de årskurser i de obligatoriska skolformerna där betyg inte sätts och i vissa andra situationer när betyg inte sätts ska i stället kriterier för bedömning av kunskaper användas. Kriterierna för bedömning av kunskaper framgår av kursplanerna för de obligatoriska skolformerna och av ämnesområdesplanerna för den anpassade gymnasieskolan (18 kap. 26 a § skollagen). I årskurs 1–3 i grundskolan finns nivån godtagbara kunskaper

och inom anpassade grundskolans och gymnasieskolans ämnesområden finns nivåerna grundläggande och fördjupade kunskaper.

5.5.4 Betygskriterier och bedömningskriterier berörs i bestämmelser om bl.a. skolplikt, särskilt stöd och utvecklingssamtal

Det hänvisas till betygskriterier och bedömningskriterier i många paragrafer i skollagen.

I 7 kap. skollagen finns det bestämmelser om skolplikt och rätt till utbildning. Som nämnts i avsnitt 5.1 ska barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, tas emot i anpassade grundskolan (5 §). Vidare kan skolplikten för en elev i en obligatorisk skolform upphöra i förtid, nämligen om eleven före den tidpunkt då skolplikten normalt upphör, uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt. Det finns även bestämmelser om att en elev i en obligatorisk skolform har rätt att under viss tid fortsätta sin skolgång i den skolformen efter den tidpunkt då skolplikten har upphört i den skolformen. Det gäller om eleven inte har uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform (15 §).

I 3 kap. skollagen finns bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen. Där finns bl.a. bestämmelser om att vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan fortlöpande ska informeras om barnets eller elevens utveckling (3 §). Det finns vidare bestämmelser om en garanti för tidiga stödsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§), stöd i form av extra anpassningar (5 §) och särskilt stöd 6–12 §§). Regleringen i bestämmelserna om garantin, extra anpassningar och särskilt stöd innebär att förskollärare eller lärare eller rektorn ska göra bedömningar av bl.a. elevens kunskapsutveckling i förhållande till betygskriterier eller kriterier för bedömningar av kunskaper.

I respektive skolformskapitel finns det bestämmelser om att personalen i förskolan och läraren i övriga skolformer, tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin ska ha ett utvecklingssamtal. I förskolan ska samtalet avse barnets utveckling och lärande. I exempelvis grundskolan ska utvecklingssamtalet handla om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett åtgärdsprogram om särskilt stöd (8 kap. 11 §, 9 kap. 11 §, 10 kap. 12 §, 11 kap. 15 §, 12 kap. 12 §, 13 kap. 12 §, 15 kap. 20 § och 18 kap. 20 § skollagen).

I de årskurser i de obligatoriska skolformerna där betygs inte sätts ska i stället läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskaps-

utveckling. I exempelvis grundskolan innebär denna reglering bl.a. att bedömningen ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna i de ämnen som eleven får undervisning i. I planen ska det sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna (10 kap. 13 §, 11 kap. 16 §, 12 kap. 13 § och 13 kap. 13 § skollagen).

5.6 Kortfattat om ämnet svenska som andraspråk

Vilka ämnen som får finnas i grundskolan regleras i 10 kap. 4 § skollagen. Där framgår att undervisning ska omfatta bl.a. svenska eller svenska som andraspråk. Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får även anordnas som språkval i grundskolan och specialskolan eller inom ramen för skolans val. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen [2011:185]).

Kursplanerna i svenska som andraspråk för grundskolan och motsvarande skolformer är skrivna utifrån antagandet att en elev, som börjat läsa ämnet i grundskolans årskurs 1 och sedan läst det under hela sin grundskoletid, ska ha sådana kunskaper i svenska språket att eleven kan läsa ämnet svenska på gymnasial nivå. Liksom övriga kursplaner i de obligatoriska skolformerna är kursplanen i svenska som andraspråk stadiindelad.

Inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan gäller att en elev som har ett annat språk än svenska som modersmål får läsa svenska som andraspråk som gymnasiegemensamt ämne i stället för svenska (4 kap. 11 § gymnasieförordningen [2010:2039]). Det ska inte göras någon behovsbedömning utan eleven väljer själv vilket ämne, svenska eller svenska som andraspråk, som eleven vill läsa. Det är också möjligt för en elev att byta svenskämne under utbildningens gång.

För behörighet till nationella program i gymnasieskolan krävs godkända betyg i bl.a. svenska eller svenska som andraspråk (16 kap. 31 § skollagen).

En elev som inte är behörig till ett nationellt gymnasieprogram kan i stället gå ett introduktionsprogram. Det är en utbildningsform inom gymnasieskolan som ger en möjlighet för obehöriga elever att få en utbildning som stödjer dem att komma vidare i sin utbildning eller mot etablering på arbetsmarknaden. Det finns fyra olika introduktionsprogram. Ett av dessa är språkinträdning, som riktar sig mot den som är nyanländ

och behöver en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket och saknar de godkända betyg som behövs för att gå ett nationellt program. Samtidigt gäller att elever som saknar ett godkänt betyg i svenska eller svenska som andraspråk från grundskolans årskurs 9 kan inom ramen för gymnasieskolans introduktionsprogram läsa svenska eller svenska som andraspråk på grundskolenivå (se bl.a. 17 kap. 2, 3, 11 och 12 §§ skollagen).

5.7 Andra planerade ändringar i skollagen som rör samma delar av regleringen

En kort presentation av de förslag som lämnas i denna lagrådsremiss finns i avsnitt 4.7. Som framgår av avsnitt 8 föreslås att de ändringar i skollagen som lämnas i denna lagrådsremiss rörande de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska samordnas med införandet av tioårig grundskola och därför träda i kraft den 1 juli 2028. De ändringar i skollagen som i denna lagrådsremiss föreslås avseende komvux föreslås träda i kraft den 1 januari 2031. Regeringen har samma dag som denna lagrådsremiss beslutat flera andra lagrådsremisser som helt eller delvis ska samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan och i vilka det föreslås ändringar i delvis samma bestämmelser i skollagen som i denna lagrådsremiss. Nedan lämnas en kort beskrivning av dessa lagrådsremisser i nu relevanta delar.

I lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan, föreslås ändringar i bl.a. 3 kap. skollagen. Dessa ändringar innebär bl.a. att den nuvarande regleringen om extra anpassningar (3 kap. 5 § skollagen) ersätts dels av en ändring i 3 kap. 2 § skollagen som innebär att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling i syfte att de ska kunna *följa undervisningen* och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål, dels av en ny stödinsats i form av stödundervisning i svenska, svenska som andra språk och matematik som ska sättas in tidigare än vad som i dag gäller enligt regleringen av extra anpassningar. Inom ramen för regleringen om ledning och stimulans ska enskilda elever få sådant stöd som är förenligt med att undervisningen av en klass är en kollektiv verksamhet. Om läraren bedömer att en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna för svenska, svenska som andra språk eller matematik ska dock eleven ges stödundervisning i mindre, flexibla undervisningsgrupper eller som enskild undervisning i dessa ämnen. Skälet till att stödundervisningen avser dessa ämnen är att de är grundläggande för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig kunskaper i många andra ämnen och att sådan undervisning förebygger stödbehov i andra ämnen. Stödundervisningen ska utvärderas efter en månad och bör som längst ges i två månader. Om behov fortfarande kvarstår är det en indikation på att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Om behov föreligger kan särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen ges även om stödundervisning inte har getts. Det föreslås vidare ändringar som innebär att elever i behov av särskilt stöd ska få bättre möjlighet att få

särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper. Även dessa lagändringar ska samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan och föreslås därför träda i kraft den 1 juli 2028.

I lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget lämnas förslag om att undervisningsuppdraget ska regleras i skollagen. Av regleringen ska framgå att utöver undervisning enligt 1 kap. 3 § skollagen ingår även tid för planering och uppföljning i undervisningsuppdraget. Det föreslås också att regeringen ska ges ett bemyndigande att för de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan meddela föreskrifter om omfattningen av tiden för de olika delarna av undervisningsuppdraget. Dessa ändringar föreslås träda i kraft redan den 1 juli 2027. Det föreslås också lättnader i den undervisningsnära dokumentationen som bl.a. innebär att antalet utvecklingssamtal ska minskas i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan till minst ett per år samt att den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska byta namn till skriftlig plan för kunskapsutveckling och att den ska fokusera på elevens kunskapsutveckling. Vidare föreslås att elever och vårdnadshavare inte längre ”fortlöpande” ska informeras om barnets och elevens kunskapsutveckling utan vid tillfällen som bestäms av personal på förskolan, fritidshemmet och skolan. Dessa lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2028, i syfte att de ska samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan.

I lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem lämnas bl.a. förslag om att betygsskalan A-F ska ersättas av en ny numerisk betygsskala, 1–10 utan en skarp godkäntgräns, där betygsstegen 4–5 står för godtagbara kunskaper och betygsstegen 1–3 står för begränsade kunskaper. Det föreslås även att såväl antagningen till gymnasieskolan som antagningen till högskolan ska utgå från ett genomsnittligt meritvärde om 4 som räknas fram utifrån två underlag, dels betyg, dels nationella slutprov. Alla betygssteg föreslås ligga till grund för framräkandet av det meritvärdet, även stegen 1–3. Det föreslås vidare följdändringar med anledning av den nya betygsskalan i bl.a. 3 kap. skollagen samt i lagens bestämmelser om utvecklingssamtal och skriftliga individuella utvecklingsplaner. Den nya betygsskalan föreslås även tillämpas inom komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. De ändringar som föreslås för de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan föreslås i träda i kraft den 1 juli 2028 och samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan. De delar som avser komvux föreslås träda i kraft den 1 januari 2031, dvs. samma datum som de delar i denna lagrådsremiss som avser komvux föreslås träda i kraft.

Då förslagen i ovan nämnda lagrådsremisser delvis avser samma paragrafer som det i förevarande lagrådsremiss föreslås ändringar i, har förslagen i respektive lagrådsremiss utformats med beaktande av förslagen i den eller de lagrådsremiss som har beslutats dessförinnan, se avsnitt 3.

6 Nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande

6.1 Det ska införas en samlad läroplan för varje obligatorisk skolform

Regeringens förslag

Bestämmelsen i skollagen om läroplaner ska ändras så att det framgår att läroplanerna för de obligatoriska skolformerna, förutom att de i likhet med övriga läroplaner ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen, även ska innehålla kursplaner och timplaner.

Den upplysningsbestämmelse som anger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om läroplaner, ska ändras så att den bara upplyser om att regeringen kan meddela sådana föreskrifter.

Vidare ska det bemyndigande som finns för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, att för en viss skolform eller för fritidshemmet meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan, tas bort.

I de föreskrifter om läroplaner för de obligatoriska skolformerna som regeringen meddelar ska, för att de ska vara tydligt kunskapsinriktade, kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen betonas. Dessa kunskaper ska klart framgå av läroplanerna. En central utgångspunkt ska vara att grundläggande kunskaper och färdigheter ska betonas, särskilt i de yngre åldrarna.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningens lagförslag om vilka delar en läroplan i grundskolan och motsvarande skolformer ska bestå av specificerar dock inte att läroplanen, förutom att de i likhet med övriga läroplaner, ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen, även ska innehålla kursplaner och timplaner. I stället föreslår utredningen att det ska läggas till en mening i 1 kap. 11 § första stycket som innebär att en läroplan får, utöver utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen, även innehålla andra bestämmelser. Utredningen föreslår inte att bemyndigandet att meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan tas bort.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslagen. Det gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Gislaveds*, *Oskarshamn*

och *Linköpings kommuner, Almega Utbildning, Sveriges Skolledare, Sveriges Elevråd, Sveriges Elevkårer, Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar, Riksförbundet FUB* och *Svenskt Näringsliv*.

Flera remissinstanser uttrycker sig positivt om en samlad läroplan för grundskolan och respektive motsvarande skolform, t.ex. framför *SPSM* att en tydligare struktur med inledande delar, en sammanhållen kurs- och timplan samt betygs- och bedömningskriterier kan bidra till ökad tydlighet och likvärdighet i utbildningen. *Malmö och Stockholms kommuner*, m.fl. remissinstanser, framför att det är bra att timplanen blir en del av läroplanen.

Skolverket tillstyrker förslaget om en ny läroplanshelhet för de obligatoriska skolformerna, men avstyrker att regeringen ska ges mandat att bestämma vilka andra bestämmelser som ska ingå i en läroplan utöver utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen.

Göteborgs kommun framför att ambitionen att utforma en samlad läroplan för de olika skolformerna och fritidshemmet riskerar att göra uppdraget otydligt och att det behöver framgå hur undervisningen ska anpassas till elevers olika ålder.

När det gäller att regeringen ska besluta om läroplanerna för de obligatoriska skolformerna i sin helhet, inklusive kursplaner med betygs- och bedömningskriterier, framför *Skolverket* att det är av värde att lärare uppfattar kursplanerna som en helhet. *Göteborgs kommun*, som tillstyrker förslaget, framhåller dock att det finns risker med en sådan central styrning, där beslutsprocesser ofta är långsamma och mindre flexibla när nya behov uppstår i skolan. Även *Föräldraalliansen Sverige* ser en risk för att beslutsprocesser fördröjs, och att föräldrar och elever får svårare att förstå och påverka beslut. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* är positiva till förslaget och framhåller att det skapar en större tydlighet om regeringen beslutar om kursplanerna i sin helhet. Förbunden framhåller dock att en förändrad nivå för beslut om kursplaner kan riskera att leda till en ökad politisering av deras innehåll. Risken för en politisering lyfts även av *Gislaveds kommun*, som ändå ställer sig positiva till förslaget.

Högskolan i Halmstad och *Karlskoga kommun* är på samma grund negativa till förslaget.

Många remissinstanser är positiva till den tydliga kunskapsinriktningen. Exempelvis framför *Svenskt Näringsliv* att de särskilt välkomnar en inriktning mot att styrdokumentet ska ange tillförlitliga och mer beständiga kunskaper samt betona grundläggande kunskaper och färdigheter. Även *Orsa kommun* ser positivt på en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter. *SPSM* anser att betoningen av grundläggande kunskaper och färdigheter bör gynna elever med funktionsnedsättning och *Riksförbundet FUB* framhåller att det är centralt att grundläggande kunskaper och färdigheter betonas i läroplanerna. *Linköpings kommun* framför att fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, inte minst läsningen, kommer att gynna elevernas hela skolgång.

Samtidigt har flera remissinstanser synpunkter på inriktningen. När det gäller benämningen tillförlitliga och beständiga kunskaper har *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* vissa invändningar. *Förbundet* framför att sådana fakta redan präglar undervisningen och att betoningen på det icke-föränderliga riskerar leda till att undervisningens innehåll får fel fokus

eftersom de mest relevanta kunskaperna kan komma från aktuella händelser och nya rön. SKR framhåller vidare att det är viktigt att undvika att kursplanerna behöver revideras ofta på grund av att de valda kunskaperna visar sig vara för snäva. Även *Stockholms kommun* framför att det i vissa ämnen är komplicerat att tala om beständig kunskap, då det som är relevant förändras beroende på tidsepok och sammanhang. Både *Malmö* och *Ragunda kommuner* framför att det kan innebära en risk att välja ut vilka kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen. Ragunda kommun betonar vidare behovet av att undervisningen vilar på tillförlitlig vetenskaplig grund, men varnar för en alltför ensidig kunskapssyn. Även *Elevernas riksförbund* är kritiska till vad de anser vara en snäv kunskapssyn och efterfrågar en kunskapssyn som inkluderar både färdigheter och förståelse, fakta och kritiskt tänkande.

Flera andra remissinstanser har synpunkter på betoningen av grundläggande kunskaper och färdigheter. Till dessa hör *Sveriges Lärare* som anser att de grundläggande kunskaperna ska vara i fokus de första åren i skolan, men att det även är viktigt att eleverna utmanas, att det sker en progression i innehållet och att allt svårare kunskapsformer infinner sig ju högre upp i årskurserna eleven kommit. *Stockholms kommun* anser i sin tur att ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt behöver tränas under hela skoltiden och *Övertorneå kommun* framhåller vikten av att elever även i de tidiga årskurserna ska problematisera, resonera, reflektera och analysera. Även *Göteborgs kommun* anser att läroplanen, för att stärka skolans bildningsuppdrag, behöver ge utrymme för både faktakunskaper och ett undersökande, reflekterande arbetssätt. Ett ensidigt fokus på grundläggande kunskaper riskerar, enligt kommunen, att begränsa elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Skälen för regeringens förslag

Läroplanerna utgör en central del av den statliga styrningen av skolan

Sverige behöver skapa en stark kunskapsskola med kunskapsuppdraget i fokus. Den obligatoriska skolan innebär att alla elever har en skyldighet att gå i skolan, men de har också rätt till en utbildning. Det är av största vikt att eleverna ges förutsättningar att lyckas med sin utbildning och bli rustade med de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som de behöver i sin fortsatta skolgång och senare i arbetslivet. En viktig del i att förbättra skolan är att se över vilka mål och riktlinjer som finns för undervisningen, dvs. vilket innehåll som ska tas upp, vad eleverna förväntas lära sig och hur undervisningen ska bedrivas. Detta styrs framför allt genom läroplanerna. Det är därför mycket viktigt att läroplanerna fungerar på ett ändamålsenligt sätt och riktar in undervisningen mot rätt saker.

Dagens läroplaner för de obligatoriska skolformerna bedöms ha en rad brister (se avsnitt 4). När det gäller de inledande delarna omfattar dessa bl.a. daterande skrivningar och en otydlig struktur, ett för ensidigt fokus på individen och brister i kunskapssynen. Kunskapssynen i läroplanerna präglas i de obligatoriska skolformerna i allt för stor utsträckning av en syn på kunskaper som rörliga, relativa eller subjektiva. När kunskaper inte ses som något objektivt riskerar det att leda till att elever inte kan lita på att det man lär sig i grundskolan också kommer att vara betydelsefullt och giltigt senare i livet. Om varje synsätt kan ställas bredvid andra, och de

anses vara lika giltiga, försvåras även lärarens möjligheter att lära eleverna vad som är sant, vad vi inte vet, vad vi tror men inte kan belägga och vad som är åsikter. En sådan kunskapssyn riskerar att förminska undervisningens betydelse och lärarens roll. När betydande tid läggs på problematiserande ansatser eller kritiska analyser, blir det också mindre tid som läggs på att förmedla grundläggande kunskaper och färdigheter som behövs för den fortsatta skolgången samt att förmedla sådana tillförlitliga och mer beständiga kunskaper och färdigheter som alla samhällsmedborgare behöver.

När det gäller kursplanerna handlar bristerna bl.a. om ett för svagt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, särskilt i låg- och mellanstadiet. Det handlar även om en för svag progression mellan stadier och årskurser och att det är för otydligt vad det är meningen att eleverna ska kunna och när det är meningen att de ska kunna det.

Sammantaget medför bristerna att dagens läroplaner inte i tillräcklig utsträckning främjar en undervisning med hög och likvärdig kvalitet, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Regeringen anser därför att det behövs nya läroplaner för de obligatoriska skolformerna i syfte att skapa en stark kunskapsskola med en tydlig kunskapsinriktning. I det sammanhanget är det relevant hur läroplanerna ska konstrueras och hur beslut om nya läroplaner ska fattas.

Dagens läroplaner, kursplaner, timplaner och betygskriterier regleras i flera föreskrifter med olika beslutsfattare

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om läroplaner och kursplaner (se 1 kap. 11 § och bl.a. 10 kap. 8 § skollagen). Den tidigare regeringen har beslutat om den nuvarande läroplanen för grundskolan genom förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Den innehåller inledande delar och kursplaner. Till kursplanerna finns betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper som Skolverket har beslutat. Vanligtvis brukar kursplanerna och kriterierna uppfattas som en helhet. De presenteras också så på Skolverkets webbplats. Men formellt är betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper inte en del av läroplanen.

För de andra obligatoriska skolformerna – anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan – definieras läroplanerna på samma sätt, dvs. de innehåller inledande delar och kursplaner men inte kriterier. Regeringen har beslutat om de inledande delarna i läroplanerna för anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Den anpassade grundskolan har helt egna kursplaner och kriterier som Skolverket beslutat. I specialskolan gäller grundskolans kursplaner och kriterier med några undantag. I den skolformen finns det fem av Skolverket beslutade kursplaner för döva och hörselskadade elever och fem kursplaner för döva och hörselskadade elever med intellektuell funktionsnedsättning. Skolverket har även beslutat om betygskriterier för dessa ämnen. Även i sameskolan gäller grundskolans kursplaner och kriterier med undantag för ämnet samiska, som Skolverket har beslutat (se avsnitt 5).

Regeringen får meddela föreskrifter om timplanerna, dvs. fördelningen av undervisningstiden inom grundskolan och anpassade grundskolan (10 kap. 5 § och 11 kap. 8 § skollagen). För specialskolan och sameskolan

finns upplysningsbestämmelser som anger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om timplanerna (12 kap. 5 § och 13 kap. 5 § skollagen). Dagens timplaner för grundskolan och de motsvarande skolformerna framgår av bilagorna 1–4 till skolförordningen och beslutas därmed av regeringen.

Dagens läroplaner och timplaner för grundskolan och motsvarande skolformer beslutas alltså genom flera beslut av både regeringen och Skolverket. När det gäller att betygskriterierna beslutas av Skolverket framgår det av propositionen Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan (prop. 2008/09:87 s. 14–15) att skälet till att Skolverket gavs bemyndigande att besluta om de dåvarande kunskapskraven i grundskolan var att det krävs en betydande ämneskompetens på detaljnivå för att utforma föreskrifter om kunskapskrav. När det gäller gymnasieskolan gjordes dock bedömningen att regeringen har tillräcklig kompetens för att kunna fatta beslut om ämnesplanerna för de gymnasiegemensamma ämnena, vilka även innefattar betygskriterier (1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039]). Samtliga ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena finns vidare i en sammanhållen förordning.

Läroplanerna ska utgöra en sammanhållen helhet som innefattar betygskriterier och timplanen

Regeringen anser att det är omotiverat att läroplanen för grundskolan är uppdelad i flera författningar. Det är bl.a. svårt att motivera att betygs- och bedömningskriterier inte är en del av kursplanerna eftersom de hänger mycket nära samman med kursplanerna. Betygskriterierna anger vad en elev behöver kunna för att få ett visst betyg, och utgår i dag från syftet och det centrala innehållet i kursplanerna. Därför behöver lärare läsa och tolka betygskriterierna i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits. I avsnitt 6.4 föreslås en ny struktur för kursplanerna för de obligatoriska skolformerna och en ny form av betygskriterier. Med den nya strukturen blir det ännu tydligare att betygskriterierna inte kan läsas fristående från kursplanen i övrigt.

Regeringen anser vidare att sambandet mellan undervisningens mål och innehåll som framgår av kursplanerna och den tid som finns till förfogande för undervisningen enligt timplanen bör betonas starkare än i dag. Det bör vara tydligt att tiden sätter gränser för vad som ryms i ämnena. Detta för att undvika att det som ska ingå i undervisningen i ett ämne är alltför omfattande i förhållande till undervisningstiden, vilket länge har varit ett problem (se bl.a. Skolverket, 2019, Redovisning av förslag till ändringar i kursplaner, kunskapskrav och ämnesplaner). Utgångspunkten bör vara att en mer påtaglig utökning eller minskning av kursplanernas innehåll förutsätter en ändring i timplanen och vice versa. Det kan då vara en fördel om kursplanerna och timplanen hålls ihop tydligare än i dag. I likhet med bl.a. *Malmö* och *Stockholms kommuner* bedömer regeringen därför att det finns fördelar med att timplanen blir en del av läroplanen.

Regeringen anser därför, i likhet med en majoritet av remissinstanserna, att det finns skäl som talar för att läroplanerna för de obligatoriska skolformerna bör utgöra en mer samlad helhet. Regeringen instämmer med bl.a. *SPSM* om att en läroplan för grundskolan med tydligare struktur på de inledande delarna, kursplaner med betygs- och bedömningskriterier

samt en timplan bör bidra till en ökad tydlighet och likvärdighet i utbildningen

När det gäller *Göteborgs kommuns* farhåga om att en samlad läroplan riskerar att göra uppdraget ottydligt, vill regeringen framhålla att uppdraget för skolan behöver göras tydligt genom innehållet i läroplanerna, bl.a. genom kursplaner som leder till en åldersanpassad undervisning (se vidare avsnitt 6.5). Att en och samma instans beslutar om en mer samlad läroplan för grundskolan, och på liknande sätt för anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan, bedömer regeringen i stället leda till en ökad tydlighet i konstruktionen och beslutsmandatet för dessa centrala styrdokument. På så sätt kommer de inledande delarna av läroplanen – med värdegrund, uppdrag, mål och riktlinjer – att beslutas gemensamt med kursplaner, inkl. betygs- och bedömningskriterier och timplanen. Det samlade uppdraget enligt dessa centrala styrdokument utgör då en naturlig helhet, både i processen att ändra dem och i tillämpningen av lärare, rektorer och huvudmän.

Inom specialskolan och sameskolan används i stor utsträckning grundskolans kursplaner, utöver vissa särskilda kursplaner för respektive skolform. Det bör förtydligas i skollagen att de kursplaner som gäller för grundskolan även framöver ska tillämpas i specialskolan och sameskolan och ingå i respektive skolforms läroplan. I specialskolans läroplan bör det, utöver grundskolans kursplaner, även ingå kursplaner som är specifika för just specialskolan, dvs. dels de kursplaner som ska användas när grundskolans eller anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas på grund av elevens funktionsnedsättning, dels kursplaner i de ämnen som inte finns i grundskolan eller anpassade grundskolan. De kursplaner som är specifika för specialskolan ska ingå i förordningen om specialskolans läroplan. Grundskolans kursplaner ska också ingå i denna förordning, men för att undvika en dubbelreglering bör detta åstadkommas genom att det görs en hänvisning till förordningen om grundskolans läroplan. Även framöver bör det vara möjligt att i vissa fall tillämpa den anpassade grundskolans kursplaner i specialskolan (12 kap. 8 § andra stycket skollagen). De ingår dock inte i läroplanen för specialskolan. När det gäller sameskolan bör läroplanen, utöver grundskolans kursplaner, också innehålla kursplanen för ämnet samiska. Kursplanen för samiska bör finnas med i förordningen om sameskolans läroplan. Även i denna förordning bör det göras en hänvisning till grundskolans kursplaner. I anpassade grundskolan har alla ämnen och ämnesområden specifika kursplaner som därmed bör ingå i förordningen om läroplan för anpassade grundskolan.

Skolverket, som tillstyrker förslaget om en ny läroplanshelhet, avstyrker utformningen av Läroplansutredningens författningsförslag när det gäller vad en läroplan får innehålla. Skolverket påpekar att förslaget att det i 1 kap. 11 § skollagen ska anges att en läroplan utöver utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen ”även får innehålla andra bestämmelser”, öppnar för bestämmelser oavsett innehåll. Myndigheten förordar att det i stället ska anges vilka bestämmelser som får ingå. Regeringen delar Skolverkets bedömning att det i 1 kap. 11 § bör framgå vilka delar som ska ingå de obligatoriska skolformernas läroplaner.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att var och en av de obligatoriska skolformerna ska ha en samlad läroplan. Bestämmelsen i 1 kap. 11 § första stycket skollagen ska ändras så att det framgår att för de obliga-

toriska skolformerna ska läroplanerna innehålla värdegrund och uppdrag, mål och riktlinjer samt kursplaner och timplaner. Som regeringen återkommer till i avsnitt 6.4 ska vidare bestämmelserna om kursplaner i skolformskapitlen preciseras, så att det för varje skolform anges att kursplanen ska innehålla bl.a. betygs- och bedömningskriterier.

Läroplanerna kan och bör beslutas av regeringen

När det gäller på vilken nivå som olika beslut bör fattas framstår det som inkonsekvent att regeringen beslutar om de gymnasiegemensamma ämnena i sin helhet, men att inte att motsvarande gäller för grundskolans ämnen. Det framstår som omotiverat att beslutanderätten ska ligga på högre instans för en frivillig skolform än för den obligatoriska grundskolan. Det framstår inte heller som motiverat att olika instanser – regeringen och Skolverket – beslutar om kursplanerna för de obligatoriska skolformerna. Till skillnad mot gymnasieskolan är det ett mindre antal kursplaner som är specifika för t.ex. specialskolan och sameskolan. Det skulle därmed vara hanterbart för regeringen att besluta om även dessa kursplaner. När det gäller de risker som bl.a. *Föräldraalliansen Sverige* framför om snabbhet och flexibilitet i beslutsprocessen kan regeringen konstatera att varken grundskolans kursplaner eller de särskilda kursplanerna inom de motsvarande skolformerna brukar ändras med täta intervall. Denna hantering förväntas inte heller förändras framöver. På grund av verksamheternas behov av kontinuitet är det snarare av stor vikt att ändringar inte görs för ofta. Behoven av att ändra i de delar som Skolverket i dag beslutar om bedöms inte heller vara tätare än i de delar som regeringen redan beslutar om.

Oavsett på vilken nivå som besluten fattas föregås vidare alltid ändringar i läroplanerna av en gedigen process, där det brukar vara Skolverket som tar fram förslag på ändringar. I denna process finns det även möjlighet för berörda intressenter att lämna synpunkter på förslagen. Inte minst kan olika urvalsfrågor leda till diskussioner på olika nivåer och prioriteringar behöva göras. Som regeringen har nämnt tidigare har det t.ex. under en längre tid varit ett problem att det som ska ingå i ett ämne riskerar att bli för omfattande i förhållande till den tid som står till förfogande i timplanen. En sådan s.k. stoffträngsel medför behov av prioriteringar av vad som ska ingå i ett ämne. Frågor om läroplanerna innefattar därmed med nödvändighet en viss politisk dimension. Alla skolpliktiga elevers rätt att få en kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola är grundlagsfäst. Det allmänna ska också svara för att högre utbildning finns (2 kap. 18 § regeringsformen, RF), bl.a. utbildning på gymnasial nivå. Den närmare regleringen av dessa utbildningar, bl.a. vilka ämnen som ska finnas i respektive skolform, regleras i skollagen och anslutande författningar och är av nationellt intresse. Utbildningen är viktig utifrån den enskildes perspektiv för att i förlängningen kunna försörja sig och delta i samhället som en aktiv medborgare, Utbildningen är också viktigt för Sveriges konkurrenskraft. Det är således inte möjligt att helt undvika politiska ställningstaganden när det gäller de obligatoriska utbildningarnas innehåll. I likhet med *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* bedömer regeringen att det är lämpligt att en myndighet tar fram förslag på nya kursplaner. Detta eftersom det är en process med ett stort behov av expert-

kompetens och omfattande samverkan med lärare, forskare och andra intressenter. Däremot anser regeringen att den vikt som läroplanerna för de obligatoriska skolformerna har, bl.a. eftersom det gäller elever som omfattas av skolplikt, talar för att beslutet bör ligga hos regeringen. Som regeringen återkommer till i avsnitt 6.3–6.6 anser regeringen att det är så viktigt att det finns en enighet om hur läroplanerna och deras olika delar ska utformas att regeringen föreslår att principer för det kommande arbetet med läroplanerna ska godkännas av riksdagen, även om det sedan är regeringen som fattar beslut om läroplanerna.

Regeringen får enligt 8 kap. 7 § RF bl.a. meddela föreskrifter om verkställighet av lag och föreskrifter som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen (den s.k. restkompetensen). Regeringen får vidare bl.a. bemyndiga en myndighet under regeringen att meddela föreskrifter enligt 7 § (11 §). Det ligger inom ramen för regeringens restkompetens att meddela föreskrifter om läroplaner. Som framgår ovan har dock regeringen inte för avsikt att utnyttja sin rätt till delegation till en myndighet under regeringen när det gäller läroplaner. Regeringen anser därför att det i skollagen enbart bör upplysas om att regeringen kan meddela föreskrifter om läroplaner. Ändringen omfattar föreskrifter om läroplaner för alla skolformer. Motsvarande ändringar bör göras i de bestämmelser som upplyser om vem som kan meddela föreskrifter om kursplaner för de obligatoriska skolformerna (10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §) samt vem som kan meddela föreskrifter om timplaner för specialskolan och sameskolan (12 kap. 5 § och 13 kap. 5 §).

Av 1 kap. 11 § tredje stycket skollagen framgår vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för en viss skolform eller för fritidshemmet får meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan. Av förarbetena framgår att bakgrunden till bestämmelsen är att det vid tiden för den nuvarande skollagens tillkomst inte fanns någon läroplan för svenska för invandrare, sfi, (propositionen Den nya skollagen, prop. 2009/10:165 s. 233). I dag finns det läroplaner för samtliga skolformer och fritidshemmet, som även omfattar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Det berörda bemyndigandet används därför inte och regeringen föreslår att det därför tas bort.

Nedan följer en beskrivning av inriktningen för kommande läroplaner för de obligatoriska skolformerna. Vad som ska ingå i de inledande delarna av läroplanerna hanteras närmare i avsnitt 6.3. Kursplanernas struktur och principer för deras innehåll hanteras närmare i avsnitt 6.4, 6.5 och 6.6.

Undervisningen ska förmedla tillförlitliga och mer beständiga kunskaper med betoning på grundläggande kunskaper och färdigheter

Att bestämma vad undervisningen i skolan ska fokusera på kräver prioriteringar. En viss avgränsning görs genom de ämnen som ingår i utbildningen. Som nämnts ovan regleras dessa i skollagen (se t.ex. 10 kap. 4 § när det gäller grundskolan). Därutöver behövs en tydlig styrning genom läroplanerna.

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § tredje stycket). Regeringen anser därför i likhet med *Svenskt Näringsliv* m.fl. att det är viktigt att läroplanerna får en

tydlig kunskapsinriktning och bedömer att det finns starka skäl för att kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga ska betonas i läroplanerna.

Att kunskaperna är tillförlitliga innebär att skolan bör förmedla kunskap förankrad i de bästa vetenskapligt underbyggda förklaringarna. Så långt det går bör tonvikten ligga på kunskaper som det finns enighet om inom relevanta vetenskapliga discipliner. Det innebär även att kunskaperna kan antas vara mer beständiga och inte snabbt bli inaktuella. På så sätt kan de utgöra en gemensam referensram i det svenska samhället. Att mer beständiga kunskaper bör betonas i läroplanerna innebär inte att det helt ska saknas utrymme att lyfta fram nya teorier, förklaringsmodeller eller dagsaktuella händelser. Regeringen anser i likhet med bl.a. *SKR* att det i vissa fall är centralt att i undervisningen knyta an till aktuella händelser och nya rön. Till exempel är det en del av ämneskaraktären i samhällskunskap att väva samman mer beständiga kunskaper om t.ex. ideologier med aktuella politiska skeenden. I andra ämnen kan det vara naturligt att ställa mer klassiska modeller och teorier – som kan ingå i läroplanen – i relation till nya rön. Även med läroplaner som med större klarhet och precision pekar ut vad som ska ingå i undervisningen behöver det finnas ett visst friutrymme för lärare att utifrån sin professionella bedömning hantera sådana frågor. Regeringen bedömer samtidigt att det i alla ämnen finns en kärna av kunskaper som kan ses som mer beständiga och som bör framgå uttryckligen av läroplanen. Till dessa hör grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna, och andra ämneskunskaper som bör utgöra en gemensam referensram för alla i samhället. Sett över längre tid är det dock alltid nödvändigt att revidera och uppdatera läroplaner utifrån både ett utvecklat kunskapsläge och en förändrad värld.

Några remissinstanser, bl.a. *Malmö* och *Ragunda kommuner*, framhåller risker med att likställa "vetenskaplig grund" med en specifik eller ensidig kunskapssyn. Regeringen kan konstatera att det inom många områden finns konkurrerande förklaringsmodeller, teorier och perspektiv inom forskningen. Hur starkt det vetenskapliga stödet för dessa är skiljer sig dock åt. Uppdraget för grundskolan och motsvarande skolformer bör inte heller vara att förmedla den fulla bredden av kunskap inom ett område, utan fokusera på vad som är ändamålsenligt för en utbildning på en grundläggande nivå. Det innebär bl.a. att det bör prioriteras sådan kunskap som ligger till grund för senare och mer nyanserade former av vetande. Det bör också prioriteras kunskaper som ger bättre förklaringar till och mer precisa beskrivningar av olika slags fenomen, samt bidrar till en fördjupad förståelse av dem.

Regeringen anser att det är en central utgångspunkt för nya läroplaner att grundläggande kunskaper och färdigheter betonas. Det gäller i samtliga ämnen. Regeringen bedömer att ett sådant fokus kommer att vara gynnsamt för alla elever, men att det, som bl.a. *SPSM* påpekar, kan vara särskilt viktigt för elever med funktionsnedsättning. Starkast behöver betoningen vara i de tidiga årskurserna eftersom de grundläggande kunskaperna och färdigheterna behövs för att eleverna ska kunna utvecklas vidare i varje ämne. Detta är helt i linje med den samlade vetenskapliga grunden om barns kognitiva utveckling, som säger att undervisningen för yngre elever särskilt bör betona grundläggande kunskapsförmedling och färdighetsutbildning. I de yngre åldrarna bör det därför finnas en stark betoning på

övning av grundläggande färdigheter såsom att läsa, skriva och räkna. Men också sociala färdigheter som krävs för ett fungerande klassrumsarbete med trygghet och studiero behöver finnas med. I takt med att eleverna blir äldre kan undervisningen i ökande grad inriktas mot mer kognitivt avancerade aspekter i ämnena.

Med anledning av synpunkterna från bl.a. *Stockholms, Göteborgs och Övertorneå kommuner* om att fokuset på grundläggande kunskaper och färdigheter riskerar att gå för långt, vill regeringen framhålla att även med ett starkt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, finns ett visst behov av variation i såväl innehåll som arbetssätt. Det innebär exempelvis att undervisningen inte uteslutande kan bestå av färdighetsträning och förmedling av grundläggande kunskap. Undervisningen behöver variera i uttryckssätt och arbetsformer, inte minst i de tidiga årskurserna. Det är som *Sveriges Lärare* påpekar även viktigt att eleverna utmanas och att det sker en progression i innehållet. Regeringen anser att inslaget av mer kognitivt avancerade aspekter bör öka successivt i högre årskurser och ser därmed ingen risk för att betoningen av grundläggande kunskaper och färdigheter skulle begränsa elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Tvärtom bedömer regeringen, liksom bl.a. *Linköpings kommun*, att ett tidigt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, inte minst läsningen, är nödvändigt och kommer att gynna elevernas hela skolgång.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna att läroplanerna för de obligatoriska skolformerna ska ges en tydlig kunskapsinriktning genom att kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen ska betonas. En central utgångspunkt ska även vara att grundläggande kunskaper och färdigheter betonas. Sådana kunskaper och färdigheter ska klart framgå av läroplanerna. Detta ska komma till uttryck i de inledande delarna i läroplanerna (se avsnitt 6.3.2) och i kursplanerna (se avsnitt 6.5).

6.2 Syftet med undervisningen ska tydliggöras och lärarnas roll ska stärkas

Regeringens förslag

Syftesparagrafen i skollagens första kapitel ska ändras från att utbildningen inom skolväsendet syftar till att ”barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden” till att utbildningen syftar till att ”förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever”.

Definitionen av undervisning i samma kapitel ska formuleras om så att det framgår att med undervisning avses ”processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen bestäms och leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande mot mål som anges i skollagen samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna”.

Vårdnadshavares rätt till inflytande ska begränsas genom att det i skollagen anges att vårdnadshavare i viss utsträckning ska erbjudas

möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning (4 kap. 12 §). I anslutning till bestämmelsen införs en upplysningsbestämmelse om att det framgår av 1 kap. 3 § att det är lärare eller förskollärare som bestämmer och leder undervisningen.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock även att bestämmelserna i 1 kap. 4 och 5 §§ skollagen ska ändras genom att skrivningar om att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov samt skrivningar om att aktivt motverka alla former av kränkande behandling tas bort och ersätts av bestämmelser i 3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen respektive 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling. Dessa förslag hanteras i lagrådsremissen Bättre stöd i skolan respektive Tid för undervisningsuppdraget, se avsnitt 3.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslagen. Till dessa hör bl.a. *Sameskolstyrelsen*, *Lunds universitet*, *Burlövs*, *Lomma* och *Osby kommuner*, *Almega Utbildning* och *Sveriges Lärare*. Flera remissinstanser, bl.a. *Statens Skolinspektion*, *Sundsvalls kommun*, *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Riksförbundet FUB*, ställer sig bakom att lyfta fram en aktiv lärarroll genom att ”förmedling och förankring av kunskaper och värden” framhålls i skollagen. Till exempel tillstyrker *Sundsvalls kommun* förslaget och framhåller att det tydliggör skolans kunskapsförmedlande uppdrag. Även *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Svenska Idrottslärarföreningen* är mycket positiva. Svenska Idrottslärarföreningen anser att en aktiv lärarroll, där läraren leder, strukturerar och anpassar undervisningen, är en grundbult i läraryrkets professionalitet. Enligt förbundet stärker detta synsätt undervisningens kvalitet och främjar elevernas lärande.

Samtidigt framför bl.a. *Stockholms universitet*, *Konstfack*, *Göteborgs*, *Malmö*, *Stockholms* och *Piteå kommuner* samt *Idéburna skolors riksförbund* kritik mot skrivningen om att ”förmedla och förankra” kunskaper. *Göteborgs kommun*, som tillstyrker förslaget med tillägg, anser att grundläggande värden inte enbart kan förmedlas och förankras. Detta eftersom elevers tillägnande av värden förutsätter en skolmiljö präglad av respekt, öppenhet och delaktighet. *Idéburna skolors riksförbund* menar att skolväsendets syfte måste vara att eleverna ska ”inhämta och utveckla” kunskaper, där ”förmedla och förankra” kunskaper är ett medel för detta. Även *Piteå* och *Stockholms kommuner* vill behålla den nuvarande formuleringen om att ”inhämta och utveckla” kunskaper och värden. *Piteå kommun* anser att en förskjutning mot mer lärlärd, strukturerad och ansvarstagande undervisning är bra, men att förslaget går för långt och efterfrågar ett stort professionellt utrymme för lärare och rektor. *Stockholms kommun* och *Stockholms universitet* framhåller att forskningen visar vikten av att eleverna är aktiva i sitt lärande. *Konstfack* anser att förslaget signalerar en förmedlingspedagogik som inte hör hemma i dagens bild- och slöjdsalar. *Malmö kommun* anser att ändringen är problematisk för förskolan och framhåller att förskollärare har ett undervisningsuppdrag med förutsätt-

ningar som skiljer sig från övriga skolformer och att detta behöver beaktas. *Statens skolverk* avstyrker förslaget och uppfattar det som otydligt och inte tillräckligt analyserat.

När det gäller förslaget att det ska framgå av definitionen av undervisningen att denna ”bestäms och leds av lärare eller förskollärare” är bl.a. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *SKR*, *Danderyds*, *Gislaveds*, *Lomma* och *Malmö kommuner*, *Föräldraalliansen Sverige* samt *Sveriges Lärare* positiva. Sveriges Lärare ser det som nödvändigt att stärka lärarens mandat att bestämma över undervisningen. *Malmö kommun* anser att detta kan underlätta för lärare som utsätts för otillbörliga påtryckningar. *Skolverket* tillstyrker förslaget, men framhåller att regeringen i den vidare beredningen bör beakta att det är rektorn som ska leda det pedagogiska arbetet vid skolenheten och att huvudmannen är ytterst ansvarig för utbildningen. Även *Sveriges Skolledare* framhåller att det är viktigt att inte formuleringen kan användas för att avlösa skolledarna sitt arbetsledande och kvalitetssäkrande mandat. *Skolinspektionen* anser att det är viktigt för en aktiv lärarroll att klargöra att det är lärarna som leder och bestämmer över undervisningen. Myndigheten ser dock en risk med ordet ”bestäms” och bedömer att det tydligare bör framgå att lärare ”bedriver” undervisning. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* tillstyrker delvis förslaget, men vill belysa att det är viktigt att säkra att elever inte blir passiva i inhämtningen av kunskaper och värden. *Elevernas riksförbund* lyfter en oro över att i hög grad betona lärarens styrande roll i undervisningen, samtidigt som elevens rätt till inflytande tonas ned.

Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolans förslag

Förslaget i betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8) stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag om att begränsa vårdnadshavares rätt till inflytande. Utredningen föreslår att vårdnadshavare i *begränsad omfattning* ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Skolinspektionen*, *Skellefteå* och *Haninge kommuner*, *Almega Utbildning*, *Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (IES)*, *Sveriges Elevkårer*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Lärare*. *Almega Utbildning* anser t.ex. att rätten till inflytande ibland har missbrukats. Till exempel anser *Sveriges Lärare* att vårdnadshavare under lång tid vant sig vid att det är möjligt att utöva påtryckningar. *Sveriges Skolledare* anser att tydliga skrivningar kan underlätta för professionen i konfliktsituationer. Flera remissinstanser, bl.a. *Hudiksvalls* och *Norrköpings kommuner* och *Idéburna skolors riksförbund*, som är positiva, ser samtidigt behov av att det tydliggörs vad begränsningen konkret innebär. *SKR* m.fl. är positiva men anser att Skolverket bör få i uppdrag att ta fram stödmaterial. *Uppsala universitet* anser att förslaget möjligen kan bidra till att förtydliga lärarnas position i förhållande till vårdnadshavarna men påpekar att förslaget riskerar att bli verkningslöst och tolkas olika.

Flera remissinstanser är kritiska eller avstyrker förslaget om att begränsa vårdnadshavares inflytande. *Skolforskningsinstitutet* och *Linköpings universitet* betonar att forskning lyfter vikten av samverkan mellan personal, vårdnadshavare och barn/elever. *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* framhåller att vårdnadshavares delaktighet kan vara av stor betydelse för många elever, men vara extra viktigt för elever med funktionsnedsättning. På liknande grund avstyrker *Funktionsrätt Sverige* och *Riksförbundet Attention* m.fl. förslaget. Även *Skolverket*, *Föräldraalliansen Sverige*, *Mind* och *Institutet för mänskliga rättigheter* avstyrker förslaget. *Skolverket* anser att det följer av nuvarande bestämmelser att vårdnadshavare inte har en rätt till inflytande över utbildningen. *Föräldraalliansen* framhåller att en förbättring av lärarnas arbetsvillkor inte bör ske på bekostnad av barns och föräldrars rätt till inflytande. *Mind* anser att förslaget visar en negativ förskjutning i synen på både vårdnadshavare och elever. *Institutet för mänskliga rättigheter* m.fl. anser att förslaget inte är i linje med bl.a. FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Skälen för regeringens förslag

Det ska tydliggöras att syftet med utbildningen är att förmedla och förankra kunskaper och värden

Som framgår i avsnitt 4 finns det sedan 1994 års Läroplan för de obligatoriska skolformerna (Lpo 94) en stark betoning på individen i läroplanerna. När elevernas egen aktivitet lyftes fram mer i Lpo 94 kom lärarnas roll att ifrågasättas. Det fanns en uppfattning om att lärarna inte längre i första hand skulle förmedla kunskap utan snarare handleda eleverna i deras lärande för att ge dem förutsättningar att utveckla kunskaper. Tidigare hade lärare haft en mer aktiv roll och ägnat mer tid åt berättande, genomgångar och lärarledda aktiviteter i helklass. Utifrån dagens vetenskapliga grund för lärande bedömer regeringen att den mer aktiva lärarrollen återigen behöver stärkas i svensk skola. Det finns vetenskapligt stöd för att vissa former av undervisning fungerar bättre än andra för elevers lärande. Framgångsrik undervisning kännetecknas av att lärare har ett gott ledarskap i klassrummet, att de ger eleverna strukturerade uppgifter och förklarar nytt innehåll, att de har genomgångar av tidigare lärande och kontinuerligt följer upp elevernas förståelse samt att de visar goda kunskaper i sitt ämne och har välstrukturerade lektioner. Detta är samstämmigt med vikten av en aktiv och förmedlande lärare.

Ett sätt att stärka en aktiv lärarroll är att framhålla skolans och lärarnas ansvar för kunskapsförmedling. Ansvaret att förmedla kunskap är enligt regeringen helt grundläggande för utbildningen. En del av att förmedla kunskaper är vidare att förankra dem t.ex. genom repetition. I den förra skollagen från 1985 angavs detta förhållandevis tydligt genom skrivningen att "utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter". Motsvarande skrivningar finns också i de andra nordiska ländernas skolförfattningar. I Danmark anges t.ex. att folkskolan ska ge eleverna kunskaper och färdigheter. I Finland anges att målet för den grundläggande utbildningen är att ge eleverna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver i livet. En sådan tydlighet finns dock inte i den nuvarande svenska skollagen när det gäller syftet med utbildningen inom skolväsendet (1 kap. 4 §). I stället

anges bl.a. att ”Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.”. Det framgår därmed inte att skolan ska ”förmedla” eller ”ge” kunskaper, utan det som framhålls är snarare vad som sker inom barnet eller eleven. Detta kan uppfattas som en betoning av barnet och eleven som aktör i sitt lärande, mer än som en betoning av skolans ansvar att förmedla kunskaper till barn och elever.

Flera remissinstanser, bl.a. *Idéburna skolors riksförbund*, *Piteå och Stockholms kommuner* samt *Stockholms universitet* vill behålla den nuvarande skrivningen om att barn och elever ska ”inhämta och utveckla” kunskaper och värden. Regeringen instämmer inte i detta, utan anser i likhet med *SKR* att det är rimligt att i syftespargrafen lyfta fram ett ökat fokus på den undervisning som ges jämfört med det lärande som sker hos eleven. Det är mot utbildningen som bestämmelserna riktar sig. Även om det på ett mer övergripande plan är för elevernas lärande som utbildningen bedrivs, behöver det på samma sätt som i t.ex. Finland inte framgå av syftet med utbildningen.

Några remissinstanser framhåller att det är viktigt att eleverna är aktiva i sitt lärande och att det inte är i linje med uttrycket att kunskaper förmedlas. Till exempel framför *Stockholms universitet* att de motsätter sig synen på kunskap som något som ska förmedlas och eleverna som passiva mottagare av kunskap. Universitetet anger vidare att forskningen om lärande och undervisning visar att för att eleven ska utveckla kunskap om något krävs ett arbete från eleven med att bearbeta och tillgodogöra sig begrepp, teorier, fakta och praktiker. Även *Stockholms kommun* framhåller att den vetenskapliga grunden för god undervisning talar för att såväl läraren som eleven är aktiva och att eleverna uppmuntras till aktivitet genom lärarens undervisning. Den nuvarande formuleringen ger enligt kommunen ett större utrymme för individens egen reflektion och utveckling, något som är centralt för ett demokratiskt samhälle. I likhet med bl.a. *Danderyds kommun* – som är positiv till förslaget – och *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* – som delvis tillstyrker förslaget – instämmer regeringen i att det är viktigt att eleverna är aktiva i sitt lärande och att undervisningen främjar det. Regeringen vill därför understryka att även om syftet med undervisningen är att förmedla kunskaper bör det inte ses som att eleverna är passiva mottagare av kunskap. Vad regeringen eftersträvar är en aktiv lärarroll, där läraren genom berättande, genomgångar och lärarledda aktiviteter i helklass bedriver en strukturerad undervisning som varierar arbetssätt och arbetsformer, och som även aktiverar eleverna. Regeringen ser därmed ingen motsättning mellan synsättet att läraren besitter kunskaper som ska förmedlas till eleverna och att eleverna är en aktiv part i denna process. Det är dock viktigt att understryka att eleverna i bl.a. grundskolan inte ska lämnas ensamma i sitt lärande. Även om det, som *Piteå kommun* efterfrågar, fortsatt bör finnas ett stort professionellt utrymme för lärare att bedöma hur undervisningen ska bedrivas, anser regeringen att det behövs en tydligare styrning inom området. Detta i syfte att skolan ska få en tydligare kunskapsinriktning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (se även avsnitt 6.4).

När det gäller skolans värdegrundsuppdrag anser *Göteborgs kommun* – som tillstyrker förslaget med tillägg – att grundläggande värden inte enbart kan förmedlas och förankras och att en sådan instrumentell hållning

riskerar att bli begränsande. Kommunen framhåller att elevers tillägnande av värden förutsätter en skolmiljö präglad av respekt, öppenhet och delaktighet. Regeringen kan konstatera att det redan i dag framgår av syftet med utbildningen att denna ska ”förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på”. Regeringen anser att tillhanda-hållandet av en skolmiljö som präglas av de värden som skolan ska ge eleverna utgör en viktig del i arbetet med att ”förmedla och förankra” dessa värden. Begreppen bör enligt regeringen inte tolkas för snävt, utan kan inkludera både mer konkret undervisning om dessa värden och att de kommer till praktiskt uttryck i utbildningen.

Närmare om relationen mellan olika delar i syftet

Skolverket avstyrker förslaget eftersom myndigheten uppfattar det som otydligt och inte tillräckligt analyserat. Myndigheten framhåller att det i förslaget till lydelse av 1 kap. 4 § först anges att utbildningen syftar till att förmedla och förankra bl.a. värden, och därefter att utbildningen ”också” ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Det leder enligt myndigheten till frågor om vilka värden som åsyftas i första ledet. Skillnaden mellan att förankra värden och att förankra respekt för bl.a. värderingar anses också som oklar. Regeringen vill med anledning av detta framhålla att den föreslagna inledande delen i bestämmelsen om att ”Utbildningen inom skolväsendet syftar till att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever” bör ses som en mer generell beskrivning av syftet med utbildningen. Vilka dessa kunskaper och värden är framgår framför allt genom varje skolforms läroplan. Att utbildningen ska ”förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på” är dock en så grundläggande del i värdegrunden att det bör framgå redan i syftet med utbildningen. Det rymmer enligt regeringen redan inom ramen för att ”förmedla och förankra kunskaper och värden”, men specificerar uppdraget i denna del. Mot denna bakgrund bedömer regeringen i likhet med *Skolverket* att ”också” kan tas bort, så att den tredje meningen i stycket lyder ”Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.”

Hela skolväsendet ska omfattas av ändringen i syftet

Skolväsendet kommer fr.o.m. läsåret 2028/29, då den tioåriga grundskolan införs och förskoleklassen upphör, att omfatta skolformerna förskola, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, och kommunal vuxenutbildning samt fritidshemmet som inte är en skolform (se vidare avsnitt 5). Att ändra syftet med utbildningen i skolväsendet påverkar samtliga dessa skolformer och fritidshemmet. *Skolverket* konstaterar att utredningens förslag innebär ett flertal ändringar i grundläggande bestämmelser för hela skolväsendet. Myndigheten anser att förslagen behöver utredas ytterligare för att fungera även i de skolformer som utredningen inte har utrett närmare, bl.a. förskolan, de anpassade skolformerna, gymnasieskolan och den kommunala

vuxenutbildningen. När det gäller de skolformer som omfattas av förslaget framhåller vidare *Malmö kommun* att skrivningen ”förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever” är problematiskt för förskolan. Kommunen lyfter fram att förskollärare har ett undervisningsuppdrag med förutsättningar som skiljer sig från övriga skolformer, bl.a. genom att ämnesinnehåll, omsorg, utveckling och lärande är integrerade med varandra.

Regeringen anser att det – på samma sätt som i dag – är rimligt att alla utbildningar inom skolväsendet omfattas av samma övergripande syfte. Det förutsätter att syftet är formulerat på ett sätt som är lämpligt generellt, från barn i förskolan till elever inom den kommunala vuxenutbildningen. Samtidigt bör det påpekas att detta syfte kompletteras av mer specifika syften för utbildningen inom respektive skolform. Till exempel framgår det av skollagen att utbildningen i förskolan bl.a. syftar till att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 §). Det framgår även att verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Regeringen bedömer att ett generellt syfte för utbildningen i skolväsendet att ”förmedla och förankra kunskaper och värden” kompletteras väl av detta skolformsspecifika syfte. Regeringen delar därmed inte *Malmö kommuns* uppfattning att det behövs särskilda förtydliganden av undervisningsuppdraget i relation till förskolans uppdrag. I övrigt kan regeringen konstatera att få remissinstanser lyfter fram att det skulle uppstå några problem särskilt kopplat till en viss del av skolväsendet om ”inhämta och utveckla kunskaper och värden” ersätts med ”förmedla och förankra kunskaper och värden”. Regeringen bedömer därför att skrivningen på ett mer övergripande plan passar för hela skolväsendet.

Skolverket framför även en generell kritik när det gäller utredningens förslag på ändringar i grundläggande bestämmelser för hela skolväsendet. Skolverket framhåller att dessa bestämmelser har en starkt styrande roll och ett viktigt signalvärde. Myndigheten menar att ändringar i dessa bör utredas med noggrannhet och med ett särskilt fokus på dessa bestämmelser, i stället för att få karaktären av följdändringar. Skolverket bedömer vidare att förslagen i skollagens första kapitel är mer långtgående än vad som motiveras av förslagen om nya läroplaner. Regeringen kan konstatera att myndighetens synpunkter i denna del riktar sig mot utredningens samlade förslag på ändringar i första kapitlet i skollagen, varav flera delar inte hanteras i denna lagrådsremiss utan i stället hanteras dels i lagrådsremissen Bättre stöd i skolan, dels i lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget (se avsnitt 3). När det gäller förslaget att ändra syftet med utbildningen inom skolväsendet enligt ovan, och förslaget att ändra definitionen av undervisningen i 1 kap. 3 §, som behandlas nedan, bedömer regeringen att det finns tillräckligt underlag att genomföra ändringarna. De bör betraktas som en del i att tydliggöra kunskapsinriktningen och lärarnas roll i skolväsendet som helhet, inte som följdändringar utifrån kommande ändringar i läroplanen för grundskolan och motsvarande skolformer. Däremot bör denna kunskapsinriktning och lärarnas mer aktiva roll självfallet även återspeglas i de nya läroplanerna för de obligatoriska skolformerna.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att syftesparagrafen för utbildningen i skolväsendet ska formuleras om så att det i första stycket första meningen anges att "Utbildningen inom skolväsendet syftar till att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever.". Den nuvarande andra meningen, "Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.", bör stå kvar. I den tredje meningen bör ordet "också" utgå, varpå den får följande lydelse. "Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på." På så vis framgår att "de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på" är särskilt viktiga delar av de värden som omnämns i första meningen och som lyfts fram i syftesparagrafen.

Definitionen av undervisning ska ändras så att det framgår att det är lärarna som bestämmer över undervisningen...

Som framgår ovan finns det sedan Lpo 94 en stark betoning på individen i läroplanerna, vilket bl.a. har lett till att det blivit otydligt att det är lärarna som ansvarar för undervisningen. Delvis som en följd av detta har undervisningsmönster och arbetssätt i klassrummen förändrats i riktning mot mer individuellt arbete för eleverna. Som regeringen återkommer till nedan anses det också otydligt vad bestämmelsen i 4 kap. 12 §, som anger att vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen, egentligen betyder. Regeringen anser, i likhet med bl.a. *Sveriges Lärare*, *SKR*, *Gislaveds kommun* och *Företagarna*, att det finns behov av att tydliggöra att undervisningen bestäms och leds av lärarna. Regeringen anser att det måste vara lärarens professionella ansvar att utifrån läroplanen besluta om undervisningens innehåll och hur den ska bedrivas. Det ansvaret kan inte läggas på elever eller vårdnadshavare. Därför instämmer regeringen med *Sveriges Lärare* som ser det som nödvändigt att stärka lärarens mandat att bestämma över undervisningen. Regeringen anser också att en sådan ändring är nödvändig för att det reviderade syftet med utbildningen, dvs. att förmedla och förankra kunskaper och värden, ska uppnås.

I skollagen definieras undervisning som "processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att *barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden* (1 kap. 3 §). För att tydliggöra att syftet med utbildningen är att förankra kunskaper och värden hos barn och elever och att det är förskollärare och lärare som bestämmer över och leder undervisningen föreslår regeringen att definitionen bör ändras så att med undervisning avses "processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen *bestäms och* leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande mot mål som anges i denna lag samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, *genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna*".

Som regeringen anført ovan ligger det inte någon motsättning mellan att lärare och förskollärare bestämmer och leder undervisningen och att barnen och eleverna är aktiva under densamma. Lärarna kan t.ex. när så bedöms lämpligt se till att eleverna får öva på att själva ta ansvar och utöva ett visst inflytande i takt med deras ålder, mognad och kunskaper. Det kan t.ex. ske genom att läraren efterfrågar deras synpunkter i olika frågor och låter dem välja mellan alternativ som läraren bedömer som likvärdiga. I likhet med vad *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* framför behöver således lärarens bestämmanderätt därmed inte stå i kontrast till att, när så bedöms som lämpligt, eleverna ges ett visst inflytande. Detta så länge som det är tydligt att det är läraren som ger inflytandet och sätter ramarna för det. Regeringen anser att ett elevinflytande, under ovan givna förutsättningar, kan vara motiverat, bl.a. eftersom det i vissa fall kan bidra till ökat engagemang, ansvarstagande och motivation, vilket *Elevernas riksförbund* framhåller. Regeringen anser sammanfattningsvis att det är viktigt att det inte råder någon tvekan om att det är lärarna som bestämmer om undervisningen. Därmed håller regeringen med *Gislaveds kommun* om att det är bra att betona att undervisning bestäms och leds av lärare eller förskollärare för att minska otydligheten kring vem som ansvarar för undervisningens innehåll.

...samtidigt som ansvarsfördelningen mellan läraren, rektorn och huvudmannen är oförändrad

Skolverket tillstyrker definitionen av undervisning och anser att läraren, som ansvariga för den undervisning som bedrivs, behöver ha långtgående möjligheter att utforma undervisningen utifrån sina professionella bedömningar och utifrån elevers behov och förutsättningar. Samtidigt framhåller Skolverket att regeringen i den vidare beredningen bör beakta att det är rektorn som ska leda det pedagogiska arbetet vid skolenheten och att huvudmannen är ytterst ansvarig för utbildningen. Även *Sveriges Skolledare* framhåller att det är viktigt att formuleringen inte kan användas för att avlösa skollagarna sitt arbetsledande och kvalitetssäkrande mandat.

Regeringen vill här framhålla att det som eftersträvas genom en ändring i definitionen av undervisningen är att förtydliga lärarens roll i relation till det inflytande som barn, elever och vårdnadshavare i dag ska ha i utbildningen. Däremot är inte avsikten att ändra ansvarsfördelningen mellan lärare, rektor och huvudman. Denna ansvarsfördelning följer av skollagen (2 kap.). Där framgår bl.a. att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller vissa lärare som är undantagna kravet på legitimation (15 §). Det framgår vidare att det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor och att rektorn särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas (9 §). När det gäller huvudmannen ansvarar denna för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (8 §).

Utifrån denna ansvarsfördelning bedömer regeringen, i likhet med *SKR*, att det även enligt nuvarande lagstiftning i grunden är läraren som bestämmer och leder undervisningen, men att detta behöver tydliggöras. Samtidigt har rektorn och huvudmannen ansvar som påverkar och skapar förut-

sättningar för undervisningen, inte minst genom att säkerställa att den bedrivs av legitimerade lärare med rätt behörighet. Utöver det kan både rektorn och huvudmannen t.ex. ta fram gemensamma arbetssätt och rutiner för utbildningen. Det kan t.ex. gälla ett gemensamt arbetssätt för att främja en undervisning som präglas av studiero. Det kan även behöva vidtas åtgärder vid bristande kvalitet i undervisningen. Lärarens ansvar och mandat inom organisationen behöver – även med en förtydligad definition av undervisningen – ses i relation till denna grundläggande ansvarsfördelning.

Den nya definitionen av undervisning behöver vara tydlig

Skolinspektionen, som anser att det är viktigt för en aktiv lärarroll att klargöra att det är lärarna som leder och bestämmer över undervisningen, uppmärksammar samtidigt en potentiell risk med förslaget. Erfarenheter från myndighetens tillsyn visar nämligen att nuvarande definition av undervisning och begreppet ”leder”, ibland tolkas som att det räcker att en lärare planerar undervisningen och säger sig ha ansvaret för den utan att sedan bedriva den i praktiken. Enligt myndigheten har en praktik utvecklats på vissa skolor där en slags ”huvudlärare” leder och bestämmer ett arbete som sedan andra lärare eller stödpersoner utför i klassrummet med eleverna. I detta sammanhang ser Skolinspektionen en risk med att ordet ”bestäms” ytterligare kan stärka den tolkningen och därmed leda till att legitimerade och behöriga lärare i lägre grad faktiskt bedriver undervisning med eleverna. För att motverka detta är det myndighetens bedömning att det av definitionen av undervisningen tydligare behöver framgå att en lärare ”bedriver” undervisning, så som även framgår av de ovan angivna bestämmelserna om vem som får undervisa i skolväsendet (2 kap. 13 § och 2 kap. 15 § skollagen).

Regeringen vill med anledning av Skolinspektionens synpunkt betona att undervisning i skolväsendet ska bedrivas i enlighet med aktuella bestämmelser i skollagen (2 kap. 13–19 §§). Som huvudregel ska därmed legitimerade lärare och förskollärare med rätt behörighet bedriva undervisningen (2 kap. 13 §). Vidare ansvarar en legitimerad lärare eller förskollärare för den undervisning som *han eller hon* bedriver (2 kap. 15 § första stycket). Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt vissa föreskrifter och obehöriga lärare som undervisar i modersmål, ett yrkesämne i vissa skolformer och individuella kurser eller orienteringskurser i komvux (2 kap. 15 § andra stycket). Lärare ansvarar således enbart för sin egen undervisning, inte för undervisning som t.ex. en obehörig lärare bedriver med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 18 § skollagen. Där anges att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare under vissa omständigheter bedriva undervisningen. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder, såvida inte undervisningen avser modersmål, ett yrkesämne i vissa skolformer och individuella kurser eller orienteringskurser i komvux. När det gäller förskola anges i 2 kap. 14 § att utöver lärare eller förskollärare som avses i 13 § får det i undervisningen i fritidshemmet och förskolan finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att elevernas

eller barnens utveckling och lärande främjas. Att annan personal får finnas i undervisningen innebär inte att undervisningen inte måste bedrivas av en legitimerad förskollärare.

Den nuvarande lydelsen av definitionen av undervisning infördes enligt förslag i propositionen Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning (prop. 2021/22:157). Redan när den nuvarande skollagen infördes genom propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (prop. 2009/10:165) fanns dock en definition. I förarbetena till den nya skollagen anges bl.a. att det i definitionen av undervisningsbegreppet ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare eller förskollärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Intentionen var dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare eller förskollärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633). Regeringen konstaterar att detta förarbetsuttalande inte kan tillmätas betydelse på ett sätt som står i strid med andra bestämmelser i skollagen, t.ex. huvudregeln att undervisning i skolväsendet ska bedrivas av legitimerade lärare och förskollärare med rätt behörighet och att en sådan lärare eller förskollärare bara har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Att en lärare inte är närvarande i undervisningslokalen är dock t.ex. förenligt med regleringen om fjärrundervisningen i 21 kap. skollagen. Med fjärrundervisning avses enligt skollagen interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid (1 kap. 3 § skollagen). Sådan undervisning får dock i de obligatoriska skolformerna och i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan endast bedrivas under de förutsättningar och med de begränsningar som anges i 21 kap. skollagen. I 21 kap. 3 § anges att fjärrundervisning får användas för en elev i grundskolan, specialskolan eller sameskolan i ämnen som eleven läser enligt gymnasieskolans ämnesplaner. I övrigt får i dessa skolformer fjärrundervisning användas bara om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet enligt 2 kap. 13 § och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan eller, när det gäller integrerad samisk undervisning i grundskolan, det inte finns någon lämplig lärare inom huvudmannens skolenhet som kan bedriva den integrerade samiska undervisningen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan, eller elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen. Det finns ytterligare begränsningar för att fjärrundervisning ska få användas i 21 kap. 4–6 §§. Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare och i de obligatoriska skolformerna ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person (21 kap. 13 §). Vidare är det endast tillåtet att i de obligatoriska skolformerna och i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bedriva distansundervisning under de förutsättningar och med de begränsningar som anges i 22 kap. skollagen. Med distansundervisning avses i skollagen interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid. Regeringen

anser mot denna bakgrund att det är tydligt att när lärare bedriver närundervisning så måste de vara närvarande där eleverna befinner sig. Om läraren inte är närvarande där eleverna befinner sig måste bestämmelserna om fjärrundervisning eller distansundervisning vara tillämplbara för att den verksamhet som bedrivs ska ses som undervisning enligt skollagen.

Regeringen vill därtill starkt betona vikten av att undervisningen alltid bedrivs av legitimerade lärare och förskollärare med rätt behörighet när det är möjligt.

Regeringens förslag innebär vidare en viss omformulering av utredningens förslag. Utredningen föreslår att med undervisning avses ”processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen bestäms och leds av lärare eller förskollärare och som syftar till barns och elevers utveckling och lärande mot mål som anges i denna lag samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen genom att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barnen och eleverna”. Då denna text är svåräst föreslår regeringen att definitionen i stället ska lyda ”processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen bestäms och leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns *eller* elevers utveckling och lärande mot mål som anges i denna lag samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, genom att *lärarna och förskollärarna* förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna”. På så vis förtydligas att det är den lärare eller förskollärare som bestämmer och leder processen som också ska förmedla och förankra kunskaper och värden hos barnen eller eleverna. Detta gäller oavsett om det är fråga om närundervisning, fjärrundervisning eller distansundervisning.

Det kan i sammanhanget också upplysas om att det i lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss, föreslås att det i skollagen ska regleras att i lärares och förskollärares undervisningsuppdrag ingår undervisning enligt 1 kap. 3 § samt planering och uppföljning av undervisningen samt att regeringen får meddela föreskrifter dels om omfattningen av tiden för de olika delarna av undervisningsuppdraget i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, dels om den minsta omfattningen av tiden för planering och uppföljning av undervisningen i förskolan, fritidshemmet och kommunal vuxenutbildning. Avsikten är att varje lärare ska få tillräckligt mycket tid för alla tre delar i undervisningsuppdraget, dvs. att planera, undervisa och följa upp undervisningen. Att undervisningstiden inte föreslås regleras för förskollärare i förskolan och lärare i fritidshem beror inte på att de inte ska undervisa utan på att undervisning i förskolan och fritidshemmet inte alltid tydligt är avgränsad från omsorg och andra delar av utbildningen. Det förekommer inte lektioner på det sätt som det gör i skolan. I definitionen av undervisning i 1 kap. 3 § skollagen används därför formuleringen ”på lektioner eller vid andra lärtillfällen” (prop. 2021/22:157 s. 110). Undervisningen kan ske vid planerade lärtillfällen som förskolläraren eller läraren har förberett med utgångspunkt i läroplanen och med syftet att barnen eller eleverna ska lära sig något specifikt. Undervisning kan dock även utgå från spontant uppkomna aktiviteter och intressen liksom vardagliga aktiviteter och rutiner. Rim och ramsor i samband med att man tar på sig ytterkläderna eller samtal om bokstäver och siffror under lunchen kan vara att betrakta som under-

visning eftersom omsorg, utveckling och lärande i förskola och fritidshem utgör en helhet och pågår parallellt. Till skillnad från skolan regleras inte heller hur många undervisningstimmar som varje barn eller elev ska ges i förskolan eller fritidshemmet (jfr t.ex. 10 kap. 5 § skollagen). Regeringen har därför bedömt att det inte är relevant att reglera undervisningstiden för förskollärare i förskolan och lärare i fritidshemmet.

Ytterligare en justering behöver göras i definitionen av termen undervisning

Definitionen av termen undervisning behöver vidare ändras i ett tredje avseende. Enligt gällande lydelse avses med undervisning ”processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden”. Det finns även mål i skollagen som är relevanta i detta hänseende, vilket behöver tydliggöras. Som exempel kan nämnas att det i skollagen anges att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare (1 kap. 4 och 5 §§).

Sammantaget föreslår regeringen att undervisning i skollagen ska definieras som ”processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen bestäms och leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande mot mål som anges i skollagen samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna.

Vårdnadshavaren rätt till inflytande över utbildningen ska begränsas

Som framgår av avsnitt 5.3 anges i skollagen att vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen (4 kap 12 §). Av förarbetena framgår bl.a. att det är självklart att vårdnadshavares inflytande behöver utgå från att det är den pedagogiska personalen som utifrån sin profession har ansvaret för hur undervisning planeras, genomförs och utvärderas tillsammans med barnen och eleverna (prop. 2009/10:165 s. 312 f).

Regeringen anser att det är viktigt att lärare och förskollärare kan fokusera på undervisningen. Det ska inte heller råda några oklarheter om att det är läraren eller förskolläraren som bestämmer om undervisningen. Som *Idéburna skolors riksförbund* framhåller framgår det inte tydligt av dagens lagstiftning i vilken grad som vårdnadshavares inflytande ska gälla, även om vissa begränsningar gällande undervisningen framgår i förarbetsuttalandena. Regeringen bedömer, i likhet med *Sveriges Lärare* och *Almega Utbildning*, att denna otydlighet kan ha bidragit till att såväl skolans personal som vårdnadshavare har blivit osäkra på vilken rätt till inflytande som faktiskt föreligger. *Sveriges Lärare* framför att det enligt

förbundets egna undersökning framgår att en majoritet av både vårdnadshavare och lärare upplevde att det är otydligt vad vårdnadshavare ska få påverka i skolan. Förbundet framför även att många lärare utsätts för orimliga krav och otillbörlig påverkan, inte minst av vårdnadshavare. Även *Almega Utbildning* anser att rätten till inflytande ibland kommit att missbrukas. Regeringen anser att det inte är acceptabelt att lärares arbetsmiljö och undervisning påverkas negativt av påtryckningar och krav från vårdnadshavare. Det är problematiskt att dagens formulering riskerar att tolkas för långtgående och kan ge en negativ påverkan på lärares arbetsvillkor. En sådan negativ påverkan kan ske genom att vårdnadshavare ställer för långtgående krav på inflytande, men även genom att lärare är osäkra på i vilken utsträckning som kraven behöver tillmötesgås.

Regelverket på skolområdet är omfattande med skollagen, förordningsbestämmelser och föreskrifter meddelade av Skolverket som lärarna utifrån sin profession har att tillämpa. Exempelvis ska barnets bästa vara utgångspunkt i all utbildning och annan verksamhet enligt skollagen som rör barn (1 kap. 10 § skollagen). Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Vidare anges att barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne samt att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Det är viktigt att lärarna får arbetsro och kan fokusera på att utifrån bl.a. 1 kap. 10 § skollagen ge eleverna bästa möjliga undervisning.

Regeringen bedömer, i motsats till *Institutet för mänskliga rättigheter* och *Riksföreningen för skolsköterskor* samt *Skolan på ditt sätt (SPDS)*, att det är i linje med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) att förtydliga att vårdnadshavaren inflytande bör vara begränsat. *Institutet för mänskliga rättigheter* anser att begränsningen av vårdnadshavares inflytande inte är i linje med artiklarna 5 och 18 i barnkonventionen, som stärker vårdnadshavarens roll i att se till att barnen får tillgång till sina rättigheter, inklusive rätten till utbildning. Inte heller *Riksföreningen för skolsköterskor* anser att förslaget är förenligt med konventionen eftersom vårdnadshavare bl.a. har en roll i att se till att barns rätt till utbildning tillgodoses. Enligt artikel 5 i barnkonventionen ansvarar barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare för barnets uppfostran och utveckling. De ska också stötta barnet i att få sina rättigheter uppfyllda. Enligt artikel 18 har barnets föräldrar eller vårdnadshavare gemensamt huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling, med statens stöd. Regeringen bedömer att en skrivning i skollagen som visar på att vårdnadshavares inflytande på utbildningen är begränsad inte står i strid med deras rätt att ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i konventionen. Det står inte heller i strid med konventionen när det gäller vårdnadshavares huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling. Regeringen konstaterar vidare att det i 1 kap. 4 § skollagen anges att utbildning syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsfulla individer och medborgare. Regeringen vill betona att det även framöver kommer vara möjligt för vårdnadshavare att framföra synpunkter om undervisningen och utbildningen i övrigt och ha en konstruktiv dialog med skolan när detta är nödvändigt, bl.a. om stöd till barn med funktionsnedsättning. Därmed anser regeringen även, till skill-

nad från bl.a. *Institutet för mänskliga rättigheter* och *Riksförbundet FUB*, att förslaget är förenligt med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den fortsatta möjligheten för vårdnadshavare att framföra synpunkter ska samtidigt ses tillsammans med att det är lärarna som bestämmer över undervisningen, se vidare nedan och avsnitt 9.

Därmed delar regeringen inte heller *Linköpings universitets* uppfattning att det snarare bör ske en framskrivning av vårdnadshavares inflytande för att möjliggöra god samverkan mellan skola och hem. Regeringen anser däremot, i likhet med *Sveriges skolledare*, att en tydligare bestämmelse om vårdnadshavares inflytande ger möjlighet för professionen att upprätthålla en konstruktiv och tydlig dialog med vårdnadshavare. Regeringen håller därför inte med *Mind* om att förslaget utgör en förskjutning av synen på samarbetet mellan skola och hem. I sammanhanget bör även nämnas att det i lagrådsremissen Tid för undervisningsuppdraget bl.a. lämnas förslag på ändringar i skollagen som innebär att elever och vårdnadshavare inte längre ”fortlöpande” ska informeras om barnets och elevens kunskapsutveckling utan vid tillfällen som bestäms av personal på förskolan, fritidshemmet och skolan.

Regeringen anser således att ett gott samarbete mellan skolan och vårdnadshavare är något att eftersträva och kan konstatera att det finns forskning som stödjer det. Ett område där det kan finnas skäl att ha en särskilt nära dialog mellan skolan och hemmet är när en elev har behov av stödinsatser. Regeringen instämmer med bl.a. *Funktionsrätt Sverige* om att vårdnadshavares kunskap om barn med funktionsnedsättning kan utgöra ett viktigt stöd för skolan. Även i andra fall kan vårdnadshavare såklart framföra synpunkter som rör utbildningen i stort eller undervisningen mer specifikt, t.ex. om det inte råder studiero på lektionerna. Regeringen anser, i likhet med *SPSM*, att det är skillnad på när vårdnadshavare påtalar sina barns rättigheter som följer av lagstiftning jämfört med påverkansförsök som har andra syften, t.ex. att få en lärare att ändra sin betygssättning. I sammanhanget kan nämnas att regeringen samma dag som denna lagrådsremiss beslutades också beslutade lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem. I den föreslås ändringar i skollagen som sammantaget förväntas öka betygens likvärdighet (se avsnitt 4.5). Samtidigt anser regeringen att möjligheten till inflytande över utbildningen behöver vara tydligt begränsat, så att det t.ex. inte råder någon tvekan om att det är läraren som bestämmer om undervisningen.

Några remissinstanser, bl.a. *Norrköpings kommun* och *Idéburna skolors riksförbund*, är positiva till utredningens förslag att ändra skollagen så att det framgår att ”vårdnadshavare i begränsad omfattning ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen”, men ser samtidigt behov av att tydliggöra vad ett begränsat inflytande konkret innebär. *Föräldraalliansen Sverige*, som avstyrker förslaget, anser att det saknar tydlighet och riskerar att skapa rättsosäkerhet. Även *Skolverket*, som avstyrker förslaget, anser att den föreslagna formuleringen ”i begränsad omfattning” inte är tillräckligt specifik. Myndigheten framhåller att sådana oklarheter kan leda till skillnader i tillämpningen och därmed risk för bristande likvärdighet. Regeringen instämmer i att ”begränsad omfattning” kan vara otydligt och att bestämmelsen bör utformas på ett annat sätt. Ett rakare sätt att formulera att ett visst inflytande ska ges, snarare än att betona att det ska ges ett inflytande som är begränsat i omfattning, är enligt regeringen

lydelsen att vårdnadshavare ”i viss utsträckning” ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning. Genom en sådan skrivning framgår att det endast är ett mindre inflytande som vårdnadshavare ska erbjudas över utbildningen. Denna möjlighet till inflytande kan bl.a. erbjudas genom de forum för samråd med barnen, eleverna och vårdnadshavare som ska finnas vid varje förskole- och skolenhet (4 kap. 13 §). Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen, eleverna och vårdnadshavarna. Inom ramen dessa forum ska barnen, eleverna och vårdnadshavarna informeras om och ha möjlighet att lämna synpunkter på förslag till beslut som berör dem och skolans verksamhet. Samtidigt tydliggörs det enligt förslagen i denna lagrådsremiss att det är lärarna som ska bestämma över undervisningen. Sammantaget bedömer regeringen att en mer begränsad skrivning i skollagen om att vårdnadshavare i viss utsträckning ska erbjudas inflytande över sitt barns utbildning, tillsammans med en starkare skrivning om att det är läraren som bestämmer över undervisningen, kan underlätta för lärare att hantera vissa kontakter med vårdnadshavare, t.ex. i de fall som *Sveriges Lärare* beskriver som att lärarna utsätts för orimliga krav.

Även med en tydligare skrivning i skollagen finns det skäl att stödja huvudmännen i tillämpningen av bestämmelsen, bl.a. för att motverka den risk som *Uppsala universitet* ser om att bestämmelsen kan tolkas olika och bli verkningslös. Regeringen vill här framhålla att även de inledande delarna av läroplanerna innehåller skrivningar om vårdnadshavares inflytande som kompletterar bestämmelsen i skollagen, se vidare avsnitt 6.3. Utöver det anser regeringen, i likhet med bl.a. *SKR* och *Haninge kommun*, att det stödmaterial som Skolverket erbjuder bör ses över och förtydligas både utifrån ändrade bestämmelser i skollagen som markerar att vårdnadshavares inflytande är begränsat och att det är lärarna som bestämmer över undervisningen, och hur området hanteras i de nya läroplanerna.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att vårdnadshavares rätt till inflytande ska begränsas genom att det i skollagen anges att vårdnadshavare i viss utsträckning ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning (4 kap. 12 §). Eftersom bestämmelsen om vårdnadshavares inflytande bör läsas tillsammans med bestämmelsen om att det är lärare eller förskollärare som bestämmer och leder undervisningen (1 kap. 3 §), föreslår regeringen att det i anslutning till bestämmelsen om vårdnadshavares inflytande införs en upplysningsbestämmelse om att det framgår av 1 kap. 3 § att det är lärare eller förskollärare som bestämmer och leder undervisningen.

6.3 De inledande delarna i läroplanerna ska utgöra en bättre grund för utbildningen

6.3.1 Det finns problem med dagens inledande delar av läroplanerna

Det finns problem med konstruktion och aktualitet

Det finns problem med konstruktionen av de inledande delarna i dagens läroplaner. I den behovsanalys som Skolverket utförde inför en revidering

av kursplanerna 2022 konstaterade myndigheten bl.a. att de olika delarna i styrdokumentskedjan – läroplanens inledande delar, ämnets syfte, mål, centrala innehåll och kunskapskrav – förhöll sig till varandra på sätt som ofta är outtalade och inte alltid är självklart eller konsekvent (Skolverket, 2019, Behovsanalys kring kurs- och ämnesplaner samt kunskapskrav. Dnr 2018:1453). Skolverket menar att det kan vara svårt för lärare att se hur de ska använda delarna i sitt arbete. Det finns bl.a. en risk att de övergripande områdena inte kommer till uttryck i undervisningen. Det finns även en inkonsekvens i att det förekommer övergripande kunskapsmål i del 2 som tydligt riktar sig till enstaka ämnen, trots att ämnesspecifika kunskaper som princip bör finnas i kursplanerna.

Det finns överlag många upprepningar, dels mellan olika styrdokument, dels inom läroplanstexterna. Det förekommer upprepningar i förhållande till skollagen och skolförordningen. Det finns också upprepningar gentemot kursplanerna, framför allt i läroplanernas avsnitt 2.2 om kunskaper. Dessutom finns det många upprepningar mellan de olika avsnitten i de inledande delar av läroplanerna, vilket skapar otydlighet och försvagar styrningen. Strukturen i sig föranleder en del av dessa upprepningar eftersom områden återkommer i flera avsnitt. Efter införandet av 2011 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) har flera tillägg gjorts i de inledande delarna i läroplanen, bl.a. om digital kompetens, jämställdhet samt sexualitet, samtycke och relationer. Dessa tillägg har ytterligare ökat upprepningarna mellan olika avsnitt i läroplanen. De har också gjort att balansen mellan olika områden har förskjutits och bidragit till att de inledande delarna av läroplanen blivit onödigt omfattande. Till exempel finns jämställdhet och olika varianter av digital kompetens i fyra avsnitt var. I sammanhanget kan nämnas att ”läsa” respektive ”skriva” endast finns med en gång i de inledande delarna av läroplanen. Sammantaget behöver de inledande delarna i läroplanerna utvecklas vad gäller både textens struktur och innehåll för att det ska vara tydligt på vilket sätt och i vilken utsträckning skrivningarna i läroplanerna hänger samman med varandra och bildar en ändamålsenlig helhet.

Ett annat problem är att de inledande delarna av läroplanerna inte är uppdaterade utifrån aktualitet. De är i stora delar från 1994 års Läroplan för de obligatoriska skolornerna (Lpo 94). Av den anledningen finns det skrivningar som är daterade. En ändamålsenlig text bör vara uppdaterad och behöver bl.a. utgå från ett ökat behov av att de obligatoriska skolornerna förankrar de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på; att eleverna ges kunskaper och färdigheter för att kunna söka och värdera information i en värld med en ökad mängd missvisande eller falsk information; och att skolan erbjuder andra typer av erfarenheter än dem som eleverna får i sitt vardagliga liv, t.ex. praktiska, sinnliga och estetiska erfarenheter.

Synen på kunskap är inte helt ändamålsenlig för en grundläggande utbildning

Som framgår av avsnitt 4 och 6.1 infördes i Lpo 94 de så kallade fyra F:en – fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Dessa kunskapsformer och det breda kunskapsbegrepp som introducerades samtidigt gäller fortfarande. I Lgr 11 infördes begreppet förmåga som ett samlingsbegrepp för

samtliga dessa kunskapsformer, samtidigt som såväl ämnenas mål som kunskapskrav uttrycktes i förmågetermer. Denna grundkonstruktion gäller även i nu gällande Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), med tillägget att vissa mål uttrycks som ”kunskaper om” eller ”förståelse av”. Samtidigt som det finns behov av ett kunskapsbegrepp som kan passa alla ämnens olika karaktär bör det vara lätt att förstå och tillämpa. Dagens sätt att beskriva kunskap i läroplanerna är för komplext. Det finns för många begrepp som står för olika kunskapsformer och dessa kan vara svåra att sinsemellan skilja åt. Det bör inte förutsättas att tid och kraft ute på skolorna läggs på kunskapsteoretiska diskussioner. Framhållandet av så många kunskapsformer riskerar även att leda till att grundläggande kunskaper och färdigheter inte betonas tillräckligt. Det är vidare viktigt att läroplanerna så långt som möjligt är till praktisk hjälp för lärarna och skolorna i deras arbete. Dagens sätt att beskriva kunskap i läroplanerna riskerar att främja en syn på kunskaper som rörliga, relativa eller subjektiva. En sådan syn på kunskap kan skapa flera problem, inte minst för undervisningen. Om för mycket utrymme i grundskolan ägnas åt att problematisera och relativisera kunskap kan det t.ex. leda till bristande tillit till värdet av det man får lära sig. Det kan även förstärka ett synsätt där lärarens roll mer är att stötta elevens egen konstruktion av kunskaper, snarare än att förmedla och förankra tillförlitliga och mer beständiga kunskaper. Som framgår av avsnitt 4.3 finns det i läroplanerna sedan 1990-talet skrivningar som tolkats som att kunskap inte går att förmedla eller överföra från den som undervisar till den som lär. Därmed ansågs inte heller den form av undervisningspraktik som i dagligt tal går under begrepp som förmedlingspedagogik eller katederundervisning som gångbar. Lärarnas roll skulle i stället förändras och lärarna skulle inte längre förmedla kunskap utan handleda eleverna i deras lärande. Steget är inte långt till uppfattningen att en lärare i grunden inte kan lära en elev något utan bara ge förutsättningar för lärandet. En konsekvens kan bli att läraren planerar undervisningen med fokus på sådana aktiviteter som antas aktivera eleverna att bli agenter i sina egna lärandeprocesser. Det riskerar dels att göra så att innehållet i undervisningen – det eleverna ska lära sig – inte är i fokus och inte uppmärksammas i tillräcklig utsträckning, dels att undervisningens betydelse och lärarens roll förminskas. Som regeringen återkommer till nedan kan det också leda till att eleverna i högre grad lämnas ensamma med sitt lärande, vilket kan få en mängd olika negativa effekter, bl.a. utifrån likvärdighetssynpunkt.

Det har skett en problematisk förskjutning över tid i synen på lärarrollen och i synen på individualisering av undervisningen

I och med grundskolans införande 1962 fick Sverige ett sammanhållet skolväsende, med en gemensam läroplan. Det har redan från börjat gällt att hitta lösningar på hur det går att förena mål som ska gälla för alla elever med att elevernas förutsättningar att nå målen varierar.

I Läroplan för grundskolan 1962 (Lgr 62) och Läroplan för grundskolan 1969 (Lgr 69) hanterades individualisering i första hand genom att läroplanerna gav lärarna anvisningar om hur de kunde variera undervisningsformer och arbetssätt så att samma innehåll kunde behandlas men med skillnader i omfattning, svårighetsgrad och hastighet. Dessutom skrevs ett

samhällsperspektiv fram – fria och självständiga individer skulle inte utgöra ett självändamål utan utgöra en grund för gemenskap och samarbete.

I Läroplan för grundskolan 1980 (Lgr 80) betonades det gemensamma perspektivet och kollektiva arbetsformer tillkom. Individualiseringen handlade då mindre om hur lärarna skulle gå till väga i undervisningen och mer om att förstärka inslaget av individuella studieval och intressebaserade temaarbeten. Även elevaktiva och undersökande arbetssätt lyftes fram. Samtidigt framgick att en total anpassning till elevernas spontana intressen kunde leda till problem på längre sikt och skolan skulle beakta samhällets intressen.

Från och med Lpo 94, och därmed även i Lgr 22 eftersom läroplanen för grundskolan inte har förändrats nämnvärt i dessa avseenden, är betoningen på individen desto starkare. Samtidigt har lärarens roll tonats ner och anvisningar om hur man kan hantera individualisering inom klassens ram har försvunnit. Individualiserad undervisning ställs i relation till elevernas behov och intressen, men läroplanen anger inte vilka de är eller hur man ska prioritera mellan dem. Den långtgående individualiseringen framgår bl.a. i det första avsnittet om Skolans värdegrund och uppdrag i den nuvarande läroplanen för grundskolan där det bl.a. framgår att "Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet", och "Det finns också olika vägar att nå målet" och "Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla".

Den generella utgångspunkten är här individen och dess självförverkligande. Regeringen anser förvisso att det bör vara en given utgångspunkt att skolan ska uppmärksamma och stödja varje elevs individuella utveckling. Men med ett starkt fokus på anpassning till varje elevs förutsättningar och behov finns en risk att undervisningen – trots att det inte är intentionen – blir mindre utmanande, med följden att elevernas kunskaper och färdigheter inte når samma bredd och djup som de annars hade gjort. En stark betoning på individualisering kan därmed leda till att skolan på ett önskat sätt bidrar till att reproducera skillnader mellan eleverna.

Individorienteringen innebär även att klassrumperspektivet, där undervisning normalt sker i grupp, osynliggörs. Detta har lett till förväntningar som kan vara omöjliga för lärare att leva upp till. Det finns gränser för hur mycket en enskild lärare kan eller bör differentiera den ordinarie undervisningen. Det går inte att förena en stark individualisering av undervisningen med att den bedrivs kollektivt inom ramen för en klass, framför allt eftersom undervisningen ska vara aktivt läroledd. Orealistiska krav på individualisering i en kollektiv verksamhet kan leda till att undervisningen som helhet försämras. Det kan även leda till en arbetsmiljö för lärare som präglas av stress och en känsla av att inte räkna till.

I Lgr 22 saknas vidare skrivningar som signalerar att läraren undervisar i betydelsen att lära ut. Däremot är skrivningar som relaterar till elevernas lärande desto mer framträdande. Sammantaget skulle detta kunna vara en bidragande förklaring till att det blivit vanligare med mer individuellt arbete och mindre läroledd undervisning än tidigare.

Mycket individuellt arbete på bekostnad av läroledd undervisning är problematiskt på flera sätt. En aspekt är att s.k. självstyrt lärande har visat sig korrelera både med sämre kunskapsresultat och med sämre mental hälsa jämfört med lärar- respektive elevcentrerade undervisningspraktiker,

där läraren har en mer aktiv roll. En annan aspekt är att individuellt arbete kan slå extra hårt mot elever med vissa funktionsnedsättningar, t.ex. neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Ytterligare en aspekt är att förmågan att styra sin egen inläring utvecklas senare hos pojkar än hos flickor, vilket kan förstärka skillnader i skolprestationer mellan könen. En till aspekt är att individuellt arbete gynnar elever som får ett starkare stöd hemifrån vilket gör att socioekonomiska skillnader riskerar att förstärkas.

6.3.2 Läroplanerna i den obligatoriska skolan ska få nya inledande delar

Regeringens förslag

De inledande delarna i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna ska få en ny struktur och ett nytt innehåll.

Strukturen på de inledande delarna ska vara logisk, stringent och läsbar. Upprepningar bör undvikas i möjligaste mån.

Del 1 Skolans värdegrund och uppdrag samt del 2 Övergripande mål och riktlinjer, ska delas in i fyra delar: 1. Skolans värdegrund, 2. Skolans uppdrag, 3. Skolans mål, och 4. Skolans riktlinjer.

Skolans uppdrag ska innehålla rubrikerna

- Skolan står för kunskap och bildning;
- Skolan står för ansvar, frihet och medmänsklighet;
- Skolan står för saklighet;
- Skolan står för likvärdighet;
- Skolan står för samhällsanknytning.

Skolans riktlinjer ska innehålla rubrikerna

- 4.1 Utbildningens innehåll och undervisningens genomförande
- 4.2 Elevernas ansvar och delaktighet
- 4.3 Samspelet mellan skolan och hemmen
- 4.4 Elevernas övergångar
- 4.5 Elevernas studie- och yrkesvägledning
- 4.6 Lärares betygssättning och bedömning
- 4.7 Rektorns ansvar för helheten i utbildningen.

Kunskapssynen i såväl de inledande delarna som i kursplanerna ska utgå från kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.

Läroplanerna ska vara tydligt kunskapsinriktade. Kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen ska betonas. En central utgångspunkt för läroplanerna i de obligatoriska skolformerna ska vara att grundläggande kunskaper och färdigheter ska betonas. I de inledande delarna i dessa läroplaner ska detta komma till uttryck bl.a. genom att det i Skolans uppdrag framgår att grunden för elevernas fortsatta utveckling är att alla elever lär sig läsa, skriva och räkna, att det av Skolans mål ska framgå att alla elever bl.a. ska ha grundläggande kunskaper och färdigheter inom de humanistiska, naturvetenskapliga, praktisk-estetiska, samhällsvetenskapliga och tekniska kunskapsområdena samt att det av skolans riktlinjer ska framgå att läraren bl.a. ska förankra kunskaper och färdigheter hos eleverna på ett så bestående sätt som möjligt.

Värdegrunden ska i den del som avser att värdena gestaltas och förmedlas i överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism vara oförändrad. I övrigt kan vissa upprepningar tas bort och språkliga ändringar göras.

Läroplanerna ska framhålla lärarens ledarskap för gruppen samtidigt som det ska framgå att elever har olika förutsättningar. Det ska bl.a. under Skolans uppdrag, under rubriken Skolan står för likvärdighet, anges att skolan har ett särskilt ansvar för att stödja elever som av olika anledningar möter svårigheter i sin skolgång.

Skrivningar om elevernas och vårdnadshavarnas inflytande ska göras mindre långtgående och ramarna för inflytandet förtydligas. Samtidigt ska skrivningarna om inflytande balanseras med tydligare skrivningar om deras ansvar.

Kunskapsområdena sexualitet, samtycke och relationer respektive entreprenörskap ska tas bort från läroplanernas inledande delar och i stället läggas in på lämpliga ställen i kursplanerna, där de får en mer ämnesspecifik och mer kunskapsinriktad inramning samtidigt som ansvaret för att det behandlas pekas ut på ett tydligt sätt. På liknande sätt ska skrivningar om digital kompetens och digitala verktyg i stor utsträckning tas bort från de inledande delarna för att ersättas med mer konkreta mål och innehåll i kursplanerna i de fall det är relevant.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår en ändrad formulering om skolans värdegrund när det gäller att värdena gestaltas och förmedlas ”i överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism”.

Remissinstanserna

Många remissinstanser stödjer den huvudsakliga inriktningen i förslaget om inledande delar i läroplanerna och den fortsatta hanteringen. En majoritet av remissinstanserna har dock synpunkter på enskilda delar. Till de som uttalar sig positivt om strukturen och principerna hör *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Almega Utbildning*, *Sveriges Lärare*, *Sveriges Skolledare*, *Lunds universitet* samt *Göteborgs* och *Osby kommuner*. Till exempel välkomnar *Sveriges Lärare* en mer stringent läroplan som fokuserar på skolans kunskapsuppdrag. *Skolverket* anser att de inledande delarna kännetecknas av en tydlig kunskapsinriktning och att strukturen är logisk, stringent och läsvänlig. *Skolinspektionen* ser positivt på principen om en rakare, mer koncentrerad och lättillgänglig struktur och text. *Lunds universitet* framför att det är positivt med fokus på skolans grunduppdrag genom en tydligare inramning och förenkling och att framhålla lärarens ledarskap för gruppen. Bland annat *Skolverket* och *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, anser dock att delar behöver analyseras närmare och att justeringar behöver göras.

Flera remissinstanser uttrycker sig positivt om den generella kunskapsinriktningen. Till dessa hör *Ragunda kommun*, som ser positivt på att tydliggöra vikten av grundläggande färdigheter i tidiga år och förenkla

kunskapsbegreppet, och *Osby kommun* som anser att betoningen av lågstadiets ansvar för att lära eleverna läsa, skriva och räkna är mycket positivt. Det finns dock även kritik mot kunskapsinriktningen. Till exempel anser *Stockholms universitet* bl.a. att analys- och resonemangsförmåga uttryckligen bör integreras i kunskapsmålen. *Idéburna skolors riksförbund* menar att det är olyckligt att ändra språkbruket av begreppen förmågor och de s.k. fyra F:en. *Stiftelsen Friends* ifrågasätter att de inledande delarna i läroplanerna ska kännetecknas av en fast kunskapsinriktning och att detta beskrivs som en motsättning till förmågeutveckling.

Några remissinstanser har synpunkter kopplat till skolans ansvar för värdegrundsfrågor. Till dessa hör *Stiftelsen Friends* som anser att skolans främjande och förebyggande trygghetsarbete riskerar att försvagas. *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* framhåller att frågor om diskriminering får en nedtonad roll och är, tillsammans med bl.a. *SPSM*, kritiska till dessa ändringar. *Skolverket* och *Skolinspektionen* anser att det kan finnas skäl att behålla en uttrycklig skrivning om att undervisningen ska vara icke-konfessionell. *Barnombudsmannen (BO)* och *Skolverket* avstyrker att hänvisningar till FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) tas bort.

När det gäller individualisering och anpassning stödjer bl.a. *Lunds universitet* att de nya läroplanerna framhåller lärarens ledarskap för gruppen snarare än fokus på individualisering och *Idéburna skolors riksförbund* tillstyrker nedtoning av individuella anpassningar. Däremot framför bl.a. *SPSM*, *Nätverket unga för tillgänglighet* och *Föräldraalliansen Sverige* synpunkter om risker för bl.a. elever med funktionsnedsättning.

När det gäller inflytande och delaktighet anser *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* att det saknas flera övergripande mål och riktlinjer som utgör grundläggande förutsättningar för elevers rätt till inflytande över sin utbildning. *Sveriges Skolledare* menar att elevernas demokratiska förmågor behöver övas praktiskt och önskar därför att skrivningar som i dag finns för att säkerställa att eleverna får öva på demokrati behålls. Även *Jämställdhetsmyndigheten* är kritiska och *Föräldraalliansen Sverige* anser att förslagen som rör föräldrasamverkan är otillräckliga.

Flera remissinstanser är kritiska mot att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck tas bort från de inledande delarna av läroplanerna. Till dessa hör *BO*, *DO*, *Jämställdhetsmyndigheten*, *Myndigheten för delaktighet*, *Skolverket*, *SPSM*, *Göteborgs universitet*, *Stockholms universitet*, *SKR*, *Elevernas riksförbund*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, *RFSU*, *RFSL*, *Unizon* och flera kommuner. Till exempel anser *Skolverket* att ändringarna i de inledande delarna i fråga om sexualundervisningen är för långtgående eftersom det utöver ämnesperspektiv finns ett behov av att behandla området ur ett helhetsperspektiv.

Flera remissinstanser är även kritiska till ändrade skrivningar om digital kompetens. Till dessa hör *SPSM*, *Göteborgs universitet*, *Stockholms och Danderyds kommuner*, *Almega Utbildning*, *SKR*, *Stiftelsen Friends* och *Föräldraalliansen Sverige*. Till exempel avstyrker *SPSM* – som dock tillstyrker principerna och strukturen – att digitalisering tonas ner eller tas bort och flyttas till vissa kursplaner. *Stockholms kommun* framför att behovet att reglera hur digitala verktyg används på ett kunskapsstödjande

och åldersadekvat sätt inte får leda till att den digitala kompetensen försämras.

Ett antal remissinstanser är vidare kritiska till att begreppet entreprenörskap tas bort. Till dessa hör *Linköpings kommun*, *Almega Utbildning*, *Företagarna*, *Svenskt Näringsliv*, *Tillväxtverket* och *Ung Företagsamhet*. Till exempel håller *Svenskt Näringsliv* bara delvis med om att förhållnings-sättet finns kvar genom andra formuleringar, och anser att det är angeläget att stärka, inte försvaga, entreprenörskapets ställning i svensk skola.

Flera remissinstanser är även kritiska till ändrade skrivningar om de nationella minoriteterna. Detta gäller bl.a. *DO*, *Institutet för mänskliga rättigheter*, *Judiska centralrådet*, *Sameskolstyrelsen*, *Sametinget*, *Sverige-finländarnas delegation* och *Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset*. Framför allt gäller kritiken att det inte framgår vilka de nationella minoriteterna är, dvs. judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

När det gäller det hälsofrämjande uppdraget anser *Folkhälsomyndigheten* att det bör belysas genom skrivningar om att hälsa och lärande är rätt sammankopplande.

Skälen för regeringens förslag

De inledande delarna i läroplanerna ska få en mer logisk struktur som undviker upprepningar

I dag består de inledande delarna av läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer av del 1 Skolans värdegrund och uppdrag samt del 2 Övergripande mål och riktlinjer. Skolans värdegrund och uppdrag är i sin tur uppdelat i flera underavsnitt, se avsnitt 5.4. Som framgår i avsnitt 6.3.1 finns det flera brister i konstruktionen av de inledande delarna i nuvarande läroplaner. Det finns bl.a. många upprepningar gentemot kursplanerna, framför allt i läroplanens avsnitt 2.2 om kunskaper, men även mellan de olika avsnitten i de inledande delar av läroplanerna. Regeringen anser, i linje med *Sveriges Skolledare*, att läroplanens tyngd och dess användning ökar ju mer stringent den är. Enligt regeringen bör således strukturen på de inledande delarna i läroplanerna göras om. De bör vara logiska, stringenta och läsvänliga. Uppprepningar bör undvikas i möjligaste mån.

En faktor som leder till upprepningar är att det finns många mål i de inledande delarna av läroplanerna och att de är organiserade under flera olika rubriker. Det finns t.ex. vissa kunskapsmål i läroplanens andra del som tydligt riktar sig till enstaka ämnen och därmed bör kunna flyttas till kursplanerna. Det görs även en uppdelning mellan mål för normer och värden respektive mål för kunskaper. Denna uppdelning riskerar att uppfattas som att normerna och värdena är åtskilda från ämnesundervisningen, trots att båda aspekterna behöver integreras. Regeringen instämmer med *Sveriges Skolledare* om att det vore positivt att väva samman uppdragen gällande kunskaper och normer och värden. Det finns också områden där man kan ifrågasätta om det behövs mål för eleverna, t.ex. bedömning och betyg. Det blir överlag en tydligare struktur om skolans mål i stället utgår från både kunskaper och värden samt att målen samlas under en gemensam rubrik i de nya läroplanerna.

En annan princip som enligt regeringen bör prägla de inledande delarna i läroplanerna är att varje del renodlas så att det blir tydligt för läsaren vad delen handlar om och vad som avses med värdegrunden, uppdraget, målen respektive riktlinjerna. Som framgår i avsnitt 6.1 föreslås att läroplanerna ska innehålla inledande delar – värdegrund, uppdrag, mål och riktlinjer – samt timplan och kursplaner. Det innebär att dagens del 1 Skolans värdegrund och uppdrag samt del 2 Övergripande mål och riktlinjer delas in i fyra delar, dvs. 1 Skolans värdegrund; 2 Skolans uppdrag; 3 Skolans mål; 4 Skolans riktlinjer. Innehållet i avsnittet om skolans värdegrund bör inte förändras i sak jämfört med i dag, men formen bör anpassas till övriga delar och texterna renodlas. Skolans uppdrag är i dag mycket omfattande och bör koncentreras och skrivningarna bör vara på en mer jämbördig abstraktionsnivå, för att inte i onödan blanda mer specifika och mer övergripande saker. Skolans mål bör, som tidigare framgått, utgå från både kunskaper och värden och samlas under en gemensam rubrik. Skolans riktlinjer bör ange vilket ansvar de som arbetar i skolan har för utbildningen och för att stödja elevernas utveckling mot målen. Regeringen bedömer, i likhet med bl.a. *Skolverket*, *Sveriges Lärare* och *Sveriges Skolledare*, att detta är en rimlig struktur, som kan bidra till att de inledande delarna i läroplanerna får en logisk, stringent och läsvänlig struktur, där frågor kan hanteras på ett samlat sätt i respektive del. Den nya strukturen bidrar även till att upprepningar och antalet mål kan minskas.

Utöver den övergripande strukturen behöver vissa delar ha flera underavsnitt för att texterna ska bli läsvänliga. Enligt utredningens förslag ska skolans uppdrag och skolans riktlinjer innehålla underrubriker. Skolans uppdrag ska innehålla rubrikerna Skolan står för kunskap och bildning; Skolan står för ansvar, frihet och medmänsklighet; Skolan står för saktighet; Skolan står för likvärdighet; Skolan står för samhällsanknytning. Delen om Skolans riktlinjer ska innehålla rubrikerna 4.1 Utbildningens innehåll och undervisningens genomförande; 4.2 Elevernas ansvar och delaktighet; 4.3 Samspelet mellan skolan och hemmen; 4.4 Elevernas övergångar; 4.5 Elevernas studie- och yrkesvägledning; 4.6 Lärares betygssättning och bedömning; 4.7 Rektorns ansvar för helheten i utbildningen. Enligt regeringen medför underrubrikerna och den ordning som de presenteras att det tydligare framgår vad varje avsnitt handlar om.

Regeringen bedömer, i likhet med bl.a. *Skolverket*, *Skolinspektionen*, *Sveriges Lärare* och *Lunds universitet*, att den föreslagna strukturen är ändamålsenlig. Till exempel tillstyrker *Skolverket* strukturen och anser att den är logisk, stringent och läsvänlig. *Kunskapsskolan i Sverige AB* framhåller att den föreslagna strukturen är bra och tydlig och *Hagfors kommun* anser att förslaget har en god struktur och en pedagogisk uppbyggnad som gör den lättförståelig och tydlig. Även *Linköpings kommun* är överlag positiv, men framför att det kan övervägas vilken exakt placering som vissa rubriker bör ha. Regeringen bedömer dock i likhet med tidigare nämnda remissinstanser att den föreslagna strukturen är rimlig, och i linje med *Göteborgs kommun*, att den nya strukturen bör bidra till att göra läroplanerna mer användbara för de som arbetar i skolan.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att de inledande delarna i läroplanerna ska få en ny struktur i enlighet med utredningens förslag.

Det behövs en tydligare och mer klassisk kunskapssyn i läroplanerna

I de inledande delarna av läroplanerna läggs grunden för vilken syn på kunskap som ska prägla hela läroplanerna, dvs. även kursplanerna. Regeringen anser i likhet med *Hagfors kommun* att det bör tas ett helhetsgrepp på läroplaner och kursplaner och att dagens läroplaner innehåller daterade skrivningar i fråga om kunskapssyn. I avsnitt 6.1 görs bedömningen att läroplanerna i sin helhet ska vara tydligt kunskapsinriktade genom att kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen betonas och att dessa kunskaper klart ska framgå av läroplanerna. Det föreslås även att en central utgångspunkt för de obligatoriska skolformerna ska vara att grundläggande kunskaper och färdigheter ska betonas. Detta får genomslag både i de inledande delarna av läroplanerna och i kursplanerna. I detta avsnitt behandlas det som är mest relevant för de inledande delarna i läroplanerna, medan det som är mest relevant för kursplanerna hanteras i avsnitt 6.5.

I dagens läroplaner finns ett avsnitt om kunskap och kunskapsformer. Där beskrivs kunskap i form av de fyra F:en fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Regeringen bedömer att innebörden och skillnaderna mellan dessa begrepp inte är självklara och anser, i motsats till bl.a. *Idéburna skolors riksförbund*, att dessa bör bytas ut.

Läroplanernas kunskapsbegrepp bör vara praktisk användbart. Utredningen föreslår att termerna kunskaper, färdigheter och förhållningssätt ska användas. *Kunskaper* kan vara av två slag. Det handlar dels om att veta att saker förhåller sig på ett visst sätt, t.ex. att det finns vissa fakta, att ett visst begrepp representerar en viss innebörd, att en viss idé har ett visst innehåll och så vidare (deklarativa eller substantiella kunskaper), dels att veta hur en viss process går till eller hur en viss metod kan användas och för vilket syfte (procedurala kunskaper). *Färdigheter* innebär att använda dessa kunskaper för att genomföra processer och nå resultat. Färdigheter kan vara kognitiva eller praktiska och de präglas av att de är träningsberoende. *Förhållningssätt* innebär att förhålla sig till innehållet i ett kunskapsområde på ett reflekterande och engagerat sätt. Regeringen delar denna uppfattning och föreslår att det ska framgå av läroplanerna att ämnesundervisningen ger eleverna olika slags *kunskaper, färdigheter och förhållningssätt*. Dessa begrepp bedöms som tillräckligt nyanserade och intuitiva för att vara enkla att använda i det praktiska arbetet i skolorna. Begreppen ska därmed även användas i kursplanerna, se avsnitt 6.5.

När det gäller kunskapssynen i läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer vill regeringen understryka den förberedande roll som dessa skolformer har. Det är här som eleverna ska lära sig grundläggande kunskaper, färdigheter och förhållningssätt så att de ges goda förutsättningar till fortsatt utveckling. För att understryka den förberedande rollen anser regeringen i likhet med bl.a. *Ragunda* och *Osby kommuner*, men i motsats till *Stiftelsen Friends*, att det behövs ett fastare sätt att se på kunskap, där grundläggande kunskaper och färdigheter värderas högt. Denna kunskapssyn kan i relation till dagens läroplaner ses som mer klassisk, med betoning på det ämnesspecifika, tillförlitliga och mer beständiga (se även avsnitt 6.1). Regeringen instämmer här även med *IES* som framhåller att en kunskapsbas som byggs på faktakunskaper för de yngre åldrarna gör det möjligt att lära sig att analysera och dra egna

slutsatser i senare skolgång. Som framgår i avsnitt 6.1 anser regeringen att det även med ett starkt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, finns ett behov av viss variation i såväl innehåll som arbetssätt. Däremot bör inte t.ex. analys- och resonemangsförmåga, som *Stockholms universitet* anser bör ingå i kunskapsmålen, läggas in i skolans mål eller på annat sätt förstärkas i relation till föreliggande förslag. Detta för att inriktningen mot grundläggande kunskaper och färdigheter ska vara stark och tydlig.

Den fasta kunskapsinriktningen, där grundläggande kunskaper och färdigheter värderas högt, kommer bl.a. till uttryck genom att det i Skolans uppdrag framgår att grunden för elevernas fortsatta utveckling är att alla elever lär sig läsa, skriva och räkna. Regeringen instämmer här med *Oskarshamns kommun* att det är bra att det tidigt i de inledande delarna av läroplanerna lyfts fram att alla elever ska lära sig läsa, skriva och räkna. Andra exempel på den fasta kunskapsinriktningen är att det av skolans mål bl.a. framgår är att alla elever ska ha ”grundläggande kunskaper och färdigheter inom de humanistiska, naturvetenskapliga, praktisk-estetiska, samhällsvetenskapliga och tekniska kunskapsområdena”. Av skolans riktlinjer framgår även att läraren bl.a. ska ”förankra kunskaper och färdigheter hos eleverna på ett så bestående sätt som möjligt”.

En annan aspekt av en fast kunskapsinriktning är att eleverna ska kunna lita på det lärarna förmedlar. Ett synsätt där mycket ses som relativt och kontextberoende är inte ändamålsenligt för en grundläggande utbildning. Regeringen ser i stället ett stort behov av ett synsätt där kunskaper i stor utsträckning ses som absoluta i meningen att de är giltiga oavsett sammanhang, dvs. att det finns fakta och objektivitet som vi kan sluta oss till. I förslaget till inledande delar kommer detta bl.a. till uttryck i Skolans uppdrag, Skolan står för saktighet, genom skrivningen ”Skolan ska förmedla kunskap förankrad i de bästa vetenskapligt underbyggda förklaringarna”. Det kommer även till uttryck genom att betona grundläggande kunskaper och färdigheter framför t.ex. problematiserande ansatser eller kritiska analyser.

Sammantaget bedömer regeringen att förslaget till nya inledande delar i läroplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer ger dessa skolformer en kunskapssyn som är tydligare och bättre anpassad för skolformernas uppdrag, med ett starkt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter, som att läsa, skriva och räkna.

Värdegrunden ska i sak vara oförändrad

Enligt regeringen är det av vikt att nuvarande värdegrund i sak förblir oförändrad, vilket även framgår av direktiven till Läroplansutredningen (dir 2023:173). Samtidigt kan det finnas behov av att formen anpassas i linje med övriga delar av de inledande delarna så att både strukturen och texten blir rakare, mer koncentrerad och lättillgänglig. Regeringen ser i likhet med bl.a. *Skolinspektionen* positivt på principen om en rakare, mer koncentrerad och lättillgänglig struktur och text, och delar myndighetens uppfattning att en sådan tydlighet är eftersträfvansvärd för såväl Skolinspektionens granskningsuppdrag, liksom för målgruppernas arbete.

Regeringen kan samtidigt konstatera att det finns kritik mot vissa delar av utredningens förslag. Bland annat menar *Skolinspektionen* – som enligt ovan är positiva i flera delar – att texten kan behöva ses över t.ex. när det

gäller användningen av den bestämda formen ”värdena”, som riskerar att skapa en bild av att dessa är enkla och kan tas för givna. Myndigheten ser vidare positivt på den föreslagna breda skrivningen ”Undervisningen ska vara saklig och allsidig så att eleverna inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra konfessionella eller politiska åskådningen, eller utsatta för kommersiell påverkan”, men anser – i likhet med *Skolverket* – att det för tydlighetens skull finns en fördel med att behålla skrivningen om att undervisningen ska vara icke-konfessionell. Skolinspektionen framhåller även att det trots flera skrivningar om jämställdhet och motverkande av begränsande könsmonster, finns en risk att dessa blir svåra att tillämpa utan en skrivning om att också ”synliggöra” sådana mönster.

En annan del som får kritik från bl.a. *DO* och *SPSM* är hur skolans ansvar för att motverka diskriminering och kränkande behandling hanteras. Utredningen föreslår att det av Skolans mål ska framgå ett mål om att varje elev ”kan förstå, samspela med och respektera andra människor oavsett olikheter samt tar avstånd från våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling”. Samtidigt föreslås att skrivningar om diskriminering och kränkande behandling tas bort i andra delar. I dagens läroplaner fokuserar t.ex. texten under rubriken Förståelse och medmänsklighet till stor del på rätten till frihet från diskriminering och kränkande behandling. Utredningen föreslår att de skrivningarna om diskriminering och kränkande behandling tas bort. Detta för att texten ska kunna fokusera på sådant som skolan ska bidra till, snarare än negativa saker som skolan ska bemöta, samt att dubbelregleringar kan undvikas i förhållande till diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen. *DO* är kritisk till ändringen och framhåller bl.a. vikten av att principen om icke-diskriminering synliggörs i skolans värdegrund. Även *SPSM* avstyrker vad de beskriver som att diskrimineringsperspektivet i skolans värdegrundsuppdrag tonas ned. *SPSM* anser att det riskerar att försvaga skolans arbete med likabehandling, trygghet och elevers rättigheter och menar att skolans ansvar att aktivt motverka diskriminering och intolerans bör finnas kvar. På liknande tema anser *Stiftelsen Friends* att skolans främjande och förebyggande trygghetsarbete riskerar att försvagas.

Ytterligare exempel är att *Barnombudsmannen* och *Skolverket* avstyrker att hänvisningar till barnkonventionen tas bort. Skolverket konstaterar att utredningen motiverar borttagandet av språkliga skäl och bedömningen att barnkonventionen synliggörs genom en hänvisning till ”barnets rättigheter”. Myndigheten anser att en sådan ändring bör föregås av en närmare utredning vad gäller innebörden av begrepp och konsekvenser. Även *Svenska Tornedalingars Riksförbund – Tornionlaaksolaiset* anser att läroplanerna även fortsättningsvis bör hänvisa till de konventioner och överenskommelser som ska ligga till grund för skolans arbete och värdegrund, såsom barnkonventionen.

Regeringen instämmer med *SKR* om att det är viktigt att skolans övergripande värdegrund står stark och i sak förblir densamma i de nya inledande delar i läroplanerna. *SKR* bedömer att det finns risk för icke önskade värdeförflyttningar när texten görs om. Regeringen bedömer att utredningens förslag på inledande delar av läroplanen är i linje med den nuvarande värdegrunden och anser att förslaget i allt väsentligt bör genomföras. Det innefattar bl.a. att skrivningar om diskriminering och kränkande

behandling inte ska upprepas i flera delar. Samtidigt kan vissa av de synpunkter som framförts behöva analyseras närmare, som den exakta formuleringen i vissa delar, om det uttryckligen bör stå kvar att undervisningen ska vara icke-konfessionell samt om en hänvisning till barnkonventionen bör stå kvar. I den kommande processen bör därför ytterligare analys göras om sådana begränsade justeringar. En sådan analys bör endast kunna föranleda mindre justeringar som inte ändrar den inriktning som föreslås av utredningen. En skrivning där regeringen dock ser en viss risk för oavsiktliga förändringar är i utredningens förslag till formulering om att skolans värdegrund ska ”gestaltas och förmedlas i överensstämmelse med den kristna tradition och västerländska humanism inom vilken det svenska samhället vuxit fram, genom att varje elev fostras till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande”. Den nuvarande lydelsen hänvisar till ”den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism”. Regeringen bedömer att den angivna delen om etik bör kvarstå och att utredningens förslag bör justeras i den delen.

Sammantaget anser regeringen att utredningens förslag till texter om skolans värdegrund bör införas, men att det kan finnas skäl att göra mindre justeringar som inte förändrar inriktningen i betänkandet.

Läraryrollen ska stärkas genom rimliga krav på individualisering...

Som framgår i avsnitt 6.3.1 finns problem kopplat till orimliga krav på individualisering av och anpassningar i undervisningen, vilket bl.a. kommer till uttryck i skrivningar i Lgr 22 om att undervisningen aldrig kan utformas lika för alla och att det finns olika vägar att nå målen för utbildningen. Regeringen instämmer med *Lunds universitet* om att läroplanerna bör framhålla lärarens ledarskap för gruppen snarare än fokus på långtgående individualisering, som riskerar att bidra till ökad ojämlikhet. Regeringen kan konstatera att en utgångspunkt för undervisningen i grundskolan är att den sker i grupp och att den bestäms och leds av en lärare. Skolan är huvudsakligen organiserad som en kollektiv verksamhet där elever undervisas gemensamt. De individualiseringar av undervisningen som är möjliga begränsas av dessa ramar. Det finns därmed gränser för hur mycket den enskilda läraren kan eller bör differentiera den ordinarie undervisningen. En överdriven individualisering i en kollektiv verksamhet kan leda till att undervisningen som helhet försämras. Det kan leda till svåra förutsättningar för läraren att bedriva undervisningen och att hänsyn som tas till en enskild elev går ut över hela elevgruppen. Det kan även leda till att undervisningen måste anpassas så att läraryrollen blir mindre aktiv och eleverna får arbeta mer självständigt. Därför behöver skrivningar som kan leda till en alltför långtgående individualisering undvikas helt.

Samtidigt behöver undervisningen så långt som möjligt utformas så att alla elever kan tillgodogöra sig de kunskaper som ska förmedlas. I viss utsträckning behöver anpassningar göras utifrån elevgruppen, eftersom alla elever ska ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt enligt sina förutsättningar (se 3 kap. 2 § skollagen). Regeringen delar därmed i likhet med *SKR* utredningens bedömning om att utbildningen ska ta fasta på elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. *SKR* anser att det även bör gälla ”undervisningens” utformning, så att den ska förhålla sig till elevernas bakgrund och förutsättningar. Regeringen kan konstatera

att undervisningen är en del av utbildningen. Det följer av skollagens definition av utbildning som ”den verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter” (1 kap. 3 §).

Det måste även finnas ett effektivt system för att stödja de elever som behöver mer stöd. I lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss, föreslås ändringar i 3 kap. skollagen som bl.a. innebär att regleringen om extra anpassningar ersätts dels av en ändring i 3 kap. 2 § skollagen som innebär att alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling i syfte att de ska *kunna följa* undervisningen och utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål, dels av en ny stödsats i form av stödundervisning i svenska, svenska som andra språk och matematik. Inom ramen för regleringen om ledning och stimulans ska enskilda elever få sådant stöd som är förenligt med att undervisningen av en klass är en kollektiv verksamhet. Om läraren bedömer att en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen och har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna för svenska, svenska som andra språk eller matematik ska dock eleven ges stödundervisning i mindre, flexibla undervisningsgrupper eller som enskild undervisning i dessa ämnen. Skälet till att stödundervisningen avser dessa ämnen är att de är grundläggande för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig kunskaper i många andra ämnen och att sådan undervisning förebygger stödbehov i andra ämnen. Sådan stödundervisning ska sättas in tidigare än vad som i dag gäller enligt regleringen av extra anpassningar. Stödundervisningen ska utvärderas efter en månad och bör som längst ges i två månader. Om behov fortfarande kvarstår är det en indikation på att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Om behov föreligger kan särskilt stöd ges även om stödundervisning inte har getts. Det föreslås vidare ändringar som innebär att elever i behov av särskilt stöd ska få bättre möjlighet att få särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper.

Mot denna bakgrund delar inte regeringen den oro som bl.a. *SPSM, Nätverket unga för tillgänglighet* och *Föräldraalliansen Sverige* framför om risker för t.ex. elever med funktionsnedsättning. Exempelvis lyfter SPSM att myndigheten är orolig för vad de förslag som syftar till att minska kraven på individualisering och anpassning i undervisningen kan innebära för elever med funktionsnedsättning och andra särskilt sårbara grupper. Myndigheten framhåller att alla elever har rätt till delaktighet i en tillgänglig och inkluderande utbildningsverksamhet och föreslår i stället förstärkta skrivningar. Regeringen kan konstatera att det pågår parallella processer som påverkar systemet för stöd i skolan, se ovan, och att det är viktigt att helheten blir välfungerande (se avsnitt 5.7). När det specifikt gäller skrivningarna i läroplanerna bedömer regeringen det som positivt och helt nödvändigt att de anpassas till vad som i praktiken är möjligt och rimligt för läraren att kunna genomföra inom klassens ram. Lärarna måste ges förutsättningar att bedriva en aktiv och strukturerad undervisning i grupp. Regeringen anser att utredningens förslag på skrivningar inom området är väl utformade och balanserade, bl.a. genom att skrivningen om att undervisningen aldrig kan utformas lika för alla och att det finns olika

väger att nå målen för utbildningen tas bort. Samtidigt som vikten av att stödja eleverna fortfarande framgår, bl.a. genom att det i Skolans uppdrag, under rubriken Skolan står för likvärdighet, ska framgå att ”Skolan har ett särskilt ansvar för att stödja elever som av olika anledningar möter svårigheter i sin skolgång”.

... och tydligare ramar för elevers och vårdnadshavares inflytande

I avsnitt 6.2 föreslås att vårdnadshavares rätt till inflytande i utbildningen begränsas genom en ändring i skollagen. Mot samma bakgrund behöver läroplanernas skrivningar om vårdnadshavares inflytande ändras. Även delarna om elevinflytande behöver ändras för att bättre motsvara såväl skollagens egentliga krav som vad som i praktiken är en rimlig nivå.

Läroplansutredningen drar utifrån deras olika kontakter i arbetet slutsatsen att elevers och vårdnadshavares krav på skolor och lärare har ökat över tid. Det upplevs samtidigt som allt svårare för skolorna att uttrycka förväntningar på elevernas och hemmens bidrag till skolgången. Regeringen bedömer att elevernas och inte minst vårdnadshavarnas rättigheter i dagens läroplaner ges för mycket utrymme i relation till deras bidrag, ansvar och skyldigheter. Dagens formuleringar i läroplanerna om elevers och vårdnadshavares inflytande är så pass långtgående att det inte står helt klart att det är lärarna som ansvarar för undervisningen. Till exempel framgår det av del 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, att läraren ska ”svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad” samt ”tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen”.

En del i att finna en bättre och rimligare balans mellan rättigheter och skyldigheter handlar om att tydliggöra att hemmen har huvudansvar för barns fostran, och att skolan är ett stöd. Lärare och rektorer ska samverka med vårdnadshavarna och hålla dem informerade. Eleverna i sin tur behöver bidra genom att anstränga sig och vara delaktiga. De har också rätt till ett visst inflytande över utbildningen, men inom ramen för rektorns ansvar för det pedagogiska arbetet och lärarens ansvar för undervisningen. I utredningens förslag till 4 Skolans riktlinjer, 4.2 Elevernas ansvar och delaktighet, används t.ex. formuleringen ”ansvarsfullt inflytande” för att tydliggöra att det med rättighetsperspektivet följer ett skyldighetsperspektiv. Därutöver klargörs att läraren ansvarar för undervisningens innehåll och utformning samt ser till att eleverna får öva på att själva ta ansvar och utöva medinflytande successivt och anpassat till elevernas ålder och mognad – inom de ramar som ges av lärarens ansvar för undervisningen. Det framgår även att läraren, inom ramen för sitt ansvar för undervisningen, fördelar utrymme, ger eleverna möjlighet att uttrycka åsikter samt beaktar dessa i förhållande till elevernas ålder och mognad.

Representanter för elevorganisationerna är kritiska till delar av de föreslagna skrivningarna. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* avstyrker delvis förslaget. Förbunden framför att det är en självklarhet att det är lärarens uppgift att planera och genomföra undervisningen, men är kritiska till att det nya förslaget på läroplanens inledande delar saknar flera övergripande mål och riktlinjer som de menar utgör grundläggande

förutsättningar för elevers rätt till inflytande över sin utbildning. Under 4.2 Elevernas ansvar och delaktighet inkluderas inte längre att elever ska hållas informerade om frågor som rör dem eller att verksamma inom skolan ska främja elevers förmåga och vilja till ansvar och inflytande över skolmiljön. Dessa riktlinjer menar förbunden är avgörande för elevers möjlighet till reellt inflytande över sin utbildning. *Elevernas riksförbund* anser även att nuvarande läroplaner redan tydligt anger lärarens ledande ansvar. Samtidigt ser förbundet att elever i praktiken alltför sällan ges reella möjligheter till inflytande över undervisningen. De föreslagna förändringarna riskerar enligt förbundet att förstärka denna brist och leda till en undervisning där elevernas roll som delaktiga och kritiskt tänkande individer försvagas.

Regeringen instämmer delvis i att det redan i dag framgår att det är lärarens uppgift att planera och genomföra undervisningen, men anser, i likhet med bl.a. *Danderyds kommun*, att dagens formuleringar i läroplanerna om elevers och vårdnadshavares inflytande är så pass långtgående att detta inte är helt tydligt. I propositionen Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet anges att det inte finns någon motsättning mellan barns och elevers rätt till inflytande och att lärare och förskollärare har ansvaret för undervisningen samt att det ligger i deras respektive uppdrag att bedriva verksamheten så att barnen och eleverna ges inflytande (prop. 2009/10:165 s. 311). Det är alltså genom förarbetena tydligt att lärarna har ansvaret för undervisningen och att de ger elever inflytande. Den konkreta utformningen av inflytandet behöver variera bl.a. utifrån elevernas ålder, och avgöras av lärare. Genom förslaget anpassas skrivningarna i läroplanerna till detta, vilket regeringen bedömer är viktigt. I övrigt finns det inte något behov av att läroplanerna ska upprepa alla delar om bl.a. inflytande och den rätt till information som följer av skollagen. Som framgår av avsnitt 5.3 regleras frågor om elevers rätt till inflytande, samråd och information i 4 kap. 9–11, 13 och 14 §§ skollagen.

Sveriges Skolledare anser att någon av de skrivningar som i dag finns för att säkerställa att eleverna får öva på demokrati bör behållas. Regeringen konstaterar att det av Skolans mål framgår att varje elev ”känner till demokratins förutsättningar och villkor, kan arbeta i demokratiska former och ta ställning på demokratisk grund samt är förberedd för delaktighet och medansvar utifrån de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle”. Regeringen delar inte *Linköpings kommuns* uppfattning om att det bör finnas en skrivning om rektors ansvar för elevdemokrati på skolan, exempelvis elevråd. Det framgår redan av skollagen att elevföreträdare och övriga elever ska ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse (4 kap. 10 §).

Texterna ska vara koncentrerade och undvika upprepningar

För att läroplanerna ska vara ett tydligt styrmedel och arbetsredskap för lärares undervisning bör de vara lätta att använda, kärnfulla och undvika upprepningar, bl.a. mellan de inledande delarna och kursplanerna. Det bör noga övervägas vad som är skolövergripande och passar i de inledande delarna och vad som är mer ämnesspecifikt och därmed passar bättre i kursplanerna. Det finns ett behov av att fokusera på det mest centrala, framför allt att eleverna ska lära sig grundläggande kunskaper och

färdigheter som att läsa, skriva och räkna. De nuvarande inledande delarna i dagens läroplaner lever inte upp till detta. Bland annat är delen om Skolans uppdrag tydligt överlastad och det är svårt att utläsa ett samlat uppdrag eftersom texten består av många och disparata delar. Dessutom finns det överlappningar i förhållande till andra inledande delar av läroplanerna och områden tas upp trots att de mer hör hemma i kursplanerna. Texten bör därför koncentreras och inte upprepa innehåll som finns i andra delar av läroplanen. Det bör även vara ett fokus på kärnpunkterna i skolans uppdrag. Regeringen anser därmed att det finns behov av att ta bort, eller reducera, skrivningar och innehåll från de inledande delarna av läroplanerna. Regeringen anser att utredningens förslag i stor utsträckning åstadkommer detta, men utesluter inte att det kan finnas behov av en viss ytterligare koncentration av texterna.

Ett stort antal synpunkter har inkommit vid remitteringen av betänkandet avseende skrivningar och områden som föreslås tas bort. De flesta synpunkter gäller hanteringen av områdena sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, digital kompetens, entreprenörskap och de nationella minoriteterna. Det finns även ett flertal synpunkter om att saker borde tillföras läroplanerna. Det gäller bl.a. tillägg om emotionellt lärande och kunskaper om naturbruk. Regeringens generella bedömning är att sådana tillägg är svåra att förena med principen om att läroplanernas inledande delar ska fokusera på det mest centrala i skolans uppdrag. Nedan redogörs översiktligt för synpunkterna inom dessa områden och regeringens bedömning.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer tas bort

Kunskapsområdena om sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck ingår i dagens läroplaner både i de inledande delarna och i flera kursplaner. Utredningen föreslår att kunskapsområdet tas bort från de inledande delarna och i stället ingår i kursplanerna för bl.a. biologi, samhällskunskap samt hem- och konsumentkunskap. Ett skäl till det är att kunskaper i stor utsträckning är domänspecifika och genom att ingå i kursplaner ges området en ämnesspecifik och mer kunskapsinriktad inramning, samtidigt som ansvaret för att det behandlas pekas ut på ett tydligt sätt. Flera remissinstanser är kritiska mot detta. Till exempel anser *Skolverket* att ändringarna i de inledande delarna om sexualundervisningen är för långtgående, eftersom det utöver ämnesperspektiv finns ett behov av att behandla området ur ett helhetsperspektiv. *SPSM* avstyrker och menar att det är särskilt viktigt för elever med funktionsnedsättning att skolan lyfter kunskapsområdet sexualitet, samlevnad och relationer genomgående i utbildningen. Även *RFSU* och *RFSL* avstyrker och anser i likhet med bl.a. *SKR* att området bör finnas kvar som ämnesövergripande område.

Regeringen anser i motsats till dessa remissinstanser – men i likhet med *Sveriges Lärare* – att området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inte bör ingå i läroplanernas inledande delar men däremot i de kursplaner där det är relevant och kan behandlas med en ämnesmässig inramning. Sveriges Lärare framhåller de utmaningar som finns med hur dagens ämnesövergripande områden ska hanteras. Enligt förbundet är det svårt för lärare att konkretisera undervis-

ningen, eftersom området inte är integrerat i det ämnesstoff m.m. som finns i kursplanerna och som i övrigt styr undervisningen och bedömningen i ämnet. Regeringen ser kunskapsområdet som viktigt och anser att det ska ingå i flera kursplaner, där det kan ges en ämnesspecifik inramning och hanteras med progression utifrån elevernas ålder och förkunskaper. Regeringen ser dock inget tydligt mervärde i att det även ska behandlas i läroplanernas inledande delar. Som tidigare framgått bör upprepningar i möjligaste mån undvikas och det finns även ett behov av att i de inledande delarna prioritera det mest centrala i skolans uppdrag, som att lära eleverna att läsa, skriva och räkna. Det finns dock inget som hindrar att de skolor som vill arbeta ämnesövergripande när det bl.a. gäller kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer gör det.

Som regeringen återkommer till nedan beslutade regeringen den 18 december 2025 ett uppdrag till Skolverket att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner (dnr 2025:02427). Av uppdraget framgår att i arbetet med kursplanerna ska Skolverket överväga hur bl.a. kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska tas om hand i kursplanerna i de ämnen där det är relevant.

Skrivningar om digital kompetens och digitala verktyg ändras och flyttas

I utredningens förslag till nya inledande delar i läroplanen för grundskolan föreslås betydande ändringar när det gäller skrivningar om digital kompetens och digitala verktyg. I syfte att tydliggöra att användning av digitala verktyg inte är ett mål i sig tas flera övergripande skrivningar som relaterar till digital kompetens i de inledande delarna bort och föreslås ersättas med mer konkreta mål och innehåll i kursplanerna i de fall det är relevant. Det innebär t.ex. att ett befintligt stycke om bl.a. digital kompetens i delen om Skolans uppdrag tas bort. Även flera mål och riktlinjer inom området tas bort. Däremot framgår i det nya avsnitt 2 Skolans uppdrag, Skolan står för samhällsanknytning, bl.a. att skolan ska ”ge eleverna verktyg som de behöver för att orientera sig och agera ansvarsfullt i en komplex verklighet med stort informationsflöde och snabb förändringstakt”, samt att skolan ska ”lära eleverna att använda digital och annan teknik som de har nytta av”.

Flera remissinstanser är kritiska till hanteringen av digital kompetens. Till exempel avstyrker *SPSM* att digitalisering tonas ner eller tas bort och flyttas till vissa kursplaner. Myndighetens anser att ett nedtonat fokus på digital kompetens riskerar att förstärka ojämlikhet, diskriminering och digitalt utanförskap, vilket särskilt riskerar att drabba elever med funktionsnedsättning. *Stockholms kommun* framför att behovet att reglera hur digitala verktyg används på ett kunskapsstödjande och åldersadekvat sätt inte får leda till att den digitala kompetensen försämras. *TechSverige* välkomnar förslaget att digital kompetens ska konkretiseras i kursplaner, men anser att det är avgörande att kombinera detta med fortsatt tydlighet i läroplanernas inledande delar för att säkerställa att eleverna rustas för den framtid de ska leva. *SKR* avstyrker att digital kompetens inte längre ska utgöra ett mål i sig, eftersom det berör hela skolans kunskaps- och demokratiuppdrag.

Regeringen delar inte bedömningarna utan anser att det är viktigt att skrivningar om digital kompetens och digitala verktyg är anpassade efter barns kognitiva utveckling och lärande och bygger på en samlad vetenskaplig grund. Utifrån det ser regeringen behov av ett restriktivt förhållningssätt i både de inledande delarna av läroplanerna och i kursplanerna. Samtidigt bedömer regeringen – i likhet med utredningen – att eleverna behöver kunskaper om digitalisering och artificiell intelligens (AI) och dess påverkan på och i samhället, ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt samt vissa färdigheter i att använda digital teknik. Ett kritiskt förhållningssätt handlar om att hantera mångbottnade sammanhang på ett ansvarsfullt sätt. Eleverna behöver bl.a. kunna identifiera falsk information och utveckla de kognitiva färdigheter som krävs för att kritiskt granska information och skydda sig mot desinformation. Regeringen anser därmed att det är fortsatt viktigt att eleverna utvecklar digital kompetens, inklusive en god medie- och informationskunnighet (MIK) och kunskap om hur man på ett säkert sätt hanterar den digitala miljön. På samma grunder som när det gäller kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer bör dock området i huvudsak hanteras i relevanta kursplaner (se vidare avsnitt 6.6).

Begreppet entreprenörskap tas bort

Utredningen föreslår även att begreppet ”entreprenörskap” tas bort i de inledande delarna. Detta genom att en skrivning om att utbildningen ska ”ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens och ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap” tas bort. I utredningens förslag till inledande delar av läroplanerna finns därmed inte begreppet entreprenörskap med. Däremot finns skrivningar som utredningen bedömer motsvarar entreprenörskap, som att ”främja elevernas benägenhet att pröva och omsätta idéer i handling”, ”främja elevernas uthållighet, tillit till den egna förmågan och motivation” och som tidigare framgått ”använda digital och annan teknik som de har nytta av”.

Ett antal remissinstanser är kritiska till att begreppet entreprenörskap tas bort. Till exempel framhåller *Svenskt Näringsliv* att förhållningssättet bara delvis finns kvar genom andra formuleringar, och anser att det är angeläget att stärka – inte försvaga – entreprenörskapets ställning i svensk skola. *Företagarna* anser att utelämnandet av begreppet entreprenörskap riskerar en försvagning av den språkliga och innehållsliga kopplingen till företagande och entreprenöriella kompetenser i sin helhet. *Ung Företagsamhet Sverige* anser att entreprenörskap är en central kompetens för framtiden och att det bör ha en tydlig plats i läroplanen.

Som tidigare framgått delar regeringen utredningens ambition att koncentrera de inledande delarna av läroplanerna, både textmässigt och innehållsligt. Regeringen ser ett stort värde i att prioritera det som bör vara kärnan i skolans uppdrag. För grundskolan och motsvarande skolformer bör denna kärna utgöras av grundläggande kunskaper och färdigheter, som att lära eleverna att läsa, skriva och räkna. Att grundskolan lär eleverna de grundläggande kunskaper och färdigheter som de behöver för att klara fortsatt skolgång och lyckas i arbetslivet kommer i förlängningen även att främja företagande och entreprenörskap.

Regeringen anser dock att entreprenörskap är viktigt och därför framgår i det tidigare nämnda uppdraget till Skolverket om att ta fram förslag på nya läroplaner att Skolverket ska överväga hur bl.a. ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap ska tas om hand i kursplanerna i de ämnen där det är relevant.

Texten om de nationella minoriteterna

Utredningen föreslår ändrade formuleringar om de nationella minoriteterna. Det nuvarande målet att varje elev har fått ”kunskaper om de nationella minoriteternas (judar, romer, urfolket samerna, sverigefinnar och tornedalingar) kultur, språk, religion och historia” tas bort. I stället tillkommer att skolan ska förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör en gemensam referensram i det svenska samhället och som ligger till grund för elevernas bildning, däribland ”kunskaper om vårt svenska, nordiska och västerländska kulturarv samt om de nationella minoriteterna”.

Flera remissinstanser är kritiska till den ändrade skrivningen om de nationella minoriteterna. Framför allt gäller kritiken att det inte framgår vilka de nationella minoriteterna är, dvs. judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Till exempel avstyrker *DO* och *Institutet för mänskliga rättigheter* den nya skrivningen utifrån att den riskerar att skapa en bild av de nationella minoriteterna som en homogen grupp, vilket kan osynliggöra specifika behov och utmaningar för varje minoritet och öka risken för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter. *Judiska Centralrådet* rekommenderar att de nationella minoriteterna fortsatt ska skrivas ut vid namn i läroplanernas inledande delar, att skrivningen om kunskap om kultur, språk, religion och historia ska kvarstå, och att det tydliggörs att kunskap om nationella minoriteter är ett gemensamt ansvar för hela skolan. *Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset* har liknande synpunkter och anser bl.a. att de nationella minoriteterna fortsatt måste ingå under läroplanens kunskapsmål och att de ska namnges. Förbundet påpekar också att de nationella minoriteternas kultur är en del av det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet.

Regeringen stödjer, som tidigare framgått, utredningens linje att även viktiga områden i de flesta fall bör hanteras uteslutande i kursplanerna och inte de inledande delarna av läroplanerna. Regeringen delar även utredningens bedömning att texterna i de inledande delarna ska vara koncentrerade. I detta fall bedömer dock regeringen att det finns starka skäl som talar för att den exakta formuleringen bör ses över, när det gäller behovet att skriva ut de nationella minoriteterna vid namn och relationen mellan det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet och de nationella minoriteternas kultur.

Tillägg är svårförenligt med behovet att prioritera det mest centrala

Flera remissinstanser framför synpunkter om att tillägg av nya kunskapsområden borde göras eller att befintliga skrivningar borde förstärkas i olika delar. Till exempel anser *Folkhälsomyndigheten* att det hälsofrämjande uppdraget bör belysas genom nya skrivningar om att hälsa och lärande är tätt sammankopplande. Myndigheten framför även, i likhet med bl.a. *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor*, att psykisk hälsa bör

tas upp i läroplanens inledande delar, likväl som att det regleras i kursplanerna. Även *Psykisk hälsa på schemat* m.fl. efterfrågar att kunskaper och färdigheter om psykisk hälsa ska stärkas på olika sätt. *Forum Livskunskap – för Socialt och Emotionellt Lärande (FL-SEL)* och *Neuroforum* vill se tydligare uttryck för det emotionella lärandet. *Friluftsförbundet* föreslår skrivningar i läroplanens inledande delar och kursplaner om utomhusundervisning, vistelse i naturmiljöer, friluftsdagar och krisberedskap. *Generation Pep* vill att daglig fysisk aktivitet blir ett obligatoriskt moment i skolan. *Lantbrukarnas Riksförbund* efterlyser tydligare inkludering av kunskaper om naturbruk i läroplanens inledande delar samt i berörda kursplaner.

Som tidigare framgått anser regeringen att de inledande delarna av läroplanerna, både textmässigt och innehållsligt, bör koncentreras och prioritera det som bör utgöra kärnan i skolans uppdrag. Mer ämnesorienterade kunskaper och färdigheter bör ingå i kursplanerna. I kursplanerna ryms betydligt mer än i läroplanernas inledande delar, men även där finns ett behov att prioritera det som eleverna framför allt behöver ha med sig från grundskolan och motsvarande skolformer. Inte minst är det centralt att eleverna lär sig grundläggande kunskaper och färdigheter. I det tidigare nämnda uppdraget till Skolverket om att ta fram förslag på nya läroplaner framgår dock att Skolverket ska överväga hur bl.a. kunskaper om psykisk hälsa ska tas om hand i kursplanerna i de ämnen där det är relevant.

Utredningens förslag ska ligga till grund för de nya läroplanerna men mindre justeringar som inte förändrar inriktningen kan göras

Sammantaget anser regeringen att utredningens förslag till inledande delar av läroplanen för grundskolan ska ligga till grund för de nya läroplanerna. Regeringen har, som tidigare framgått, gett Skolverket i uppdrag att – med förbehåll för riksdagens beslut med anledning av en kommande proposition – ta fram och remittera förslag till nya läroplaner för grundskolan och motsvarande skolformer. När det gäller de inledande delarna i läroplanen ska myndigheten använda den utformning och de formuleringar som föreslås i betänkandet *Kunskap för alla* – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19) för grundskolan (dnr U2025/02427). Regeringen anser, som även framgår av uppdraget, att det endast ska finnas möjlighet till mindre justeringar som inte förändrar inriktningen i betänkandet för grundskolan. Det innebär bl.a. att texterna både vad gäller sakligt innehåll och omfattning ska vara koncentrerade och inte bli mer omfattande. Regeringen utesluter dock inte att det kan finnas behov av en viss ytterligare koncentration av texterna i relation till utredningens förslag. För anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska justeringar även göras med hänsyn till varje skolforms särart. Det är inom dessa ramar som läroplanerna ska tas fram och sedan beslutas av regeringen.

6.4 Kursplanerna ska få en mer ändamålsenlig struktur

Regeringens förslag

Det ska framgå av skollagen att kursplanerna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska ha följande struktur:

- Syfte
- Ämnets bidrag till skolans mål
- Mål och innehåll
- Undervisningsstrategier
- Betygs- och bedömningskriterier

Den upplysningsbestämmelse som anger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om kursplaner, ska ändras så att den bara upplyser om att regeringen kan meddela sådana föreskrifter.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Läroplansutredningen har dock föreslagit att det ska framgå av skollagen att det ska finnas betygsriterier för samtliga betyg i kursplanerna för de obligatoriska skolformerna.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Till dessa hör *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Sameskolstyrelsen*, *Skolforskningsinstitutet*, *Lunds universitet*, *Gislaveds, Öskarshamns och Älvkarleby kommuner*, *Kunskapsskolan i Sverige AB*, *Sveriges Skolledare*, *Elevernas riksförbund* och *Funktionsrätt Sverige*.

Flera remissinstanser är positiva till den övergripande strukturen, t.ex. tillstyrker *Statens Skolinspektion* strukturen och att den regleras i skollagen. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* anser att strukturen bidrar till ökad tydlighet. *Gislaveds kommun* anger att strukturen är bra och tydlig och guidar läraren i sitt arbete på ett bättre sätt än nuvarande struktur.

Statens skolverk – som är tillstyrker delar av förslaget – avstyrker att kursplanestrukturen ska regleras i skollagen. Myndigheten ser det inte som proportionerligt att en ändring ska kräva ett beslut av riksdagen.

När det gäller ämnets syfte framhåller *SPSM* att en tydlig beskrivning av ämnets syfte är positivt. *Göteborgs kommun* anser att en tydligare riktning kan stärka ämnets egenart och knyta an till bildningstraditionen, men ser en risk att syftet i praktiken endast blir symbolisk.

När det gäller ämnets bidrag till skolans mål anser bl.a. *SPSM*, *Högskolan i Halmstad*, *Karlskoga* och *Övertorneå kommuner* samt *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning* att det är positivt att kursplanerna nu tydliggör hur varje ämne bidrar till de övergripande målen i läroplanen. *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Svenska Idrottslärarföreningen* framhåller att det kan leda till att färre övergripa-

nde mål faller mellan stolarna. *Skolverket* däremot avstyrker och anser bl.a. att det går emot principen att en kursplan ska vara ämnesspecifik och betona grundläggande kunskaper och färdigheter i ämnet.

När det gäller ämnets mål och innehåll är *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* positiva och poängterar vikten av att ämneslärarföreningarna och lärare på olika stadier bjuds in till diskussioner. *SPSM* anser att det är viktigt att målen och innehåll är konkret och tydligt samt att de prövas ut av lärare och forskare för att hamna på rätt nivå. *Göteborgs kommun* anser att det kan göra kursplanerna mer användbara att slå samman mål och innehåll och uttrycka dem mer konkret, men ser samtidigt en risk i att lärare blir alltför styrda av innehållet.

När det gäller undervisningsstrategier är bl.a. *Sveriges Skolledare*, *Riksförbundet FUB*, *Osby* och *Gislaveds kommuner* positiva. Till exempel framför *Sveriges Skolledare* att ämnesspecifika undervisningsstrategier är ett bra sätt att förbättra förutsättningarna för hög undervisningskvalitet och likvärdighet mellan skolor och klassrum. *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar*, *Svenska Idrottslärarföreningen* och *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning* är försiktigt positiva och framhåller bl.a. att det kan stärka kraven på huvudmännen att ge lärarna förutsättningar att utföra sitt arbete, t.ex. genom ändamålsenliga undervisningssalar, material och läromedel. *SPSM* och *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* m.fl. betonar vikten av att beakta beprövad erfarenhet, medan t.ex. *Linköpings kommun* och *Konstfack* i stället ser risker med att basera strategierna på beprövad erfarenhet. *Sveriges Lärare*, *Skolforskningsinstitutet*, *Stockholms universitet*, *Göteborgs universitet* och *Högskolan i Halmstad* m.fl. har synpunkter gällande lärares autonomi. Till exempel är *Sveriges Lärare* kritiska till att begränsa lärares autonomi och framför bl.a. att det finns mycket få strategier för undervisning där det finns vetenskaplig evidens för att just den strategin är den bästa. *Göteborgs universitet*, som avstyrker förslaget, anser att strategierna bör ingå i ett stödande material. *Högskolan i Halmstad* framför bl.a. att strategierna kan bli inaktuella och riskerar att minska lärares möjligheter att använda sin yrkeskunskap för att lösa undervisningsproblem. *Göteborgs kommun* framhåller bl.a. att det finns svårigheter med att "undervisa på recept" och att det i ämnen med svagare forskningsstöd finns en risk att strategier bygger på trender. *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Almega Utbildning* och *Idéburna skolors riksförbund* avstyrker förslaget. *SKR* anser att det är en fråga för professionen hur undervisningen ska utformas och genomföras. *Almega Utbildning* anser att det tillkommer professionen och skolhuvudmännen att avgöra hur undervisningen ska utformas. *Idéburna skolors riksförbund* menar att den vetenskapliga kunskapen utvecklas hela tiden och att det är lärarprofessionens ansvar att förhålla sig till såväl vetenskap som beprövad erfarenhet och utifrån det göra situationsspecifika bedömningar.

När det gäller betygs- och bedömningskriterier tillstyrker bl.a. *SKR* och *Afasiförbundet i Sverige*. *Riksförbundet Attention* och *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärhögskolan* anser att förflyttningen av fokus från betygs-kriterier till mål och innehåll är bra. *Idéburna skolors riksförbund* anser också att det är bra att de detaljerade betygs-kriterierna försvinner och framhåller att det är en förutsättning att återupprätta en mer kollektiv undervisning. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* är positiva till förslaget men anser att det förutsätter ett sådant betygssystem

som föreslås i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). *Skolverket* – som stödjer förslag till nya generella betygskriterier – har vissa synpunkter om undantag för anpassade grundskolan och att det under rubriken ”Betygs- och bedömningskriterier” ska anges typiska bedömnings- och betygssunderlag.

Skälen för regeringens förslag

Det finns problem med strukturen i dagens kursplaner

Dagens kursplaner i de obligatoriska skolformerna består av ämnets syfte, centralt innehåll – för lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet – samt betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper. Regeringen bedömer att det finns ett antal problem med denna struktur. Till dessa hör att kopplingen mellan mål och innehåll är för otydligt, där ett fåtal långsiktiga mål finns i ämnets syfte medan det som undervisningen ska behandla tas upp i det centrala innehållet. Mer konkreta mål för olika delar av det centrala innehållet saknas. Det saknas även systematiska kopplingar till läroplanernas inledande delar, vilket riskerar att leda till att det blir oklart vem som ansvarar för de områden som ingår i dessa delar. Det saknas även anvisningar om undervisningens genomförande, vilket har funnits historiskt och är vanligt förekommande internationellt. Trots att omfattningen av betygskriterierna minskade i 2022 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) finns det en fortsatt risk att betygskriterierna styr planeringen av undervisningen och att det blir ett för stort fokus på bedömning och betyg i relation till undervisning och lärande.

Regeringen anser därför att det bör ingå fler delar i kursplanerna och att varje del ska få en mer renodlad roll. I likhet med bl.a. *Sveriges Elevråd*, *Sveriges Elevkårer* och *Gislaveds kommun* bedömer regeringen att den struktur som utredningen föreslår med Syfte – Ämnets bidrag till skolans mål – Mål och innehåll – Undervisningsstrategier – Betygs- och bedömningskriterier kan bidra till en ökad tydlighet. Som Gislaveds kommun framhåller kan denna struktur guida lärare i sitt arbete bättre än nuvarande struktur. Nedan följer en närmare redogörelse för varje del.

Ämnets syfte ska renodlas

I dagens kursplaner finns en inledande text före rubriken Syfte som beskriver varför ämnet finns i skolan. Därefter anges syftet med ämnet som helhet som ska svara på frågan om vilka ämnesspecifika kunskaper undervisningen i ämnet syftar till att utveckla. Texten avslutas med långsiktiga mål. Dessa är ämnesspecifika och gäller för alla årskurser. De långsiktiga målen uttrycks som förmågor och, sedan Lgr 22, även som ”kunskaper om” eller ”förståelse av”. Lärarna ska planera och genomföra sin undervisning med utgångspunkt i syftet och det centrala innehållet.

Enligt regeringen finns problem med att ange långsiktiga mål som en del av syftet, eftersom det blir oklart vilken roll målen har när de inte konkretiseras och knyts närmare ett ämnesinnehåll. De riskerar även att leda till att undervisningen inriktas mot mer generella förmågor, snarare än ämnesspecifika kunskaper och färdigheter. Regeringen anser, i likhet med *SPSM*, att det är positivt med ett tydligt syfte och att detta kan uppnås

genom att renodla syftet till att enbart motivera varför ämnet finns i den aktuella skolformen, dvs. varför ämneskunskaperna är viktiga. Som *Göteborgs kommun* framhåller minskar det behovet för läraren att behöva tolka otydliga syftesformuleringar. De ämnesspecifika kunskaper och färdigheter som undervisningen ska ge eleverna ska i stället framgå av mål och innehåll. Därigenom blir syftestexten inte längre utgångspunkten för lärarnas planering och genomförande av undervisningen. Det innebär att ämnets syfte, i likhet med vad Göteborgs kommun framhåller, får en mer begränsad roll i lärarens arbete, vilket regeringen inte ser som ett problem. I stället, vilket regeringen anser är betydligt mer ändamålsenligt, blir ämnets mål och innehåll samt undervisningsstrategierna viktiga utgångspunkter för lärarnas planering och genomförande av undervisningen, vilket beskrivs närmare nedan.

Ämnets bidrag till skolans mål ska klargöras

I dagens läroplaner görs en strikt åtskillnad mellan de inledande delarna och kursplanerna, vilket bl.a. innebär att det inte är tydligt hur områden från de inledande delarna i läroplanerna ska omsättas i undervisningen i ämnen och vem som har ansvar för detta. Läroplansutredningen framhåller att det i kontakter som utredningen har haft framkommit att skolorna ägnar betydligt mer tid åt att läsa kursplanerna än att läsa läroplanernas inledande delar och att många anser att det är svårt att veta hur det är tänkt att man ska omsätta skrivningar från de inledande delarna i undervisningen. Ett sätt att tydliggöra detta, enligt utredningen, är att i kursplanerna ha en del som beskriver hur ämnet ska bidra till skolans mål i de inledande delarna av läroplanerna.

Skolverket avstyrker att "Ämnets bidrag till skolans mål" ska ingå i kursplanestrukturen. Myndigheten anser att det går emot den övergripande inriktningen att en kursplan ska vara ämnesspecifik och betona grundläggande kunskaper och färdigheter i ämnet. Flera av de övergripande målen riktar mot kunskaper, färdigheter och förhållningssätt av generell eller samhällsvetenskaplig karaktär och kommer, enligt *Skolverket*, därmed att påverka hur ämnesspecifikt kursplanerna kan utformas. Flera ämnen, inte minst de praktisk-estetiska, riskerar därmed enligt myndigheten att framstå som samhällsvetenskapligt och teoretiskt orienterade. *Skolverket* ser även en risk att avsnittet om hur ämnet bidrar till skolans mål kommer att innehålla långsökta och krystade kopplingar. Regeringen bedömer, till skillnad från *Skolverket*, att en specifik del i kursplanen om ämnets bidrag till skolans mål inte utgör något avsteg från den övergripande inriktningen att en kursplan ska vara ämnesspecifik och betona grundläggande kunskaper och färdigheter i ämnet. Regeringen vill vara tydlig med att ett synliggörande av varje ämnes bidrag till skolans mål i de inledande delarna, genom en specifik del av kursplanen, inte ska leda till att praktisk-estetiska ämnen får en teoretisk betoning. Den ämnesspecifika karaktären ska vara tydlig genom framför allt mål och innehåll. Där ska mer praktiska delar i förekommande fall betonas (se vidare avsnitt 6.5). Däremot delar regeringen bedömningen att det i vissa fall kan finnas en risk för långsökta kopplingar och formuleringar för att knyta an till skolans mål. För att minimera den risken bedömer regeringen, i likhet med Läroplansutredningen, att det kan finnas skäl att inte kommentera alla

skolans mål i varje ämne. Avsnittet kan även variera i omfattning mellan olika ämnen. Det är av stor vikt att det blir relevanta kopplingar och formuleringar som överensstämmer med att kursplanen ska vara ämnesspecifik och betona grundläggande kunskaper och färdigheter i ämnet.

Sammantaget anser regeringen, i likhet med bl.a. *SPSM, Högskolan i Halmstad, Karlskoga* och *Övertorneå kommuner*, att det är positivt om kursplanerna i en del tydliggör hur varje ämne bidrar till målen i de inledande delarna av läroplanerna. Regeringen instämmer med *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Svenska Idrottslärarföreningen* om att det kan leda till att färre övergripande mål faller mellan stolarna.

Genom mål och innehåll preciseras vad som ska behandlas i undervisningen och vad eleverna ska behärska

I dagens kursplaner ingår, som tidigare nämnts, målen i ämnets syfte och vad undervisningen ska behandla i det centrala innehållet. Mål och innehåll är alltså skilda från varandra. Det centrala innehållet anger ämnesspecifika fakta, metoder, processer och begrepp som ska tas upp i undervisningen, men anger inte vad eleverna ska behärska, beskrivningar av undervisningsaktiviteter eller hur eleverna ska arbeta med det centrala innehållet. Det gör att innehållspunkterna ger ganska lite information. Att skriva mål och innehåll tillsammans kan skapa ett tydligare sammanhang som visar både vad som ska tas upp i undervisningen och vad det ska leda till. Av mål och innehåll kan det då framgå både vad det är meningen att eleverna ska behärska och vad läraren ska behandla i undervisningen, men även hur läraren ska prioritera bland mål- och innehållspunkterna. Regeringen bedömer, i likhet med *Göteborgs kommun*, att ett sammanhållet och mer preciserat mål och innehåll kan göra kursplanerna mer användbara i undervisningen. Det kan tydliggöra vad som är centralt och när det ska behandlas samt underlätta didaktiska val. Det kan även tydliggöra vad och när elever förväntas behärska specifika kunskaper och färdigheter, vilket kan underlätta arbetet med att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling och bidra till ökad likvärdighet.

Regeringen bedömer i likhet med *SPSM* att det är viktigt att målen och innehållet är konkreta och tydliga och att de prövas ut av lärare och för sammanhanget relevanta forskare för att hamna på rätt nivå. Som *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* framhåller behöver lärare som arbetar i olika stadier involveras i arbetet. En noggrann utprövning är bl.a. viktigt för att graden av precision ska bli ändamålsenlig. *Göteborgs kommun* framför att det finns risker med en alltför hög grad av detaljstyrning kopplat till lärares behov av flexibilitet i undervisningssituationen. Kommunen ser även en risk med ett för starkt fokus på att hinna med allt som ska behandlas i undervisningen. Regeringen konstaterar att det är viktigt att mål och innehåll har en rimlig omfattning i relation till den minsta garanterade undervisningstiden enligt timplanen. På samma sätt som för dagens centrala innehåll är det i många ämnen rimligt att ange mål och innehåll för respektive stadium, dvs. lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet. Det bidrar till en viss flexibilitet i att planera och genomföra undervisningen. I lågstadiet har dock ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik ett stort antal minsta garanterade undervisningstimmar. Det finns även en mer gedigen vetenskaplig grund

när det bl.a. gäller moment i den tidiga läsinlärnningen, i relation till många andra områden, se vidare nedan. Regeringen bedömer därför att mål och innehåll i svenska, svenska som andraspråk och matematik bör delas upp i fler intervaller i lågstadiet.

Undervisningsstrategier ska ge lärare vägledning vid planering och genomförande av undervisningen

Sedan införandet av 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) finns det mycket få anvisningar om val av arbetssätt och metoder i läroplanerna. I tidigare läroplaner fanns det betydligt mer information om hur undervisningen skulle bedrivas. Även i jämförelse med övriga nordiska länder ger de svenska läroplanerna mindre styrning av hur undervisningen ska bedrivas.

Som framgår av avsnitt 4 behöver kunskapsresultaten och likvärdigheten förbättras i svensk skola. Det visar inte minst de senaste internationella studierna. Den senaste PISA-studien från 2022 (Programme for International Student Assessment) visar t.ex. att det är en ökad skillnad i resultat mellan grupper av elever med olika socioekonomisk bakgrund. Alla huvudmän och skolor har inte likvärdiga förutsättningar att bedriva skolverksamhet och det är i flera fall svårt att rekrytera lärare. En betydande grupp lärare (närmare 30 procent i grundskolan) har inte heller legitimation och behörighet. Dessa lärare, men även nyutbildade och andra, kan behöva tydlig ledning när det gäller hur undervisningen ska bedrivas.

Regeringen kan konstatera att det finns vetenskapligt stöd för vad som kännetecknar god undervisning på aggregerad nivå, dvs. det finns vissa generella utgångspunkter för undervisning som fungerar bättre än andra för elevers lärande och utveckling. Dessa utgångspunkter utgör grunden för de riktlinjer för undervisningens genomförande som föreslås ingå i Skolans riktlinjer, under rubriken 4.1 Utbildningens innehåll och undervisningens genomförande, i läroplanernas inledande delar (se avsnitt 6.3).

Även när det gäller ämnesspecifika undervisningsstrategier anser regeringen, i likhet med bl.a. *Sveriges Skolledare* och *Osby kommun*, att sådana kan förbättra förutsättningarna för en hög undervisningskvalitet och likvärdighet mellan skolor och klassrum, vilket kan leda till ökad måluppfyllelse. Det finns tydligt vetenskapligt stöd för att vissa strategier är bättre i delar av vissa ämnen, t.ex. systematisk undervisning om kopplingen mellan ljud och bokstäver (phonics) i den tidiga läsinlärnningen. Samtidigt finns en stor variation mellan ämnen när det gäller den vetenskapliga grunden och i flera ämnen är denna begränsad. Däremot finns det i alla ämnen erfarenhet av vad som fungerar bra för elevers lärande och utveckling. Det bör här nämnas att utredningen föreslår att regeringen bör utreda hur ett förstärkt stöd för lärare om undervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet kan tillgängliggöras. Detta förslag bereds inom Regeringskansliet. Även Riksrevisionen har i en granskningsrapport framfört att statens arbete för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet inte är effektivt, och lämnar rekommendationer inom området (Utbildning på vetenskaplig grund – otillräckliga insatser för att stödja skolan med kunskap, RiR 2025:31). Rapporten bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har sedan tidigare bl.a. gett

Skolverket uppdrag med syfte att erbjuda skolväsendet ett ännu mer relevant och ändamålsenligt stöd, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (U2024/01246).

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns starka skäl för att undervisningsstrategier bör ingå i kursplanerna. Dessa bör i första hand baseras på vetenskaplig grund och i andra hand på beprövad erfarenhet. I ämnen och åldersspann där det är möjligt bör strategierna därför avspegla den vetenskapliga grunden. I ämnen och åldersspann med en mer begränsad vetenskaplig grund kan bästa tillgängliga kunskap innebära att beprövad erfarenhet får en större betydelse. I likhet med bl.a. *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar*, *Geografilärarnas riksförening* och *SPSM*, men i motsats till *Linköpings kommun*, anser regeringen därmed att hänsyn behöver tas till lärares samlade erfarenhet i ämnet, särskilt när det t.ex. saknas en tydlig vetenskaplig grund. Regeringen bedömer, i motsats till *Konstfack*, att ett sådant tillvaratagande av beprövad erfarenhet inom ett ämne inte bör hindra en ämnesutveckling. Detta eftersom strategierna bör utgöra ett ramverk, inom vilket det även kommer finnas utrymme för lärares professionella bedömningar. När det finns omfattande och väl-förankrad vetenskaplig evidens, som exempelvis i fallet med phonics ovan, bör lärarna dock inte kunna bortse från den.

För att uppnå den styrande effekt mot ett mer effektivt sätt att bedriva undervisning anser regeringen att undervisningsstrategierna behöver vara en del av kursplanerna och inte, som bl.a. *Malmö kommun* och *Göteborgs universitet* föreslår, utgöra ett stödjande eller kommenterande material. Regeringen konstaterar att flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges Lärare* och *Stockholms universitet*, är kritiska till hur undervisningsstrategierna kan påverka lärarnas autonomi. Även *SKR* och *Almega Utbildning* framhåller att det är en fråga för professionen hur undervisningen ska utformas och genomföras. Regeringen har delvis förståelse för dessa synpunkter och anser att lärare bör ha ett professionellt handlingsutrymme att avgöra hur de planerar och genomför undervisningen. Lärarna behöver, som *Gislaveds kommun* och *Högskolan i Halmstad* framhåller, bl.a. kunna utforma och justera undervisningen efter den aktuella elevgruppen och den specifika undervisningssituationen. Därför behöver det finnas en viss flexibilitet och strategierna bör, i likhet med vad bl.a. *Skolforskningsinstitutet* och *Göteborgs kommun* framför, generellt sett inte utgöra en detaljstyrning av hur undervisningen ska bedrivas. Samtidigt vill regeringen starkt betona att utbildningen enligt skollagen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Lärarnas autonomi handlar om att utöva yrket inom ramen för den vetenskapliga grunden och beprövade erfarenheten samt i enlighet med professionens uppdrag. I detta bedömer regeringen att strategier kan utgöra en värdefull komponent och tydliggöra hur dessa ramar ser ut när lärarna planerar, genomför och följer upp undervisningen. Det ligger sedan i det professionella ansvaret att bedöma hur den specifika undervisningssituationen bör hanteras med utgångspunkt i den vetenskapliga grunden och den beprövade erfarenheten.

Regeringen anser även att det bör finnas en viss flexibilitet i hur undervisningsstrategierna utformas. Det är rimligt att strategierna är olika utförliga beroende på ämne och stadium. Detta eftersom strategierna bör formuleras mer ingående och exakt ju starkare den vetenskapliga grunden är. Det starka evidensläget för att exempelvis vissa metoder fungerar bättre

än andra i den grundläggande läs- och skrivinläringen på lågstadiet talar för att det är ett område där det är rimligt att strategierna är mer detaljerade. Ett annat ämne där det finns omfattande forskning är matematik varför det är rimligt med större detaljgrad även där. I andra ämnen och åldersspann varierar forskningsläget mer. Ett sådant förhållningssätt minskar den risk som bl.a. *Högskolan i Halmstad* framhåller, att strategierna blir inaktuella. *Idéburna skolors riksförbund* framhåller att den vetenskapliga kunskapen utvecklas hela tiden. Regeringen bedömer dock att om strategierna utformas med avsett förhållningssätt kommer de att vara förhållandevis beständiga. Samtidigt kan läroplanerna komma att ändras, när regeringen bedömer att det finns ett sådant behov, vilket även kommer att gälla undervisningsstrategierna.

För att kunna uttrycka skillnader mellan stadierna bör undervisningsstrategierna anges för varje stadium, men i vissa fall även för vissa årskurser. Därigenom kan de beskriva stadie- eller årskursspecifika aspekter inom ämnena, t.ex. den tidiga läsinläringen i svenska i årskurs 1–2. Därmed kan strategierna bidra till att tydliggöra progressionen inom ämnena samt anpassa kursplanerna till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar (se avsnitt 6.5).

Det finns också vissa särdrag i olika ämnen som kan vara viktiga att ange i strategierna för att säkra att undervisningen håller en hög kvalitet. Det kan t.ex. vara att undervisningen förutsätter att eleverna skapar bilder, musicerar, framställer föremål, lagar mat, eller genomför laborationer och andra systematiska undersökningar. Regeringen instämmer därmed i vad bl.a. *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning*, *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Svenska Idrottslärarföreningen* framför att strategierna kan bidra till att lärare får de förutsättningar som krävs för att bedriva en god undervisning genom t.ex. ändamålsenliga undervisnings-salar, material och läromedel.

Betygs- och bedömningskriterier ska uttrycka i vilken grad som elevens kunskaper motsvarar målen och innehållet

Betygskriterierna har sedan de dåvarande kunskapskraven infördes genom Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) formen av en löpande text. Texten innehåller s.k. elevprofiler med en grundberättelse som är densamma för de tre betygsstegen (E, C och A) och särskiljs endast med s.k. värdeord som beskriver den kvalitet på elevens kunskaper inom ett område som kännetecknar betygssteget. Det kan t.ex. vara att eleven för ”enkla”, ”utvecklade” eller ”välutvecklade” resonemang. Genom Lgr 22 har betygskriterierna blivit mindre omfattande och mindre detaljerade än de ursprungliga kunskapskraven från 2011, men grundkonstruktionen kvarstår.

Värdeorden har kritiserats för att vara svårtolkade och att de inte ger lärarna tillräcklig vägledning om vad som karaktäriserar skillnaderna mellan de olika betygsnivåerna. Samtidigt framgår av betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) att lärare förvisso kan sätta rättvisande betyg inom den egna undervisningsgruppen, dvs. rangordna elevernas kunskaper efter olika nivåer, men att de inte utifrån betygskriterierna har förutsättningar att tolka olika elevprestationer på ett sätt som stämmer överens med alla andra lärares tolkningar i andra skolor i landet. Problemet

ligger därmed inte enbart i formuleringen av betygskriterierna utan även i systemet som sådant. Ett likvärdigt betygssystem kan inte bygga på att lärarna ska jämföra elevernas kunskaper mot en beskrivning av en viss kvalitet på kunskap. En mer funktionell utgångspunkt är att kunskaper i stället placeras in på en kontinuerlig skala från en låg till en hög kunskapsnivå. I storskaliga internationella kunskapsmätningar placeras elevprestationerna på ett intervall utifrån prestationernas bredd och djup i förhållande till det man mäter mot. Då är kraven höga för precisionen i beskrivningarna av vad man ska mäta, men det blir mindre meningsfullt att beskriva kvalitetsskillnader mellan olika nivåer. Detta går väl ihop med att mål och innehåll föreslås ge mer utförlig information om vad eleverna förväntas lära sig, vilket preciserar vilka kunskaper som ska mätas, men det går sämre ihop med dagens otydliga och informationsbärande betygskriterier.

Regeringen anser mot denna bakgrund att den nuvarande formen av betygskriterier bör tas bort från kursplanerna. Regeringen instämmer med bl.a. *Riksförbundet Attention*, *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärarhögskolan* om att det är positivt med en förflyttning av fokus från betygskriterier till mål och innehåll, och bedömer även i likhet med bl.a. *Idéburna skolors riksförbund* att det genom att ta bort de detaljerade betygskriterierna går att komma ifrån att kriterierna styr undervisningen.

Regeringen anser att det behövs ett nytt betygssystem. I lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss, lämnas förslag om ett sådant nytt betygssystem. Det föreslås bl.a. att en ny betygsskala med jämna steg, 1–10, ska införas i skollagen. Regeringen kan konstatera att Läroplansutredningen (U 2023:09) och Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden (U 2023:02) har haft en löpande dialog och att förslagen från utredningarna fungerar väl ihop. Båda utredningarna föreslår betygskriterier som endast mycket kortfattat beskriver nivåerna på elevernas kunskaper och är desamma i alla ämnen och årskurser där betyg sätts, t.ex. ”goda kunskaper” och ”mycket goda kunskaper”. Regeringen instämmer med *Karlskoga kommun* att det är positivt med en sådan gemensam bedömningsskala och likadana betygskriterier i samtliga ämnen. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* anser att en förutsättning för de nya betygskriterierna är att ett sådant betygssystem som föreslås av Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden införs i sin helhet. Dessa förslag hanteras närmare i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem. Regeringen anser dock i likhet med bl.a. *SKR* att förslaget om mer kortfattade betygskriterier som Läroplansutredningen föreslår för de obligatoriska skolformerna bör genomföras oavsett om de förslag som Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden lämnat genomförs eller inte.

I de obligatoriska skolformerna bör betygskriterierna uttrycka i vilken grad elevens kunskaper motsvarar målen och innehållet. Vid betygssättningen bör lärarna kombinera kvantitativa och kvalitativa bedömningar av elevernas kunskaper, som avser såväl bredden som djupet i kunskaperna i relation till målen och innehållet. Betygssättningen innebär att flera olika prestationer bedöms, vägs samman och sammanfattas till ett värde på en skala. Det blir en sammanfattande uppskattning av elevens kunskaper i förhållande till de referenspunkter som mål och innehåll utgör, snarare än försök till precisa matchningar mellan elevernas prestationer och en

beskrivning av en viss kunskapsnivå, vilket svårligen låter sig göras. Regeringen bedömer att målen och innehållet i kursplanerna bör utgöra sådana referenspunkter, medan betygskriterierna hjälper till att beskriva de olika stegen på en skala. Detta bör, enligt regeringens uppfattning, innebära en förenkling av lärarnas betygssättning och bör ses ihop med att det i avsnitt 6.8 föreslås att en princip om sammantagen bedömning ska gälla vid betygssättning för alla betygsssteg. Som framgår ovan föreslås i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem att en ny betygsskala med jämna steg, 1–10, ska införas i skollagen. I den lagrådsremissen görs också bedömningen att betygskriterierna bör regleras på förordningsnivå och uttryckas på följande sätt: 10 utmärkta kunskaper, 8–9 mycket goda kunskaper, 6–7 goda kunskaper, 4–5 godtagbara kunskaper, 1–3 begränsade kunskaper.

När betyg inte ska sättas finns i vissa fall kriterier för bedömning av kunskaper. Det finns i dag bl.a. i slutet av årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk, matematik, samt de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Eleverna kan i dag uppfylla eller inte uppfylla dessa kriterier, som liksom betygskriterierna består av en text som beskriver kvaliteten på kunskaperna. Läroplansutredningen föreslår att dessa ersätts med korta beskrivningar av steg, liknande betygskriterierna, där ett innebär att eleven har tillgodogjort sig tillräckliga kunskaper i relation till ämnets mål och innehåll. Som en språklig förenkling föreslås dessa byta namn till bedömningskriterier. Regeringen anser att det är rimligt att förenkla språkbruket. Ändringen påverkar de obligatoriska skolförmen och även den anpassade gymnasieskolan där det finns kriterier för bedömning av kunskaper för ämnesområden.

När det gäller uttrycket ”kriterier” anser *Idéburna skolors riksförbund* att rubriken borde vara ”Bedömning och betyg”, eftersom det enligt förbundet egentligen inte är kriterier. Regeringen instämmer i att de föreslagna betygs- och bedömningskriterierna innehåller ovanligt lite information för att beskrivas som ”kriterier”. Samtidigt är framför allt begreppet betygskriterier väletablerat. Regeringen delar uppfattningen att det med den nya betygsskalan och de betygskriterier som formuleras i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem egentligen bara rör sig om ett kriterium per betygsssteg, men då det finns många betygsssteg så blir det flera betygskriterier i betygssystemet. Regeringen bedömer därför att termen betygskriterier ska användas även fortsatt. Eftersom kriterierna med denna konstruktion innehåller så lite information bör de, vilket *SPSM* framhåller som viktigt, inte heller kunna utgöra ett hinder för elever med olika funktionsnedsättningar.

Skolverket – som stödjer nya generella betygskriterier som ska uttrycka i vilken grad elevens kunskaper motsvarar målen och innehållet i ämnet – anser dock att betygskriterier och betygsskala inte bör vara desamma för anpassade grundskolan som för övriga obligatoriska skolförmen. I dag ingår inte betyget F i betygsskalan för ämnen i anpassade grundskolan, och kriterier för bedömning av kunskaper i ämnesområden uttrycks som grundläggande respektive fördjupade kunskaper (utifrån elevens förutsättningar). Myndigheten påpekar att det i betänkandet inte redovisas några motiv för att ändra betygsskalan eller kriterierna för anpassade grundskolan. Regeringen kan konstatera att det framgår av skollagen att när betyg sätts i den anpassade grundskolan används inte betyget F, utan för

en elev som inte uppfyller betygskriterierna för betyget E ska inget betyg sättas i ämnet (11 kap. 20 §). Läroplansutredningen lämnar inget förslag om att ändra denna bestämmelse, samtidigt som betyget F med tillhörande betygs-kriterium finns med i förslag till förordning om läroplan för anpassade grundskolan. I förordningen är även bedömningskriterierna samma som för de andra obligatoriska skolformerna. Regeringen tolkar detta som ett förbiseende. Frågan om betygs-kriteriernas närmare utformning hanteras vidare i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem.

Skolverket vänder sig vidare emot att Läroplansutredningen föreslår att det i kursplanerna ska ges exempel på typiska bedömning- och betygsunderlag för respektive stadium. Myndigheten menar bl.a. att de exempel som anges i de flesta fall är för allmängiltiga. Regeringen kan konstatera att det inte är ett uttryckligt förslag i betänkandet, men att det framgår av skrivningar i brödtex och i exempel på delar av kursplaner. Regeringen anser att det får analyseras vidare i Skolverkets arbete med kursplanerna om typiska bedömnings- och betygsunderlag kan komma till uttryck på ett sätt som utgör ett bra stöd för lärarna.

Strukturen för kursplanerna ska framgå av skollagen

I likhet med *Skolinspektionen*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, men i motsats till *Skolverket*, anser regeringen att strukturen i de nya kursplanerna bör framgå av skollagen. Läroplanerna, inklusive kursplanerna, för de obligatoriska skolformerna är så centrala för styrningen av svensk skola att regeringen bedömer det som rimligt att det är riksdagen som beslutar om den övergripande strukturen för såväl läroplaner som kursplanerna. Som anförs i avsnitt 6.1 bedömer regeringen även att det är rimligt att riksdagen tar ställning till inriktningen och stora delar av innehållet i de inledande delarna av läroplanerna samt principer för innehållet i kursplanerna (se avsnitt 6.5). Utifrån de av riksdagen godkända principerna kommer sedan regeringen, enligt förslagen i avsnitt 6.1, att besluta om läroplanerna i sin helhet.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det ska framgå av skollagen att kursplanerna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska bestå av delarna Syfte, Ämnets bidrag till skolans mål, Mål och innehåll, Undervisningsstrategier och Betygs- och bedömningskriterier.

Läroplansutredningen har vidare föreslagit att det ska framgå av skollagen att det ska finnas betygs-kriterier för samtliga betyg i kursplanerna för de obligatoriska skolformerna. Regeringen bedömer att det blir väl detaljerat och anser inte, även med beaktande av de förslag som lämnas i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem, att det finns skäl för att en sådan reglering tas in i skollagen, utan anser att det är tillräckligt att det framgår att kursplanerna för de obligatoriska skolformerna ska innehålla betygs-kriterier.

Som framgår i avsnitt 6.1 avser regeringen att besluta om samlade läroplaner för de obligatoriska skolformerna, som bl.a. innehåller kursplaner. På samma sätt som när det gäller upplysningsbestämmelsen om läroplanerna 1 kap. 11 § andra stycket skollagen anser regeringen därför att det blir missvisande att, såsom görs i dag, i 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 § skollagen upplysa om att regeringen kan ge en

myndighet rätt att meddela föreskrifter om kursplaner. Regeringen anser att det i stället enbart bör upplysas om att regeringen kan meddela föreskrifter om kursplaner. Ändringen omfattar föreskrifter om kursplaner för de obligatoriska skolformerna.

6.5 Kursplanernas innehåll ska utgå från principer som främjar en hög och likvärdig kvalitet

Regeringens förslag

Vissa generella principer ska ligga till grund för de nya kursplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och same-skolan. Dessa är:

- Kursplanerna ska kännetecknas av en fast kunskapsinriktning. I samtliga ämnen ska vikten av grundläggande kunskaper och färdigheter betonas, och betoningen ska vara starkast i de tidiga årskurserna.
- Varje kursplan ska ange vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det på ett så precist och konkret sätt som möjligt för varje stadium och i förekommande fall årskurs. Kursplanerna ska hjälpa lärarna att prioritera så att det viktigaste ges mest utrymme i undervisningen. Beskrivningarna av det som ska ingå i undervisningen ska vara anpassade till de ramar som ges av timplanen.
- Beskrivningarna av vad undervisningen ska behandla och vad det är meningen att eleverna ska lära sig ska utgå från begreppen kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Tyngdpunkterna mellan dessa behöver skilja sig åt för ämnen och stadier.
- Språket i kursplanerna ska vara ämnesspecifikt och termer som är vedertagna, accepterade och vetenskapligt underbyggda ska användas i så hög utsträckning som möjligt.
- Kursplanerna ska ge lärarna stöd för undervisningens genomförande inom varje stadium och i förekommande fall årskurs.
- Kursplanerna ska ha en uttrycklig, väl synlig och ämnesförankrad progression mellan varje stadium och i förekommande fall mellan årskurser.
- Kursplanernas nivå ska anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar.
- Varje kursplan ska ge information om hur ämnet och ämnesundervisningen bidrar till de övergripande målen (skolans mål) i läroplanens inledande delar.
- Varje del i kursplanestrukturen ska utformas för att fungera så väl som möjligt i förhållande till något eller några av momenten planering, genomförande och uppföljning av undervisningen, inklusive bedömning och betygssättning.
- Kursplanerna ska betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning. Målen för undervisningen ska knytas starkare till ämnesinnehållet.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör *Statens skolinspektion*, *Sameskolstyrelsen*, *Karolinska institutet*, *Lunds universitet*, *Burlövs*, *Hofors*, *Karlskoga*, *Ljusnarsbergs*, *Sundsvalls* och *Orsa kommuner*, *Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (IES)*, *Sveriges Skolledare*, *Afasiförbundet i Sverige*, *LegiLexi* och *Nätverket unga för tillgänglighet*. *Skolinspektionen* tillstyrker principerna och betonar betydelsen av konkretion i kursplanerna för deras granskningar. *Statens skolverk* tillstyrker principerna, med undantag för kopplingen till de övergripande målen i läroplanens inledande delar (se avsnitt 6.4). *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* tillstyrker huvudsakligen de föreslagna principerna, men avstyrker att val av metoder och konkreta undervisningsstrategier ska slås fast i styrdokumentet (se avsnitt 6.4).

När det gäller principen om att varje kursplan ska ange vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det m.m. är bl.a. *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Almega Utbildning*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, *Sveriges Lärare*, *Svenska Idrottslärarföreningen* och *Språklärarnas riksförbund* positiva. Till exempel anser *Almega Utbildning* att det är viktigt med en tydlig styrning av vad som ska läras ut och när. Däremot ser bl.a. *Piteå* och *Övertorneå kommuner*, *Geografilärarnas riksförening*, *Bildlärarnas riksförening*, samt *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärhögskolan* risker med en för hög grad av detaljstyrning. På samma grunder avstyrker *Idéburna skolors riksförbund* och *Göteborgs universitet* principen.

När det gäller principen om att språket i kursplanerna ska vara ämnesspecifikt m.m. är bl.a. *Lunds universitet*, *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning* och *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* positiva till förslaget. Även *Linköpings kommun* anser att det är bra att läroplanen vänder sig till professionen och att begrepp används som är ämnesspecifika för att tydliggöra innehållet. Samtidig ser kommunen en risk att vissa facktermer snarare vänder sig till forskare. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* framhåller att även om den huvudsakliga målgruppen ska vara lärare, bör även elever ha en möjlighet att förstå och tyda kursplanerna.

När det gäller principen om att kursplanerna ska ha en uttrycklig, väl synlig och ämnesförankrad progression m.m. är bl.a. *Idéburna skolors riksförbund*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* och *Språklärarnas riksförbund* positiva till förslaget. Till exempel framför *Språklärarnas riksförbund* att en mer tydlig kursplan kring såväl progression som innehåll kan öka likvärdigheten i undervisningen. *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning* framhåller att kunskapsläget vad gäller lärandeprogression ser olika ut för olika ämnesområden och att lärare bör få bidra med sina erfarenheter i arbetsprocessen med att ta fram kursplaner. *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärhögskolan* stödjer en tydligare progression med utgångs-

punkt i barnens kognitiva utveckling, men anser att det förutom kognitionsvetenskap är viktigt att också lyfta fram t.ex. ämnesdidaktisk forskning.

När det gäller principen om att kursplanernas nivå ska anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar är bl.a. *SPSM, Myndigheten för delaktighet, Idéburna skolors riksförbund, Sveriges Lärare, Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer, Riksförbundet Attention* och *Riksförbundet FUB* positiva. Till exempel framhåller *Sveriges Lärare* att det i dag är ett problem att kraven på eleverna är för höga, speciellt i de tidiga årskurserna, och att för svåra kunskapsformer åläggs elever som inte har den kognitiva förmågan att klara av det. Även *Stockholms kommun* är positiva till att kursplanerna i större utsträckning anpassas till elevers generella förutsättningar och utvecklingsnivå, men betonar att det inte är möjligt att skapa nationella kursplaner som är anpassade för alla elevers kognitiva förutsättningar. *Göteborgs kommun* ser en risk att en anpassning av undervisningen efter elevers kognitiva utveckling leder till låga förväntningar, vilket kan hindra elever från att nå sin fulla potential. Även *Lomma kommun* framhåller att det är viktigt att det även fortsatt säkerställs en hög och likvärdig kunskapsnivå för alla elever. *Linköpings kommun* betonar vikten av att även elever med goda förutsättningar utmanas i sitt lärande.

Flera av principerna överlappar förslag i andra avsnitt och remissynpunkterna behandlats då i dessa avsnitt. Det gäller den fasta kunskapsinriktningen (avsnitt 6.1 och 6.3); begreppen kunskaper, färdigheter och förhållningssätt (avsnitt 6.3); stöd för undervisningens genomförande (avsnitt 6.4); information om hur ämnet och ämnesundervisningen bidrar till de övergripande målen (avsnitt 6.4) samt betoning på undervisning och lärande före bedömning och betygssättning och att målen och ämnesinnehållet ska knytas starkare samman (avsnitt 6.4). Synpunkter om tillägg i läroplanerna, inklusive kursplanerna, behandlas i avsnitt 6.3.

Skälen för regeringens förslag

Det ska tas fram nya kursplaner utifrån ett antal principer

Som framgått i avsnitt 4, 6.3.1 och 6.4 anser regeringen, i likhet med utredningen, att det finns ett antal problem med dagens kursplaner. Till dessa hör att det är för otydligt vad eleverna ska kunna och när de ska göra det, att det är en för svag progression mellan stadier och årskurser, att kursplanerna inte är tillräckligt anpassade till elevernas kognitiva utveckling och skilda förutsättningar, att det är för lite fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter och att det i stor utsträckning saknas anvisningar om undervisningens genomförande. Den nya struktur som föreslås i avsnitt 6.4 syftar till att adressera vissa av problemen. Läroplansutredningen har även tagit fram ett antal principer om innehållet i de nya kursplanerna. Regeringen anser i likhet med bl.a. *Skolverket, Skolinspektionen, SKR, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* att principerna bör utgöra grunden för nya kursplaner. *Skolverket* anser t.ex. att de principer som myndigheten tillstyrker ger förutsättningar för kursplaner som stödjer en god och målgruppsanpassad undervisning med grundläggande kunskaper och färdigheter i ämnena i fokus. Regeringen instämmer och anser vidare, i likhet med bl.a.

Älvkarleby kommun och Kunskapsskolan i Sverige AB, att inriktningen mot tydliga och konkreta kursplaner kommer att bidra till bättre inlärning och ökade kunskaper för elever och ett tydligare stöd för lärare. Som *Skolinspektionen* framhåller har konkretion i kursplanerna även betydelse för myndighetens möjlighet att bedöma om eleverna får den undervisning som de har rätt till. Regeringen instämmer även med bl.a. *Sveriges Skolledare*, *Osby kommun* och *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* om att kursplaner som bygger på dessa principer kan stärka likvärdigheten i svensk skola. Därför föreslår regeringen att dessa principer, som behandlas närmare nedan, ska ligga till grund för de nya kursplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Kursplanerna ska kännetecknas av en fast kunskapsinriktning

Som framgår i avsnitt 6.1 och 6.3 ska utgångspunkten för urvalet av kunskaper i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna vara sådana kunskaper som är tillförlitliga och mer beständiga i olika ämnen. Det ger en fast kunskapsinriktning, där grundläggande kunskaper och färdigheter betonas. Detta beskrivs närmare i tidigare avsnitt. Även flera av de andra principerna kan bidra till att stärka kunskapsinriktningen i läroplanerna. Det gäller bl.a. att det ska tydliggöras vad undervisningen ska behandla, vad eleverna ska lära sig och när de ska göra det samt att det ska användas ett språk som är ämnesspecifikt med vedertagna och vetenskapligt underbyggda termer.

Frågan behandlas närmare i avsnitt 6.1 och 6.3.

Det ska framgå vad eleverna ska lära sig och när

Av dagens kursplaner framgår målen för undervisningen i delen med ämnets syfte, vilket beskrivs närmare i avsnitt 6.4. Att målen i kursplanerna gäller för hela grundskoletiden gör dels att de blir allmänt hållna, dels att det blir svårt att veta vad eleverna ska kunna i olika stadier i ett ämne. Läroplansutredningen bedömer även att det centrala innehållet i vissa fall är för omfattande och uttrycks med alltför hög abstraktionsnivå. Att dagens struktur skiljer på mål och innehåll försvårar även kopplingen mellan undervisningsaktiviteter och undervisningsinnehåll.

Regeringen instämmer med bl.a. *Almega Utbildning* om att det är viktigt med en tydlig styrning av skolan och vad som ska läras ut och när. Därför ser regeringen starka skäl för en princip om att varje kursplan på ett samlat sätt ska ange vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det. Regeringen ser även starka skäl för att beskrivningar bör vara så precisa och konkreta som möjligt och gälla för varje stadium och i vissa ämnen nedbrutet på årskurser. Då behöver lärarna inte längre planera utifrån abstrakta mål för årskurs 9 redan i låg- och mellanstadiet, vilket på ett positivt sätt påverkar såväl progressionen i kursplanerna som möjligheten att anpassa dem till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar (se nedan). Det finns även starka skäl för att kursplanerna ska tydliggöra hur prioritering mellan områden ska göras. I dag ges lärarna mycket lite vägledning i hur mycket utrymme som ska läggas på olika delar av innehållet i kursplanerna. Det ger förvisso lärarna flexibilitet och valmöjligheter, men det finns samtidigt en risk att det läggs

omotiverat mycket tid på innehåll som kan anses mer perifert inom ämnena och det försvårar lärares planering av undervisningen.

Regeringen kan konstatera att flera remissinstanser, bl.a. *Piteå kommun*, *Geografilärarnas riksförening* och *Bildlärares riksförening* ser risker för att utredningens förslag kan leda till en för stor detaljstyrning. Till exempel anser *Göteborgs universitet* att precisa formuleringar som ska "gälla för varje stadium och i förekommande fall årskurs" riskerar att inskränka lärarens professionella autonomi och handlingsutrymme. Även *Idéburna skolors riksförbund* är kritiska och anser bl.a. att inte minst de årskursvisa kursplanerna på lågstadiet riskerar att försvåra lärarnas möjlighet att anpassa undervisningen till den stora skillnad i utvecklingsnivå som brukar känneteckna barn i den åldern. Regeringen delar inte bedömningarna utan anser, som ovan anges, att det finns starka skäl för en ökad tydlighet och konkretion och att det är av stor vikt för undervisningens genomförande. Det finns visserligen en gräns där detaljstyrningen kan bli för stor, med negativa konsekvenser som följd. Men det finns, enligt regeringen, i relation till dagens kursplaner ett betydande utrymme till ökad grad av tydlighet och konkretion. Regeringen instämmer därmed med bl.a. *Sveriges Lärare* om att kursplanerna behöver bli tydligare. I likhet med bl.a. *Linköpings kommun* anser regeringen att styrningen, förutom för stadium, vid behov bör kunna specificeras på årskursnivå. Regeringen delar även *Gislaveds kommuns* uppfattning att det är bra att kursplanerna preciserar vad eleverna ska lära sig och när de ska göra det, vilket ökar tydligheten för läraren vid planering av undervisningen och leder till en ökad likvärdighet i vad eleverna får med sig från undervisningen i de olika stadierna och i förekommande fall årskurser. Regeringen bedömer även, likväl som bl.a. *SPSM*, att kursplanerna bör hjälpa lärarna att prioritera så att det viktigaste ges mest utrymme i undervisningen. Beskrivningarna av vad undervisningen ska behandla och vad det är meningen att eleverna ska kunna bör utformas på ett sådant sätt i kursplanerna att lärarna får stöd i dessa prioriteringar. I likhet med bl.a. *Älvkarleby* och *Linköpings kommuner*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* anser regeringen att det även är viktigt att innehållet i kursplanerna är anpassat efter timplanerna.

Begreppen kunskaper, färdigheter och förhållningssätt ska användas

Regeringen bedömer att dagens kunskapsbegrepp i läroplanerna, inklusive kursplanerna, har varit för komplexa för att utgöra ett bra stöd i skolornas arbete, vilket behandlas närmare i avsnitt 6.3. I stället föreslås att beskrivningarna av vad undervisningen ska behandla och vad det är meningen att eleverna ska lära sig ska utgå från begreppen kunskaper, färdigheter och förhållningssätt. Med dessa begrepp avses här följande. Kunskaper definieras som fakta, begrepp, idéer, teorier och modeller som är beständiga och bidrar till förståelsen av olika områden och ämnen. Färdigheter kan vara kognitiva eller praktiska. De präglas av att de är träningsberoende och definieras som möjligheten att genomföra olika processer och att använda kunskaper för att nå resultat. Förhållningssätt definieras som att förhålla sig till innehållet i ett kunskapsområde på ett reflekterande och engagerat sätt.

Frågan behandlas närmare i avsnitt 6.3.

Språket ska vara ämnesspecifikt med vedertagna och vetenskapligt underbyggda termer

Dagens läroplaner präglas av en ambition att använda en begränsad och väldefinierad mängd uttryck för olika ämneskunskaper. Regeringen bedömer, i likhet med utredningen, att det gör att olika ämnens karaktär inte fullt ut kan komma till uttryck i kursplanerna, vilket kan leda till tolkningsproblem. I kursplanerna behövs i stället en mer precis och ämnesspecifik begreppsanvändning för att tydliggöra vilka kunskaper och färdigheter som är viktiga och hur man ska prioritera mellan dem inom de olika ämnena. Precisa begrepp för att undvika feltolkningar är inte minst viktiga när det gäller ämnenas vetenskapliga grund eller praktiska förankring. Regeringen instämmer därför med bl.a. *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* att språket i kursplanerna bör bli ämnesspecifikt.

Även *Linköpings kommun* anser att det är bra att läroplanen vänder sig till professionen och att begrepp används som är ämnesspecifika för att tydliggöra innehållet. Utifrån förslagen i utredningen ser dock kommunen en risk för att vissa facktermer snarare vänder sig till forskare än lärarprofessionen, vilket gör läroplanen onödigt svårtillgänglig. Kommunen anser att tydlighet bör vara ett viktigt kriterium i formuleringen av kursplanerna. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* anser å sin sida att även elever bör ha en möjlighet att förstå och tyda kursplanerna. Detta eftersom möjligheten att tolka kursplanerna, enligt organisationerna, är en förutsättning för att eleverna ska kunna hålla skolan ansvarig för att de får den utbildning de har rätt till. Regeringen delar inte denna uppfattning utan instämmer i stället med *Linköpings kommun* om vikten av tydlighet och anser att språkbruket bör vara på en nivå som bedöms som adekvat för lärarkollektivet i det berörda ämnet. Kursplanerna bör rikta sig till professionen, men det är samtidigt en uppgift för lärarna att t.ex. förklara för eleverna vad undervisningen ska handla om.

Sammantaget anser regeringen att språket i kursplanerna ska vara ämnesspecifikt och att termer som är vedertagna, accepterade och vetenskapligt underbyggda ska användas i så hög utsträckning som möjligt i respektive ämne.

Lärarna ska få stöd för undervisningens genomförande

I dagens kursplaner framgår inte hur undervisningen ska bedrivas. Detta trots att det kan finnas vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet som visar att vissa strategier tydligt gynnar elevernas lärande. Regeringen föreslår därför att en princip för de nya kursplanerna ska vara att de ska ge lärarna stöd för undervisningens genomförande inom varje stadium och, i förekommande fall, årskurs. Detta sker genom att kursplanerna ska innehålla ämnesspecifika undervisningsstrategier, vilket behandlas i avsnitt 6.4. Det är sedan lärarna som bestämmer om valet av specifika undervisningsmetoder inom ramen för kursplanernas undervisningsstrategier och de övergripande riktlinjer för undervisningens genomförande som föreslås ingå i de inledande delarna av läroplanerna samt utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I sammanhanget bör nämnas att regeringen utifrån förslag i betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet* – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81) har beslutat om ett ökat fokus på ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt ett ökat fokus på

kognitionsvetenskap som ett sätt att stärka kopplingen mellan teori och praktik i lärarutbildningarna (förordningen [2021:1335] om utbildning till lärare och förskollärare).

Frågan behandlas närmare i avsnitt 6.4.

Det ska finnas en tydlig progression

I dag kan progression i kursplanerna enbart uttryckas genom centralt innehåll och betygskriterier. De långsiktiga målen i ämnets syfte gäller för ämnet som helhet, se avsnitt 6.4. Det centrala innehållet anges stadietvis på en förhållandevis hög abstraktionsnivå och anger inte i vilken ordning olika innehållsområden ska behandlas. De värdeord som finns i betygskriterierna, och som är tänkta att uttrycka progression, har kritiserats för att de är svårtolkade, generella för flertalet ämnen och inte anpassade till barns kognitiva kapacitet.

Regeringen anser i likhet med bl.a. *Karlskoga* och *Osby kommuner*, *Idéburna skolors riksförbund*, *Bildlärares riksförening* och *Svenska Dyslexiföreningen* att kursplanerna bör ha en tydligare progression. Regeringen instämmer med *Språklärares riksförbund* och *Svenska Idrottslärares förening* om att det bl.a. kan leda till en högre likvärdighet i undervisningen. Regeringen bedömer att progressionen behöver uttryckas på ett rakare sätt i kursplanerna och att den behöver kopplas både till vad som ska behandlas i undervisningen och till vad det är meningen att eleverna ska lära sig genom undervisningen. Regeringen instämmer med *Nätverket Sveriges ämneslärares föreningar* att det är viktigt att detta uttrycks så att det blir tydligt för lärarna. Kursplanerna bör därför ha en uttrycklig, väl synlig och ämnesförankrad progression mellan varje stadium och i vissa ämnen mellan vissa årskurser. Progressionen bör uttryckas i termer av vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska känna till och kunna göra samt när det är meningen att eleverna ska göra det. Den bör också avspeglas i skrivningar om undervisningens genomförande kopplat till respektive stadium och, i förekommande fall, årskurs. Progressionen bör utgå från varje ämnes särart där ämneskunskaper avgränsas och sekvenseras, dvs. ordningsföljden bestäms, på ett mer specifikt sätt. Progressionen bör även, där det är relevant, tydliggöra vikten av att färdigheter är automatiserade innan eleverna går vidare till mer kognitivt krävande uppgifter. Samtidigt behöver det finnas goda möjligheter att öva, följa upp och plocka fram kunskaperna och färdigheterna för att gynna lagring i långtidsminnet. Regeringen anser därmed att det är viktigt att progressionen tar hänsyn dels till kognitionsvetenskapen, dels till den ämnesdidaktiska forskningen i enlighet med vad *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärhögskolan* framhåller. I likhet med vad *Nationellt resurscentrum för biologiundervisning* framför, kan regeringen även konstatera att kunskapsläget vad gäller lärandeprogression ser olika ut för olika ämnesområden och att det är viktigt att lärares erfarenhet tas tillvara i arbetet med att ta fram kursplanerna. När en tydlig vetenskaplig grund saknas kan bästa tillgängliga kunskap utgöras av beprövad erfarenhet.

Nivån ska anpassas till kognitiv utveckling och förutsättningar

Dagens kursplaner har kritiserats för att vara för kognitivt krävande. Regeringen instämmer med bl.a. *Sveriges Lärare* om att det i dag är ett problem att vissa krav på eleverna är för höga, speciellt i de tidiga årskurserna. Regeringen anser därför i likhet med bl.a. *SPSM, Myndigheten för delaktighet, Riksförbundet Attention, Riksförbundet FUB, Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* att kursplanerna i större utsträckning behöver anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar. På ett generellt plan skiljer sig t.ex. pojkars och flickors utvecklingskurva åt. Elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) kan också ha en annorlunda, nedsatt eller försenad kognitiv utveckling. En annan grupp vars behov behöver beaktas är elever med s.k. svag teoretisk begåvning, dvs. elever med en begåvningsnivå inom normalvariationens nedre del, vilket kan innebära en begränsad förmåga till abstrakt tänkande.

Att anpassa undervisningen till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar handlar inte bara om svårighetsnivån på det som eleverna förväntas lära sig och när, utan också om hur undervisningen läggs upp och genomförs. Det är t.ex. viktigt att undervisningen utformas på ett sådant sätt att s.k. kognitiv överbelastning kan undvikas, dvs. att hjärnan får för mycket information eller för många uppgifter att hantera samtidigt. Regeringen vill dock betona att målet inte är en generell sänkning av kunskapsnivån i kursplanerna. Regeringen bedömer, i likhet med *Lomma kommun*, att det är viktigt med en fortsatt hög kunskapsnivå i kursplanerna för alla elever. Att kravbilden anpassas så att grundläggande kunskaper och färdigheter får en mer framträdande roll medan andra mer kognitivt avancerade aspekter begränsas, eller kommer in först i senare årskurser, innebär inte att den generella kunskapsnivån sänks. Tvärtom bedömer regeringen att det gynnar alla elevers kunskapsutveckling. Samtidigt anser regeringen att det behövs en viss försiktighet och en stor noggrannhet vid anpassningen av kursplanerna. Som *Stockholms kommun* framför är elevvariationen när det gäller kognitiva förutsättningar mycket stor. Det är avgörande att anpassningen inte leder till att kraven sänks och hamnar på en nivå som är för låg i relation till vad eleverna behöver ha med sig från skolan. I sammanhanget bör dock påpekas att alla elever inte tillhör målgruppen för grundskolan. Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att tillgodogöra sig de kunskaper som grundskolan ska ge tillhör i stället målgruppen för anpassade grundskolan eller, i vissa fall, specialskolan (se 7 kap. 5 och 6 §§ skollagen). När det däremot gäller just den anpassade grundskolan framhåller *Göteborgs kommun* att risken för låga förväntningar är särskilt problematiskt och att en alltför stark betoning på nuvarande utvecklingsnivå kan begränsa lärandet. Regeringen vill mot denna bakgrund betona att det är ytterst viktigt med fortsatt höga förväntningar på alla elever. Det är, som *Linköpings kommun* framhåller, även viktigt att elever med goda förutsättningar utmanas i sitt lärande. Kursplanerna får därför inte begränsa lärarna i att utmana och stimulera även dessa elever. Elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling behöver få svårare utmaningar så att de kan fortsätta att utvecklas.

I förslaget på en ny kursplanestruktur (se avsnitt 6.4) finns det flera delar som bör underlätta en anpassning av kursplanerna till såväl ämnesprogression som barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar. Till det hör en fast kunskapsinriktning och att vikten av grundläggande kunskaper och färdigheter betonas. Det är även positivt med mer precisa och konkreta beskrivningarna av vad som ska ingå i undervisningen för varje stadium och i förekommande fall årskurs i stället för dagens mål som gäller för hela ämnen. Dessutom kommer lärarna med hjälp av kursplanerna få stöd i att prioritera så att det viktigaste ges mest utrymme i undervisningen. De nya betygskriterierna och principen om sammantagen bedömning för alla betygsssteg innebär även att onödiga trösklar vid betygssättningen kan undvikas, så att inte elevens betyg i allt för hög utsträckning påverkas av bristande kunskaper inom ett begränsat eller mindre centralt område (se avsnitt 6.4 och 6.8).

När det gäller innehållet i kursplanerna bedömer regeringen att det finns vissa utgångspunkter som kan vara vägledande för att åstadkomma en bättre anpassning till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar. Regeringen anser att kursplanerna bör konstrueras så att de endast i mycket begränsad omfattning och mot högstadiets slut innehåller uppgifter som ställer krav på eleverna att självständigt driva, genomföra och utvärdera sitt arbete. Kursplanerna bör också konstrueras så att de underlättar för lärarna att förmedla och förankra kunskaper på ett strukturerat, avgränsat och väl sekvenserat sätt. Dessutom bör kursplanerna konstrueras så att de lyfter fram vikten av färdighets- och automatisering av grundläggande färdigheter så att den kognitiva belastningen minskar när nytt innehåll introduceras. För att betona det viktigaste bör kursplanerna uteslutande innehålla krav som bedöms som nödvändiga för vardagligt samhälls- och yrkesliv samt för att kunna tillgodogöra sig undervisningen på nästföljande nivå i utbildningssystemet.

Det ska framgå hur ämnet bidrar till de övergripande målen

I dagens läroplaner framgår inte hur områden från de inledande delarna i läroplanerna ska omhändertas i ämnesundervisningen och vem som har ansvar för detta. För att skapa en helhet mellan läroplanernas inledande delar och kursplanerna föreslås därför att varje kursplan ska ge information om hur ämnet och ämnesundervisningen bidrar till de övergripande målen i läroplanens inledande delar, vilket behandlas i avsnitt 6.4. Detta ska visa på vilket sätt det innehåll och den ämnesundervisning som är unik för varje ämne bidrar till de övergripande målen. Informationen klargör därmed förhållandet mellan kursplanen och de övergripande målen i läroplanernas inledande delar, medan delarna med mål och innehåll samt undervisningsstrategier riktar sig direkt till lärarens planering och genomförande av undervisningen.

Frågan behandlas närmare i avsnitt 6.4.

Betygskriterierna ska inte styra undervisningen och mål och innehåll ska knytas närmare varandra

Betygskriterierna och de tidigare kunskapskraven har sedan 2011 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) påverkat undervisningen på ett sätt som inte var avsikten, vilket behandlas

i avsnitt 6.4. Detta på bekostnad av syftet och det centrala innehållet. Samtidigt kan regeringen konstatera att varken de tidigare mer detaljerade kunskapskraven eller de nuvarande något mer övergripande betygskriterierna har lett till likvärdiga betyg. Genom att lyfta över information från betygskriterierna till den föreslagna delen i kursplanerna om mål och innehåll kommer inte längre kriterierna att kunna styra undervisningen. Samtidigt hör mål och innehåll naturligt samman och bör även i kursplanerna knytas närmare varandra. Lärarna kommer därmed att kunna planera och genomföra undervisningen utifrån mål och innehåll, samt undervisningsstrategierna. Därtill ingår i förslaget till riktlinjer i de inledande delarna av grundskolans läroplan att läraren i undervisningen ska "rikta elevernas uppmärksamhet mot ämnets innehåll". Utifrån detta föreslår regeringen principen att kursplanerna ska betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning och att målen för undervisningen ska kopplas till ämnesinnehållet.

Frågan hanteras närmare i avsnitt 6.4.

6.6 Det ska finnas särskilda principer för vissa områden

Regeringens förslag

Läs- och skrivinläring

Utöver de principer som anges i avsnitt 6.5 ska kursplanen i svenska utgå från följande principer:

- Av kursplanen ska det framgå att läs- och skrivinläring har en särställning under lägstadiet.
- Undervisningsstrategier ska anges för årskurs 1–2, 3–4, 5–7 och 8–10, där lärarna får stöd för att främja läsutveckling på vetenskaplig grund.
- Mål och innehåll ska anges för årskurs 1, årskurs 2, årskurs 3–4, årskurs 5–7 och årskurs 8–10 där det tydligt ska framgå vad eleverna ska behärska vid specifika tillfällen.
- Mål och innehåll som berör läs- och skrivinläring ska konstrueras med utgångspunkt i systematisk och explicit undervisning med phonics (strukturerad ljudningsmetod) som grund. De ska formuleras i precisa och vetenskapligt vedertagna termer.

Dessa principer ska även gälla kursplanen i svenska som andraspråk. Principerna kan då anpassas om det finns en vetenskaplig grund för att det behövs utifrån ett andraspråksperspektiv. Vikten av läsning ska även lyftas fram i andra kursplaner.

Praktisk-estetiska ämnen

Vid framtagandet av kursplaner i de praktisk-estetiska ämnena ska de praktiska färdigheterna betonas. Mål och innehåll i dessa ämnen ska vara ämnesspecifika och precisa samt uttryckas med hög konkretionsgrad så att en åldersadekvat balans mellan praktiska färdigheter och teoretiska kunskaper uppnås i de olika stadierna. I undervisningens mål

och innehåll ska det också anges vilka tekniker, verktyg, material och handlingar eleverna ska öva på så att deras kunskaper och färdigheter befästs på djupet.

De delar som handlar om att reflektera i de praktisk-estetiska ämnena ska vara nedtonade och i vissa fall formuleras med en starkare koppling till elevernas eget görande.

Progressionen mellan stadierna ska vara tydlig och eleverna ska behärska grundläggande färdigheter inom dessa ämnen innan inslag av mer kognitivt utmanande karaktär introduceras.

Digital kompetens och digitala verktyg

Kursplanerna i svenska och svenska som andraspråk, matematik, bild, musik, biologi, fysik, kemi samt teknik ska ändras så att övergripande skrivningar som relaterar till digital kompetens i de inledande delarna av läroplanerna ersätts med mer konkreta mål och innehåll om vad eleverna förväntas lära sig och vad skolan ska behandla i undervisningen. Utöver de generella principerna ska även nedanstående principer gälla i detta arbete:

- I lågstadiet ska utgångspunkten vara analoga aktiviteter i analoga miljöer. Försiktighet och restriktivitet ska gälla i förhållande till digitala inslag i undervisningen och om sådana inslag i undantagsfall övervägs ska de värderas mot samlad vetenskaplig empiri.
- I mellan- och högstadiet ska också försiktighet och restriktivitet gälla i förhållande till digitala inslag i undervisningen och inslagen ska även värderas mot samlad vetenskaplig empiri samt elevernas ålder och mognad. Det ska ges utrymme för innehåll om digitaliseringens påverkan i och på samhället samt innehåll som stärker elevernas utveckling av ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt.
- Huvudregeln är att användning av digitala verktyg ska skrivas in i kursplanerna när det är ämnesrelevanta specifika digitala verktyg som eleverna ska lära sig att förstå och hantera. Innehåll om detta kan ingå i en del ämnen på högstadiet och i enstaka fall på mellanstadiet.

Totalförsvar och Nato

Kunskaper om totalförsvar och Nato ska skrivas in i kursplanen i samhällskunskap i högstadiet i grundskolan och specialskolan. En utgångspunkt för de nya skrivningarna ska vara innehållet i kursplanen i samhällskunskap för kommunal vuxenutbildning (komvux) på grundläggande nivå.

Det bör analyseras och övervägas om skrivningar om totalförsvar även ska tas fram i andra kursplaner, exempelvis i idrott och hälsa, teknik samt hem- och konsumentkunskap.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna

Det finns ett starkt stöd för förslaget i de flesta delar. En majoritet av remissinstanserna har dock synpunkter i någon del, varav de flesta gäller digital kompetens. Till de som tillstyrker eller inte har några invändningar på någon del hör *Statens skolverk*, *Sameskolstyrelsen*, *Folkhälso-myndigheten*, *Institutet för språk och folkminnen*, *Skolforskningsinstitutet*, *Karolinska institutet*, *Lunds universitet*, *Burlövs*, *Hagfors*, *Linköpings* och *Orsa kommuner*.

Flera remissinstanser är positiva till principerna om läs- och skrivinläring. Till dessa hör *Almega Utbildning*, *Oskarshamns*, *Ragunda* och *Sundsvalls kommuner*, *Språklärarnas riksförbund*, *Riksförbundet FUB* och *Svenskt Näringsliv*. *Sveriges Lärare* framför att det är viktigt att den tidiga läs- och skrivinläringen förstärks i den svenska skolan. Ett antal remissinstanser har dock synpunkter på att metoden phonics (strukturerad ljudningsmetod) framhålls väl starkt. Till exempel framför *Elevernas riksförbund* att de ser positivt på utredningens ambition att stärka undervisningen i att läsa, skriva och räkna, men att det finns risker med att lyfta fram en enskild metod, såsom syntetisk fonologisk läsundervisning (phonics), som norm eller krav. *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, som tillstyrker med kommentar, betonar att phonics-metoden inte ska ses som den enda lösningen. *Stockholms kommun* anser att slutsatserna baseras på ett för begränsat urval av forskning. Några remissinstanser framför synpunkter gällande s.k. ”lyssneläsning” och *Sveriges kommuner och Regioner (SKR)*, *SPSM* och *Svenska Dyslexiföreningen* framhåller att det är viktigt att vissa elever får lyssna på texter. *Sveriges Skolledare* samt *Göteborgs* och *Sollentuna kommuner* anser att digital läsning borde ingå i kursplanerna och *Torsås kommun* framför att skrivande med hjälp av digitala verktyg inte bör uteslutas helt. *Högskolan i Halmstad* och *Göteborgs universitet* framhåller sambandet mellan läs- och skrivutvecklingen och Göteborgs universitet, som avstyrker principerna, efterfrågar en mer holistisk syn på ”literacy” där läsande och skrivande ses som integrerade delar. *Stockholms universitet*, *Sollentuna kommun* och *Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk* är kritiska till att samma principer ska gälla för svenska som andraspråk som för svenska.

När det gäller de praktisk-estetiska ämnena är bl.a. *SPSM*, *Almega Utbildning*, *SKR*, *Idéburna skolors riksförbund*, *Sveriges Lärare* och *Sveriges Skolledare* positiva till förslaget. Även *Statens skolinspektion* tillstyrker och bedömer att en ökad konkretionsgrad bör kunna ge bättre förutsättningar för myndighetens granskning. *Göteborgs universitet* och *Piteå kommun* framhåller dock att det inte får bli på för stor detaljnivå när det i undervisningens mål och innehåll bestäms vilka tekniker, verktyg, material och handlingar eleverna ska öva på. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* välkomnar förslaget, men ställer sig tveksamma till att starkare koppla delarna om reflektion till elevernas eget görande. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Göteborgs universitet*, *Konstfack*, *Umeå universitet*, *Göteborgs kommun* och *Musiklärarnas Riksförening*, har synpunkter om att tona ner analys och reflektion i de praktisk-estetiska ämnena. Till exempel motsätter sig *Konstfack* förslaget och är mycket frågande till hur lärande i något ämne skulle kunna uppstå utan analys och reflektion.

När det gäller principerna om digital kompetens är bl.a. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* – som från den 1 januari 2026 heter *Myndigheten för civilt försvar (MCF)* – *Ragunda* och *Sundsvalls kommuner* och *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* positiva. *MSB* kopplar förslaget till vikten av att utveckla grundläggande färdigheter som koncentration och källkritik. Ett stort antal remissinstanser är dock kritiska till förslaget. *IFAU* är visserligen positiva till att digitala inslag ska användas restriktivt bland barn i unga åldrar, men anser att förslaget går alltför långt. *Svenskt Näringsliv* betonar vikten av att eleverna förbereds för ett långt arbets- och samhällsliv där digital teknik har en stor påverkan. *Sveriges Skolledare* anser att förslaget brister i att säkerställa likvärdighet och framtidsberedskap. *Elevernas riksförbund* framhåller att digital kompetens är en grundläggande medborgarfärdighet i dagens samhälle och digital teknik utgör en självklar del av både arbetsliv och demokratiskt deltagande. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* framhåller bl.a. att utesluta digitala verktyg i undervisningen riskerar att leda till en försämrad digital kompetens. *Sveriges Lärare* anser att det bör vara lärarna som avgör val av lärverktyg. *Stockholms universitet* har liknande synpunkter och anser vidare att det kan finnas goda skäl att använda digitala verktyg även med elever i de yngre åldrarna. *SPSM* lyfter fram behovet av ett tydligare funktionshinderperspektiv. Till de som avstyrker förslaget hör *SPSM*, *Göteborgs universitet*, *Högskolan i Halmstad*, *Stockholms universitet*, *Almega Utbildning*, *SKR*, *Göteborgs* och *Sollentuna kommuner*, *Föräldraalliansen Sverige*, *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, *Sveriges Lärare*, *Sveriges Skolledare*, *Riksförbundet FUB*, *Internetstiftelsen*, *Swedish Edtech Industry* och *TechSverige*.

När det gäller att kunskaper om totalförsvar och Nato ska skrivas in i vissa kursplaner är bl.a. *MSB*, *Gislaveds*, *Oskarshamns* och *Sundsvalls kommuner*, *SKR* och *Sveriges Lärare* positiva. *MSB* anger bl.a. att det är en nödvändig anpassning till det förändrade säkerhetspolitiska läget och Sveriges medlemskap i Nato att kunskaper om totalförsvar och Nato skrivs in i kursplanen för samhällskunskap. *Övertorneå kommun* välkomnar förslaget men anser att området totalförsvar och Nato bör införas redan i låg- och mellanstadiet. *Ragunda kommun* stödjer införandet av kunskap om totalförsvar och Nato i kursplanen för ämnet samhällskunskap, men inte i ytterligare ämnen. *Stockholms* och *Osby kommuner* framhåller att osäkerheter kring Nato talar för att området bör beskrivas bredare. *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* ser en konflikt mellan denna specifika skrivning och att läroplanerna ska ange tillförlitliga och mer beständiga kunskaper samt betona grundläggande kunskaper och färdigheter.

Skälen för regeringens förslag

För vissa områden bör det finnas ytterligare principer

Utöver de mer generella principerna för kursplanerna som framgår av avsnitt 6.5 har Läroplansutredningen föreslagit principer inom fyra utpekade områden. Det gäller hur läsning kan förstärkas i läroplanerna, hur de praktiska färdigheterna kan betonas i de praktisk-estetiska ämnena, ändrade skrivningar om digital kompetens, samt tillägg om totalförsvar och Nato. Vissa delar av förslagen ingår i förslaget till inledande delar av

läroplanerna som hanteras i avsnitt 6.3. Nedan behandlas förslagen i de delar som gäller kursplanerna.

Kursplanen i svenska ska ge ett tydligt stöd i läs- och skrivinlärning

Att alla barn lär sig läsa är en förutsättning för deras fortsatta lärande i alla skolans ämnen, och på sikt för möjligheterna att fullfölja en utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden. Resultat från bl.a. internationella undersökningar visar att svenska elevers läsförmåga behöver förbättras. Den internationella studien PISA undersöker 15-åringars kunskaper i bl.a. läsförståelse. Den senaste studien från 2022 visar att svenska elever försämrade sina resultat i läsförståelse jämfört med 2018. Inom ämnesområdet läsförståelse är det 24 procent som inte når upp till nivå 2, dvs. den nivå som enligt PISA utgör en basnivå för läsförståelse och som anses vara grundläggande för fortsatt lärande. Även den senaste internationella studien PIRLS 2021 (Progress in International Reading Literacy Study), som mäter läsförmåga hos elever i årskurs 4, visar på en försämrad läsförmåga sedan 2016. Andelen elever som presterar på en låg nivå eller lägre ökade från 12 procent till 19 procent. Det är även mycket viktigt att elever lär sig att skriva. När det gäller skrivförmåga visar t.ex. de nationella proven i årskurs 3 att av de elever som skrev de nationella provet i svenska läsåret 2024/25 var det 12,3 procent (7,1 procent av flickorna och 17,4 procent av pojkarna) som inte nådde kravnivån i delprovet Skriva: stavning och interpunktion. I ämnet svenska som andraspråk var motsvarande andel 24,6 procent (18,3 procent av flickorna och 30,5 procent av pojkarna).

Regeringen instämmer med *Sveriges Lärare* om att det är viktigt att den tidiga läs- och skrivinlärningen förstärks i den svenska skolan. Därför anser regeringen, i likhet med bl.a. *Skolverket*, *Lunds universitet*, *Almega Utbildning* och *Språklärarnas riksförbund*, att det bör finnas tydliga principer för kursplanen i svenska som stärker den tidiga läs- och skrivinlärningen. Regeringen instämmer även med *Danderyds kommun* om att det i kursplanen bör betonas vikten av läsning och skrivning i de yngre åldrarna. Det bör framgå av kursplanen att läs- och skrivinlärning har en särställning under lågstadiet. Motsvarande bör gälla för ämnet svenska som andraspråk. Vikten av läsning bör även lyftas fram i andra kursplaner än svenska och svenska som andraspråk.

Regeringen kan konstatera att de föreslagna principerna för kursplanen i svenska har starkt stöd bland remissinstanserna. Ett antal remissinstanser, bl.a. *SPSM*, *Elevernas riksförbund*, *Svenskläraryöreningen*, *Osby*, *Piteå*, *Stockholms* och *Göteborgs kommuner*, har dock synpunkter på att metoden phonics (strukturerad ljudningsmetod) framhålls för starkt eller ensidigt. Till exempel framför *Elevernas riksförbund* att det finns risker med att lyfta fram en enskild metod som norm eller krav och *Stockholms kommun* anser att slutsatserna baseras på ett för begränsat urval av forskning där läsförståelsen i stor utsträckning har förbisetts. *Stockholms universitet* konstaterar att det vetenskapliga stödet för s.k. phonics är större än för s.k. helordsmetoder, särskilt vad gäller de grupper av läsare som har initiala svårigheter med att komma i gång att läsa. Universitetet menar dock att detaljstyrning av hur lärare förväntas undervisa när det gäller de yngre barnens utveckling av grundläggande färdigheter innebär en risk att en

balanserad läs- och skrivundervisning marginaliseras. Regeringen delar inte alls dessa bedömningar. Kursplanerna bör ge en tydlig styrning mot de metoder som visat sig vara mer effektiva än andra för elevernas lärande. Regeringen instämmer därmed med *Sollentuna kommun*, *Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset*, *LegiLexi*, *Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (IES)* och *Svenskt Näringsliv* som framhåller att det är positivt att kursplanen betonar phonics (strukturerad ljudningsmetod) i den tidiga läsinlärningen. *LegiLexi* framhåller t.ex. att det är glädjande att förslagen grundas i samlad läsforskning som entydigt pekar ut vilka undervisningsstrategier som gynnar elevernas läsutveckling och att betoningen på phonics i den tidiga läsinlärningen är särskilt viktig. Regeringen delar denna uppfattning och anser att mål och innehåll (se avsnitt 6.4) som berör läs- och skrivinlärning ska konstrueras med utgångspunkt i systematisk och explicit undervisning med phonics som grund. De bör formuleras i precisa och vetenskapligt vedertagna termer. I likhet med *IES* anser regeringen även att läroplanens ökade fokus på phonics behöver kopplas samman med lärarutbildningarna så att nyutexaminerade lärare har tillräcklig kunskap inom området. Som framgår i avsnitt 6.5 har regeringen beslutat om en ny lärarutbildning där målen för undervisningen om läs- och skrivinlärning ska rusta studenterna för undervisning enligt de nya läroplanerna och kursplanerna.

Några remissinstanser har synpunkter om att kursplanerna bör lyfta fram digital läsning och digitalt skrivande. Till exempel framför *Sveriges Skolledare* att regeringen bör överväga att inkludera digitala lässtrategier i de nya kursplanerna i svenska och svenska som andraspråk. *Torsås kommun* anser att skrivande med hjälp av digitala verktyg inte bör uteslutas helt, då det kan finnas elever med motoriska svårigheter och att det digitala skrivandet är en del av elevernas vardag. Regeringen anser, vilket behandlas närmare nedan, att det finns skäl att ha en försiktig och restriktiv hållning till digitala verktyg i skolan, särskilt i de tidigare årskurserna. Det bör därför inte finnas principer för kursplanerna som lyfter fram digitalt läsande och skrivande.

När det gäller sambandet mellan läs- och skrivutveckling menar *Göteborgs universitet* att skrivinlärning inte har behandlats tillräckligt av utredningen och efterfrågar en mer holistisk syn på "literacy", där läsande och skrivande ses som integrerade delar snarare än isolerade färdigheter. Regeringen anser, i likhet med *Högskolan i Halmstad*, att sambandet mellan läs- och skrivutvecklingen är en aspekt att ta hänsyn till. Det bör beaktas i arbetet med kursplanerna, men behöver inte vara en uttrycklig del av principerna. Något som inte heller är en del av de föreslagna principerna är s.k. "lyssneläsning", dvs. att elever "läser" genom att lyssna på texter. *SKR*, *SPSM* och *Svenska Dyslexiföreningen* framhåller att det är viktigt att vissa elever får lyssna på texter. Regeringen anser, i likhet med *Stockholms kommun*, att om lyssning på uppläst text betraktas som ett alternativ till egen läsning, kan elever som annars hade kunnat utveckla sin läsförmåga gå miste om den möjligheten. Som även *SPSM* framhåller får "lyssningsläsning" aldrig ersätta evidensbaserad läsundervisning. I likhet med *SPSM* och *SKR* bedömer dock regeringen att för elever med läs- och skrivsvårigheter/-dyslexi eller synnedsättning kan det vara nödvändigt att lyssna på text för att de ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Det bör endast gälla vissa elever med stora och specifika läs- och

skrivsvårigheter/dyslexi. Regeringen vill dock framhålla vikten av att elever med läs- och skrivsvårigheter utvecklar sin förmåga så långt som möjligt, vilket förutsätter en omfattande och kontinuerlig färdighetsutbildning.

Sammantaget bedömer regeringen att det finns stark vetenskaplig grund för vilken slags undervisning som gynnar barns läsutveckling. Undervisningen ska betona fonologisk medvetenhet, kopplingen mellan ljud och bokstav, läsflyt, ordkunskap och förståelse samt göra detta på ett systematiskt och strukturerat sätt. I avsnitt 6.4 föreslås att det ska anges undervisningsstrategier i kursplanerna. Givet den starka vetenskapliga grunden inom området anser regeringen att det i kursplanen i svenska för grundskolan (som fr.o.m. läsåret 2028/29 kommer att vara tioårig, se avsnitt 5.1) ska anges undervisningsstrategier för årskurs 1–2, 3–4, 5–7 och 8–10, där lärarna får tydligt stöd för att främja läsutveckling på vetenskaplig grund. I avsnitt 6.4 föreslås även att kursplanerna ska innehålla en del om mål och innehåll i undervisningen. Att forskningsläget inom området grundläggande läs- och skrivinlärning är så robust gör att det med förhållandevis hög precision går att ange vad eleverna behöver behärska och när de behöver göra det för att läsutvecklingen ska bli så gynnsam som möjligt för eleverna. Därför anser regeringen att kursplanen i svenska ska specificera mål och innehåll för årskurs 1 respektive för årskurs 2. Därefter bör mål och innehåll anges för årskurs 3–4, årskurs 5–7 och årskurs 8–10. Det innebär att det i målen och innehållet tydligt bör framgå vad eleverna ska behärska i årskurs 1, 2, 4, 7 och 10.

När det gäller kursplanen i svenska som andraspråk är bl.a. *Stockholms universitet*, *Sollentuna kommun* och *Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk* kritiska till att samma principer som för svenska föreslås gälla. Till exempel framför *Stockholms universitet* att svenska och svenska som andraspråk är två olika men likvärdiga ämnen och att kursplanen i svenska som andraspråk bör utgå från andraspråksforskning. *Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk* påtalar att undervisningen i svenska som andraspråk måste baseras på andraspråksdidaktik. Regeringen bedömer dock, i likhet med bl.a. *Institutet för språk och folkminnen*, att ämnena är tillräckligt lika för att principerna för svenska ska vara styrande även för kursplanen i svenska som andraspråk. De bör dock kunna anpassas om det finns en vetenskaplig grund för att det behövs utifrån ett andraspråksperspektiv.

I de praktisk-estetiska ämnena ska de praktiska färdigheterna betonas

I 2011 års läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) fick inslag som syftade till att träna elevers analytiska, reflekterande, diskuterande, skapande, digitala och kommunikativa förmågor en ökad betoning i kursplanerna i praktisk-estetiska ämnen (bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och slöjd). I revideringen 2022 (Lgr 22) togs vissa steg för att lyfta fram praktiska färdigheter. Läroplan-utredningen bedömer dock att det kvarstår inslag som kan ifrågasättas, särskilt i ämnet bild och i viss mån även i ämnena idrott och hälsa samt slöjd. Utredningen finner bl.a. flera exempel på att både undervisning och bedömning riskerar att premiera skriftlig och muntlig kommunikation på bekostnad av praktiskt görande.

Regeringen anser, i likhet med bl.a. *Almega Utbildning*, *IFAU*, *Skolverket*, *SPSM*, *Lunds universitet*, *SKR* och *Sveriges Lärare*, att praktiska färdigheter bör betonas i de nya kursplanerna för praktisk-estetiska ämnen. Praktiska färdigheter bör därmed ta större plats och värderas högre i de nya kursplanerna än i dagens kursplaner. Det handlar bl.a. om att tona ner reflektion och i vissa fall mer knyta det till elevens eget görande. Att åstadkomma en bättre balans i kursplanerna underlättas av den nya kursplanestruktur som föreslås i avsnitt 6.4, som närmare knyter samman mål och innehåll för undervisningen. Genom den mer preciserade delen med mål och innehåll blir antalet mål fler och målen blir även mer avgränsade och knutna till ett specifikt innehåll. Det ger större möjligheter att precisera t.ex. balansen mellan elevens eget görande kontra mer kognitiva förmågor. Det bör dock även framöver finnas vissa inslag av teoretiska kunskaper, men bara där det är relevant och motiverat. Till exempel har ämnet hem- och konsumentkunskap delar som är teoretiska, som kunskaper om privat-ekonomi. Regeringen instämmer delvis med *Göteborgs kommun* om att de praktisk-estetiska ämnena innehåller en kombination av manuellt och intellektuellt arbete och att de inte enbart bör handla om att behärska vissa tekniker. Som t.ex. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer*, *Konstfack* och *Umeå universitet* framhåller kan även ett visst inslag av analys och reflektion vara viktigt. Till exempel bör bildanalys fortsatt vara en del i bildämnet, vilket inte endast kan handla om elevens egna bilder. Ett starkare fokus på eget görande innebär samtidigt att utrymmet för mer teoretiska delar begränsas och att kraven på skriftlig och muntlig kommunikation, både i undervisningen och i bedömningen minskar. Elever som är duktiga på att måla, sjunga, spela, slöjda, laga mat och idrotta bör kunna få höga betyg i de praktisk-estetiska ämnena även om de inte är lika högpresterande inom mer teoretiska områden. Med ett tydligare stöd för lärare att värdera praktiska färdigheter mer än i dag kan kraven bli rimligare både sett till ämnenas karaktär och i relation till olika elevgruppers förutsättningar.

På samma sätt som i andra ämnen bör det även bli tydligare vad eleverna ska lära sig och när. Mål och innehåll i dessa ämnen bör vara ämnesspecifika och precisa samt uttryckas med hög konkretionsgrad så att en åldersadekvat balans mellan praktiska färdigheter och teoretiska kunskaper uppnås i de olika stadierna. Liksom i andra ämnen är det viktigt att progressionen mellan stadierna är tydlig och att eleverna ska behärska grundläggande färdigheter innan, i förekommande fall, inslag av mer kognitivt utmanande karaktär introduceras. Det bör även konkretiseras vilka grundläggande tekniker, verktyg, material och handlingar som eleverna ska öva på så att deras kunskaper och färdigheter förankras på djupet. Det finns dock, som *Göteborgs universitet* och *Piteå kommun* framhåller, en gräns där beskrivningen av vilka tekniker, verktyg, material och handlingar som eleverna ska öva på riskerar att bli alltför detaljerade. *Göteborgs universitet* menar att undervisningen måste kunna anpassas till aktuella förutsättningar och relevanta utvecklingar i samhället. Regeringen vill dock framhålla att läroplanerna ska hålla över tid, men att de givetvis efterhand kan behöva ses över och vid behov uppdateras, t.ex. med anledning av samhällsutvecklingen. Regeringen ser även en fördel med att en hög konkretionsgrad sätter ramar för hur mycket förutsättningarna för undervisningen kan variera. Som *Skolinspektionen* framhåller kan en hög

konkretionsgrad ge myndigheten bättre förutsättningar för granskningar, bl.a. för att säkerställa att det finns lokaler och utrustning som krävs för undervisningen.

Digitala inslag ska användas restriktivt i undervisningen

I avsnitt 6.3 framgår att regeringen anser att det är viktigt att skrivningar om digital kompetens och digitala verktyg är anpassade efter barns kognitiva utveckling och lärande och bygger på en samlad vetenskaplig grund. Utifrån det ser regeringen behov av ett försiktigt och restriktivt förhållningssätt i både de inledande delarna av läroplanerna och i kursplanerna. I förslaget på inledande delar i läroplanen för grundskolan tydliggörs även att användning av digitala verktyg huvudsakligen är ett medel för att lösa olika slags uppgifter och inte ett mål i sig. Grundprincipen blir därmed att användningen av digitala liksom andra verktyg motiveras av att de är till nytta för eleverna, men också att de måste bygga på vetenskaplig grund för att vara motiverade. Om och när det är just färdigheter i att använda ett visst digitalt verktyg som eleverna behöver lära sig inom ramen för ett ämne bör detta framgå i kursplanerna.

Detta återspeglas inte i dagens kursplaner där digital kompetens och digitala verktyg enligt regeringen i flera fall är framskrivet på ett okritiskt sätt som inte tar hänsyn till att digitala verktyg riskerar att försämra elevers lärande i stället för att förbättra det. Det beror bl.a. på att digitala verktyg kan innehålla distraktioner som stör koncentrationsförmågan och att arbetsminnet kan överbelastas när uppmärksamhet riktas mot flera saker. Regeringen har tidigare konstaterat att digitala kompetenser är centrala i dagens samhälle och att skolväsendet behöver förbereda elever för att kunna verka i ett modernt samhälle. Som framgår av avsnitt 6.3 anser regeringen att det är viktigt att eleverna får lära sig kunskaper om digitalisering och artificiell intelligens (AI) och dess påverkan på och i samhället, ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt, bl.a. att identifiera falsk information och utveckla de kognitiva färdigheter som krävs för att kritiskt granska information och skydda sig mot desinformation, samt vissa färdigheter i att använda digital teknik. Vid sidan av grundläggande kompetens är samhället också i stort behov av digital spetskompetens. Samlad vetenskaplig empiri och beprövad erfarenhet visar dock att grundläggande färdigheter som relationella förmågor, uppmärksamhet och koncentration samt färdigheter som att läsa, skriva och räkna bäst förvärvas genom analoga aktiviteter i analoga miljöer. Detta innebär att fokus i de yngre åldrarna bör ligga på analoga lärvärtyg och att digitala lärvärtyg vid stigande ålder kan användas i större utsträckning och ge goda effekter, under förutsättning att det görs selektivt, utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde (se propositionen Stärkt tillgång till läromedel, prop. 2023/24:21 s. 31, 34 och 46 och uppdrag om lärvärtyg i skolväsendet, dnr. U2023/03229).

I linje med detta har utredningen föreslagit att försiktighet och restriktivitet ska gälla i förhållande till digitala inslag i undervisningen, särskilt i lågstadiet. Regeringen kan konstatera att ett stort antal remissinstanser är kritiska till förslaget, som *IFAU* m.fl. anser är för långtgående. *Svenskt Näringsliv*, *Sveriges Skolledare* och *Elevernas riksförbund* m.fl. framhåller att det är viktigt att eleverna utvecklar digital kompetens och bl.a.

Sveriges Elevråd och *Sveriges Elevkårer* framhåller att det kan leda till en försämrad digital kompetens att utesluta digitala verktyg i undervisningen. Regeringen delar inte remissinsatsernas bedömningar. Att eleverna innan de lämnar grundskolan och motsvarande skolformer behöver ha digital kompetens inom vissa områden är korrekt. Det är därför rimligt att undervisningen, under ovan givna förutsättningar, fångar upp vissa digitala aspekter i samhället och att eleverna behöver lära sig om digitala verktyg i vissa ämnen. Samtidigt anser regeringen att det är av största vikt att inte ett ogenomtänkt användande av digitala verktyg och allmänt formulerade mål om digital kompetens ger eleverna sämre förutsättningar att utveckla kunskaper och färdigheter. Inte minst är det viktigt att eleverna lär sig grundläggande kunskaper och färdigheter, som att läsa, skriva och räkna, genom analoga aktiviteter i analoga miljöer, dvs. på det sätt som stöds av den samlade vetenskapliga empirin.

I nuvarande kursplaner finns det flera skrivningar som relaterar till digital kompetens i de inledande delarna av läroplanerna och som regeringen, i likhet med utredningen, bedömer som problematiska. Det handlar både om att innehållet kommer för tidigt, redan i låg- eller mellanstadiet, och om att det inte framgår om det är ett digitalt verktyg som ska studeras eller om verktyget är framskrivet i anslutning till något annat som ska studeras. Det är framför allt kursplanerna i svenska och svenska som andraspråk, matematik, bild, musik, biologi, fysik, kemi samt teknik som berörs. Regeringen anser att sådana skrivningar i de nya kursplanerna bör ersättas med mer konkreta mål och innehåll om vad eleverna förväntas lära sig och vad som ska behandlas i undervisningen. En ökad tydlighet och en mer precis begreppsanvändning i kursplanerna är betydelsefullt för att stödja ett förhållningssätt till digital teknik som gynnar elevernas utveckling och lärande. Regeringen anser i likhet med utredningen och med stöd av bl.a. *Skolverket*, men i motsats till bl.a. *Göteborgs universitet*, att huvudregeln bör vara att användning av digitala verktyg ska skrivas in i kursplanerna när det är ämnesrelevanta specifika digitala verktyg som eleverna ska lära sig att förstå och hantera. Innehåll om detta kan ingå i en del ämnen på högstadiet och i enstaka fall på mellanstadiet.

När det gäller lägstadiet anser regeringen att utgångspunkten bör vara analoga aktiviteter i analoga miljöer. Det innebär att den pedagogiska verksamheten i princip bör ske utan digitala inslag i undervisningen. Försiktighet och restriktivitet bör gälla och om digitala inslag i undantagsfall övervägs ska de värderas mot samlad vetenskaplig empiri. Därutöver anser regeringen, i motsats till bl.a. *Sveriges Lärare*, att det i vissa fall bör framgå av de undervisningsstrategier som föreslås i avsnitt 6.4 att undervisningen i princip ska genomföras helt utan digitala inslag. Det bör här skiljas mellan digitala verktyg som en generell del i undervisningen och digitala verktyg som hjälpmedel för elever med vissa funktionsnedsättningar. Som *SPSM* framhåller kan elever med funktionsnedsättning redan i lägstadiet behöva utveckla färdigheter i att använda assisterande lärvärtyg. Detta är dock inte en del av innehållet i kursplanerna, utan en del av det stöd som elever vid behov ska få.

Även i mellanstadiet och högstadiet anser regeringen att digitala inslag bör hanteras restriktivt och väljas med försiktighet samt värderas mot en samlad empirisk vetenskaplig grund. I dessa stadier bör inslagen även värderas mot elevernas ålder och mognad. I mellanstadiet finns det skäl att

börja öva på att använda vissa digitala verktyg som är relevanta i en del ämnen. Merparten av detta bör dock ligga i högstadiet. Eleverna behöver även få kunskaper om digitaliseringens påverkan på och i samhället och förutsättningar att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt. Därför bör innehåll i ämnena som relaterar till detta komma in gradvis under mellanstadiet för att utökas något senare under högstadiet.

Kunskaper om totalförsvar och Nato ska ingå i kursplanen i samhällskunskap

Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde har de senaste åren aktualiserat frågor om Sveriges försvar. Totalförsvar består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Totalförsvar är verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig och är all samhällsverksamhet som ska bedrivas under högsta beredskap. Från början av det kalenderår en person som är bosatt i Sverige fyller 16 år till slutet av det kalenderår han eller hon fyller sjuttio år gäller totalförsvarsplikt, dvs. en skyldighet att bidra till totalförsvaret vid krigsfara och krig (1 kap. 2 § lagen [1994:1809] om totalförsvarsplikt). Den 7 mars 2024 blev Sverige medlem i försvarsalliansen Nato (North Atlantic Treaty Organization), vars främsta syfte är att genom politiska och militära medel värna medlemmarnas suveränitet och territoriella integritet samt garantera alla medlemsländers frihet och säkerhet.

Skrivningar om totalförsvar och individens ansvar under höjd beredskap var en del av läroplanen fram till 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94). Sedan dess har det säkerhetspolitiska läget försämrats. Regeringen anser att det med dagens säkerhetsläge är naturligt att kunskaper om såväl militärt som civilt försvar samt de plikter som följer med totalförsvaret ingår i grundskolan, bl.a. eftersom totalförsvarsplikten för de flesta elever börjar att gälla i årskurs 9. Sedan den 1 juli 2025 finns även skrivningar om detta i kursplanen i samhällskunskap för komvux på grundläggande nivå. Av det centrala innehållet ingår nu punkterna "Sveriges militära och civila försvar samt totalförsvarsplikten" och "FN, Nato och det nordiska samarbetet". Samtidigt infördes innehåll om totalförsvar och Nato i ämnesplanen i samhällskunskap i gymnasieskolan.

Regeringen anser, med stöd av bl.a. *Skolverket*, *MSB*, *SKR*, *Sveriges Lärare*, att totalförsvar och Nato även bör ingå i ämnet samhällskunskap i grundskolan. Detsamma gäller specialskolan som använder samma kursplan i ämnet samhällskunskap. Regeringen instämmer med *MSB* om att det är en nödvändig anpassning till det förändrade säkerhetspolitiska läget och Sveriges medlemskap i Nato. De nya kursplanerna bör generellt ha en högre konkretisationsgrad än dagens och regeringen bedömer, till skillnad från *Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar* samt *Stockholms* och *Osby kommuner*, att området varken är för specifikt eller på annat sätt står i konflikt med den föreslagna inriktningen för kursplanerna. Både på grund av områdets karaktär och att det är särskilt viktigt att i de tidiga årskurserna fokusera på grundläggande kunskaper och färdigheter, bedömer dock regeringen att området bör behandlas i högstadiet. Därmed håller inte regeringen med *Övertorneå kommun* om att det bör införas redan i låg- och mellanstadiet. När det gäller utformningen anser regeringen att en utgångspunkt för de nya skrivningarna bör vara det nya innehållet i kurs-

planen i samhällskunskap för komvux på grundläggande nivå. I likhet med Läroplansutredningen, och bl.a. *MSB*, anser regeringen även att det i Skolverkets arbete med att ta fram förslag på kursplaner bör analyseras och övervägas om skrivningar om totalförsvar även ska tas fram i kursplaner för andra ämnen, exempelvis i idrott och hälsa, teknik samt hem- och konsumentkunskap.

MSB ser även ett behov av att adressera hur hela läroplanen ska kunna "krigsorganiseras", t.ex. konkretisering av vilka ämnen och lektioner för olika åldersgrupper som bör förberedas för fjärr- och/eller digital undervisning. Regeringen kan konstatera att det i dagsläget inte finns några sådana förslag. I sammanhanget bör dock nämnas att det finns bestämmelser om skolväsendet vid krig och krigsfara i förordningen (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara m.m. Där framgår bl.a. att huvudmannen får göra sådana avvikelser från föreskrifter för utbildningen i bl.a. grundskolan som är nödvändiga för att utbildningen ska kunna bedrivas i den utsträckning som är möjlig med hänsyn till rådande förhållanden (4 §). Vidare finns i promemorian En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet (dnr U2024/02201) förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida kris-situationer och höjd beredskap. Det föreslås bl.a. en ny förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap samt ändringar i skollagen som möjliggör författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Promemorian har remitterats och förslagen bereds inom Regeringskansliet.

På samma sätt som när det gäller läroplanernas inledande delar i avsnitt 6.3 framför flera remissinstanser synpunkter om att vissa områden bör framgå av kursplanerna. *Folkhälsomyndigheten* anser att en god folkhälsas betydelse för Sveriges motståndskraft bör ingå i kursplanerna. *Lantbrukarnas Riksförbund* anser bl.a. att Sveriges försörjningsförmåga av livsmedel har en naturlig plats i totalförsvarsfrågor. *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor* vill ha med skrivningar om civilsamhällets betydelse för totalförsvaret. *Röda Korsets Ungdomsförbund* och *Svenska Röda Korset* vill stärka elevers kunskap om den internationella humanitära rätten. Regeringen vill även här betona att det finns ett behov att prioritera det som eleverna framför allt behöver ha med sig från grundskolan och motsvarande skolformer. Inte minst är det centralt att eleverna lär sig grundläggande kunskaper och färdigheter. Därför behöver det finnas en viss restriktivitet när det gäller omfattningen av de olika kursplanernas mål och innehåll.

6.7 Fokus ska vara på elevens tillgodogörande av kunskap och inte uppfyllande av kriterier

Regeringens förslag

Ändringar ska göras i skollagen som innebär att det i flera bestämmelser som handlar om elevernas kunskapsutveckling inte längre ska anges att

betygs- och bedömningskriterier ska uppfyllas. I stället ska formuleringar om att eleverna ska tillgodogöra sig kunskaper införas.

I grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska elever, i stället för att uppfylla betygs- eller bedömningskriterier, tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll. Det ska inte längre i vissa bestämmelser anges att elever ska uppfylla de kriterier som minst ska uppfyllas. I stället ska anges att eleverna ska tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.

Inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska elevens kunskaper ses i relation till den del av ämnes- eller ämnesområdesplanerna som avser syfte och centralt innehåll. Det ska inte heller för dessa skolformer anges att elever ska uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. I stället ska anges att elever ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i den del av ämnes- och ämnesområdesplanerna som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E.

När en bestämmelse gäller för utbildning med kurs-, ämnes- och ämnesområdesplaner med sinsemellan olika begreppsanvändning ska i stället formuleringen ”de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna” användas.

Även den s.k. undantagsbestämmelsen om att det vid betygssättningen får bortses från enstaka delar av betygskriterierna om det finns särskilda skäl, ska omformuleras så att det får bortses från enstaka delar av den del av ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium i de obligatoriska skolformerna, respektive den del av ämnes- och ämnesområdesplanerna som avser syfte och centrala innehåll för gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget om att fokus inte ska vara att uppfylla kriterier utan elevens tillgodogörande av kunskap i de obligatoriska skolformerna stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Läroplansutredning föreslår dock att det i vissa bestämmelser ska anges att elever ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna och som minst motsvarar betygskriterierna för godkända resultat eller bedömningskriterierna Godtagbara kunskaper. Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden lämnar motsvarande förslag, som även inkluderar fler skolformer – se nedan.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Till dessa hör *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Göteborgs* och *Stockholms kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner*

(SKR), *Sveriges Lärare*, *Sveriges Skolledare*, *Afasiförbundet i Sverige*, *Funktionsrätt Sverige* och *Svenska idrottslärarföreningen*. *Sveriges Skolledare* framhåller att det är en bra förändring som i högre utsträckning lägger fokus på skolans huvuduppgift. *Nätverket Sveriges ämneslärare* instämmer i att ordet "uppfylla" inte ska användas kopplat till betygs- och bedömningskriterier och ställer sig positiv till en omformulering av undantagsbestämmelsen. *Svenska Idrottslärarföreningen* instämmer i bedömningen att termen "uppfylla" bör undvikas i samband med betygs- och bedömningskriterier. Ett mer ändamålsenligt språkbruk, som bättre speglar progression och gradvisa kvalitetsnivåer, bidrar enligt föreningen till en mer rättvis och pedagogiskt meningsfull bedömning. *Osby kommun* anser att formuleringen om att elever ska tillgodogöra sig kunskaper i stället för att nå betyg är gynnsamt för eleverna, men anger att detta ställer krav på ett tydligt stöd för lärare i betyg och bedömning av kunskaper i stället för förmågor. *Göteborgs universitet* avstyrker förslaget, då det enligt universitet utgör en logisk följd av det betygssystem som föreslås i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18), ett förslag som universitetet är kritisk till i stora delar.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) ser att det finns flera utmaningar i tillämpningen av den s.k. undantagsbestämmelsen när fokus skiftar från "uppfylla kriterier" till "tillgodogöra sig kunskaper". Myndigheten anser att det behöver bli tydligt vad som utgör "enstaka delar av mål och innehåll".

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärdens förslag

Förslaget om att fokus inte ska vara att uppfylla kriterier utan elevens tillgodogörande av kunskap stämmer också i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår dock att det i vissa bestämmelser ska anges att elever ska tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper eller uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Utredningens förslag är inte heller anpassat till den nya strukturen i kursplanerna för grundskolan och motsvarande skolformer. Utredningen föreslår omfattar utöver de obligatoriska skolformerna även gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser lämnar samma synpunkter som på motsvarande förslag i betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19). Även när det gäller förslaget i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) är det en majoritet av remissinstanserna som tillstyrker eller inte har något att invända mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Skolverket*, *Skolinspektionen*, *Ale*, *Göteborgs* och *Varbergs kommuner*, *SKR*, *Almega Utbildning*, *Sveriges Skolledare*, *Idéburna skolors riksförbund*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Svenskt Näringsliv*, *Funktionsrätt Sverige* och *Föräldraalliansen Sverige*. Till exempel anser *Almega Utbildning* att det är positivt att elevens kunskaper ska förhållas till inne-

hållet i ämnet i stället för betygskriterierna. *Ale kommun* instämmer med utredningens bild av hur de nya betygskriterierna kan skapa en tydlighet när det kommer till vad som faktiskt ska bedömas. Genom att frångå omfattande betygskriterier kan det enligt *Linköpings kommun* förhoppningsvis ske ett skifte där större fokus kan läggas på undervisning och lärande i stället för på bedömning och tolkning av betygskriterier. *Skolinspektionen* framför att den föreslagna förskjutningen från bedömning av elevers kunskap i relation till betygskriterier till en helhetsbedömning i relation till ämnets syfte och innehåll ställer fortsatt höga krav på tydlighet i kurs- och ämnesplaner. *IFAU* anser att avskaffandet av tydliga målbeskrivningar på varje betygssteg kan motverka en undervisning som syftar till att bocka av bedömningskriterier snarare än att främja lärande. *Sveriges Skolledare* anser att förslaget ger uttryck för en i grunden positiv utveckling som lägger fokus på kunskaper i stället för utförandet av olika moment, vilket också bör kunna minska den känsla av ständig bedömning som många elever upplever.

Sveriges Elevkårer och *Sveriges Elevråd* invänder mot antagandet att ämnets syfte och centrala innehåll kommer att ligga till grund för betygssättningen men tillstyrker förslaget om nya betygskriterier i övrigt. *Gislaveds kommun* ifrågasätter om det inte behövs en högre grad av konkretion och styrning i betygskriterierna än vad förslaget innebär. *Kristianstads kommun* anser att det är positivt att bedömning sker utifrån ämnets syfte och centrala innehåll, men påpekar att det även fortsättningsvis finns risk för att bedömningen kan bli subjektiv och olikvärdig. *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* vill understryka vikten av att den föreslagna lydelsen om ”minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper” inte används som ett tak, utan att barn och elever som har behov får tillgång till extra anpassning och särskilt stöd för att uppnå sin fulla potential. *Vallentuna kommun* anser att regeringen bör överväga att införa en definition av betygskriterier för att undvika feltolkningar av begreppet. *Norrköpings kommun* vill understryka vikten av att stödmaterial eller allmänt råd utformas där betygskriterierna förtydligas.

Skolverket instämmer i att betygskriteriernas funktion ska renodlas. Skolverket anser dock att det kommer att krävas en översyn av ämnesplanerna för gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå med anledning av det nya sättet att sätta betyg. Detta för att myndigheten gör bedömningen att det även i Gy25 finns ämnesplaner där vissa aspekter av det som ska betygssättas främst framgår i betygskriterierna. *Göteborgs universitet* anser att problemet med att lärare gör olika tolkningar kommer att kvarstå. Universitetet framför även att det krävs nya ämnes- och kursplaner för att det betygssystem som föreslås ska kunna genomföras. Även *Svenskt Näringsliv* betonar att förslaget förutsätter att man beslutar om nya, mer kunskapsrika och tydliga läro- och kursplaner så att elevernas kunskaper kan ställas i relation till varje ämnets syfte och centrala innehåll.

Gällande omformuleringen av undantagsbestämmelsen tillstyrker *SPSM* förslaget och instämmer i att det finns behov av att kunna göra undantag avseende delar av mål eller innehåll som eleven på grund av sin funktionsnedsättning inte kan nå eller genomföra. Även *Synskadades Riksförbund* är positiva till att undantagsbestämmelsen anpassas till övriga förslag om betygssättning. *Utvecklingspedagogik Sverige* anser att det är viktigt med

möjlighet till undantag för elever med stora stödbehov och att det görs tydligt när eller för vilka elevgrupper dessa undantag förväntas användas.

Skälen för regeringens förslag

Fokus ska inte vara att uppfylla betygs- och bedömningskriterier...

Som beskrivits närmare i avsnitt 5 och 6.4 innehåller betygskriterierna i dag förhållandevis detaljerad men otydlig information om vad eleverna ska kunna för att uppnå olika betygssteg. På motsvarande sätt innehåller kriterierna för bedömning av kunskaper information om vad eleverna ska kunna för att uppnå det aktuella kriteriet. I flera bestämmelser i skollagen hänvisas till uppfyllande av betygs- och bedömningskriterierna. Exempelvis framgår det av nuvarande bestämmelser om stöd att en elev som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser (3 kap. 2 §). Kriterierna får därmed betydelse i flera olika situationer, bl.a. vid bedömningen av rätt till stöd, mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan, placering i resurskola, skolpliktens upphörande, erbjudande om lovskola samt vid utvecklingssamtal, den skriftliga individuella utvecklingsplanen och betygsättning (se avsnitt 5.5).

Regeringen anser, i likhet med *Nätverket Sveriges ämneslärare* och *Svenska idrottslärföreningen*, att det finns problem med att flera olika bestämmelser i skollagen som rör elevers kunskapsutveckling utgår från betygs- och bedömningskriterierna. Det skapar ett starkt fokus på bedömning och betygsättningen i stället för att rikta uppmärksamheten mot det som eleverna ska lära sig. Som framgår i avsnitt 6.4 anser regeringen att den nuvarande formen av betygskriterier bör tas bort från kursplanerna i de obligatoriska skolformerna och ersättas med betygskriterier som endast med några få ord beskriver nivåerna på elevernas kunskaper och är desamma i alla ämnen och årskurser. Detta eftersom fokus bör riktas mot undervisningens mål och innehåll, i stället för mot bedömning och betygsättning. Kortfattade betygskriterier motiveras också av att de nuvarande betygskriteriernas utformning inte har lett till likvärdiga betyg. Motsvarande förslag lämnas i betänkandet *Ett likvärdigt betygssystem* (SOU 2025:18) för alla skolformer där betyg sätts i ämnen (kurser i komvux är undantagna förslaget). Samma skäl som anges i avsnitt 6.4 för att genomföra ändringen i de obligatoriska skolformerna talar enligt regeringen för att kortfattade betygskriterier utan detaljerad information om vad elever ska uppnå för att få ett visst betyg, införs i samtliga skolformer där bedömningar av elevers kunskaper i ämnen görs. När det gäller gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå bör det därför införas kortfattade betygskriterier som är kopplade till de olika betygsstegen i ämnesplanerna, i stället för de detaljerade beskrivningar av betygskriterier som finns i dag. I Lagrådsremissen *Ett likvärdigt betygssystem*, som beslutats samma dag som denna lagrådsremiss föreslås att en ny betygsskala med jämna steg, 1–10, ska införas i skollagen (se avsnitt 4.5 och 5.7). I den lagrådsremissen görs också bedömningen att betygskriterierna bör regleras på förordningsnivå och uttryckas på följande

sätt: 10 utmärkta kunskaper, 8–9 mycket goda kunskaper, 6–7 goda kunskaper, 4–5 godtagbara kunskaper och 1–3 begränsade kunskaper.

I avsnitt 6.4 föreslås också att kriterierna för bedömning av kunskaper ska benämnas bedömningskriterier, vilket är det begrepp som kommer att användas fortsättningsvis. Som framgår i det avsnittet anser regeringen att också bedömningskriterierna ska vara kortfattade och inte innehålla närmare information om vad eleven ska kunna för att nå ett visst kriterium. Även begreppet kriterier för bedömning av kunskaper när det gäller elever som läser ämnesområdesplaner i anpassade gymnasieskolan bör bytas ut mot bedömningskriterier (18 kap. 26 a § skollagen). Ämnesområdesplanerna kommer därmed att behöva anpassas i enlighet med detta.

Eftersom betygs- och bedömningskriterierna inte längre kommer att innehålla detaljerad information om elevernas kunskaper blir det enligt regeringens mening inte ändamålsenligt att tala om att kriterierna ska ”uppfyllas”. Regeringen anser mot denna bakgrund, och för att öka fokus på det som eleverna ska lära sig i ämnet, i likhet med bl.a. *Linköpings kommun* och *IFAU*, att bestämmelserna i skollagen inte längre ska framhålla uppfyllandet av betygs- och bedömningskriterierna.

... utan på att eleven ska tillgodogöra sig kunskaper

Läroplansutredningen och Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden har båda föreslagit att begreppet uppfylla betygs- och bedömningskriterier ska ersättas med uttrycket tillgodogöra sig kunskaper. Regeringen instämmer med utredningarna och bl.a. *Osby kommun* och *Almega Utbildning* om att fokus bör ligga på kunskaper i stället för betyg. Det viktigaste är vad eleven ska lära sig under sin skoltid, inte betygssättningen av dessa kunskaper. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att begreppet uppfylla betygs- och bedömningskriterier ska ersättas av begreppet tillgodogöra sig kunskaper. Liksom *Sveriges Skolledare* menar regeringen att en sådan förändring i högre utsträckning lägger fokus på skolans huvuduppgifter. Eftersom kursplanerna kommer att utformas på ett annat sätt när det gäller de obligatoriska skolformerna än ämnes- och ämnesområdesplanerna för gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå, behöver dock regleringen utformas på lite olika sätt, se nedan. Regeringen anser att det är av stor vikt att fokus flyttas från betygssättning till lärande och kunskaper oavsett om ett nytt betygssystem införs eller inte. Regeringen instämmer därmed inte i *Göteborgs universitets* uppfattning att förslaget enbart skulle utgöra en följd av det nya betygssystem som föreslås i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18).

Osby kommun anser att formuleringen om att elever ska tillgodogöra sig kunskaper i stället för att nå betyg ställer krav på ett tydligt stöd för lärare i betyg och bedömning av kunskaper i stället för förmågor. Regeringen instämmer i att det är viktigt att lärarna ges ett tydligt stöd vid införandet av det nya systemet. I det i avsnitt 6.3.2 nämnda uppdraget till Skolverket att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner ingår därför att myndigheten ska genomföra implemteringsinsatser avseende de nya läroplanerna, som stöd för huvudmän, rektorer och lärare. Vidare uttalar regeringen i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss,

att regeringen även avser att ge Skolverket i uppdrag att genomföra implementeringsinsatser som avser det nya betygssystem som föreslås.

Regeringen kan konstatera att varken Läroplansutredningen eller Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden har föreslagit någon ändring för komvux i svenska för invandrare, komvux på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå. Det saknas därför beredningsunderlag för att genomföra motsvarande ändringar för dessa skolformer. I de skolformerna ska läraren även fortsättningsvis vid betygssättning på en kurs göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen (20 kap. 37 § första stycket skollagen).

I grundskolan och motsvarande skolformer ska eleven tillgodogöra sig kunskaper i relation till kursplanens mål och innehåll

I avsnitt 6.4 redogörs närmare för förslaget om en ny struktur på kursplanerna och att det bör preciseras i ämnenas mål och innehåll för de obligatoriska skolformerna vad eleverna ska behärska. I de flesta ämnen föreslås att mål och innehåll anges för respektive stadium, dvs. lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet, men mål och innehåll i svenska, svenska som andraspråk och matematik föreslås delas upp i fler intervaller i lågstadiet.

Den information som i dag finns i nuvarande betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper kommer i enlighet med förslaget till ny struktur på kursplaner för de obligatoriska skolformerna i stor utsträckning flyttas över till ämnenas och ämnesområdenas mål och innehåll. Mot denna bakgrund anser regeringen att det i skollagen bör anges att elever i de skolformerna i stället för att uppfylla betygs- eller bedömningskriterier ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll. Det ska inte heller längre i vissa bestämmelser anges att elever ska uppfylla de kriterier som minst ska uppfyllas. I stället ska anges att eleverna ska tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.

DO anser att det är viktigt att ändringarna av stödbestämmelserna i 3 kap. skollagen inte medför att barn och elever som har behov av det inte får tillgång till extra anpassning och särskilt stöd. Regeringen vill tydliggöra att de nya lydelseerna av bestämmelserna i förevarande lagrådsremiss inte innebär sänkta ambitioner vad det gäller att barn och elever ska få stöd. I lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan, som regeringen har beslutat samma dag som denna lagrådsremiss, föreslås vidare ändringar i 3 kap. skollagen som syftar till att eleverna tidigare än i dag ska ges ett mer ändamålsenligt stöd, se avsnitt 5.7.

I gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och motsvarande skolformer inom komvux ska eleven tillgodogöra sig kunskaper i relation till ämnets syfte och centrala innehåll

När det gäller gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå finns information om vilka kunskaper elever ska tillgodogöra sig i ämnenas syften och centrala innehåll i respektive ämnesplan. Motsvarande

information finns också i ämnesområdenas syften och centrala innehåll i ämnesområdesplanerna inom den anpassade gymnasieskolan. Därför bedömer regeringen att elevens kunskaper i dessa skolformer bör ses i relation till syfte och centralt innehåll. Flera remissinstanser, bl.a. *Almega Utbildning*, *Ale* och *Linköpings kommuner*, *IFAU* och *Sveriges Skolledare* anser att det är positivt att förslaget leder till ökat fokus på undervisning och lärande i stället för på bedömning och tolkning av betygskriterier. Det anses kunna minska den känsla av ständig bedömning som många elever upplever. Regeringen delar denna bedömning och anser i motsats till *Gislaved kommun* att det inte behövs en högre grad av konkretion och styrning i betygskriterierna än vad förslaget innebär och att betygskriterierna som används i dag därför inte bör utgöra grunden även för betygskriterierna i det nya systemet. Detta eftersom det bl.a. motverkar syftet att rikta uppmärksamhet mot undervisning och lärande. Regeringen håller inte heller med *Vallentuna kommun* om att det kan behövas en definition av begreppet betygskriterier. Enligt regeringens mening kommer betygskriterierna roll och funktion att vara tydlig genom aktuella författningar och det stöd som kommer att erbjudas.

Till skillnad från *Sveriges Elevkårer* och *Sveriges Elevråd* bedömer regeringen att lärare kommer att kunna använda ett ämnes syfte och centrala innehåll som grund för betygssättningen. Tanken är att den information som i dag finns i betygskriterierna i stor utsträckning ska finnas i andra delar av ämnesplanerna. Det nya betygssystemet behandlas närmare i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem (se även avsnitt 4.3 och 5.7). Som nämnts ovan och som även *Norrköpings kommun* efterfrågar kommer det att tas fram stöd gällande bedömning och betygssättning. Regeringen delar *Kristianstads kommuns* och *Göteborgs universitets* uppfattning att problemet att lärare tolkar betygskriterierna olika inte kan lösas genom att lärarna i stället ska tolka formuleringarna i ämnets syfte och centrala innehåll. Frågan om likvärdighet i betygssättningen hanteras dock genom de förslag som finns i lagrådsremissen Ett likvärdighet betygssystem.

På motsvarande sätt som för de obligatoriska skolformerna bör det inte heller i de bestämmelser som rör gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå anges att elever ska uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. I stället bör det anges att elever ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i den del av ämnes- och ämnesområdesplanerna som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E.

I likhet med bl.a. *Skolverket* och *Göteborgs universitet* bedömer regeringen att det kommer att krävas ändringar av ämnesplanerna med anledning av det nya sättet att sätta betyg. Det är viktigt att ämnesplanerna anpassas till den nya regleringen. Som beskrivits ovan bör de detaljerade betygskriterierna tas bort från ämnesplanerna. Kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdesplanerna bör också anpassas till den nya reformen. När det gäller *Skolverkets* synpunkt att det även i Gy25 finns ämnesplaner i vissa gymnasiegemensamma ämnen, yrkesämnen och andra ämnen där vissa aspekter av det som ska betygssättas främst framgår i betygskriterierna, bedömer regeringen att sådana delar vid behov bör läggas in i ämnets syfte och centrala innehåll. Regeringen instämmer här

med *Skolinspektionen* om att förskjutningen från bedömning av elevers kunskap i relation till betygskriterier till en helhetsbedömning i relation till ämnets syfte och innehåll ställer fortsatt höga krav på tydlighet i ämnesplanerna. På sikt bör även större ändringar i läroplanerna för de frivilliga skolformerna och ämnesplanerna genomföras, bl.a. utifrån de förändringar som ska genomföras avseende kursplanerna för de obligatoriska skolformerna. Regeringen har beslutat att en särskild utredare ska lämna förslag på en ämnesutformad gymnasieskola respektive anpassad gymnasieskola (dir. 2025:98). I direktiven till denna utredning framgår att när förändringar görs inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bör en av utgångspunkterna vara de principer som föreslås i betänkandet för kursplanerna i de obligatoriska skolformerna.

I vissa fall krävs en hänvisning som täcker in kurs-, ämnes- och ämnesområdesplaner

Som beskrivs ovan kommer vilka kunskaper som eleverna ska behärska att anges i kursplanernas mål och innehåll för de obligatoriska skolformerna. När det gäller gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå kommer motsvarande information att finnas i ämnesplanernas och ämnesområdesplanernas syfte och centrala innehåll. I de bestämmelser som omfattar både obligatoriska skolformer och frivilliga skolformer där elever läser ämnen eller ämnesområden bör uttrycket ”de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna” användas. Ett sådant begrepp kan användas även om de olika planerna har sinsemellan olika begreppsanvändning.

Lärare ska fortsatt kunna göra vissa undantag vid betygssättningen

Enligt nuvarande reglering kan lärare, om det finns särskilda skäl för det, vid betygssättningen bortse från enstaka delar av betygskriterierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg (se exempelvis 10 kap. 21 § och 15 kap. 25 § skollagen). Enligt förarbetena ska bestämmelsen tillämpas restriktivt och bara när elevens funktionsnedsättning eller andra personliga förhållanden är av permanent natur och utgör ett direkt hinder för eleven att nå kravet oavsett i vilka former och i vilken omfattning särskilt stöd ges. Undantag kan endast göras avseende en begränsad del av det som eleven ska lära sig i ämnet och läraren kan inte bortse från sådant som rör stora delar av ämnet (prop. 2009/10:165 s. 735).

I likhet med *SPSM* och *Utvecklingspedagogik Sverige* anser regeringen att undantagsbestämmelsen bör kvarstå för att elever med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga möjligheter i utbildningen. Undantagsbestämmelsen bör dock anpassas till övriga förslag om betygssättning. De bestämmelser som rör obligatoriska skolformer föreslås omformuleras så att det vid betygssättningen, om det finns särskilda skäl, får bortses från enstaka delar av den del av ett ämnes kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium. Motsvarande bestämmelser som omfattar gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och motsvarande skolformer i komvux

föreslås omformuleras så att det vid särskilda skäl får bortses från enstaka delar av den del av ämnes- och ämnesområdesplanen som avser syfte och centralt innehåll.

SPSM anser att det behöver bli tydligt hur undantagsbestämmelsen ska tillämpas framöver. Regeringen anser att undantagsbestämmelsen bör tillämpas på motsvarande sätt som i dagens system, men med den ovan beskrivna skillnaden att det är enstaka delar av mål och innehåll respektive syfte och centralt innehåll som kan bortses ifrån vid betygssättningen. Det bör fortsatt enbart vara möjligt att göra undantag från en begränsad del av ämnets mål och innehåll respektive syfte och centrala innehåll. Det bör inte heller framöver vara möjligt att bortse från centrala eller stora delar av ämnet, t.ex. att kunna läsa. Undantagsbestämmelsen gäller även framöver vid betygssättningen och därmed inte vilken undervisning som eleverna ska ges. Som tidigare framgått kommer det även att tas fram stöd för implementeringen av reformen.

6.8 Sammantagen bedömning ska användas för alla betygssteg

Regeringens förslag

Bestämmelsen i skollagen om betygssättning ska ändras så att en princip om sammantagen bedömning ska tillämpas för hela betygs-skalan i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, same-skolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning. Läraren ska, för samtliga betygssteg, dvs. även för betygssteget E, vid betygssättningen göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till kurs-, ämnes-, eller ämnes-områdesplanerna och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

En elev i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå måste dock vid betygs-sättningen, när det gäller sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter, trots vad som anges om sammantagen bedömning, i dessa delar ha kunskaper som minst mot-svarar betyget E för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

Läroplansutredningens förslag

Förslaget stämmer överens med regeringens förslag när det gäller att en princip om sammantagen bedömning för samtliga betygssteg införs i de obligatoriska skolformerna. Motsvarande förslag finns i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) som även inkluderar fler skol-former – se nedan.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget att införa en princip om sammantagen bedömning för alla betygssteg. Till dessa hör bl.a. *Statens Skolverk*, *Statens Skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Högskolan i Halmstad*, *Karlskogas* och *Övertorneå kommuner*, *Almega Utbildning*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Elevernas riksförbund*, *Funktionsrätt Sverige* och *Sveriges Lärare* positiva eller har inga invändningar. *SPSM* framför att det kan vara positivt för elever med ojämna kunskapsprofiler att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygssteg och *Karlskoga kommun* anser att det är positivt att det införs en allsidig bedömning av en elevs kunskaper för alla betygssteg. *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* ser positivt på förslaget om sammantagen bedömning för samtliga betygssteg under förutsättning att det används med ett betygssystem likt det som föreslås i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). *SKR* och *Sveriges Lärare* anser att förslaget bör genomföras oavsett om förslagen i det betänkandet genomförs eller inte.

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärdens förslag

Förslaget i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningens förslag omfattar utöver de obligatoriska skolformerna även gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå. I utredningens förslag omfattas inte anpassade gymnasieskolan av att en elev vid betygssättningen ändå måste ha godtagbara kunskaper i sådana delar av ämnets innehåll som avser säkerhetsaspekter eller myndigheters föreskrifter.

Remissinstanserna

När det gäller förslaget i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) om sammantagen bedömning är bl.a. *Skolinspektionen*, *SPSM*, *Gotlands* och *Kristianstads kommuner*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *SKR*, *Almega Utbildning*, *Idéburna skolors riksförbund*, *Sveriges Elevkårer* och *Sveriges Elevråd* samt *Bildlärares riksförening* positiva eller har inga invändningar. Flera av dessa, bl.a. *Gotlands* och *Kristianstads kommuner*, framhåller att det är positivt att goda kunskaper inom en viss del av ämnet kan kompensera för sämre kunskaper inom en annan del. *SPSM* anser att en sammantagen bedömning ger lärarna möjlighet att allsidigt bedöma elevernas kunskaper vilket kan leda till en mer rättvisande och nyanserad bedömning av elevernas kunskapsnivå. *Vimmerby kommun* ser positivt på förslaget och anser att det, och en ny betygsskala, kan bidra till att minska lärarnas arbetsbörda och öka elevernas motivation. *Sveriges Skolledare* tillstyrker förslaget men vill lyfta frågan om hur moment som i dag är obligatoriska, t.ex. simkunighet, ska hanteras i den sammantagna bedömningen.

Skolverket välkomnar förslaget att elever i gymnasieskolan eller i komvux på gymnasial nivå vid betygssättningen minst måste ha kunskaper motsvarande betygskriteriet godtagbara kunskaper i de delar av ämnets

syfte och centrala innehåll som rör säkerhet m.m. Myndigheten förordar att motsvarande ska gälla även för den anpassade gymnasieskolan.

Skälen för regeringens förslag

Sammantagen bedömning bör införas för hela betygsskalan

Lärare ska i dag vid betygssättning göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Det innebär att starka kunskaper i vissa avseenden kan balansera upp svagare kunskaper i andra avseenden. För betyget E, som är det lägsta godkända betyget ska dock samtliga kriterier vara uppfyllda. Sammantagen bedömning gäller alltså endast för betygen D–A.

De nuvarande bestämmelserna infördes enligt förslag i propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper (prop. 2021/22:36, bet. 2021/22:UbU7, rskr. 2021/22:156). Av propositionen framgår att IFAU ansåg att lärare bör anses ha den kompetens som krävs för att kunna göra en professionell helhetsbedömning även för betygssteget E. Regeringen instämde i detta, men framförde att en sammantagen bedömning av betyget E är nära sammankopplad med den s.k. godkäntgränsen, dvs. gränsen för ett godkänt betyg. Den dåvarande regeringen gjorde bedömningen att innan man tar ställning i frågan om sammantagen bedömning för betyget E fanns det skäl att se över godkäntgränsen. Enligt regeringen borde även behörighetskraven till nationella program i gymnasieskolan ingå i översynen (a. prop. s. 63–65). Som tidigare framgått har Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden analyserat och lämnat förslag på ett nytt betygssystem och system för meritvärdering (SOU 2025:18). I lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem, beslutad samma dag som denna lagrådsremiss, lämnas bl.a. förslag om en ny numerisk betygsskala, 1–10 och att bestämmelserna om behörighet ska ändras och bli mer kompensatoriska (se avsnitt 5.7). Såväl Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden och Läroplansutredningen föreslår att principen om sammantagen bedömning ska gälla för samtliga betygssteg.

Dagens bestämmelser innebär att elever som inte uppfyller samtliga betygskriterier för betyget E får ett F, som är ett icke godkänt betyg. Lärares tolkning av vad som krävs för att uppfylla varje del av betygskriterierna kan därmed få en mycket stor påverkan på elevens betyg. Som framgår av avsnitt 6.4 har det även visat sig mycket svårt eller omöjligt för lärare att tolka betygskriterierna på samma sätt i hela landet. Regeringen ser därför att det finns betydande risker och uppenbara problem med en skarp, icke-kompensatorisk, regel såsom dagens godkäntgräns.

En princip om sammantagen bedömning för hela betygsskalan tillsammans med förenklade betygskriterier och tydligare samt mer preciserade kursplaner skulle däremot både ge lärare bättre information om vilka kunskaper som elever förväntas tillgodogöra sig samtidigt som betygssättningen underlättas. Regeringen instämmer med *SPSM* om att en sammantagen bedömning ger lärarna möjlighet att allsidigt bedöma elevernas kunskaper vilket kan leda till en mer rättvisande och nyanserad bedömning av elevernas kunskapsnivå. I likhet med vad *SPSM* framför anser även

regeringen att en sammantagen bedömning kan vara särskilt positivt för elever med en ojämn kunskapsprofil.

Vid en sammantagen bedömning av vilken nivå som elevens kunskapsnivå huvudsakligen motsvarar bör mer centrala delar av ämnet väga tyngre än andra. Till exempel bör läsning vara en så central del av ämnet svenska och svenska som andraspråk att det ges en mycket stor vikt vid betygssättningen. *Sveriges Skolledare*, som tillstyrker förslaget, lyfter frågan om hur moment som är obligatoriska i dag i bl.a. grundskolan, t.ex. simkunighet, ska hanteras i den sammantagna bedömningen. Regeringen kan konstatera att sammantagen bedömning inte påverkar vad som är obligatoriskt i undervisningen, vilket följer av andra delar av kurs- och ämnesplanerna. Samtidigt innebär sammantagen bedömning att delar som i dagens betygskriterier är särskilt utpekade, t.ex. kravet att kunna simma 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge för att kunna få ett E i idrott och hälsa i grundskolan, inte längre kommer att utgöra ett absolut krav för ett visst betyg. Det bör dock utgöra en central del av ämnet och ges en mycket stor vikt vid betygssättningen. Regeringen vill framhålla att det är mycket viktigt att alla elever lär sig att simma. Skolans ansvar inom området bör dock framgå av mål och innehåll i de nya kursplanerna och inte av betygskriterierna, se avsnitt 6.4. Regeringen vill betona vikten av att simning på ett tydligt sätt bör framgå av kursplanernas mål och innehåll. Därmed blir det, som framgått ovan, en del som väger tungt i den sammanvägda bedömningen vid betygssättningen. Här bör även nämnas att i lagrådsremissen Förbättrat stöd i skolan, som har beslutats samma dag som denna lagrådsremiss, bl.a. finns förslag som syftar till bättre förutsättningar att kunna sätta in tidiga stödinsatser.

Som tidigare framgått föreslår regeringen i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem ett nytt betygssystem. I likhet med *Sveriges Elevråd* och *Sveriges Elevkårer* anser regeringen att sammantagen bedömning för hela betygsskalan passar väl in i det föreslagna nya betygssystemet. Liksom *SKR* och *Sveriges Lärare*, bedömer regeringen att sammantagen bedömning för hela betygsskalan dock skulle kunna införas även inom ramen för dagens betygssystem.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att en sammantagen bedömning vid betygssättningen ska gälla för samtliga betygsssteg, dvs. även för betyget E i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, same-skolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå.

Det ska finnas vissa undantag i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux

Av de s.k. undantagsbestämmelserna i de nuvarande bestämmelserna om betygssättning framgår att det, om det föreligger särskilda skäl, får bortses från enstaka delar av betygskriterierna. Syftet med bestämmelsen är att skapa lika förutsättningar för elever som har en funktionsnedsättning som gör att de inte kan uppfylla enstaka delar av betygskriterierna. Av undantagsbestämmelserna för gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux framgår dock att möjligheten att bortse från vissa delar av betygskriterierna inte gäller de kriterier som rör säkerhet. Detta gäller t.ex. vid svetsning, elinstallation eller andra arbeten som kan få mycket allvarliga

konsekvenser om de inte utförs korrekt. Det är också viktigt att följa myndigheters föreskrifter t.ex. vid kemikaliehantering.

Regeringen anser, i likhet med *Skolverket*, att det på liknande sätt behöver finnas undantag för när sammantagen bedömnings kan tillämpas. Det handlar om när bedömningen avser sådana delar på gymnasial nivå som rör säkerhetsaspekter eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter. Det är viktigt att en elev i ett ämne där säkerhetsaspekter ingår inte får ett betyg som signalerar att eleven har godtagbara kunskaper i ämnet utan att eleven behärskar de säkerhetsrutiner som krävs. När sammantagen bedömning införs för hela betygsskalan bör en elev därmed inte kunna kompensera bristande kunskap om säkerhet med goda kunskaper i övrigt för att kunna få betyget E.

Regeringen konstaterar att det inte anges några skäl i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) till att den anpassade gymnasieskolan inte ska omfattas, på samma sätt som i dag gäller för undantagsbestämmelsen. Regeringen kan inte heller se några sådana skäl utan instämmer med *Skolverket* om att förslaget även bör omfatta den anpassade gymnasieskolan. Därmed bör även komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå omfattas av förslaget.

Regeringen föreslår därför att en elev i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå vid betygssättningen, när det gäller sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter, måste ha kunskaper som minst motsvarar betyget E för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

7 Grundläggande svenska för elever som är nybörjare i språket

7.1 En ny kursplan i grundläggande svenska ska införas

Regeringens bedömning

Det bör införas nya kursplaner för elever som är nybörjare i svenska språket. Dessa kursplaner bör benämnas grundläggande svenska och ingå i ämnet svenska som andraspråk.

Kursplanerna för grundläggande svenska bör gälla i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolans introduktionsprogram och, under vissa omständigheter, anpassade gymnasieskolan.

Förslag från Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen

Förslaget stämmer överens med regeringens bedömning, med den skillnaden att utredningen föreslår att kursplanerna ska benämnas grundläggande svenska som andraspråk.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker förslaget om att nya kursplaner bör införas i ämnet svenska som andraspråk. Det gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Myndigheten för delaktighet*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Borås och Göteborgs kommuner*, *Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (IES)*, *Sveriges Lärare* och *Föräldraalliansen Sverige*.

Flera remissinstanser, däribland *Helsingborgs*, *Stockholms* och *Uppsala kommuner*, framhåller att sådana kursplaner skulle kunna bidra till högre kvalitet i undervisningen för de elever som befinner sig i början av sin andraspråksutveckling i svenska. *Göteborgs kommun* bedömer att förslaget kan leda till ökad tydlighet för elever, lärare och rektorer. *Vetlanda kommun* betonar att nya kursplaner behövs för att öka likvärdigheten. Vidare bedömer *Linnéuniversitetet*, som också välkomnar en ny kursplan, att förslaget tillgodoser ett behov som har uppmärksamats i forskning.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) och *Göteborgs kommun* framhåller att det inte är uppenbart att enbart skilda kursplaner kommer att göra någon större skillnad så länge en och samma lärare är satt att undervisa elever i samma klassrum enligt olika kursplaner. Även *Skolinspektionen* beskriver risker med att elever som följer olika kursplaner undervisas i samma klassrum.

Göteborgs kommun, som i grunden är positiv till förslaget, anser att utredningen har underskattat de ekonomiska konsekvenser som förslagen medför för huvudmännen. Det är bl.a. en ny organisering av undervisningen som kommunen bedömer kommer att medföra kostnader. *Malmö* och *Smedjebackens kommuner* framför att det redan i dag kan vara utmanande att organisera för undervisning i ämnena svenska och svenska som andraspråk. *Vetlanda kommun* påpekar att det för en landsbygdskommun med små möjligheter till samordning kan bli särskilt kostsamt att ordna extra undervisningsgrupper. Kommunen anser även, i likhet med bl.a. *SKR* och *Simrishamns*, *Stockholms* och *Trollhättans kommuner*, att förslaget skulle leda till kostnadsökningar, vilket kommunen bedömer att de bör ersättas för. *Uppsala kommun* framför att utredningens förslag med två skilda kursplaner för elever som läser svenska som andraspråk motsvarar den gruppering som ofta redan görs på kommunens grundskolor.

Det är inte många remissinstanser som har lämnat synpunkter på om det bör införas två olika kursplaner eller om de delar som avser grundläggande svenska bör integreras i den befintliga kursplanen för svenska som andraspråk. *Kalmar*, *Smedjebackens* och *Stockholms kommuner* tillstyrker utredningens förslag att införa två olika kursplaner inom ramen för ämnet svenska som andraspråk medan *Stockholms universitet* förespråkar att innehållet i stället integreras i den befintliga kursplanen i svenska som andraspråk.

Skälen för regeringens bedömning

Elever som är nybörjare i svenska behöver snabbt lära sig språket

Elever med utländsk bakgrund i det svenska utbildningsväsendet har sämre skolresultat och bristande läsförståelse i högre grad än elever med svensk bakgrund. I den internationella studien PISA 2022 (Programme for International Student Assessment) presterar svenska elever med utländsk bakgrund på en lägre genomsnittlig nivå än elever med inhemsk bakgrund. Detta gäller i samtliga tre kunskapsområden som PISA-studien mäter, dvs. matematik, läsförståelse och naturvetenskap. Resultatskillnaderna kvarstår även om de blir mindre när hänsyn tas till skillnader i elevernas socio-ekonomiska bakgrund. Av de nästan 19 700 elever i årskurs 9 som 2025 saknade behörighet till gymnasieskolans nationella program hade 43 procent utländsk bakgrund.

Hur väl eleverna behärskar det svenska språket har också stor betydelse för elevernas läsförståelse. Den internationella studien PIRLS 2021 (Progress in International Reading Literacy Study), som undersöker elevers kunskaper i och attityder till läsning i årskurs 4, visar att 47 procent av eleverna inte talar svenska i hemmet. Studien visar även att de elever som inte alltid talar svenska i hemmet har sämre läsförståelse än de som alltid talar svenska i hemmet. Resultaten för dessa elever har försämrats i PIRLS 2021, medan de elever som alltid talar svenska i hemmet presterar på samma nivå som 2016. Det här mönstret är inte lika starkt i övriga nordiska länder eller för genomsnittet i EU och OECD som det är i Sverige.

Regeringen ser mycket allvarligt på den negativa kunskapsutvecklingen för elever med utländsk bakgrund och elever som inte alltid talar svenska i hemmet och bedömer att det har ett samband med elevernas språkutveckling. Enligt regeringen är undervisning i svenska språket därför central för att fler elever med utländsk bakgrund ska nå bättre kunskapsresultat. En god utveckling i svenska språket kan förväntas ha särskilt stor betydelse för elevers läsförståelse. Det är rimligt att anta att en snabbare och mer gynnsam utveckling av svenska språket hos dessa elever vidare skulle få positiva effekter på skolresultaten i andra ämnen. Goda kunskaper när det gäller läsning gynnar, som framgår av avsnitt 6.1, elevens hela skolgång. Detta gäller i lika hög utsträckning elever som läser svenska som andraspråk som elever som läser svenska. Sammantaget anser regeringen att elever som är nybörjare i svenska snabbt behöver lära sig språket och att det måste finnas bättre förutsättningar för det inom skolväsendet än det gör i dag.

Kursplanen för svenska som andraspråk är inte ändamålsenlig

I de obligatoriska skolformerna, i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan finns det två svenskämnen: svenska och svenska som andraspråk. Ämnet svenska utgår från att svenska är elevens modersmål, medan ämnet svenska som andraspråk är anpassat för elever som har ett annat modersmål än svenska. På grundskolenivå är undervisningen i svenska som andraspråk behovsprövad och det är ansvarig rektor som avgör vilket svenskämne elever ska läsa. Undervisning i svenska som andraspråk ska, enligt skolförordningen, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som

har tagits in från skolor i utlandet och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Bland elever som läser ämnet svenska som andraspråk finns det därmed även en grupp elever som är födda i Sverige eller som har anlänt till Sverige någon gång före sin skoltid. I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan är det eleven själv som väljer vilket svenskämne hon eller han ska läsa.

Antalet elever som läser svenska som andraspråk har ökat de senaste åren. Läsåret 2024/25 läste drygt 156 000 av eleverna i grundskolan svenska som andraspråk, vilket motsvarar drygt 14 procent av samtliga elever. Bland de elever i grundskolan som hade utländsk bakgrund läsåret 2024/25 var ca 28 700 elever nyinvandrade och ca 8 600 elever hade okänd bakgrund, dvs. det saknas uppgifter om personnummer för dessa elever i den officiella statistiken. Det är rimligt att anta att elever med okänd bakgrund är nybörjare i svenska även om det kan finnas nyinvandrade elever som redan har goda kunskaper i svenska. Det skulle i så fall innebära att nästan en femtedel av alla elever som läste svenska som andraspråk i grundskolan läsåret 2024/25 också var nybörjare i svenska språket. Dessa elever har av naturliga skäl betydligt lägre förkunskaper än elever som vistats många år i landet.

Inom gymnasieskolans introduktionsprogram kan elever, som inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan, få undervisning i grundskoleämnena för att få behörighet till ett nationellt program, för att förberedas för arbetsmarknaden eller för att gå vidare till annan utbildning. Många elever som nyligen har kommit till Sverige och därmed är nybörjare i svenska påbörjar sin gymnasieutbildning på ett introduktionsprogram. Skolverket saknar en samlad statistik över andelen nyinvandrade på introduktionsprogrammen, men även bland dessa elever torde det finnas både elever som är nybörjare i svenska språket och elever som kommit längre i sin språkutveckling.

Målgruppen för ämnet svenska som andraspråk är alltså bred och språkligt heterogen, både i den obligatoriska skolan och på introduktionsprogrammet i gymnasieskolan. Denna bild bekräftas av *Skolverket* och *Göteborgs* och *Uppsala kommuner*. Det innebär att eleverna befinner sig på mycket olika nivåer i sin språkutveckling, vissa på nybörjarnivå och andra på en relativt avancerad nivå. Elever som läser svenska som andraspråk har därmed i hög grad varierande förutsättningar och behov.

Den sammantagna bilden, utifrån ett flertal utredningar och granskningar, är att innehållet i kursplanerna för svenska som andraspråk i högre grad är anpassat efter elever som kommit längre i sin språkutveckling än efter elever som är nybörjare i svenska språket. Kursplanerna möter därför inte behoven hos elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska och ger inte heller stöd till lärarna avseende hur undervisningen ska läggas upp för dessa elever eller hur elevernas kunskaper ska bedömas. Enligt regeringen finns därmed en risk att elever inte får en likvärdig undervisning i ämnet svenska som andraspråk och regeringen anser, i likhet med *Skolverket* och *IES*, att det är väsentligt att undervisningen i svenska som andraspråk är anpassad efter elevernas olika språkliga förutsättningar.

Mot denna bakgrund anser regeringen att nuvarande kursplan i ämnet svenska som andraspråk behöver kompletteras i syfte att bättre kunna möta dels de behov som elever som kommit relativt långt i sin språkutveckling har, dels de behov som elever som är nybörjare i svenska språket har.

Det behövs en ny kursplan som vänder sig till de elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket

Enligt regeringen är det av stor vikt att skolan kan möta elever som helt saknar, eller har mycket begränsade kunskaper i svenska språket, så att dessa så snabbt som möjligt utvecklar grundläggande språkkunskaper, något som bl.a. *Helsingborgs kommun* instämmer i. Bättre kunskaper i svenska språket är avgörande för bl.a. läsförståelsen och för elevers kunskapsutveckling i andra ämnen. Regeringen instämmer i det som *Stockholms kommun* påpekar om att en mer målgruppsanpassad undervisning för elever med svenska som andraspråk i förlängningen kan bidra till att främja integration och delaktighet.

Regeringen anser sammantaget, i likhet med bl.a. *Skolverket*, *Skolinspektionen*, *SKR* och *Sveriges Lärare*, att det finns starka skäl som talar för att det bör införas en ny kursplan som är anpassad till elever som är nybörjare i svenska språket. Elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket skulle på så vis kunna inleda med att läsa enligt en för målgruppen anpassad kursplan, för att sedan, när de utvecklat tillräckligt goda kunskaper, övergå till att läsa enligt kursplanen för svenska som andraspråk och senare svenska. Övergångarna från grundläggande svenska till svenska som andraspråk och från svenska som andraspråk till svenska förväntas underlättas av mer konkreta kursplaner (se avsnitt 6.5) och av att mål och innehåll specificeras för årskurs 1, årskurs 2 och årskurs 3–4 i ämnena svenska och svenska som andraspråk, vilket framgår av avsnitt 6.6.

Stockholms universitet framhåller att en konstruktion med två kursplaner i samma ämne riskerar att innebära att undervisningen för elever som är nybörjare i svenska språket isoleras från den fortsatta undervisningen i ämnet. Regeringen delar inte bedömningen och anser, till skillnad från *Stockholms universitet*, att två skilda kursplaner är att föredra framför en kursplan med två delar. En konstruktion med två kursplaner skulle, enligt regeringen, bli ett tydligare och bättre verktyg för lärarna, vilket *Kalmar*, *Smedjebackens* och *Stockholms kommuner* instämmer i. Majoriteten av de lärare och rektorer som utredningen har samrått med förespråkar också två kursplaner. För lärare som t.ex. bara undervisar elever som är nybörjare i svenska språket är det sannolikt mer praktiskt att orientera sig i en kursplan som endast berör just den målgruppen. En konstruktion med två kursplaner synliggör också att undervisningen behöver planeras och bedrivas på olika sätt beroende på om elever saknar grundläggande kunskaper eller om de har kommit längre i sin andraspråksutveckling.

Som regel finns det en kursplan per ämne, men det finns även exempel på ämnen med fler än en kursplan. I ämnet modersmål gäller exempelvis flera olika kursplaner, bl.a. ”modersmål – finska som nationellt minoritetsspråk” och ”modersmål – jiddisch som nationellt minoritetsspråk”. Regeringen har därför på motsvarande sätt övervägt att benämna de två kursplanerna inom svenska som andraspråk så att det av benämningen framgår att båda kursplanerna ingår i ämnet svenska som andraspråk. Det skulle dock förutsätta att kursplanerna får mer omfattande namn. Benämningen svenska som andraspråk på den befintliga kursplanen är vidare en inarbetad benämning som använts under en längre tid. Eftersom inga särskilda förändringar i sak avses när det gäller denna kursplan bedömer regeringen

att ett eventuellt namnbyte skulle kunna orsaka onödig förvirring. Regeringen bedömer vidare att grundläggande svenska är en relevant benämning på den nya kursplanen som tydligt anger vad denna kursplan innehåller och till vilken målgrupp den riktar sig. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att namnet svenska som andraspråk bör kvarstå för den befintliga kursplanen och att den nya kursplanen bör benämnas grundläggande svenska.

Andamålsenliga kursplaner kan bidra till att skapa förutsättningar för en mer målgruppsanpassad undervisning, men regeringen ser samtidigt att villkoren även på andra sätt behöver förbättras för att elever ska nå goda kunskaper i svenska språket. Det handlar bl.a. om att läs- och skrivinlärn timer bör ha en särställning under lägstadiet, vilket framgår av avsnitt 6.6. Vidare handlar det om att undervisningen behöver organiseras på ett lämpligt sätt. Flera remissinstanser, däribland *Göteborgs*, *Malmö* och *Smedjebackens kommuner*, konstaterar att det redan i dag kan vara utmanande att organisera för undervisning i ämnena svenska och svenska som andraspråk. Det förekommer, framhåller bl.a. *Trollhättans kommun*, att de två svenskämnen integreras i samma klassrum, vilket är en stor utmaning för många lärare. Därutöver anför några kommuner, bl.a. *Stockholm* och *Vetlanda*, att det bör tillföras resurser för att organisera för extra undervisningsgrupper i svenska som andraspråk.

Det finns givetvis utmaningar med att undervisa elever med olika förkunskaper. Svårigheterna med en heterogen elevgrupp finns dock redan i dag och införandet av ytterligare en kursplan bör kunna ge såväl rektor som lärare ett relevant verktyg som underlättar organisering, planering och nivågruppering av undervisningen. Det finns exempel på kommuner som redan grupperar elever som läser svenska som andraspråk efter deras förkunskaper. *Uppsala kommun* beskriver till exempel i sitt remissvar att utredningens förslag med två skilda kursplaner för elever som läser svenska som andraspråk motsvarar den nivågruppering som ofta redan görs på kommunens grundskolor, där elever som är nybörjare i svenska språket finns i en egen grupp. I likhet med *Göteborgs kommun* bedömer regeringen att en ny kursplan leder till ökad tydlighet. Enligt regeringen handlar det inte om något nytt åtagande för huvudmännen och därmed bör inte heller ersättning genom den kommunala finansieringsprincipen ges.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen, i likhet med majoriteten av remissinstanserna, att en ny kursplan bör införas. Regeringen anser att den bör benämnas grundläggande svenska. Det innebär att elever som läser ämnet svenska som andraspråk föreslås kunna läsa enligt två skilda kursplaner: grundläggande svenska, för elever som är nybörjare i svenska språket, och svenska som andraspråk, för elever som kommit längre i sin andraspråkutveckling. Möjligheten att följa dessa två kursplaner föreslås gälla elever i de obligatoriska skolformerna och elever i gymnasieskolans introduktionsprogram. När elever i anpassade gymnasieskolan läser grundskoleämnena, gäller det även dessa elever. Regeringen bedömer, till skillnad från utredningen, att det i praktiken bara blir aktuellt att ta fram nya kursplaner för grundskolan och anpassade grundskolan, eftersom bl.a. sameskolan använder samma kursplaner som grundskolan. De författningsförslag som lämnas i denna lagrådsremiss har utformats mot den bakgrunden.

7.2 Betyg ska inte sättas i grundläggande svenska

Regeringens förslag

Det ska anges i skollagen att betyg inte ska sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.

Det ska i de bestämmelser i skollagen som gäller kursplanerna för de obligatoriska skolformerna anges att kursplanen för grundläggande svenska inte ska innehålla betygs- och bedömningskriterier. Dessa kursplaner ska därmed endast innehålla syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll samt undervisningsstrategier.

Förslag från Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningen föreslår dock lagtekniskt att det ska införas upplysningsbestämmelser i skollagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter som innebär undantag från att betyg ska sättas i ämnen.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna är positiva till eller tillstyrker förslaget och anser att betyg inte ska sättas för den elev som följer en kursplan för grundläggande svenska. Det gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Högskolan Dalarna*, *Stockholms* och *Uppsala universitet*, *Hässelholms*, *Kalmar* och *Vetlanda kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Sveriges Lärare* och *Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk*. *Skolinspektionen* framhåller att det inte finns behov av betyg eftersom de elever som läser grundläggande svenska endast förväntas göra det under en begränsad tid och att ett sådant betyg inte kan ligga till grund för behörighet eller användas för urval till ett nationellt program i gymnasieskolan. *Uppsala kommun*, som välkomnar förslaget, anser att det skulle kunna sänka motivationen för dessa elever att få låga eller icke godkända betyg när de precis påbörjat sin inläring i svensk skola.

Även *Strängnäs kommun* ställer sig bakom utredningens förslag men anser att utredningen inte tillräckligt väl beskriver konsekvenserna för nyanlända elever på introduktionsprogrammen. Enligt kommunen kommer förslaget om att elever inte ska kunna få betyg, i princip att göra det omöjligt för den aktuella elevgruppen att få en gymnasieexamen under gymnasietiden.

Även *Föräldraalliansen Sverige* är positiva till förslaget men påpekar att frånan av betyg inte får leda till brist på insyn. Det är extra viktigt, anser organisationen, att kommunikationen mellan skola och vårdnadshavare fungerar väl när elever inte får betyg, så att både eleven och vårdnadshavarna får en tydlig bild av elevens utveckling. *Trollhättans kommun* framhåller också behovet av återkoppling och föreslår att eleven, under vissa omständigheter, ska få ett intyg där elevens kunskaper

beskrivs. *Internationella Engelska Skolan i Sverige AB (IES)* är av en liknande åsikt och anser att det bör finnas ett alternativ till betyg, exempelvis ett skriftligt omdöme, för att visa vad eleven uppnått och stärka deras motivation.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), som är den enda remissinstansen som avstyrker förslaget om att elever inte ska få betyg i grundläggande svenska, lyfter vissa farhågor när det gäller huvudmännens redovisning av betygsstatistik.

Skälen för regeringens förslag

Det ska inte sättas betyg när en elev läser enligt kursplanen för grundläggande svenska

Betyg används i dag för antagning och urval till gymnasieskolan och högre studier och behöver därför vara likvärdiga och jämförbara. Om en elev skulle få betyg i ämnet svenska som andraspråk enligt två olika kursplaner, varav den ena behandlar mer grundläggande innehåll än den andra, skulle elever med relativt knappa kunskaper kunna konkurrera ut elever med högre kunskapsnivå i antagningen till gymnasieskolan eller högre utbildning. Urvalet skulle därmed snedvridas, eftersom betyg från de två kursplanerna inte kan betraktas som jämförbara. Flera remissinstanser, bl.a. *SKR, Uppsala universitet* och *Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk*, lyfter att det vore positivt om elever läste enligt kursplanen för grundläggande svenska utan att få betyg.

Betyg är visserligen, som *Strängnäs kommun* påpekar, betydelsefulla för att elever ska kunna gå vidare i utbildningssystemet. Regeringen anser dock att det är viktigt att elever inte går vidare till nästa utbildningsnivå utan adekvata kunskaper. Det är, enligt regeringen, inte i första hand avsaknaden av betyg, utan snarast otillräckliga språkkunskaper som gör att det kan vara svårt för elever som anländer till Sverige i de senare skolåren att t.ex. antas till ett nationellt program eller få en gymnasieexamen. Regeringen bedömer att det som dessa elever främst behöver är tidiga och intensiva insatser och undervisning av hög kvalitet för att stärka språk- och ämneskunskaperna. Att låta elever gå vidare genom utbildningssystemet utan att säkerställa att de har tillräckliga kunskaper gynnar inte någon, utan riskerar snarare att motverka dessa elevers långsiktiga utveckling och även övriga elevers.

Det är dock, vill regeringen betona, viktigt att elever inte följer kursplanen för grundläggande svenska omotiverat länge, utan att de, så fort det är möjligt, övergår till kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som de kan få betyg i. Utredningen föreslår i detta sammanhang att det ska införas en tidsgräns för hur länge en elev får ges undervisning enligt kursplanen för grundläggande svenska. Regeringen instämmer i att någon form av tidsgräns kan vara motiverad, bl.a. för att begränsa tiden en elev läser utan att få betyg. Det är dock viktigt att elever fortsätter att ges undervisning enligt kursplanen för grundläggande svenska om deras kunskapsnivå inte är tillräckligt god för att läsa enligt kursplanen för svenska som andraspråk.

IFAU bedömer att det finns en risk att skolor, som i dagens system delvis utvärderas utifrån elevernas genomsnittliga betygsnivåer, kommer att låta elever följa kursplanen i grundläggande svenska omotiverat länge om detta

gör att elevernas resultat på så sätt inte syns i statistiken. Regeringen gör dock bedömningen att denna risk är relativt liten. Regeringen avser också att införa ett nationellt kartläggningsmaterial med syftet att ge ett underlag för rektorns beslut om vilket ämne, svenska eller svenska som andraspråk, som en elev bör läsa och vilken kursplan, svenska som andraspråk eller grundläggande svenska, som en elev bör följa. Ett sådant kartläggningsmaterial bör enligt regeringens mening, utöver att bl.a. vara ett stöd för rektorn, kunna bidra till att förebygga de farhågor som IFAU lyfter fram. Detta eftersom kartläggningen exempelvis tydliggör när det är dags för en elev att börja läsa enligt kursplanen för svenska som andraspråk i stället för kursplanen för grundläggande svenska. Ett kartläggningsmaterial kan dessutom ge värdefull återkoppling till elever och deras vårdnadshavare.

Kommunikationen mellan lärare och elever eller mellan skola och vårdnadshavare är särskilt viktig när elever inte får betyg. Det framhålls också av *Föräldraalliansen Sverige* som anser att både eleven och vårdnadshavaren behöver få en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling, om betyg inte ska sättas för den elev som läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. *Trollhättans kommun* och *IES* lyfter fram att återkopplingen skulle kunna ske genom intyg eller ett skriftligt omdöme. Regeringen konstaterar att information om elevers kunskapsutveckling kan ges på dessa sätt, men anser inte att det bör regleras eftersom detta skulle riskera att öka lärares administrativa arbete.

Bestämmelser om betygstillfällen m.m. för de olika skolformerna finns i respektive skolformskapitel i skollagen. Exempelvis framgår det i kapitlet om grundskolan att betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket). När det gäller ämnet svenska som andraspråk och undervisning enligt kursplanen i svenska som andraspråk behöver det därför införas ett undantag i skollagen om att betyg inte ska sättas. Regeringen bedömer att det är tydligare och mer lämpligt att reglera detta i varje skolformskapitel jämfört med att, som utredningen har föreslagit, införa upplysningsbestämmelser i skollagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter som innebär undantag från att betyg ska sättas i ämnen. Vidare anser regeringen att bedömningskriterier i grundläggande svenska inte behövs, eftersom det planerade nationella kartläggningsmaterialet kommer att användas för att avgöra när elever ska övergå från att följa kursplanen i grundläggande svenska till att följa kursplanen i svenska som andraspråk. I linje med det ovanstående, anser regeringen att det i skollagen tydligt ska regleras att kursplanen för grundläggande svenska inte ska innehålla betygs- och bedömningskriterier, utan att dessa kursplaner endast ska innehålla syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll och undervisningsstrategier.

Sammantaget föreslår således regeringen att det i skollagen ska anges att betyg inte ska sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska samt att det ska tydliggöras att kursplanen för grundläggande svenska inte ska innehålla betygs- och bedömningskriterier.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

De ändringar i skollagen som rör grundskolan och motsvarande skolformer samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, ska träda i kraft den 1 juli 2028.

Ändringarna ska tillämpas för första gången i fråga om

- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i årskurs 1–8 i grundskolan och anpassade grundskolan, i årskurs 1–9 i specialskolan samt i sameskolan,
- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 första året i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, och
- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande för årskurs 9 och 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 10 och 11 i specialskolan, för andra och tredje året i gymnasieskolan och för andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2028/29, för årskurs 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 11 i specialskolan, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2029/30 samt för fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2030/2031. Äldre bestämmelser gäller även fortfarande för utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år som har påbörjats före höstterminen 2028.

Utbildning i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028 men som inte slutförts enligt äldre bestämmelser inom de årskurser och läsår som anges för grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan eller inom de år och läsår som anges för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska i stället fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

De ändringar i skollagen som rör kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska träda i kraft den 1 januari 2031. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning på kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före ikraftträdandet.

Utredningarnas förslag

Läroplansutredningens förslag om ikraftträdande och tillämpning av de ändringar i skollagen som rör bestämmelsen om syftet med utbildningen, definitionen av undervisning, läroplaner, att fokus ska vara på elevens

tillgodogörande av kunskap och inte på uppfyllande av kriterier och att det vid betygssättning ska göras en sammantagen bedömning avseende alla betygsssteg, stämmer delvis överens med regeringens förslag. Utredningen föreslår att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2028.

Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen föreslår, i huvudsak, att de ändringar i skollagen som avser grundläggande svenska ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan föreslår att de ändringar i skollagen som avser vårdnadshavares inflytande ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden föreslår att de ändringar i skollagen som avser att fokus inte ska vara att uppfylla kriterier utan elevens tillgodogörande av kunskap ska träda i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas för första gången i fråga om utbildning som påbörjas höstterminen 2027 när det gäller gymnasieskolan och anpassade gymnasieskola, i fråga om grundskolan, anpassade grundskolan, same-skolan och specialskolan på utbildning som påbörjas höstterminen 2028 och i fråga om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på utbildning som påbörjas efter den 31 december 2029.

Remissinstanserna

Det stora flertalet remissinstanser har inte lämnat några synpunkter på förslagen i aktuella delar. Av de remissinstanser som har kommenterat ikraftträdandet av de förslag som lämnats av Läroplansutredningen, är flera av dem tveksamma till om nya läroplaner kan vara på plats redan till höstterminen 2028. Till dessa hör *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Göteborgs universitet* liksom *Karlskoga*, *Linköpings*, *Lomma*, *Malmö*, *Piteå*, *Stockholms* och *Övertorneå kommuner* samt *Sveriges Skolledare*. *SPSM* är positiv till att de nya läroplanerna införs samtidigt som en tioårig grundskola och ett nytt betygssystem, men menar att det kan vara en alltför snäv tidsplan. Myndigheten framhåller att skolor och skolhuvudmän behöver tillräckligt med tid för implementering och kompetensutveckling. Även *Stockholms kommun* anser att tidsplanen är mycket snäv, och menar att införandet av bl.a. nya läroplaner bör skjutas fram. *Sveriges Skolledare* framhåller att antalet reformer som föreslås på området är mycket stort och anger samtidigt att införandet av en tioårig grundskola och nya läroplaner måste ske vid samma tillfälle.

Statens skolverk avstyrker förslaget och ser risker med snäva tidsplaner och mängden reformer inom området, t.ex. sett till möjligheten att förankra dem hos målgrupperna. Skolverket bedömer, till skillnad från *Sveriges Skolledare*, att de nya läroplanerna inte måste införas samtidigt som en tioårig grundskola och förordar att införandet av nya läroplaner senareläggs med ett läsår. Som motivering för att senarelägga införandet av nya läroplaner framhålls bl.a. att processen med att ta fram, och sedan implementera, nya kursplaner kommer att ta mer tid än vad Läroplansutredningen har beräknat och att det kan komma att bli mindre tid för målgruppernas förberedelser. I huvudsak motsvarande synpunkter har *Skolverket* lämnat angående de förslag som lämnas av Utredningen om

införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen, med tillägget att myndigheten ser det som nödvändigt att införandet av grundläggande svenska med tillhörande kursplaner samordnas med framtagande av nya kursplaner i övriga ämnen.

Skälen för regeringens förslag

Ikraftträdandet av ändringarna i skollagen bör samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan

De ändringar som föreslås och behandlas i denna lagrådsremiss syftar till att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Regeringens uppfattning är därför att dessa ändringar bör genomföras så snart som möjligt, samtidigt som det ska finnas tillräckligt med tid för varje steg i processen. Till exempel behöver huvudmän och skolor ges förutsättningar att implementera reformen på ett genomtänkt sätt. Regeringen ser även starka skäl till att införandet av nya läroplaner bör samordnas med införandet av en tioårig grundskola.

Som framgår av avsnitt 5.1 utökas fr.o.m. hösten 2028 grundskolan och blir tioårig, genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med en ny första årskurs. De ändringar i skollagen som föranleds av reformen träder i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas för första gången på utbildning som bedrivs efter den 30 juni 2028. Den tioåriga grundskolan införs samtidigt och enhetligt i hela landet (prop. 2024/25:143 s. 121). Regeringen anser, i linje med *Sveriges Skolledares* uppfattning och Läroplansutredningens förslag, att övervägande skäl talar för att de nya läroplanerna bör införas samtidigt som den tioåriga grundskolan. De båda reformerna innebär stora förändringar för huvudmän och skolor. Införandet av en tioårig grundskola omfattar flera led som delvis bygger på varandra. Där ingår bl.a. att Skolverket ska ta fram förslag på ändringar i läroplanerna, inklusive tim- och kursplaner, som regeringen sedan ska besluta om. Regeringen ser betydande fördelar med att arbetet med de nya läroplanerna, utifrån förslagen i denna lagrådsremiss, kan samordnas och införas samtidigt som de ändringar som krävs med anledning av en tioårig grundskola. Inte minst ser regeringen stora fördelar för huvudmän och skolor med ett samlat införande, så att förändringsarbetet för huvudmän och skolor kan ske i ett sammanhang. Regeringen instämmer därmed inte i *Skolverkets* synpunkt om olika tidpunkter för införandet av nya läroplaner och en tioårig grundskola. Regeringen bedömer även, till skillnad från Skolverket, att ett införande hösten 2028 ger tillräckligt med tid för alla förberedande åtgärder och för att genomföra varje steg i processen.

Som framgår av avsnitt 3 och 5 läggs det vidare fram förslag i andra lagrådsremisser som föreslås träda i kraft och tillämpas vid samma tidpunkt som den tioåriga grundskolan införs.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att de ändringar i skollagen som grundar sig på Läroplansutredningens förslag, och som bl.a. avser vad läroplanerna och kursplanerna för de obligatoriska skolformerna ska innehålla, ska samordnas med införandet av den tioåriga grundskolan och träda i kraft den 1 juli 2028. Vid denna tidpunkt behöver läroplaner som uppfyller lagkraven vara på plats. För att Skolverket ska ha tillräckligt med

tid på sig har regeringen redan gett Skolverket i uppdrag att – med förbehåll för riksdagens beslut – ta fram läroplaner i enlighet med vad som anges i denna lagrådsremiss. Regeringen bedömer även att de ändringar som föreslagits av andra utredningar som behandlas i denna lagrådsremiss bör träda i kraft samtidigt. Regeringen föreslår därför att de ändringar i skollagen som rör grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan ska träda i kraft den 1 juli 2028.

Det finns ett behov av bestämmelser om tidpunkter för tillämpning och övergångsbestämmelser

Som framgår ovan föreslås att alla lagändringar som rör grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan ska träda i kraft den 1 juli 2028. Det kommer då att framgå av skollagen vilka delar läroplanerna ska innehålla. I denna lagrådsremiss föreslås också att vad som anges om läroplanernas innehåll i avsnitt 6.3.2–6.6 ska godkännas av riksdagen. De nya läroplanerna kommer att påverka undervisningen, bl.a. vilka kunskaper och färdigheter som ska förmedlas till och förankras hos eleverna och när det ska göras. Det påverkar även vilka kunskaper och färdigheter som ska ligga till grund för betygssättningen. Regeringen vill att så många elever som möjligt ska undervisas enligt de nya läroplanerna så snart som möjligt, men ser, i likhet med vid tidigare läroplansreformer, skäl att låta elever som befinner sig mot slutet av utbildningen gå klart enligt tidigare bestämmelser.

Regeringen bedömer, i likhet med Läroplansutredningen, att en tvåårig övergångsperiod som huvudregel är en rimlig avvägning, dvs. att elever som hösten 2028 ska börja årskurs 9 eller 10 i den tioåriga grundskolan ska avsluta sin utbildning enligt nuvarande bestämmelser. Mot en längre övergångsperiod talar att det skulle ta längre tid innan den nya regleringen, som alltså syftar till att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling, skulle tillämpas för alla elever. Den föreslagna övergångsperioden harmonierar även väl med övriga aktuella reformer, framför allt införandet av förslagen i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem. Regeringen anser att det finns starka skäl för att införandet av en ny betygsskala i grundskolan och motsvarande skolformer bör sammanfalla med införandet av nya läroplaner.

Som framgår ovan föreslår regeringen att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 juli 2028 och att läroplanerna ska tillämpas från och med höstterminen 2028. För elever som då, utifrån att en tioårig grundskola har införts, påbörjar årskurs 9 och 10 i grundskolan och anpassade grundskolan ska dock, i linje med ovanstående resonemang, äldre bestämmelser gälla under elevernas resterande tid i skolformen. Motsvarande gäller för elever i årskurs 10 och 11 i specialskolan. Övergångsbestämmelsen, som till skillnad från Läroplansutredningens förslag är anpassad till reformen om en tioårig grundskola, innebär att dessa elever går klart sin utbildning enligt den läroplan och det betygssystem som de påbörjade sin utbildning inom. Mot bakgrund av att sameskolan inte omfattar årskurserna 8 eller 9 är övergångsbestämmelser inte aktuella för den skolformen och ändring-

arna i lagen ska därför tillämpas på samtliga årskurser i sameskolan från och med höstterminen 2028.

Äldre bestämmelser ska också gälla för elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som före höstterminen 2028 har påbörjat ett nationellt program i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan och som fullföljer utbildningen med normal studietakt, dvs. under tre respektive fyra år. Det innebär att äldre bestämmelser ska gälla för andra och tredje året i gymnasieskolan och för andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2028/29, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2029/30 samt för fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2030/31.

Om en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan har påbörjat sin utbildning före höstterminen 2028, och efter att t.ex. ha gått om en årskurs i grundskolan eller gjort ett uppehåll i gymnasieskolan, fortsätter utbildningen efter den tidpunkt då de nya bestämmelserna ska börja tillämpas för den årskurs eller det år som eleven ska börja i, ska utbildningen fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028. Samtliga elever som läser exempelvis det nionde året i grundskolan eller det andra året i gymnasieskolan läsåret 2029/30 kommer därmed att omfattas av samma lydelse av de aktuella bestämmelserna, även en elev som påbörjat utbildningen före den 1 juli 2028.

Regeringen bedömer vidare att elever som påbörjat utbildning på ett introduktionsprogram eller vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan före den 1 juli 2028 ska kunna slutföra utbildningen enligt de bestämmelser som gällde när de påbörjade utbildningen.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att ändringarna i skollagen ska tillämpas för första gången i fråga om

- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i årskurs 1–8 i grundskolan och anpassade grundskolan och sameskolan samt i årskurs 1–9 i specialskolan,
- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i första året i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, och
- utbildning som påbörjas höstterminen 2028 på introduktionsprogram i gymnasieskolan och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Det innebär att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för årskurs 9 och 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 10 och 11 i specialskolan, för andra och tredje året i gymnasieskolan och för andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2028/29, för årskurs 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 11 i specialskolan, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2029/30 samt för fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2030/2031. Utbildning i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028 men som inte slutförts enligt äldre bestämmelser inom de årskurser och läsår som anges för grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan eller inom de år och läsår som anges för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska i stället fullföljas enligt de bestämmelser som gäller

för utbildning som påbörjas höstterminen 2028. Elever som påbörjat utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år före ikraftträdandet ska fullfölja utbildningen enligt äldre bestämmelser.

Ikraftträdande m.m. för specifika ändringar i skollagen rörande kommunal vuxenutbildning

I lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem lämnas förslag om en ny numerisk betygsskala, med steg 1–10, som föreslås tillämpas inom bl.a. kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Förslaget föreslås, i den del det rör komvux, träda i kraft den 1 januari 2031. Regeringen bedömer i nämnda lagrådsremiss att det inte finns skäl att införa den nya betygsskalan inom komvux innan de elever som läser på gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan för första gången har genomgått hela sin gymnasieutbildning med den nya betygsskalan.

För att hålla samman ändringarna för komvux föreslår regeringen att de ändringar i skollagen som föreslås i denna lagrådsremiss som gäller komvux på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska träda i kraft den 1 januari 2031.

Det föreslås vidare att äldre bestämmelser ska gälla för utbildning på komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före ikraftträdandet.

9 Konsekvenser av förslagen

9.1 Vilka berörs av förslagen?

Regeringens förslag om nya läroplaner i den obligatoriska skolan med en tydlig kunskapsinriktning med fokus på undervisning och lärande berör i första hand huvudmän, rektorer, lärare och annan personal i skolan samt elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. När det gäller ändringarna i skollagen om syftet med utbildningen i skolväsendet (1 kap. 4 §) och definitionen av undervisning (1 kap. 3 §) omfattas berörda i samtliga skolformer i skolväsendet och fritidshemmet. När det gäller ändringarna i skollagen om att fokus ska vara på elevens tillgodogörande av kunskap och inte uppfyllande av betygs- och bedömningskriterier (avsnitt 6.7) och att sammantagen bedömning ska tillämpas för alla betygssteg (avsnitt 6.8) omfattas berörda i olika delar grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå. Vidare påverkas flera myndigheter, bl.a. Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) samt de universitet och högskolor som anordnar utbildning som ska leda fram till en förskollärarexamen eller en lärarexamen.

Enligt Sveriges officiella statistik fanns det läsåret 2024/25 830 huvudmän för grundskolan, varav 291 kommunala och 529 enskilda huvudmän. Samma läsår fanns 4 665 grundskolor, varav 3 831 med kommunal huvud-

man och 813 med enskild huvudman, 622 anpassade grundskolor, varav 586 med kommunal huvudman och 36 med enskild huvudman samt 10 specialskolor och 5 sameskolor med staten som huvudman. Läsåret 2024/25 gick drygt 1,1 miljoner elever i grundskolan. Vidare gick ca 17 200 elever i anpassade grundskolan, 790 elever i specialskolan och 194 elever i sameskola. Totalt arbetade läsåret 2024/25 ca 139 000 lärare i grundskolan, varav ca 40 800 som lärare i lågstadiet, ca 50 600 som lärare i mellanstadiet och ca 44 000 som lärare i högstadiet. I anpassade grundskolan arbetade ca 14 300 lärare, 284 i specialskolan och 61 i sameskolan.

För fritidshemmet fanns det läsåret 2024/25 knappt 800 huvudmän, varav drygt 500 enskilda. Vidare gick knappt 500 000 elever i fritidshemmet och det fanns drygt 4 000 fritidshem varav 674 med enskild huvudman. Totalt arbetade ca 41 200 personer i fritidshem, varav 17 700 som lärare i fritidshem.

År 2024 fanns totalt 8 840 förskoleenheter, varav 6 172 med kommunal huvudman och 2 668 med enskild huvudman. Samma år fanns det ca 485 000 barn och ca 102 000 personal i förskolan.

För gymnasieskolan fanns det 445 huvudmän under läsåret 2024/25, varav 209 enskilda. Vidare fanns det totalt 1 254 skolenheter, varav 459 med enskild huvudman. Samma läsår fanns 243 anpassade gymnasieskolor, varav 34 med enskild huvudman. Samma läsår gick drygt 370 000 elever i gymnasieskolan och drygt 7 500 i anpassade gymnasieskolan. Totalt arbetade samma läsår ca 39 800 lärare i gymnasieskolan och ca 5 000 i anpassade gymnasieskolan.

Kalenderåret 2024 studerade sammanlagt 367 800 elever inom ramen för kommunal vuxenutbildning (komvux). Drygt 114 600 elever studerade sfi. Cirka 66 400 elever studerade komvux på grundläggande nivå och ca 228 000 elever studerade komvux på gymnasial nivå. Antalet elever inom komvux som anpassad utbildning var 2 300 på grundläggande nivå och 1 400 på gymnasial nivå. Samma läsår arbetade ca 11 300 personer i komvux.

Även rektorer påverkas av förslagen. Lsåret 2024/25 arbetade ca 5 700 rektorer i den obligatoriska skolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen.

9.2 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har motiverat den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip när det gäller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

Regeringen bedömer att förslagen i lagrådsremissen endast i begränsad utsträckning innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Förslagen påverkar inte den grundläggande ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna på skolans område. De flesta lagförslag bedöms inte alls påverka den kommunala självstyrelsen. Till dessa hör förslagen

om att ändra skollagen när det gäller vilka delar som ska ingå i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna (avsnitt 6.1), syftesparagrafen för utbildningen i skolväsendet och definitionen av undervisningen samt vårdnadshavares inflytande (avsnitt 6.2), att ersätta skrivningar om uppfyllande av kriterier mot tillgodogörande av kunskap (avsnitt 6.7), att sammantagen bedömning ska användas för alla betygssteg (avsnitt 6.8) samt bestämmelser om grundläggande svenska (avsnitt 7).

Förslaget om att det ska framgå av skollagen att kursplanerna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska ha en viss struktur som bl.a. innehåller undervisningsstrategier (avsnitt 6.4) samt förslagen om innehållet i läroplanernas inledande delar (avsnitt 6.3) och kursplanerna (avsnitt 6.5 och 6.6) innebär däremot en tydligare styrning av kommunerna genom läroplanerna. Det gäller framför allt att kursplanerna ska innehålla undervisningsstrategier om hur undervisningen ska bedrivas och att kursplanernas mål och innehåll ska bli mer konkret. I de fall som det på kommun- eller skolnivå har tagits fram gemensamma arbetssätt och rutiner som lärarna förväntas använda i undervisningen behöver det säkerställas att dessa är förenliga med de nya läroplanerna. De nya läroplanerna kan även tydliggöra vilka lokaler och vilken utrustning som krävs för undervisningen. Samtidigt handlar förslagen främst om det inre, pedagogiska arbetet i grundskolan och motsvarande skolformer och innebär inga krav på strukturella förändringar i kommunerna eller att det fattas nya beslut på kommunal nivå. Det bör även framhållas att det inom den ram som läroplanen utgör fortfarande kommer att finnas ett friutrymme och att det är lärarna som leder och bestämmer över undervisningen. Sammantaget bedömer regeringen att den kommunala självstyrelsen inte kommer att påverkas i någon högre grad.

Enligt regeringen krävs det en ökad grad av styrning inom området för att åstadkomma en bättre och mer likvärdig undervisning för alla elever. Det kan i sammanhanget nämnas att ur ett historiskt och internationellt perspektiv innehåller de nuvarande svenska läroplanerna förhållandevis lite information. En tydligare statlig styrning kan främja att alla elever får en undervisning som utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är ändamålsenlig. Det gäller bl.a. hur den tidiga undervisningen i läs- och skrivinläring utformas. Förslagen kan därmed leda till högre kunskapsresultat och ökad likvärdighet i utbildningen.

Sammantaget bedömer regeringen att den begränsade påverkan som förslagen har på den kommunala självstyrelsen är proportionerlig sett i relation till syftet med förslagen. Syftet med förslagen kan inte heller nås på ett mindre ingripande sätt. Därmed framstår begränsningen av den kommunala självstyrelsen som nödvändig och proportionerlig.

9.3 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna som regel åtföljas av en statlig finansiering via det generella statsbidraget. Principen gäller när riksdagen, regeringen eller en myndighet fattar bindande beslut om ändrade regler för en verksamhet. Förslagen i denna lagrådsremiss beräknas inte leda till

några direkta ekonomiska konsekvenser för kommunerna som bör ersättas enligt finansieringsprincipen. Som framgår ovan görs bedömningen att i stort sett samtliga lagförslag i denna lagrådsremiss inte utgör ett utökat åliggande för kommunerna och de bedöms inte heller medföra några ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

När det gäller förslaget om att det ska införas en samlad läroplan för varje obligatorisk skolform (avsnitt 6.1) är det regeringen som meddelar föreskrifter om läroplaner inklusive kursplaner. Det är sedan huvudmannen som är ansvarig för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att staten behöver ansvara för kostnaderna för implementeringsinsatser för att det ska finnas möjligheter att tillämpa den nya läroplanen redan till skolåret 2028/29. SKR framför att med tanke på de många reformer som kommer att behöva omhändertas i skolan behöver särskilda insatser göras från statligt håll för att implementering ska vara möjlig att genomföra på ett bra sätt. Även *Gislaveds kommun* framhåller att kommunerna bör ersättas för kostnader kopplat till implementering, fortbildning och it-system. Regeringen instämmer i det behov av implementeringsinsatser som SKR m.fl. framför och har gett Statens skolverk i uppdrag att erbjuda stöd i implementeringen (Uppdrag till Statens skolverk att förbereda införandet av en tioårig grundskola och ta fram förslag på nya läroplaner, dnr 2025:02427). Enligt regeringens mening förväntas detta underlätta arbetet med att på lokal nivå genomföra insatser för att implementera de nya läroplanerna på ett så likvärdigt sätt som möjligt över landet. Med detta stöd bedömer regeringen att de nya läroplanerna kan införas till höstterminen 2028. Regeringen bedömer inte att kommunerna ska ersättas enligt den kommunala finansieringsprincipen. Detta eftersom förslagen inte utgör något i grunden nytt åliggande för kommunerna och de insatser som kommunerna behöver göra för att implementera de nya läroplanerna får anses vara en del av sedvanligt arbete med pedagogisk utveckling och att anpassa verksamheten efter förändrade förutsättningar. Regeringen kan vidare konstatera att kommunerna varken tillfördes extra medel för införandet av nya läroplaner vid 2011 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) eller 2022 års Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22).

Regeringen bedömer dock att kommunerna kommer att behöva göra inköp av nya läroböcker i samband med att det blir en ny läroplan. Sedan tidigare finns det ett statsbidrag för inköp av läromedel och lärarhandledningar som kan användas till detta. Regeringen har i budgetpropositionen för 2026 beräknat att detta statsbidrag förstärks med ytterligare 500 miljoner kronor under 2028, i samband med när de nya läroplanerna i den obligatoriska skolan införs.

9.4 Konsekvenser för enskilda huvudmän

Förslagen i lagrådsremissen innebär inte några specifika konsekvenser för enskilda huvudmän i förhållande till kommunala eller statliga huvudmän. Detta eftersom alla huvudmän berörs på motsvarande sätt av både de berörda ändringarna i skollagen och de nya läroplanerna. På samma sätt som för kommunerna behöver enskilda huvudmän genomföra insatser för implementeringen av de nya läroplanerna, vilket får anses vara en del av sedvanligt arbete med pedagogisk utveckling. Enskilda huvudmän kan, i likhet med andra huvudmän, påverkas i olika utsträckning av förslagen, bl.a. utifrån deras storlek och omfattning på verksamhet. Den officiella statistiken för skolväsendet visar att många fristående skolor har ett mindre antal elever och lärare. För enskilda huvudmän som endast bedriver en skola kan det t.ex. finnas behov av att samarbeta med andra huvudmän vid implementering av de nya läroplanerna. Som tidigare nämnts kommer Skolverket att erbjuda stöd vid implementeringen.

Enskilda huvudmän som har en pedagogisk inriktning eller profil som inverkar på undervisningen kan komma att påverkas särskilt av de nya läroplanerna. Läroplanerna kommer utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i delar att ange hur undervisningen ska genomföras. På så sätt får huvudmännen genom läroplanerna stöd i att leva upp till skollagens krav om en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För de fristående skolor som arbetar utifrån ett pedagogiskt koncept blir det särskilt viktigt att säkerställa att de bedriver en undervisning som lever upp till de krav som framgår av läroplanen. En konsekvens av detta kan bli att huvudmän behöver förändra undervisningen, vilket även kan påverka organisationen. Till exempel kan huvudmän som har en starkt individualiserad undervisning behöva organisera om undervisningen så att den blir mer gruppbaserad och aktivt lärarledd. Regeringen bedömer att det är positivt med en sådan ökad likvärdighet i undervisningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket bör gynna alla elevers kunskapsutveckling. Några remissinstanser, bl.a. *Almega Utbildning*, *Kunskapsskolan i Sverige AB* samt *Waldorfskolefederationen* och *Waldorflärlärhögskolan* framhåller att det behöver finnas utrymme för olika pedagogiska metoder. Som framgår i avsnitt 6.4 anser regeringen att det kan finnas ett visst utrymme för lärares autonomi och att det inte kan detaljstyras hur undervisningen ska bedrivas i alla delar. De nya läroplanerna kommer dock utgöra ett tydligt ramverk inom vilket samtliga lärare planerar, genomför och följer upp undervisningen utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det kommer att gälla för samtliga huvudmän.

9.5 Konsekvenser för staten

Staten är huvudman för specialskolan genom Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och för sameskolan genom Sameskolstyrelsen. Regeringen bedömer att dessa verksamheter påverkas på liknande sätt av förslagen som verksamheter med kommunal eller enskild huvudman. Det

innebär bl.a. att insatser behöver göras även för dessa skolformer för att implementera de nya läroplanerna.

Flera myndigheter berörs även av förslagen. *Statens skolverk* framhåller att genomförandet av de förslag som behandlas i denna lagrådsremiss, tillsammans med andra reformförslag från regeringen, kommer att kräva betydande resurser av myndigheten. Skolverket anser att det, för att myndigheten ska kunna genomföra de förväntade uppgifterna med tillfredsställande kvalitet, behövs en detaljerad genomgång av resursbehoven. Skolverket har t.ex. gjort en uppskattning om att den digitala utvecklingen som krävs för att kunna presentera läroplanerna tillsammans med olika former av stöd i en digital infrastruktur beräknas uppgå till en kostnad av 15 miljoner kronor, i stället för de sammanlagt 10 miljoner kronor som Skolverket tidigare har angett för utredningen. Utifrån utredningens kostnadsberäkningar har Skolverket tillförts 15 miljoner kronor 2025 för att påbörja arbetet med att ta fram nya läroplaner, inklusive kursplaner (Vårändringsbudget för 2025, prop. 2024/25:99, bet. 2024/25:FiU21, rskr. 2024/25:258). I budgetpropositionen för 2026 har regeringen föreslagit att Skolverkets förvaltningsanslag bör tillföras 40 miljoner kronor 2026 för att ta arbetet vidare med de nya läroplanerna och beräknat 14,4 miljoner kronor för 2027, 9,4 miljoner kronor för 2028 och 1,2 miljoner kronor för 2029 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124).

För Statens Skolinspektion som tillsynsmyndighet kan bl.a. tydligare skrivningar i skollagen om att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare (avsnitt 6.2) samt nya läroplaner som är mer konkreta och precisa förväntas leda till att myndigheten kommer att få bättre förutsättningar att granska hur väl huvudmännen följer gällande bestämmelser, vilket enligt regeringen är positivt för såväl myndigheten som för den nationella likvärdigheten.

Förslagen får konsekvenser för universitet och högskolor som anordnar lärarutbildningar eftersom innehållet i utbildningarna behöver ses över och i delar anpassas. Det kan bl.a. gälla en anpassning av ämnesstudierna i lärarutbildningarna på grund av en förstärkt inriktning på undervisning om läs- och skrivinlärning samt en starkare betoning på grundläggande kunskaper och färdigheter i kursplanerna. Blivande lärare behöver också kunna undervisa enligt de undervisningsstrategier som ska ingå i kursplanerna, vilket medför ett ökat behov av kunskaper i kognitionsvetenskap. Som framgår i avsnitt 6.5 har regeringen, utifrån förslag i betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81), beslutat om förordningsändringar som innebär ett ökat fokus på ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt ett ökat fokus på kognitionsvetenskap som ett sätt att stärka kopplingen mellan teori och praktik i lärarutbildningarna (förordningen [2021:1335] om utbildning till lärare och förskollärare).

Det kan även bli en större efterfrågan på fortbildning för lärare som ska undervisa enligt de nya läroplanerna. Regeringen har i budgetpropositionen för 2026 föreslagit medel för en satsning på vidareutbildning i kognitionsvetenskap med 2 500 000 kronor 2027 och med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2028 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16, bet. 2025/26:UbU1, rskr. 2025/26:124). Ytterligare fortbildningsinsatser inom andra områden kan bli aktuella. Lärosätenas utbud av kurser inom ramen för professions-

programmet för lärare och rektor kan behöva utformas för att stödja läroplansreformens implementering. Även de lärosäten som bedriver befattningsutbildningar för rektorer behöver se över och vid behov utveckla utbildningarna så att de ger rektorerna goda förutsättningar att bedriva sitt pedagogiska ledarskap utifrån de nya läroplanerna. En sådan översyn och utveckling av utbildningarna utifrån nya bestämmelser bör ses som en del av lärosätenas löpande utvecklingsarbete.

9.6 Konsekvenser för företag

De företag som påverkas av förslagen är framför allt enskilda huvudmän, vilket behandlas ovan. *Regelrådet* bedömer att konsekvensutredningen i betänkandet inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningen vid regelgivning. Regelrådet motiverar sitt ställningstagande med att utredningen över lag innehåller lite information om hur företag påverkas av förslagen. Enligt Regelrådet framgår vilka branscher som berörs, men det finns ingen information om hur många eller hur stora de företag som berörs är. Regelrådet anser även att det inte finns någon beräkning eller tydlig beskrivning av påverkan på kostnader, tidsåtgång eller verksamhet, vilket gör att det är svårt att förstå vilka effekter förslagen skulle kunna få för berörda företag. Regeringen bedömer att de företag som i huvudsak påverkas av förslagen är enskilda huvudmän och konsekvenserna för dessa beskrivs ovan.

Utöver de enskilda huvudmännen bedömer regeringen att förslagen framför allt får konsekvenser för läromedelsbranschen. Sedan den 1 juli 2024 har definitioner av begreppen lärobok, läromedel och lärverktyg införts i skollagen. Av definitionerna framgår att läromedel ska överensstämma med relevanta delar av tillämplig kursplan och inledande delar i läroplanen samt ska vara utgivna av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art (1 kap. 3 §). När nya läroplaner införs behöver befintliga läromedel ses över och kompletteras eller bytas ut mot nya läromedel som överensstämmer med de nya läroplanerna. Nya läroplaner bör därmed vara gynnsamt för läromedelsproducenternas försäljning. Mer konkreta och detaljerade läroplaner bör även underlätta vid framtagandet av nya läromedel. Det är dock viktigt att företag som arbetar med läromedel tidigt kan involveras i processen när nya kursplaner ska konstrueras för att nya läromedel ska finnas tillgängligt i samband med att nya läroplaner och kursplaner ska börja gälla. Någon särskild hänsyn till arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt för små företag inom läromedelsbranschen behöver inte tas då regeringen bedömer att förslagen är gynnsamma för branschen. En allmän ökad efterfrågan på läromedel kommer sannolikt även att innebära en viss ökad efterfrågan på distributionstjänster för läromedel. Även företag som tillhandahåller administrativa system med koppling till läroplanerna, t.ex. verktyg för dokumentation av elevers kunskaper, kan i viss utsträckning påverkas om dessa system behöver anpassas utifrån de nya läroplanerna. Regeringen bedömer dock att dessa kostnader och övriga konsekvenser av förslagen endast får marginella konsekvenser för företag.

9.7 Konsekvenser för elever

9.7.1 Förslagen är positiva ur ett barnrätts- och elevperspektiv

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) är svensk lag sedan den 1 januari 2020. Med barn avses varje människa under 18 år. Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa och barnets åsikter ska beaktas (artiklarna 3 och 12). Barn har enligt konventionen också rätt till utbildning. Enligt konventionen ska staterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med barnkonventionen (artikel 28). En konventionsstat ska respektera det ansvar och de rättigheter och skyldigheter som tillkommer föräldrar och andra med ansvar för barnet att ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i konventionen (artikel 5). Enligt artikel 18 har vårdnadshavare huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och vårdnadshavare ska låta sig vägledas av vad som bedöms vara barnets bästa. Konventionsstaterna ska ge lämpligt stöd till föräldrar och vårdnadshavare då de fullgör sitt ansvar för barnets uppfostran och säkerställa utvecklingen av institutioner, inrättningar och tjänster för omvårdnad av barn. I skollagen anges vidare att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning enligt lagen (1 kap. 10 §). Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet, om inte annat följer av särskilda bestämmelser i lagen (1 kap. 8 §). Vidare ska utbildningen vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 §). Skolan ska ge alla elever förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Alla barn som är eller kommer att vara elever i någon skolform i skolväsendet berörs av förslagen i denna lagrådsremiss. Förslagen förväntas gynna alla barns utveckling och lärande. Till exempel bör ett tydligare syfte med undervisningen och en stärkt lärarroll (avsnitt 6.2) på längre sikt påverka undervisningen och därmed eleverna positivt. En betoning av grundläggande kunskaper och färdigheter, särskilt i de yngre åldrarna, bör vidare lägga en viktig grund för elevernas fortsatta lärande. Mer preciserade och konkreta kursplaner när det gäller vad eleverna ska lära sig, när de ska lära sig det, och hur undervisningen ska bedrivas, främjar en mer likvärdig undervisning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Även en bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling kommer att gynna elevernas kunskapsutveckling. Regeringen bedömer vidare att det är positivt för eleverna med mer balanserade skrivningar i läroplanerna om elevinflytande då ansvarsfördelningen mellan elever och lärare blir tydligare, samtidigt som lärarens ansvar att förmedla och förankra kunskap tydliggörs.

Vissa remissinstanser anser att de förslag som lämnats av Läroplansutredningen inte är tillräckligt utredda ur ett barnrättsperspektiv. *Elevernas riksförbund* anser att barnkonsekvensanalysen i utredningen är mycket grund och hade önskat en fördjupning genomförd tillsammans med elevorganisationer. Regeringen konstaterar att flera elevorganisationer har fått möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i samband med remitteringen

av betänkandet och regeringen har beaktat dessa synpunkter i beredningen av förslagen. *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* och *Stiftelsen Friheds* efterfrågar en gemensam analys av alla de förslag som föreslås på skolans område av olika utredningar och att konsekvenserna redogörs för på ett sätt som är överblickbart. DO anser även att utredningen och flera av utredningens förslag saknar en mer djupgående analys ur ett diskrimineringsperspektiv. Regeringen kan konstatera att en beskrivning av konsekvenserna ingår i varje betänkande och även i varje lagrådsremiss utifrån de förslag som ingår i den lagrådsremissen. Även *Institutet för mänskliga rättigheter* anser att förslagets påverkan och konsekvenser för mänskliga rättigheter inte är tillräckligt utredda. Förutom FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som regeringen återkommer till nedan, berör enligt institutet förslagen flera andra konventioner, bl.a. barnkonventionen, FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Regeringen anser att de förslag som lämnas i lagrådsremissen är förenliga med barnkonventionen. Förslagen syftar till att gynna elevers lärande i skolan och att säkerställa att eleverna får den utbildning som de har rätt till enligt artikel 28 i barnkonventionen. Regeringen ser inte heller att några förslag skulle stå i strid med FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, exempelvis rätten till utbildning enligt artikel 13.

Vad gäller *Institutet för mänskliga rättigheters* synpunkt att Läroplansutredningen inte beaktat Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter konstaterar regeringen att skrivningarna i de inledande delarna av läroplanerna för de obligatoriska skolformerna av Läroplansutredningen föreslås ändras på sådant sätt att det inte längre framgår direkt av texten vilka de nationella minoriteterna är. Däremot föreslås det fortsatt framgå att skolan ska förmedla kunskaper om de nationella minoriteterna. Som framgår i avsnitt 6.3 anser regeringen att den exakta skrivningen i Läroplansutredningens förslag i denna del bör ses över. Regeringen vill även understryka att avsikten inte är att tona ner skrivningarna om de nationella minoriteterna, utan att anpassa texten till övriga ändringar som görs i läroplanernas inledande delar. Regeringen anser därmed inte att förslaget står i strid med exempelvis artikel 12 i konventionen som anger att parterna ska vidta åtgärder inom utbildnings- och forskningsområdet för att främja kunskapen om sina nationella minoriteter.

Några remissinstanser anser också att förslaget från Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan om att vårdnadshavares rätt till inflytande ska begränsas inte är förenligt med barnkonventionen (se även avsnitt 6.2). Till exempel anser *Institutet för mänskliga rättigheter* att förslaget inte är i linje med artiklarna 5 och 18 i konventionen, som stärker vårdnadshavarens roll i att se till att barnen får tillgång till sina rättigheter, inklusive rätten till utbildning. Det är enligt institutet särskilt viktigt med vårdnadshavarens medverkan i förhållande till elever med behov av särskilt stöd. Inte heller *Riksföreningen för skolsköterskor* anser att förslaget är förenligt med barnkonventionen eftersom vårdnadshavare bl.a. har en roll i att se till att barns rätt till utbildning tillgodoses. Regelverket på skolområdet är omfattande med skollagen, förordningsbestämmelser och föreskrifter meddelade av Skolverket som lärarna utifrån sin profession har att tillämpa. Exempelvis ska enligt 1 kap. 10 § skollagen i all utbild-

ning och annan verksamhet enligt skollagen som rör barn barnets bästa vara utgångspunkt. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Vidare anges att barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne samt att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med utbildning avses verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt skollagen inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter. När det gäller undervisning är det viktigt att lärarna kan fokusera på att utifrån bl.a. 1 kap. 10 § skollagen ge eleverna bästa möjliga undervisning. Enligt artikel 5 i barnkonventionen ansvarar barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare för barnets uppföstran och utveckling. De ska också stötta barnet i att få sina rättigheter uppfylla. Enligt artikel 18 har barnets föräldrar eller vårdnadshavare gemensamt huvudansvar för barnets uppföstran och utveckling, med statens stöd. Regeringen har, efter att ha tagit del av utredningens förslag och remissynpunkter, justerat utredningens förslag om att det i skollagen ska anges att vårdnadshavare ska ges ett begränsat inflytande och föreslår i stället att det ska anges att vårdnadshavare i viss utsträckning ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning samt att det i samband därmed ska upplysas om att det framgår av 1 kap. 3 § skollagen att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare. Regeringen anser att innebörden är densamma men att det är en mer specifik skrivning för vad som avses med att begränsa vårdnadshavares inflytande. Regeringen bedömer att förslaget om att vårdnadshavares i viss utsträckning ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning inte strider mot föräldrarnas rätt att ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i konventionen eller det faktum att vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppföstran och utveckling enligt artiklarna 5 och 18 i barnkonventionen. Regeringen vill i detta sammanhang lyfta fram att det i 1 kap. 4 § skollagen anges att utbildning syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Regeringen vill också betona att det även framöver kommer vara möjligt för vårdnadshavare att framföra synpunkter om undervisningen och utbildningen i övrigt och ha en konstruktiv dialog med skolan när detta är nödvändigt, bl.a. om behov och bedömning av barnets bästa med koppling till barn med funktionsnedsättningar. Det är dock viktigt att betona att det är lärarna som bestämmer över undervisningen. Det bör även betonas att det finns situationer där barnets bästa och vårdnadshavares inflytande inte är förenliga med varandra, t.ex. för barn som lever under hedersförtryck.

Sammantaget bedömer regeringen att förslagen i denna lagrådsremiss är positiva för elever i samtliga skolformer som berörs samt att förslagen är positiva ut ett barnrättsperspektiv.

9.7.2 Förslagen främjar kunskapsutveckling för elever med funktionsnedsättningar

Sverige har också åtagit sig att följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionens syfte är att främja,

skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde. Enligt konventionen innefattar personer med funktionsnedsättning bl.a. personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra (artikel 1). I artikel 24 anges att konventionsstaterna, för att förverkliga rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning utan diskriminering och på lika villkor, ska säkerställa ett sammanhållet utbildningssystem på alla nivåer och livslångt lärande inriktat på bl.a. full utveckling av den mänskliga potentialen och känslan för värdighet och egenvärde. För att förverkliga sina konventionsåtaganden, ska konventionsstaterna bl.a. säkerställa att personer med funktionsnedsättning inte uteslås från det allmänna utbildningssystemet på grund av funktionsnedsättning och att personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra, får tillgång till en inkluderande och kostnadsfri grundutbildning av god kvalitet. Artikel 28 hänger nära samman med artiklarna 2 och 28 i barnkonventionen som anger att inget barn får diskrimineras och att grundskolan ska vara tillgänglig för alla.

Institutet för mänskliga rättigheter menar att Läroplansutredningens förslag inte är tillräckligt utredda i förhållande till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, bl.a. hänvisas inte till konceptet inkluderande utbildning i analysen. Detta är enligt institutet problematiskt då artikel 24 i konventionen tydligt betonar att inkludering är nyckeln till rätten till utbildning. Inte heller *Funktionsrätt Sverige* anser att Läroplansutredningens konsekvensanalys när det gäller barn och elever med funktionsnedsättning är tillräcklig. När det gäller förslaget från Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan om att vårdnadshavares rätt till inflytande ska begränsas framför *Riksförbundet FUB* att förslaget inte går i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. För elever med intellektuell funktionsnedsättning är samverkan med vårdnadshavare centralt och förbundets uppfattning är att samverkan mellan vårdnadshavare och skolan måste stärkas, inte begränsas.

Regeringen bedömer att de generella positiva effekterna av förslagen, som redan beskrivits, är desamma för alla som får sin utbildning inom skolväsendet, dvs. även för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättningar kan dock påverkas särskilt av vissa förslag. Förslaget att kursplanernas nivå ska anpassas till olika elevgruppers kognitiva förutsättningar kommer att skapa bättre förutsättningar för elever med funktionsnedsättning. Ett ökat fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter kommer också att gynna de elever som har svårt att ta till sig och förstå avancerade uppgifter som betonar analys och reflexion. En forskjutning från individuellt arbete till läroplanledd utbildning är också positivt för elever som har svårt att koncentrera sig, t.ex. elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. När det gäller förslaget om att vårdnadshavares inflytande över utbildningen ska begränsas instämmer regeringen med bl.a. *SPSM* om att det är viktigt att vårdnadshavare till elever med funktionsnedsättning vid behov kan föra sina barns talan för att se till att deras barns rättigheter och behov tillgodoses. Vårdnadshavare

har givetvis kunskap om sina egna barns funktionsnedsättningar och vilken typ av stöd som de kan vara i behov av. Som beskrivits ovan kommer det även framöver vara viktigt att det finns en dialog mellan vårdnadshavare och skolan kring elevernas behov av stöd och deras rätt till en likvärdig utbildning. Det är dock, som tidigare nämnts, läraren som beslutar om undervisningens utformning.

Sammantaget anser regeringen att förslagen i lagrådsremissen skapar bättre förutsättningar för elever med funktionsnedsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

9.8 Konsekvenser för skolans personal

Flera av förslagen förväntas förbättra lärares arbetssituation. Att lärarnas ansvar för undervisningen tydliggörs och att vårdnadshavares inflytande begränsas (avsnitt 6.2) är exempel på sådant som förväntas underlätta för lärarna. Lärare får även bättre förutsättningar att planera och bedriva undervisning av hög kvalitet. Läroplanernas inledande delar kommer att bli mer koncentrerade och tydligare vilket gör det lättare för lärare att ta till sig innehållet (avsnitt 6.3). Mer precisa och konkreta kursplaner gör det lättare för lärarna att planera undervisningen (avsnitt 6.4 och 6.5).

Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges Lärare*, *Almega Utbildning* och *SKR*, anser att lärares autonomi riskerar att påverkas negativt med förslaget om att undervisningsstrategier ska ingå i kursplanerna (avsnitt 6.4 och 6.5). Regeringen bedömer tvärtom att det är positivt för lärarna med en tydligare läroplan som även ger vägledning i hur undervisningen ska bedrivas i enlighet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För många erfarna lärare kommer dessa strategier möjligen inte att innebära något nytt, utan i stor utsträckning befästa den undervisningen som de redan bedriver. För andra lärare, exempelvis de som är nya i yrket eller de som är obehöriga, kan det vara extra viktigt att få vägledning i hur undervisningen ska planeras och bedrivas. Som framgår i avsnitt 6.4 bedömer även regeringen att det bör finnas en viss flexibilitet i hur undervisningsstrategierna utformas. Det är rimligt att strategierna är olika utförliga beroende på ämne och stadium. Detta eftersom strategierna bör formuleras mer ingående ju starkare den vetenskapliga grunden är. Det starka evidensläget för att vissa metoder fungerar bättre än andra i den grundläggande läs- och skrivinläringen på lågstadiet talar för att det är ett område där det är rimligt att strategierna är mer detaljerade. Sammantaget bedömer regeringen att det inom ramen för undervisningsstrategierna kommer att finnas kvar ett friutrymme för lärarna att välja arbetssätt och arbetsformer och anpassa undervisningen efter den konkreta undervisningssituationen.

Av skollagen framgår att en rektor ska leda det pedagogiska arbetet och verka för att utbildningen utvecklas vid en skolenhet (2 kap. 9 och 10 §§). Flera av förslagen förväntas ge rektorer bättre förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet. Rektorer kommer att få färre särskilt utpekade ansvarsområden jämfört med det ansvar som framgår av dagens läroplaner. *Sveriges Skolledare* framhåller i sitt remissvar att utredningens förslag om rektorns ansvar för helheten i utbildningen är stringent, lättill-

gängligt och innehållsmässigt bra och ställer sig bakom förslagen med undantag för förslag om att stryka skrivningarna om rektors ansvar för uppföljning av resultaten. Regeringen instämmer delvis i vad Sveriges Skolledare framför och vill även betona att en mer stringent läroplan och färre utpekade ansvarsområden förväntas ge rektorn ett bättre utrymme att kunna prioritera i sitt arbete som verksamhetsnära ledare. Att rektorn ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet, dvs. att systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen, framgår av skollagen (4 kap. 3 och 4 §§). Det innebär att rektors ansvar för uppföljning av resultat fortsatt kommer att ingå i rektorns uppdrag.

9.9 Konsekvenser för jämställdhet

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det delmål som rör jämställd utbildning anger att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Flickor som grupp når bättre kunskapsresultat än pojkar, vilket innebär att en något större andel av pojkarna inte når behörighet till gymnasieskolans nationella program (Skolverket, Slutbetyg i grundskolan. Våren 2025). På sikt kan detta leda till en ökad risk att inte få tillträde till arbetsmarknaden, vilket i sin tur kan leda till utanförskap, kriminalitet och ohälsa. Regeringen bedömer att åtgärder som kan höja alla elevers, men särskilt pojkars, kunskapsresultat bidrar till en positiv utveckling för jämställdheten i skolan, och på sikt för jämställdheten i samhället i övrigt. Som framgått av avsnitt 6 och 7 bedömer regeringen att förslagen kan bidra till att ge alla elever, både flickor och pojkar, bättre förutsättningar att nå målen med sin utbildning.

Förslaget om nya inledande delar i läroplanerna (avsnitt 6.3) innebär att dessa texter blir mer koncentrerade och att upprepningar tas bort i syfte att skapa en mer stringent läroplan med bättre balans. Förslaget innebär att jämställdhet fortfarande är ett framlyft område, men att det inte kommer att nämnas lika många gånger som i de nuvarande texterna. Regeringen bedömer att det inte innebär en försvagning av området och skolans arbete för lika rättigheter mellan pojkar och flickor, utan att en mer koncentrerad text snarare kan underlätta skolans arbete. När det gäller förslaget att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer tas bort från de inledande delarna av läroplanerna behandlas det i avsnitt 6.3.

9.10 Konsekvenser för integration och utanförskap

Målet för integrationspolitiken är att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen. Detta förutsätter att den som långvarigt befinner sig i Sverige

anstränger sig för att bli en del av det svenska samhället och att samhället både ställer krav och ger möjligheter till integration. Integrationspolitiken ska bidra till social och kulturell, ekonomisk, språklig och demokratisk integration samt att genom utbildning förbättra förutsättningarna för flickor och pojkar med utländsk bakgrund (prop. 2023/24:99, bet. 2023/24:FiU21, rskr. 2023/24:250). När det gäller området utanförskap är målet att antalet människor som lever i utanförskap ska minska, att parallella samhällsstrukturer ska bekämpas, att det egna ansvaret att bli en del av samhället ska uppmuntras samt att människors trygghet och livschanser ska öka (prop. 2023/24:1 utg.omr. 13, bet. 2023/24:AU1, rskr. 2023/24:102)

En fullföljd skolgång med goda kunskapsresultat är viktigt för möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden och för att bli en del av samhällsgemenskapen. Det bidrar därmed till att minska risken för utanförskap och kan förebygga brottslighet bland unga. Förslagen i denna lagrådsremiss syftar till att bidra till bättre förutsättningar för alla elever att nå målen med sin utbildning. Förslagen bedöms gynna alla elevers lärande och språkutveckling, vilket även är positivt för integrationen. Förslagen i avsnitt 7 bedöms särskilt gynna elever som är nybörjare i svenska språket. Det är viktigt att elever som är nybörjare i svenska snabbt får lära sig språket, vilket kan underlättas av en kursplan särskilt anpassad för de elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket. En ny kursplan i grundläggande svenska inom ämnet svenska som andraspråk förväntas ge eleverna en snabbare och mer gynnsam utveckling av svenska språket, vilket skulle kunna få positiva effekter på elevernas skolresultat som helhet.

Sammantaget bedömer regeringen att förslagen kan bidra positivt till integrationen och då även bidra till att motverka utanförskap.

9.11 Konsekvenser för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Förslagen berör inte frågor som regleras i EU-rätten.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

1 kap.

3 § I denna lag avses med

- distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,
- elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,
- fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

- fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,
- fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,
- fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,
- förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,
- konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,
- konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,
- lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,
- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,
- skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,
- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen *bestäms och leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande* mot mål som anges i *denna lag samt i förordningar* och andra författningar som ansluter till *lagen*, genom att *lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar* kunskaper och värden *hos barnen och eleverna*, och
- utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Paragrafen innehåller definitioner av vissa grundläggande begrepp i skollagen.

I *femtonde strecksatsen* ändras definitionen av begreppet undervisning så att det framgår att undervisningen ska bestämmas och ledas av lärare eller förskollärare i syfte att förtydliga att det är lärare och förskollärare som avgör vad som ska behandlas i undervisningen och vilka arbetssätt och arbetsformer som ska användas. Det är lärares professionella ansvar att utifrån läroplanen avgöra undervisningens innehåll och hur den ska bedrivas. Av 1 kap. 5 § framgår att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Vidare ersätts ”genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden” med ”genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna”. Ändringarna innebär att begreppet undervisning tydligare knyts till lärares och förskollärares roll som kunskapsförmedlare. Lydelsen syftar till att klargöra att det är lärare och förskollärare som ska se till att i undervisningen förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever snarare än att det är barns och elevers egen aktivitet (inhämta och utveckla) som ska styra undervisningen. Uttrycket ”förmedling” avser inte

att läraren ska vara aktiv och eleverna ska vara passiva mottagare. Förmedling och förankring av kunskaper och värden förutsätter att såväl läraren som eleverna är aktiva och att eleverna uppmuntras till aktivitet genom lärarens undervisning. Lärarna bör bedriva en strukturerad undervisning som varierar arbetssätt och arbetsformer och som även aktiverar eleverna. Lärarna bör se till att eleverna får öva på att själva ta ansvar och utöva inflytande i takt med deras ålder, mognad och kunskaper. Det kan t.ex. ske genom att läraren efterfrågar deras synpunkter i olika frågor och låter dem välja mellan alternativ som läraren bedömer som likvärdiga. Den nya lydelsen förtydligar lärarens roll i relation till det inflytande som barn, elever och vårdnadshavare ska ha i utbildningen. Detta innebär inte att ansvarsfördelningen mellan lärare, rektor och huvudman som regleras i 2 kap. ändras.

Enligt gällande lydelse av definitionen för undervisning är det fråga om processer som leds av lärare eller förskollärare mot ”mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag”. När det gäller de mål som anges i definitionen är det bl.a. den läroplan som gäller för utbildningen som avses (prop. 2021/22:157 s. 110). För att tydliggöra att det finns mål som är relevanta i detta hänseende även i skollagen har en lydelse om detta lagts till i definitionen. I 1 kap. 4 och 5 §§ anges bl.a. att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

4 § Utbildningen inom skolväsendet syftar till att *förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever*. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

I paragrafen anges syftet med utbildningen inom skolväsendet.

I *första stycket* ändras ett av syftena för att i likhet med ändringen av termen undervisning i 3 § förstärka lärarnas och förskollärarnas ansvar för kunskapsförmedling. Det ska inte längre anges att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ”ska inhämta och utveckla kunskaper och värden”. I stället anges att utbildningen syftar till att ”förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever”. Den nya lydelsen tydliggör att det är skolans och lärarnas ansvar att förmedla kunskap till eleverna. Betoningen ska ligga på skolans ansvar som kunskapsförmedlare i stället för barnet och eleven som aktör i sitt lärande. Lärares och förskollärares förmedling av kunskaper och värden innebär

inte att barn och elever ska vara passiva mottagare av dessa, se kommentaren till 3 §.

Formuleringen ”förmedla och förankra” ska inte tolkas allt för snävt, utan kan inkludera både mer konkret undervisning om de kunskaper och värden som skolan ska ge eleverna och att de kommer till praktiskt uttryck i utbildningen. Att tillhandahålla en skolmiljö som präglas av de värden som skolan ska ge eleverna utgör också en viktig del i arbetet med att ”förmedla och förankra” dessa värden.

Med ”värden” i första stycket första meningen avses förskolans och skolans värdegrund som ska utgå från grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Det närmare innehållet i dessa rättigheter uttrycks i flera internationella konventioner som Sverige anslutit sig till. Bestämmelser om utbildningens syfte finns bl.a. i artikel 29 i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) samt i artikel 13 i FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar innebär att det måste finnas kunskap hos såväl förskollärare, lärare och annan personal som hos barn och elever om vad dessa värderingar och rättigheter innebär och hur de kan förverkligas (prop. 2009/10:165 s. 634).

Att de kunskaper som förmedlas ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet framgår av 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

11 § För varje skolform och för fritidshemmet ska en läroplan *gälla* som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. *Läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska också innehålla kursplaner och timplaner.*

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § *regeringsformen* meddela föreskrifter om läroplaner.

Paragrafen reglerar att det ska finnas en läroplan för respektive skolform och för fritidshemmet.

Första stycket reglerar vad som ska ingå i en läroplan. En ändring görs som innebär att läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan också, förutom utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen, ska innehålla kursplaner och timplaner. På så sätt samlas reglering om undervisningens innehåll och den tid som avsätts för undervisning i samma författning. Av 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 § framgår vad kursplanerna ska innehålla. Där framgår att de bl.a. ska innehålla betygskriterier och bedömningskriterier. Stycket innehåller också en redaktionell ändring i syfte att ge bestämmelsen en mer tillgänglig formulering.

Andra stycket ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om läroplaner tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Stycket ändras även redaktionellt.

Det *tredje stycket* tas bort. Bestämmelsen infördes i samband med den nuvarande skollagen, eftersom svenskundervisning för invandrare (sf) vid den tiden inte omfattades i sin helhet av läroplanen för de frivilliga skol-

formerna (Lpf 94) och det enligt regeringens mening var viktigt att även sådan undervisning skulle vila på de grundläggande värden som fanns i Lpf 94 (prop. 2009/2010:165 s. 233 och 639). Kommunal vuxenutbildning (komvux) i svenska för invandrare omfattas numera av läroplanen för vuxenutbildningen (SKOLFS 2012:101). Eftersom samtliga skolformer omfattas av läroplaner finns det därför inte längre något behov av bestämmelsen utan den ska utgå.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

3 kap.

2 § Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna*, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt *tillgodogör sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna*, ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att barn och elever ska ges ledning och stimulans och stöd.

Andra stycket ändras så att stöd inte längre ska ges om en elev "har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller" utan om en elev "har svårt att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna". I de obligatoriska skolformerna finns det kursplaner i läroplanen (se 1 kap. 11 §, 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §). I gymnasieskolan samt i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå finns det ämnesplaner (16 kap. 21 § och 20 kap. 6 §). I anpassade gymnasieskolan finns det såväl ämnesplaner som ämnesområdesplaner (19 kap. 22 §) och i komvux på grundläggande nivå och i anpassad utbildning på grundläggande nivå finns det kursplaner (20 kap. 6 §). Ändringen hör samman med en ändring i konstruktionen av betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper, som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna tas bort från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper och i stället ska finnas i andra delar av kurs-, ämnes-, eller ämnesområdesplanerna, i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg.

I tredje stycket byts lydelsen "lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas" mot "lätt

tillgodogör sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna”.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

4 § Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, *specialskolan* och sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuella årskurser*.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner för den aktuella skolformen anges i den del som avser mål och innehåll*, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Paragrafen beskriver en del i garantin för tidiga stödsatser i lågstadiet i de obligatoriska skolformerna och tar sikte på elevers kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

I *första stycket* ersätts begreppet ”uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4” med att eleverna ska ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuella årskurser”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av de läroplaner som ska finnas för varje skolform (1 kap. 11 §). Ändringen innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från kriterierna för bedömning av kunskaper i de årskurser där betyg inte sätts till andra delar av läroplanen, nämligen vissa delar av ämnenas kursplaner. Av 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 § framgår att kursplanerna i de obligatoriska skolformerna bl.a. ska innehålla mål och innehåll. Ändringen görs i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för bedömning enligt kriterier. I svenska, svenska som andraspråk och matematik kommer det att finnas mål och innehåll för vissa årskurser i lågstadiet. Bedömningen av elevernas kunskapsutveckling ska därför göras i förhållande till dessa för att avgöra om det finns indikationer på att eleven inte kommer att kunna tillgodogöra sig de angivna kunskaperna.

Vidare tas hänvisningar till olika specifika årskurser bort, vilket medför att specialskolan som har en årskurs mer än övriga obligatoriska skolformer inte längre behöver regleras i en egen bestämmelse.

I *andra stycket* görs motsvarande ändring som i första stycket genom att formuleringen ”uppfylla kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen” ersätts av ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner för den aktuella skolformen anges i den del som avser mål och innehåll”.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

5 § Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs

vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå*, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Detsamma gäller om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om stöd i form av extra anpassningar och gäller för samtliga skolformer och för fritidshemmet.

Bestämmelsen i det första stycket har delats upp i två bestämmelser som fördelats på två stycken och den första bestämmelsen har ändrats i sak.

I det nya *första stycket* anges när en elev ska ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Bestämmelsen ändras genom att formuleringen "uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas" ersätts av "tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium".

I de obligatoriska skolformerna finns det kursplaner i läroplanen (se 1 kap. 11 §, 10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §). I gymnasieskolan samt i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå finns det ämnesplaner (16 kap. 21 § och 20 kap. 6 §). I anpassade gymnasieskolan finns det såväl ämnesplaner som ämnesområdesplaner (19 kap. 22 §). Ändringen i bestämmelsen hör samman med en ändring i konstruktionen av betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper, som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna tas bort från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper och i stället ska finnas i andra delar av kurs-, ämnes-, eller ämnesområdesplanerna, i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna på en skala där varje betygsssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygsssteg.

I grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, och komvux på gymnasial nivå ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E

eller F användas. För samtliga uppräknade skolformer utgör betyget E det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 §, 13 kap. 18 §, 15 kap. 24 § och 20 kap. 36 §). I anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå används någon av beteckningarna A, B, C, D eller E, där högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E (11 kap. 20 §, 18 kap. 23 § och 20 kap. 36 §). I de lägre årskurserna i de obligatoriska skolformerna och för ämnesområden i anpassade grundskolan ska betyg inte sättas utan i stället används bedömningskriterier. Bedömningskriterierna ska framgå av kursplanerna (10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §). Betyg ska inte heller sättas på ämnesområden i anpassade gymnasieskolan. För sådana ämnesområden ska det finnas bedömningskriterier som framgår av ämnesområdesplanerna (18 kap. 26 a §). Begreppet ”bedömningskriterier” ersätter det som tidigare kallades ”kriterier för bedömning av kunskaper”.

Av det nya *andra stycket* framgår att en elev inom komvux på grundläggande nivå, komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå eller i svenska för invandrare ska ges stöd i form av extra anpassningar om det kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i dessa skolformer. I dessa utbildningsformer har det inte gjorts någon ändring när det gäller utformningen av betygskriterierna. Som betyg i komvux på grundläggande nivå och i svenska för invandrare ska någon av beteckningarna Godkänt eller Icke godkänt användas. Som betyg i komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå ska beteckningen Godkänt användas. För den elev som inte uppnår betyget Godkänt ska ett intyg om att eleven har deltagit i kursen utfärdas (20 kap. 36 § första stycket).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

7 § Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium*, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller i stället för första – tredje styckena att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och i 9–12 §§ ska inte tillämpas, om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en åtgärd till stöd för nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §.

Paragrafen reglerar i vilka situationer en elevs behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn och utredas. Paragrafen är bara tillämplig i de obligatoriska skolformerna, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan (se 6 §).

I *första stycket* regleras när en anmälan ska göras till rektorn om det inte är tillräckligt för en elev med extra anpassningar enligt 3 kap. 5 §. Bestämmelsen ändras genom att lydelsen ”uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplanerna till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen motsvarar den ändring som görs i 5 § första stycket, se kommentaren till den bestämmelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

10 § För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium.*

Paragrafen reglerar skolans ansvar för särskilt stöd i de obligatoriska skolformerna.

Bestämmelsen ändras genom att lydelsen ”uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av de läroplaner som ska finnas för varje skolform (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper till ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner i avsnittet om mål och innehåll (10 kap. 8 §, 11 kap. 11 §, 12 kap. 8 § och 13 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg. I grundskolan, specialskolan, sameskolan och gymnasieskolan, ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. För samtliga uppräknade skolformer utgör betyget E det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 § och 13 kap. 18 §.). I anpassade grundskolan används någon av beteckningarna A, B, C, D eller E, där högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E (11 kap. 20 §).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

12 i § En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium*.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om studiehandledning på modersmålet för vissa nyanlända elever i grundskolan, anpassade grundskolan och specialskolan.

Första stycket ändras genom lydelsen ”uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts med lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen motsvarar den ändring som har gjorts i 10 §, se kommentaren till den bestämmelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

4 kap.

12 § Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska i viss utsträckning erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. Av 1 kap. 3 § framgår att undervisningen bestäms och leds av lärare eller förskollärare.

Paragrafen reglerar vårdnadshavares möjligheter till inflytande över utbildningen.

Paragrafen ändras så att det förtydligas att vårdnadshavarna i viss utsträckning ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det i förhållande till vårdnadshavarna är självklart att det är den pedagogiska personalen som utifrån sin profession har ansvaret för hur undervisningen planeras, genomförs och utvärderas (prop. 2009/10:165 s. 313). Ändringen ska således främst ses som ett förtydligande av vad som redan utgör gällande rätt. Vårdnadshavare har möjlighet att framföra synpunkter på undervisningen direkt till läraren, rektorn eller genom huvudmannens rutiner för klagomålshantering enligt 4 kap. 7 och 8 §§.

I en ny *andra mening* upplyses om att det enligt 1 kap. 3 § är läraren eller förskolläraren som bestämmer och leder undervisningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

7 kap.

5 § Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* som gäller för grundskolan, ska tas emot i anpassade grundskolan.

Frågan om mottagande i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i anpassade grundskolan, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i anpassade grundskolan utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

I paragrafen finns bestämmelser om mottagande i anpassade grundskolan.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts med lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av läroplanen för grundskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper till ämnens eller ämnesområdenas kursplaner i det avsnitt som avser mål och innehåll (10 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnens kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg. I grundskolan ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyget E är det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

14 § Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § *tillgodogör sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E* för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Frågan om skolpliktens upphörande enligt första stycket prövas av hemkommunen. För en elev som går i specialskolan prövas frågan av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

I paragrafen finns reglering om när skolplikten kan upphöra tidigare än normalt.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas” ersätts med lydelsen ”tillgodogör sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av de läroplaner som ska finnas för varje skolform (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna till ämnens kursplaner i det avsnitt som avser mål och innehåll, i syfte att utbildningen

ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå (se 10 kap. 8 § andra stycket 5, 11 kap. 11 § andra stycket 5, 12 kap. 8 § andra stycket 5 samt 13 kap. 8 § andra stycket 5), kommer således inte att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i kursplanerna i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg bara beskrivs med några få ord. Varje betygssteg kommer således bara att ha ett betygs-kriterium. I grundskolan, specialskolan och sameskolan, ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. För samtliga uppräknade skolformer utgör betyget E det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 § och 13 kap. 18 §). I anpassade grundskolan används någon av beteckningarna A, B, C, D eller E, där högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E (11 kap. 20 §).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

15 § En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har *tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan *har tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium*.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i anpassade gymnasieskolan eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att slutföra skolgången i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan även om skolplikten har upphört.

Andra stycket ändras genom att de två likalydande formuleringarna ”uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts av formuleringarna ”tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringarna är föranledda av en ändring i konstruktionen av de läroplaner som ska finnas för varje skolform (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper till ämnenas kursplaner i det avsnitt som avser mål och innehåll, i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskrite-

rierna, som regleras på förordningsnivå (se 10 kap. 8 § andra stycket 5, 11 kap. 11 § andra stycket 5, 12 kap. 8 § andra stycket 5 samt 13 kap. 8 § andra stycket 5), kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i kursplanerna i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg. I grundskolan, specialskolan och sameskolan, ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. För samtliga uppräknade skolformer utgör betyget E det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §, 12 kap. 17 § och 13 kap. 18 §). I anpassade grundskolan används någon av beteckningarna A, B, C, D eller E, där högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E (11 kap. 20 §).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

10 kap.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 7 424 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för grundskolan.*

Paragrafen reglerar den garanterade undervisningstiden för elever i grundskolan.

I *tredje stycket* införs en hänvisning till 1 kap. 11 §, där det framgår att läroplanen för grundskolan även ska innehålla fördelningen av den garanterade undervisningstiden, det vill säga timplanen. Tidigare återfanns timplanen i bilaga 1 till skolförordningen (2011:185). Ändringen syftar till att tydliggöra kopplingen mellan undervisningens innehåll, som regleras i läroplanen, och den tid som finns till förfogande för undervisningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

8 § För varje ämne ska en eller i vissa fall flera kursplaner gälla. *Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för grundskolan.*

Varje kursplan ska innehålla

- 1. syfte,*
- 2. ämnets bidrag till skolans mål,*
- 3. mål och innehåll,*
- 4. undervisningsstrategier, och*
- 5. betygs- och bedömningskriterier.*

Kursplanen för grundläggande svenska i ämnet svenska som andraspråk ska endast innehålla det som anges i andra stycket 1–4.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § *regeringsformen* meddela föreskrifter om kursplaner.

Paragrafen reglerar kursplaner för ämnen.

I *första stycket* tydliggörs att det i vissa fall kan finnas flera kursplaner för ett ämne. Exempelvis finns det två kursplaner i ämnet svenska som andraspråk. Vidare införs en hänvisning till 1 kap. 11 §, där det framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för grundskolan.

Andra stycket är nytt och anger de delar som ska ingå i varje kursplan. Varje kursplan ska innehålla syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll, undervisningsstrategier och betygs- och bedömningskriterier.

Med syfte (*första punkten*) avses en beskrivning av varför ämnet finns i den aktuella skolformen, dvs. varför ämneskunskaperna är viktiga.

Kursplanerna ska också innehålla en del som beskriver hur ämnet ska bidra till skolans mål (*andra punkten*). Skolans mål ingår i de inledande delarna av läroplanen. De består av Skolans värdegrund och uppdrag samt Övergripande mål och riktlinjer (se 1 kap. 11 §).

Av mål och innehåll (*tredje punkten*) ska det framgå vad läraren ska behandla i undervisningen och hur läraren ska prioritera bland mål- och innehållspunkterna. I mål och innehåll ska också tydliggöras vad och när elever förväntas behärska specifika kunskaper och färdigheter. I de flesta ämnen kommer det i kursplanerna att finnas mål och innehåll för respektive stadium, dvs. lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet. I svenska, svenska som andraspråk och matematik ska dock mål och innehåll delas upp i fler årskurser i lågstadiet.

Kursplanerna ska också innehålla undervisningsstrategier (*fjärde punkten*), dvs. olika ämnesspecifika strategier för hur undervisningen ska bedrivas. Strategierna ska ge lärarna stöd för hur undervisningen ska bedrivas inom varje stadium och, i förekommande fall, årskurs, utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I ämnen och åldersspann där det är möjligt bör strategierna avspegla den vetenskapliga grunden. Det är sedan lärarna som bestämmer om valet av specifika undervisningsmetoder inom ramen för kursplanernas undervisningsstrategier.

Betygskriterierna (*femte punkten*) kommer inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i kursplanerna i avsnittet mål och innehåll (se tredje punkten) på en skala där varje betygssteg bara beskrivs med några få ord. Varje betygssteg kommer således bara att ha ett betygskriterium. Det nuvarande begreppet ”kriterier för bedömning av kunskaper”, som används i årskurser där betyg inte sätts och i andra situationer när betyg inte sätts, ska ersättas av begreppet bedömningskriterier. Även bedömningskriterierna kommer att bestå av korta beskrivningar av bedömningssteg, liknande betygskriterierna, där ett innebär att eleven har tillgodogjort sig tillräckliga kunskaper i relation till ämnets mål och innehåll.

Tredje stycket, som är nytt, anger att kursplanen för grundläggande svenska i ämnet svenska som andraspråk endast ska innehålla det som anges i andra stycket 1–4, dvs. den kursplanen ska inte innehålla betygskriterier eller bedömningskriterier. Enligt 10 kap. 16 a § ska betyg inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning enligt kursplanen för grundläggande svenska. Kursplanen för grundläggande svenska ska därmed endast innehålla syfte, ämnets bidrag till skolans mål, mål och innehåll samt undervisningsstrategier.

Fjärde stycket, som till viss del är ändrat, motsvarar det tidigare andra stycket. Stycket ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kursplaner tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Stycket ändras även redaktionellt.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.4 och 7.

12 § Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll*, dels i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om utvecklingssamtal i grundskolan.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av den läroplan som ska finnas för grundskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper till ämnenas kursplaner i avsnittet om mål och innehåll (10 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

13 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–6 i grundskolan.

I *första stycket* ändras *första och andra punkterna* genom att de likalydande formuleringarna ”kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7” ersätts av formuleringarna ”de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs”.

Ändringen i *första punkten* innebär att det omdöme om elevens kunskapsutveckling som ska göras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska utgå från elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnenas kursplan anges i den del som avser mål och innehåll (8 § andra stycket 3). Kursplanerna är konstruerade så att det finns mål och innehåll för stadier i samtliga ämnen. I vissa ämnen finns det dock även mål och innehåll för specifika årskurser. Elevens kunskaper ska därmed sättas i relation till de årskursspecifika målen och innehållet där sådana finns. I annat fall ska kunskaperna sättas i relation till mål och innehåll för det stadium som är aktuellt.

Andra punkten ändras på motsvarande sätt så att sammanfattningen av insatser ska, i nu relevant del, avse sådana insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Även *fyjärde stycket* ändras på motsvarande sätt. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver således den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

16 a § *Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad som gäller enligt 15 och 16 §§ om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

Grundläggande svenska ingår i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning

enligt kursplan för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som de kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 15 och 16 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

19 § När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i ämnets kursplan i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas vid betygssättningen innan ett ämne har avslutats i grundskolan. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 10 kap. 17 §.

I *första stycket första meningen* görs en ändring som innebär att ordet ”inhämtat” byts ut mot formuleringen ”har tillgodogjort sig”. Ändringen ansluter till ändringar som görs i andra paragrafer. Den ändring som innebär att ordet ”inhämtat” utgår ansluter till ändringar som görs i 1 kap. 3 och 4 §§. I 1 kap. 3 §, som innehåller en definition av termen undervisning, byts formuleringen ”barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden” ut mot att lärare och förskollärare ”förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barn och elever”. En likartad ändring görs i 1 kap. 4 § första stycket, som anger syftet med utbildning i skolväsendet. Dessa ändringar syftar till att klargöra att det är lärare och förskollärare som ska se till att i undervisningen förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever snarare än att det är barns och elevers egen aktivitet (inhämta och utveckla) som ska styra undervisningen. Den ändring som innebär att formuleringen ”tillgodogjort sig” förs in ansluter till paragrafer som innehåller hänvisningar till betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper, där dessa hänvisningar byts ut mot formuleringar som avser att elever tillgodogör sig kunskap, har svårt att tillgodogöra sig kunskap, befaras inte kommer att kunna tillgodogöra sig kunskaper etc. (se t.ex. 3 kap. 2, 5 och 7 §§). De senare ändringarna är föranledda av en ändring i konstruktionen av läroplanen för grundskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna till den del av ämnens kursplaner som avser mål och innehåll (10 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnens kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg.

I första stycket *andra meningen*, som innehåller en bestämmelse om att läraren ska göra en sammantagen betygsbedömning i förhållande till ”de betygskriterier som gäller för ämnet” byts hänvisningen till betygskriterier ut mot ”kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället

med utgångspunkt i det som anges i ämnets kursplan i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium”. Läraren ska således göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i avsnittet mål och innehåll som varit rimliga för eleven att ha tillgodogjort sig vid tidpunkten för betygssättningen. Ändringen innebär vidare att läraren vid betygssättningen ska ta hjälp av det betygskriterium som anges för respektive betygssteg för att sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Första styckets tredje mening, som anger att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska få ett godkänt betyg, tas bort. Det innebär att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygssteg som innefattar godkända betyg, dvs. även för betygssteget E. Det innebär att starka kunskaper i vissa avseenden kan balansera upp svagare kunskaper i andra avseenden. Läraren ska alltså för alla betygssteg göra en sammanvägning av elevens kunskaper i ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Hänvisningen i första stycket andra meningen till ”aktuellt stadium” medför att det andra stycket, som innehåller bestämmelser om hur bedömningen av kunskaper ska göras för olika årskurser, kan utgå.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

20 § När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas när betyg sätts i grundskolan efter det att ett ämne har avslutats. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 17 §.

Ändringen i *första stycket* innebär att läraren vid betygssättningen ska bedöma elevens kunskaper i förhållande till ämnets kursplan i den del som avser mål och innehåll och inte i förhållande till betygskriterierna för ämnet. Med stöd av betygskriterierna ska läraren sedan sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Vidare innebär ändringarna att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygssteg. Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 19 §, se kommentaren till den paragrafen.

Upplysningsbestämmelsen i andra stycket om att regeringen eller den myndighet som regeringen beslutar kan meddela föreskrifter om betygskriterier utgår. En motsvarande upplysningsbestämmelse finns redan i 8 § i fråga om kursplanerna och i den paragrafen framgår att betygskriterierna ingår i läroplanerna.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

21 § Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att göra vissa undantag vid betygssättningen.

Ändringen i *första meningen* innebär att möjligheten att bortse från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7 eller 10 ersätts av en möjlighet att bortse från enstaka delar av den del av ett ämnes kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium (se 8 §). Ändringen är en följd av de ändringar som görs i 19 och 20 §§ och som innebär att betyg, i stället för att sättas i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet, ska sättas utifrån en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i kursplanens avsnitt om mål och innehåll. Vidare hänvisas till aktuellt stadium i stället för angivna årskurser.

Ändringen i *andra meningen* innebär att lydelsen ”uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig dessa delar”. Ändringen görs till följd av ändringen i första meningen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

23 a § En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 och som riskerar att i nästa årskurs inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

Paragrafen reglerar huvudmäns skyldighet att i vissa situationer erbjuda lovskola för elever i årskurs 9.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen” ersätts med lydelsen ”kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E”. Detta innebär att lovskola ska erbjudas till de elever som riskerar att i årskurs 10 inte nå upp till en godtagbar kunskapsnivå i ett eller flera ämnen. Ändringen är en följd av de ändringar som görs i 19 och 20 §§ och som innebär att betyg, i stället för att sättas i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet, ska sättas utifrån en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i kursplanens avsnitt om mål och innehåll.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

23 b § En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 10 som riskerar att inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E* och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 10 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 10 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

Tiden för lovskola enligt första och andra styckena ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 10 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

Paragrafen reglerar huvudmäns skyldighet att i vissa situationer erbjuda elever i årskurs 10 lovskola.

Första stycket är ändrat. Ändringen innebär att lydelsen ”uppfylla betygsriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen” ersätts med lydelsen ”kunna tillgodogöra sig de kunskaper som i ett eller flera ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E”. Detta innebär att lovskola ska erbjudas till de elever i årskurs 10 som riskerar att inte nå upp till en godtagbar kunskapsnivå i ett eller flera ämnen. Ändringen motsvarar den som görs i 23 a §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

31 a § En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 30 och 31 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kommunala resursskolor.

Andra stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av läroplanen för grundskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygsriterierna till den del av ämnens kursplaner som avser mål och innehåll (10 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för på betygsättning och bedömning av kriterier. Betygsriterierna, som regleras på förordningsnivå (se 10 kap. 8 §) kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygsriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnens kursplaner i avsnittet mål och

innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg. I grundskolan ska som betyg någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyget E är det lägsta betyg som motsvarar godkända resultat (10 kap. 17 §).

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

35 § En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 36 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

Paragrafen reglerar mottagande vid resursskolor med enskild huvudman.

Ändringen i *andra stycket* innebär att lydelsen ”uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium”. Ändringen motsvarar den som görs i 31 a §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

11 kap.

7 § Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 7 424 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 7 199 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för anpassade grundskolan.*

Paragrafen reglerar den garanterade undervisningstiden för elever i anpassade grundskolan.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 5 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

11 § För varje ämne och ämnesområde ska en *eller i vissa fall flera kursplaner gälla. Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för anpassade grundskolan.*

Varje kursplan ska innehålla

1. syfte,

2. ämnets eller ämnesområdets bidrag till skolans mål,

3. mål och innehåll,

4. undervisningsstrategier, och

5. betygs- och bedömningskriterier eller bedömningskriterier.

Kursplanen för grundläggande svenska i ämnet svenska som andraspråk ska endast innehålla det som anges i andra stycket 1–4.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

Paragrafen reglerar kursplaner för ämnen och ämnesområden.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 8 §, se kommentaren till den paragrafen. Paragrafen innehåller, utöver den reglering som motsvarar 10 kap. 8 §, begreppet ämnesområde. Det framgår av 11 kap. 5 § att anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen. De kursplaner som avser ämnesområden ska inte omfatta betygs- och bedömningskriterier, därför anges i andra stycket 5 att kursplanerna i anpassade grundskolan ska innehålla betygs- och bedömningskriterier eller bedömningskriterier.

Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1, 6.4 och 7.

15 § Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *dels tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, dels i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.* Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om utvecklingssamtal i anpassad grundskola.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla betygs- och bedömningskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll”. Ändringarna är föranledda av en ändring i konstruktionen av läroplanen för den anpassade grundskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygs- och bedömningskriterierna till den del av ämnenas och ämnesområdenas kursplaner som avser mål och innehåll (11 kap.

11 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för på betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå (se 11 kap. 11 §) kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg. I anpassade grundskolan används någon av beteckningarna A, B, C, D eller E, där högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E (11 kap. 20 §). Ändringen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 12 §, se kommentaren till den paragrafen. Paragrafen innehåller, utöver den reglering som motsvarar 10 kap. 12 §, begreppet ämnesområde, se kommentaren till 11 kap. 11 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

16 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs i de ämnen eller ämnesområden* som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs*.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–6 i anpassad grundskola.

I *första stycket* ändras *första* och *andra punkterna* genom att olika hänvisningar till kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier för årskurs 7 ersätts av lydelsen ”*de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs*”. Vidare ändras stycket redaktionellt genom att vissa underpunkter tas bort.

Ändringen innebär att det omdöme om elevens kunskapsutveckling som ska göras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska utgå från elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnenas eller

ämneshöjningens kursplan anges i den del som avser mål och innehåll (11 kap. 11 § andra stycket 3). Kursplanerna är konstruerade så att det finns mål och innehåll för stadier i samtliga ämnen. I vissa ämnen finns det dock även mål och innehåll för specifika årskurser. Eleven kunskaper ska således sättas i relation till de årskursspecifika målen och innehållet där sådana finns. I annat fall ska kunskaperna sättas i relation till mål och innehåll för det stadium som är aktuellt.

Motsvarande ändring görs också i *fyjärde stycket*. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver således den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 13 §, se kommentaren till den paragrafen. Paragrafen innehåller, utöver den reglering som motsvarar 10 kap. 13 §, begreppet ämneshöjningsområde, se kommentaren till 11 kap. 11 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

16 a § I årskurs 7–10 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämneshöjningsområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om eleven kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningsområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningsområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämneshöjningsområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om eleven skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningsområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämneshöjningsområde i årskurs 7–10 i anpassad grundskola.

I *första stycket* ändras *första punkten* genom att "betygskriterierna i ämnet" och "kriterierna för bedömning av kunskaper i ämneshöjningsområdet" ersätts med "de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningsområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium". Vidare ändras *andra punkten* i samma stycke genom att "uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper" ersätts av "tillgodogöra sig de kunskaper som i ämneshöjningens eller ämneshöjningsområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium".

Ändringen i *första stycket* innebär att det omdöme om eleven kunskapsutveckling som ska göras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen

ska utgå från elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll (11 § andra stycket 3). Kursplanerna är konstruerade så att det finns mål och innehåll för stadier i samtliga ämnen och ämnesområden. Elevens kunskaper ska därmed sättas i relation till de specifika målen och innehållet för det stadium som är aktuellt.

Även *fjärde stycket* ändras på motsvarande sätt. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver således den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdesplanernas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

19 a § *Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad som gäller enligt 19 § om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

I 19 § anges att om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i anpassade grundskolans ämnen. Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Av 21 § följer att om en elev i anpassade grundskolan har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan tillämpas.

Grundläggande svenska ingår, i såväl grundskolan som anpassade grundskolan, i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som de kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 19 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

22 § När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska *betygssättningen* bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygsriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas vid betygssättningen innan ett ämne har avslutats i anpassade grundskolan. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 11 kap. 20 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 19 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

23 § När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygsriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas när betyg sätts i anpassade grundskolan efter det att ett ämne har avslutats. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 11 kap. 20 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 20 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

23 a § Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att göra vissa undantag vid betygssättningen.

Ändringarna i *första stycket* motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 21 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

30 a § En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 29 och 30 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kommunala resursskolor med anpassad grundskola.

Ändringarna i *andra stycket* motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 31 a §, se kommentaren till den paragrafen. Paragrafen innehåller också begreppet ämnesområde för att motsvara kursplanestrukturen för anpassade grundskolan, se kommentaren till 11 kap. 11 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

34 § En fristående anpassad grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i anpassade grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnena eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E eller motsvarande bedömningskriterium* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 35 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

Paragrafen reglerar mottagande i anpassad grundskola med enskild huvudman.

Ändringarna i *andra stycket* motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 35 §, se kommentaren till den paragrafen. Paragrafen innehåller också begreppet ämnesområde, se kommentaren till 11 kap. 11 §.

Övervägandena finns i 6.7.

12 kap.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 604 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för specialskolan.*

Paragrafen reglerar den garanterade undervisningstiden för elever i specialskolan.

Tredje stycket första meningen ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om timplanen tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Ändringarna i *tredje stycket andra meningen* motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 5 § tredje stycket och 11 kap. 7 § tredje stycket, se kommentaren till 10 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

8 § För varje ämne ska en eller i vissa fall flera kursplaner gälla. *Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för specialskolan. De kursplaner som gäller för grundskolan ska även anses ingå i läroplanen för specialskolan. I*

läroplanen för specialskolan ska därutöver ingå sådana kursplaner som är specifika för specialskolan utifrån olika elevers funktionsnedsättningar.

De kursplaner som avses i första stycket fjärde meningen ska innehålla

- 1. syfte,*
- 2. ämnets bidrag till skolans mål,*
- 3. mål och innehåll,*
- 4. undervisningsstrategier, och*
- 5. betygs- och bedömningskriterier eller bedömningskriterier.*

För elever med intellektuell funktionsnedsättning får anpassade grundskolans kursplaner tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. Anpassade grundskolans kursplaner får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

Paragrafen reglerar kursplaner för ämnen.

I *första stycket* tydliggörs att det i vissa fall kan finnas flera kursplaner för ett ämne. Det införs också en upplysning om att det framgår av 1 kap. 11 § att kursplaner ska ingå i läroplanen för specialskolan. Vidare anges att de kursplaner som gäller för grundskolan även ska anses ingå i läroplanen för specialskolan. Specialskolans läroplan ska därutöver innehålla de kursplaner som är specifika för specialskolan utifrån olika elevers funktionsnedsättningar. Det är dels fråga sådana ämnen som anges i 12 kap. 4 § som inte anges i 10 kap. 4 §, dels fråga om olika varianter av dessa ämnen utifrån olika typer av funktionsnedsättningar. Det kan även vara fråga om särskilt anpassade kursplaner för döva och hörselskadade elever som läser anpassade grundskolans ämnesområden.

I *andra stycket* anges vad de kursplaner som är specifika för specialskolan ska innehålla. Ändringen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 8 § andra stycket och 11 kap. 11 §, se kommentarerna till de paragraferna.

Tredje stycket ändras genom den sista meningen i stycket, som anger att särskilda kursplaner får upprättas i den utsträckning som anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas, utgår. Det framgår redan av första stycket fjärde meningen att sådana kursplaner som är specifika för specialskolan utifrån olika elevers funktionsnedsättningar ska ingå i läroplanen för specialskolan och de ska tillämpas om den anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas. Det kan vara kursplaner som är anpassade för döva och hörselskadade elever med intellektuell funktionsnedsättning.

Fjärde stycket ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kursplaner tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Ändringen motsvarar ändringen i 10 kap. 8 § fjärde stycket, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.4.

12 § Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska dels tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnena eller ämnesområdena

kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, dels i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om utvecklingssamtal i specialskolan.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll”. Ändringarna är föranledda av en ändring i konstruktionen av läroplanen för specialskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna till den del av ämnenas och ämnesområdenas kursplaner som avser mål och innehåll (12 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnittet mål och innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg.

Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 12 § och 11 kap. 15 §, se kommentaren till 10 kap. 12 §. Paragrafen innehåller, utöver den reglering som motsvarar 10 kap. 12 §, begreppet ämnesområde eftersom elever i specialskolan även kan få undervisning enligt kursplaner i anpassade grundskolan. Av 11 kap. 5 § framgår att anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa. Utbildning inom ämnesområden är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

13 § I årskurs 1–7 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i*, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs*.

Om en elev ges betyg i årskurs 6 och 7 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–7 i specialskolan.

I *första stycket* ändras *första* och *andra punkterna* genom att olika hänvisningar till kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier för årskurs 8 ersätts av lydelsen ”de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs”. Vidare ändras stycket redaktionellt genom att vissa underpunkter tas bort.

Ändringen innebär att det omdöme om elevens kunskapsutveckling som ska göras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska utgå från elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnenas eller ämnesplanernas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll (8 § andra stycket 3). Kursplanerna är konstruerade så att det finns mål och innehåll för stadier i samtliga ämnen. I vissa ämnen finns det dock även mål och innehåll för specifika årskurser. Elevens kunskaper ska således sättas i relation till de årskursspecifika målen och innehållet där sådana finns. I annat fall ska kursplanerna sättas i relation till mål och innehåll för det stadium som är aktuellt.

Motsvarande ändring görs också i *fyjärde stycket*. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver således den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas eller ämnesområdenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 13 § och 11 kap. 16 §, se kommentaren till 10 kap. 13 §. Paragrafen innehåller, utöver den reglering som motsvarar 10 kap. 13 §, begreppet ämnesområde, se kommentaren till 12 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

13 a § I årskurs 8–11 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnets eller ämnesområdets kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 8–11 i specialskolan om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde.

Ändringarna i *första och fjärde stycket* motsvarar de ändringar som har gjorts i 11 kap. 16 a §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

16 a § *Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad som gäller enligt 15 och 16 §§ om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

Av 14 § tredje stycket framgår att för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner gäller, utöver 3 kap., bestämmelserna om intyg, studieomdöme och betyg i 11 kap. 17–23 §§.

Grundläggande svenska ingår, i såväl grundskolan som anpassade grundskolan, i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som de kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 15 och 16 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

19 § När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas vid betygssättningen innan ett ämne har avslutats i specialskolan. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 17 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 19 § och 11 kap. 22 §, se kommentaren till 10 kap. 19 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

20 § När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som*

i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas när betyg sätts i specialskolan efter det att ett ämne har avslutats. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 17 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 20 § och 11 kap. 23 §, se kommentaren till 10 kap. 20 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

21 § Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *den del av ett ämnets kursplan som avser mål och innehåll för aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna tillgodogöra sig dessa delar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att göra vissa undantag vid betygssättningen i specialskolan.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 21 § och 11 kap. 23 a §, se kommentaren till 10 kap. 21 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

13 kap.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 5 007 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Av 1 kap. 11 § framgår att timplanen ska ingå i läroplanen för sameskolan.*

Paragrafen reglerar den garanterade undervisningstiden för elever i sameskolan.

Tredje stycket första meningen ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om timplaner tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Ändringen motsvarar den ändring som har gjorts i 12 kap. 5 §.

Ändringarna i *tredje stycket andra meningen* motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 5 § tredje stycket, 11 kap. 7 § tredje stycket och 12 kap. 5 § tredje stycket, se kommentaren till 10 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

8 § För varje ämne ska en *eller i vissa fall flera kursplaner* gälla. *Av 1 kap. 11 § framgår att kursplaner ska ingå i läroplanen för sameskolan. De kursplaner som gäller för grundskolan ska även anses ingå i läroplanen för sameskolan. I läroplanen för sameskolan ska därutöver en kursplan för ämnet samiska ingå.*

Kursplanen för ämnet samiska ska innehålla

1. syfte,

2. ämnets bidrag till skolans mål,
3. mål och innehåll,
4. undervisningsstrategier, och
5. betygs- och bedömningskriterier.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

Paragrafen reglerar kursplaner för ämnen.

I *första stycket* tydliggörs att det i vissa fall kan finnas flera kursplaner för ett ämne. Det införs också en upplysning om att det framgår av 1 kap. 11 § att kursplaner ska ingå i läroplanen för sameskolan. Vidare anges att de kursplaner som gäller för grundskolan även ska anses ingå i läroplanen för sameskolan. Sameskolans läroplan ska därutöver innehålla en kursplan i ämnet samiska.

I *andra stycket* anges vad kursplanen för ämnet samiska ska innehålla. Ändringen motsvarar den ändring som har gjorts i 10 kap. 8 § andra stycket, 11 kap. 11 § andra stycket och 12 kap. 8 § andra stycket, se kommentaren till 10 kap. 8 §.

Tredje stycket ändras genom att upplysningen om att regeringen kan bemyndiga den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kursplaner tas bort eftersom regeringen inte har för avsikt att använda sig av den möjligheten. Ändringen motsvarar ändringen i 10 kap. 8 § fjärde stycket, 11 kap. 11 § fjärde stycket och 12 kap. 8 § fjärde stycket, se kommentaren till 10 kap. 8 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.4.

12 § Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *dels tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll, dels* i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

I paragrafen anges vad som gäller i fråga om utvecklingssamtal i sameskolan.

Första stycket ändras genom att lydelsen ”uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper” ersätts av lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll”. Ändringen är föranledd av en ändring i konstruktionen av den läroplan som ska finnas för sameskolan (1 kap. 11 §) som innebär att detaljerad information om vad eleverna ska kunna flyttas från betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper till ämnenas kursplaner i avsnittet om mål och innehåll (13 kap. 8 §), i syfte att utbildningen ska fokusera på de kunskaper som eleverna ska tillgodogöra sig i stället för betygssättning och bedömning av kriterier. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer således inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka i vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnittet mål och

innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygssteg.

Ändringen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 12 §, 11 kap. 15 § och 12 kap. 12 §, se kommentaren till 10 kap. 12 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

13 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs*.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–6 i sameskolan.

I *första stycket* ändras *första* och *andra punkterna* genom att de likalydande formuleringarna ”kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7” ersätts av formuleringarna ”tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnenas kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs”.

Ändringen i *första punkten* innebär att det omdöme om elevens kunskapsutveckling som ska göras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska utgå från elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som i ämnenas kursplan anges i den del som avser mål och innehåll (13 kap. 8 § andra stycket 3). Kursplanerna är konstruerade så att det finns mål och innehåll för stadier i samtliga ämnen. I vissa ämnen finns det dock även mål och innehåll för specifika årskurser. Elevens kunskaper ska därmed sättas i relation till de årskursspecifika målen och innehållet där sådana finns. I annat fall ska kunskaperna sättas i relation till mål och innehåll för det stadium som är aktuellt.

Andra punkten ändras på motsvarande sätt så att sammanfattningen av insatser ska, i nu relevant del, avse sådana insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner

i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Även *fjärde stycket* ändras på motsvarande sätt. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver således den skriftliga individuella utvecklingsplanen inte innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnens kursplaner anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium eller, i förekommande fall, för aktuell årskurs.

Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 13 §, 11 kap. 16 § och 12 kap. 13 §, se kommentaren till 10 kap. 13 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

17 b § *Betyg ska inte sättas för en elev i ämnet svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad gäller enligt 16–17 a §§ om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

Grundläggande svenska ingår i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som eleven kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 16–17 a §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

20 § När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *har tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll för aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas vid betygssättningen innan ett ämne har avslutats i sameskolan. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 13 kap. 18 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 19 §, 11 kap. 22 § och 12 kap. 19 §, se kommentaren till 10 kap. 19 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

21 § När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som i ämnets kursplan anges i den del som avser mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur elevens kunskaper ska bedömas när betyg sätts i sameskolan efter det att ett ämne har avslutats. Hur de olika betygsstegen benämns anges i 18 §.

Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 20 §, 11 kap. 23 § och 12 kap. 20 §, se kommentaren till 10 kap. 20 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

21 b § Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av *den del av ett ämnes kursplan som avser mål och innehåll för mellanstadiet*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att göra vissa undantag vid betygssättningen.

Ändringarna motsvarar de ändringar som har gjorts i 10 kap. 21 §, 11 kap. 23 a § och 12 kap. 21 §, se kommentaren till 10 kap. 21 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

15 kap.

22 b § *Betyg ska inte sättas för en elev i grundskolans ämne svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska, i de fall sådan undervisning förekommer.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad som gäller enligt 22 § om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

Grundläggande svenska ingår, i bl.a. grundskolan, i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt grundskolans eller anpassade grundskolans kursplan för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som eleven kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 22 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

24 § Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *de kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygsriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper i dessa delar, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygsriterier.

Paragrafen reglerar betygsskalan och betygssättning i gymnasieskolan.

I *andra stycket*, som innehåller en bestämmelse om att läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i

ämnet i förhållande till de ”betygskriterier som gäller för ämnet som helhet” och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper, görs en ändring som innebär att läraren i stället ska göra en sammantagen bedömning i förhållande till de ”kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygskriterierna” sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Läraren ska således göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll som varit rimliga för eleven att ha tillgodogjort sig vid tidpunkten för betygsättningen. Läraren ska vidare med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas ämnesplaner i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll på en skala där varje betygssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygs-kriterium per betygssteg.

Andra styckets andra mening, som anger att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska få ett godkänt betyg, tas bort. Det innebär att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygssteg som innefattar godkända betyg. Det innebär att starka kunskaper i vissa avseenden kan balansera upp svagare kunskaper i andra avseenden även när det gäller betygssteget E.

Av 16 kap. 21 § framgår att det för varje ämne i gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Ett nytt *tredje stycke* införs som innebär att en sammantagen bedömning inte ska användas avseende sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

26 § Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

Trots vad som anges i första stycket *får det inte bortses från* sådana delar av *en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll* och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att vid betygs-sättningen göra undantag från enstaka delar av betygskriterierna.

Första stycket är ändrat. Ändringen innebär att möjligheten att bortse ”från enstaka delar av betygskriterierna” ersätts av en möjlighet att bortse från enstaka delar av ”den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt

innehåll”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 24 §.

Av 16 kap. 21 § framgår att det för varje ämne i gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Andra stycket ändras på så vis att formuleringen ”ska sådana delar av betygskriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas” byts ut mot formuleringen ”får det inte bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 24 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

33 § Varje huvudman för en fristående gymnasieskola ska ta emot alla ungdomar som har rätt till den sökta utbildningen i gymnasieskolan. Mottagandet till en viss utbildning får dock begränsas till att avse

1. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
2. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E*, eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

När det gäller programinriktat val som utformas för en enskild elev, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion finns särskilda bestämmelser i 17 kap. 29 § om när huvudmannen för en fristående skola är skyldig att ta emot ungdomar som uppfyller behörighetskraven för sådan utbildning.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 16 kap. 54 § *andra* stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan utbildning som avses i första stycket *andra* meningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om mottagande i fristående gymnasieskolor.

Ändringen i *andra* stycket innebär att lydelsen ”uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas” ersätts med lydelsen ”tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnesplanerna i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas

kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll på en skala där varje betygssteg i betygsriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygsriterium per betygssteg. Av 24 § följer att som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E, se kommentaren till 24 §.

Av 16 kap. 21 § framgår att det för varje ämne i gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

18 kap.

4 § Utbildningen i anpassade gymnasieskolan ska vara öppen för ungdomar vars skulpikt har upphört och som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *i gymnasieskolan tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E*.

De ungdomar som tillhör målgruppen för anpassade gymnasieskolan har rätt att bli mottagna i anpassad gymnasieskola om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

Paragrafen reglerar målgruppen för anpassade gymnasieskolan.

Första stycket har ändrats genom att lydelsen ”uppfylla sådana betygsriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas” ersätts av lydelsen ”i gymnasieskolan tillgodogöra sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som minst motsvarar betyget E”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygsriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll. Betygsriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnenas kursplaner i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll på en skala där varje betygssteg i betygsriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygsriterium per betygssteg. Av 15 kap. 24 § följer att som betyg för godkända resultat i ett ämne i gymnasieskolan ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E, se kommentaren till 15 kap. 24 §.

Av 16 kap. 21 § framgår att det för varje ämne i gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

22 b § *Betyg ska inte sättas för en elev i grundskolans eller anpassade grundskolans ämne svenska som andraspråk när det gäller undervisning som eleven har fått enligt kursplanen för grundläggande svenska, i de fall sådan undervisning förekommer.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett undantag från vad som gäller enligt 22 § om betyg och betygssättning i de ämnen som en elev har fått undervisning i under en termin.

Grundläggande svenska ingår, i såväl grundskolan som anpassade grundskolan, i ämnet svenska som andraspråk. Av paragrafen framgår att betyg inte ska sättas när elever läser enligt kursplanen för grundläggande svenska. När eleven har nått de kunskaper som kursplanen syftar till att ge ska eleven i stället övergå till undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk och därmed den kursplan som eleven kan få betyg i, varvid betygssättning ska följa samma principer som gäller enligt 22 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

23 § Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de *kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E i dessa delar för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

För den elev som inte har tillgodogjort sig de kunskaper som i en ämnesplan anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som motsvarar betyget E, ska betyg inte sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regleringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

Paragrafen reglerar betygsskalan och betygssättningen i anpassade gymnasieskolan.

I *andra stycket*, som innehåller en bestämmelse om att läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de ”betygskriterier som gäller för ämnet som helhet” och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper, görs en ändring som innebär att läraren i stället ska göra en sammantagen bedömning i förhållande till de ”kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygskriterierna” sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Läraren ska således göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll som varit rimliga för eleven att ha tillgodogjort sig vid tidpunkten för betygssättningen. Läraren ska vidare med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Betygskriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygskriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas

kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnesplanen i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll på en skala där varje betygsssteg i betygskriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygskriterium per betygsssteg.

Andra styckets andra mening, som anger att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska få ett godkänt betyg, tas bort. Det innebär att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygsssteg som innefattar godkända betyg. Det innebär att starka kunskaper i vissa avseenden kan balansera upp svagare kunskaper i andra avseenden även när det gäller betygsssteget E.

Av 19 kap. 22 § framgår att det för varje ämne i anpassade gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Ett nytt *tredje stycke* införs som innebär att en sammantagen bedömning inte ska användas avseende sådana delar av ämnesplanen som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

I det nuvarande tredje stycket, som blir ett *fjärde stycke*, införs en ändring som innebär att formuleringen ”uppfyllt betygskriterierna för betyget E” ersätts av formuleringen ”tillgodogjort sig de kunskaper som i ämnesplanerna anges i den del som avser syfte och centralt innehåll till en nivå som motsvarar betyget E” och är en följd av ändringen i andra stycket.

Ändringarna i andra stycket och det nya tredje stycket motsvarar ändringarna i 15 kap. 24 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

25 § Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska *tillgodogöra sig dessa delar*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena *får det inte bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll* och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att vid betygssättningen göra undantag från enstaka delar av betygskriterierna.

I *första* stycket ersätts möjligheten att bortse från enstaka delar av ”betygskriterierna” av en möjlighet att bortse från enstaka delar av ”den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 18 kap. 23 §.

Av 19 kap. 22 § framgår att det för varje ämne i anpassade gymnasieskolan ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan med-

delat föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Tredje stycket ändras på så vis att formuleringen ”ska sådana delar av betygskriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas” byts ut mot formuleringen ”får det inte bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter”. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 18 kap. 23 §.

Ändringarna motsvarar ändringarna i 15 kap. 26 §, se kommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

26 a § Betyg ska inte sättas på ämnesområden. För ämnesområdena ska det finnas *bedömningskriterier*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om *bedömningskriterier*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ämnesområden inom anpassade gymnasieskolan.

Ändringarna i *första* och *andra* styckena innebär att begreppet ”kriterier för bedömning av kunskaper” ersätts med ”bedömningskriterier” för att bättre överensstämja med vad som gäller för den anpassade grundskolan. Enligt 11 kap. 11 § andra stycket ska varje kursplan i den anpassade grundskolan innehålla bedömningskriterier.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i årskurs 1–8 i grundskolan och anpassade grundskolan, i årskurs 1–9 i specialskolan samt i sameskolan,

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 första året i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, och

– utbildning som påbörjas höstterminen 2028 på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för årskurs 9 och 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 10 och 11 i specialskolan, för andra och tredje året i gymnasieskolan och för andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2028/29, för årskurs 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 11 i specialskolan, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2029/30 samt för fjärde året i anpassade gymnasieskolan för läsåret 2030/31.

4. Äldre bestämmelser gäller även fortfarande för utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år som har påbörjats före höstterminen 2028.

5. Utbildning i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som har påbörjats före höstterminen 2028

men som inte slutförts inom den tid som anges i punkten tre ska fullföljas enligt de bestämmelser som gäller för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2028.

Av *andra punkten* framgår att ändringarna i skollagen ska tillämpas första gången höstterminen 2028 i grundskolans och anpassade grundskolans årkurs 1–8 och specialskolans årskurs 1–9. När det gäller gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska bestämmelserna tillämpas för första gången samma hösttermin för elever som går första året i dessa skolformer. För elever på introduktionsprogram i gymnasieskolan och på vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år ska bestämmelserna tillämpas första gången för utbildning som påbörjas höstterminen 2028.

Av *tredje punkten* framgår för vilka läsår och årskurser i de obligatoriska skolformerna respektive år i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som äldre bestämmelser fortfarande gäller. För elever som påbörjar årskurs 9 och 10 i grundskolan eller anpassade grundskolan eller årskurs 10 och 11 i specialskolan höstterminen 2028 ska äldre bestämmelser gälla under elevernas resterande tid i skolformen. Detsamma ska gälla för de elever som går andra och tredje året i gymnasieskolan och andra, tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan läsåret 2028/29. Läsåret 2029/30 ska äldre bestämmelser tillämpas för årskurs 10 i grundskolan och anpassade grundskolan, för årskurs 11 i specialskolan, för tredje året i gymnasieskolan och för tredje och fjärde året i anpassade gymnasieskolan. Läsåret 2029/30 ska äldre bestämmelser tillämpas för fjärde året i anpassade gymnasieskolan. Mot bakgrund av att sameskolan inte omfattar årskurserna 8 eller 9 är övergångsbestämmelser inte aktuella för den skolformen. Lagen ska således tillämpas på samtliga årskurser i sameskolan från och med höstterminen 2028.

I *fjärde punkten* anges att äldre bestämmelser fortfarande gäller för utbildning på introduktionsprogrammen och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år som påbörjats före höstterminen 2028. Bestämmelsen innebär att elever som har påbörjat introduktionsprogram eller vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år före höstterminen 2028 ska fortsätta sin utbildning enligt äldre bestämmelser.

Femte punkten, tillsammans med tredje punkten, innehåller en begränsning av möjligheten för elever som påbörjat sin utbildning före den 1 juli 2028 att fullfölja sin utbildning enligt äldre bestämmelser. Av tredje punkten följer vilka årskurser för grundskolan, anpassade grundskolan och specialskolan samt för vilka år i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som äldre bestämmelser fortsatt gäller. Efter det sista läsår som anges i punkten tre för de olika skolformerna har elever endast möjlighet att slutföra sin utbildning enligt de nya bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

10.2 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

20 kap.

37 § Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda.

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de *kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygs-kriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betyget E i dessa delar för att eleven ska kunna ges detta betyg i ämnet.

Betygs-kriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

Paragrafen reglerar betygssättning i kommunal vuxenutbildning (komvux).

I *andra stycket*, som innehåller en bestämmelse om att läraren vid betygssättning i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de ”betygs-kriterier som gäller för ämnet som helhet” och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper, görs en ändring som innebär att läraren i stället ska göra en sammantagen bedömning i förhållande till de ”kunskaper som i ämnesplanen anges i den del som avser syfte och centralt innehåll och med stöd av betygs-kriterierna” sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Läraren ska således göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll som varit rimliga för eleven att ha tillgodogjort sig vid tidpunkten för betygssättningen. Läraren ska vidare med stöd av betygs-kriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Betygs-kriterierna, som regleras på förordningsnivå, kommer inte längre att innehålla någon information om vad eleverna ska kunna utan betygs-kriterierna kommer i stället att uttrycka vilken grad som elevernas kunskaper motsvarar de kunskaper som anges i ämnens kursplaner i avsnitten om ämnets syfte och centralt innehåll på en skala där varje betygssteg i betygs-kriteriet bara beskrivs med några få ord. Det kommer således bara att finnas ett betygs-kriterium per betygssteg.

Andra styckets andra mening, som anger att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska få ett godkänt betyg, tas bort. Det innebär att en sammantagen bedömning ska göras för samtliga betygssteg som innefattar godkända betyg. Det innebär att starka kunskaper i vissa avseenden kan balansera upp svagare kunskaper i andra avseenden även när det gäller betygssteget E.

Av 20 kap. 6 § framgår att det för varje ämne i utbildning inom komvux på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå ska finnas en ämnesplan. Enligt 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala

innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna ska finnas.

Ett nytt *tredje stycke* införs som innebär att en sammantagen bedömning inte ska användas avseende sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

Ändringarna i andra stycket och det nya tredje stycket motsvarar de ändringar som i avsnitt 10.1 föreslås i 15 kap. 24 § och 18 kap. 23 §, se kommentaren till 15 kap. 24 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

38 § Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen *på en kurs* bortses från enstaka delar av betygskriterierna och vid betygssättningen i ett ämne bortses från enstaka delar av den del av ämnesplanen som avser syfte och centralt innehåll. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg eller tillgodogöra sig aktuella kunskaper.

Vid betygssättning inom anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå får en intellektuell funktionsnedsättning beaktas bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana delar av betygskriterierna i kurser som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid uppfyllas. *Det får inte heller bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om möjligheter att göra undantag vid betygssättningen inom kommunal vuxenutbildning (komvux).

Första stycket ändras. Ändringen i *första meningen* innebär att bestämmelsen, som innebär att det får bortses från enstaka delar av betygskriterierna om det finns särskilda skäl, avgränsas till att bara gälla kurser. För ämnen införs en ny bestämmelse som innebär att om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av den del av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever som läser ämnen inom komvux ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 20 kap. 37 §. En följdändring görs i *andra meningen*.

Av 20 kap. 6 § framgår att det för varje ämne i komvux ska finnas en ämnesplan och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av sin s.k. restkompetens kan meddela föreskrifter om ämnesplaner. Enligt 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning ska det av ämnesplanen framgå bl.a. ämnets syfte och det centrala innehållet för varje nivå. Det är i dessa delar som den relevanta informationen om vad eleverna ska kunna på en viss nivå i ett ämne ska finnas.

Även *tredje stycket* ändras. Ändringen i *första meningen* innebär att bestämmelsen, som innebär att sådana delar av betygskriterierna som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter alltid måste vara uppfyllda, avgränsas till att bara gälla kurser.

I en ny *andra mening*, som gäller för ämnen anges att det inte får bortses från sådana delar av en ämnesplan som avser syfte och centralt innehåll och som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter. Ändringen är en följd av att beskrivningen av vad elever som läser ämnen ska kunna inte längre kommer att finnas i betygskriterierna utan i den del av ämnesplanerna som avser syfte och centralt innehåll, se kommentaren till 20 kap. 37 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.7 och 6.8.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2031.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning på kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före ikraftträdandet.

Enligt *första punkten* ska lagen, som omfattar bestämmelser rörande utbildning på kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå, träda i kraft den 1 januari 2031.

Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser gäller för utbildning på komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå som har påbörjats före ikraftträdandet. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna är anpassade till när motsvarande bestämmelser rörande komvux föreslås träda i kraft i lagrådsremissen Ett likvärdigt betygssystem.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

Sammanfattning av betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)

Utredningens övergripande problembild

Ett grundproblem i dagens skolsystem och som utredningen tar sin utgångspunkt i är att elevernas kunskapsresultat i genomsnitt har försämrats över tid och att spridningen i resultaten har ökat. Det finns flera orsaker till detta varav några är de reformer som genomfördes i början av 1990-talet och inte minst tolkningen och tillämpningen av dem. Den syn på kunskap och lärande som beskrivs i förarbetena till läroplanen från 1994 (Lpo 94) har kritiserats. Särskilt i grundskolan och motsvarande skolformer finns ett stort behov av en stabil och tillförlitlig kunskapsgrund som lyfter fram grundläggande kunskaper och färdigheter. Det gäller inte minst elevernas läsförmåga där resultaten också har gått ner över tid.

Även lärarrollen förändrades i samband med 1990-talsreformerna. En tolkning som spreds var att kunskap inte går att förmedla eller överföra från lärarna till eleverna. I och med detta fick lärarna en mer handledande roll och eleverna fick själva ta på sig ansvaret för sin kunskapsutveckling, vilket strider mot ett vetenskapligt och empiriskt förankrat synsätt på hur lärande går till.

De inledande delarna i dagens läroplaner för grundskolan och de andra obligatoriska skolformerna har endast genomgått mindre förändringar och fått en del tillägg efter att Lpo 94 infördes. Däremot har det gjorts förändringar i kursplanerna som inte har avspeglats i de inledande delarna.

Sedan 1990-talet är betoningen på eleven som individ stark medan lärarnas roll är nedtonad. Skyldigheterna att anpassa undervisningen till varje elevs individuella behov liksom elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande är framträdande. Detta har lett till förväntningar som kan vara omöjliga för lärare att leva upp till inom ramen för undervisning i grupp. Dessutom är det inte alltid tydligt att lärarna ansvarar för undervisningen. Under de senaste decennierna är en generell trend att lärarledd undervisning minskar samtidigt som individuellt arbete ökar. Det är en utveckling som inte gynnar elevernas kunskapsutveckling utan sannolikt leder till sämre resultat och till ökade skillnader mellan olika elevgrupper.

Utredningens uppdrag

Läroplansutredningen tillsattes den 14 december 2023 och vi överlämnade vårt betänkande den 26 februari 2025. Uppdraget har varit att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter samt bättre anpassning efter elevers kognitiva utveckling och skilda förutsättningar.

En stärkt lärarroll med minskade krav på individualisering och anpassning

För att komma till rätta med överkrav på individualisering och anpassning av undervisningen samt för att stärka lärarnas roll lämnar utredningen följande förslag på ändringar i skollagen:

- Att syftet med utbildningen inom skolväsendet ska ändras så att det framgår att utbildningen syftar till att förmedla och förankra kunskaper och värden hos barn och elever.
- Att definitionen av undervisning också ändras så att förmedling och förankring av kunskaper och värden framgår samt att det tydliggörs att undervisningen bestäms och leds av lärarna.
- Att utgångspunkten är att så många elever som möjligt ska kunna följa den ordinarie undervisningen som därför ska utformas för att förebygga stödbehov bland annat genom lärarlett arbete som tidigt inriktas på träning av grundläggande färdigheter, koncentration och uthållighet.
- Att elever som har svårigheter att följa den ordinarie undervisningen eller tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna ska ges stödundervisning.
- Att vissa elever ska ges särskilt stöd efter en utredning samt att det särskilda stödet ska vara möjligt både för elever som inte redan fått stödundervisning och för elever där stödundervisningen inte har varit tillräcklig.

Även i de inledande delarna av läroplanerna tar vi bort och förändrar flera av dagens skrivningar som kan leda till alltför långtgående krav på individualisering och anpassning av undervisningen. Vi ändrar också skrivningar om inflytande för elever och vårdnads-havare för att klargöra lärarnas ansvar för undervisningen.

En förstärkt kunskapsinriktning

För att förstärka skolans kunskapsinriktning som det står i utredningens uppdrag lämnar vi följande förslag på ändringar:

- Att läroplanernas inledande delar och kursplanerna ska betona vikten av att alla elever tidigt lär sig läsa, skriva och räkna samt får grundläggande kunskaper och färdigheter inom olika kunskapsområden.
- Att det ska framgå av de inledande delarna i läroplanerna att skolan ska förmedla kunskaper som är förankrade i de bästa vetenskapliga förklaringarna.
- Att ett nytt mål om att varje elev inser värdet av kunskap ska införas i de inledande delarna av läroplanerna.
- Att det kunskapsbegrepp som används i läroplanernas inledande delar och i kursplanerna ska förenklas så att det blir mer praktiskt användbart och anpassat till skolans verksamhet.
- Att kursplanerna ska lyfta fram grundläggande kunskaper och färdigheter som är specifika för olika ämnen samt att inslagen av analys

och resonemang och av skrivningar som leder till individuellt arbete ska minska.

- Att kursplanerna ska precisera vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det.

Nya läroplaner för de obligatoriska skolformerna

Utredningen föreslår att var och en av de obligatoriska skolformerna ska ha en samlad läroplan som innehåller inledande delar, timplan samt kursplaner inklusive betygs- och bedömningskriterier. Regeringen ska besluta om läroplanerna i sin helhet. Vi föreslår också att det ska finnas ett strukturerat stödande material kopplat till läroplanerna.

Inledande delar i en ny läroplan för grundskolan har tagits fram av utredningen

För de inledande delarna i läroplanerna har utredningen tagit fram ett fullständigt förslag för grundskolan. I enlighet med vårt uppdrag utmärks förslaget av en tydlig kunskapsinriktning där grundläggande kunskaper värderas högt. Detta kommer till uttryck i flera av formuleringarna i läroplansförslaget.

Det finns problem med dagens inledande delar av läroplanen som vårt förslag syftar att komma till rätta med. Bland annat innehåller den nuvarande texten många upprepningar, den har en bristande balans mellan olika områden och det finns formuleringar som är daterade. Därför har vi i förslaget kortat ner texten betydligt samt renodlat och koncentrerat skrivningarna och gjort dem mer aktuella och lättillgängliga. Ett annat problem är att den nuvarande texten nästan inte säger något om hur undervisningen ska bedrivas, trots att det i dag finns vetenskapligt förankrade underlag som beskriver vad som kännetecknar god undervisning. Utifrån vår problembild finns det skäl att ange hur undervisningen ska bedrivas och vårt förslag innehåller därför riktlinjer för undervisningens genomförande.

Baserat på förslaget till inledande delar för grundskolan bör regeringen se till att nödvändiga anpassningar görs för de andra obligatoriska skolformerna utifrån varje skolforms särart. Regeringen bör även se till att den nuvarande delen om fritidshemmet i läroplanerna för grundskolan, specialskolan och sameskolan revideras.

Nya kursplaner ska tas fram enligt vissa principer, riktlinjer och en ny struktur

Även i dagens kursplaner, inklusive betygs-kriterier, för grundskolan finns problem. Ett är att kursplanerna inte uppfattas som tillräckligt anpassade utifrån barns kognitiva utveckling. Det beror bland annat på att progressionen mellan stadier och årskurser inte är tillräckligt utvecklad samt att orimligt höga krav ställs på eleverna att analysera och resonera på

bekostnad av grundläggande kunskaper och färdigheter. Ett annat problem är att det centrala innehållet i kursplanerna inte är tillräckligt konkret och detaljerat samt att det inte hjälper lärarna med prioriteringar. Att innehållet inte anges med en högre precision är även olyckligt utifrån den spridning som finns i elevernas kunskapsresultat. Mot bakgrund av att skillnaderna ökar mellan olika elevgrupper är det extra viktigt att tydligt ange vad det är meningen att alla elever i grundskolan och motsvarande skolformer ska kunna. Ytterligare ett problem är att kursplanerna inte ger tillräcklig ledning för hur undervisningen ska planeras och genomföras. Det är också problematiskt att bedömning av elevernas kunskaper betonas på bekostnad av undervisning och lärande samt att betygskriterierna styr undervisningen i alltför hög grad.

Utredningen föreslår inga färdiga kursplaner – det har inte varit praktiskt möjligt inom utredningstiden. Däremot lägger vi fram förslag på principer, riktlinjer och en ny kursplanestruktur. Vi ger också exempel på hur kursplanerna kan se ut. Bland annat föreslår vi att följande principer ska ligga till grund för de nya kursplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan:

- Kursplanerna ska kännetecknas av en tydlig kunskapsinriktning. I samtliga ämnen ska vikten av grundläggande kunskaper och färdigheter betonas, och betoningen ska vara starkast i de tidiga årskurserna.
- Varje kursplan ska ange vad som ska behandlas i undervisningen, vad det är meningen att eleverna ska lära sig och när det är meningen att de ska göra det på ett så precist och konkret sätt som möjligt för varje stadium och i förekommande fall årskurs.
- Språket i kursplanerna ska vara ämnesspecifikt och termer som är vedertagna, accepterade och vetenskapligt underbyggda ska användas i så hög utsträckning som möjligt.
- Kursplanerna ska ge lärarna stöd för undervisningens genomförande inom varje stadium och i förekommande fall årskurs. När det gäller läsning ska lärarna få stöd för val som främjar läsutveckling på vetenskaplig grund.
- Kursplanerna ska ha en uttrycklig, väl synlig och ämnesförankrad progression mellan varje stadium och i förekommande fall mellan årskurser.
- Kursplanernas nivå ska anpassas till barns kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar.
- Varje kursplan ska ge information om hur ämnet och ämnesundervisningen bidrar till de övergripande målen i läroplanens inledande delar.
- Kursplanerna ska betona undervisning och lärande före bedömning och betygssättning. Information ska lyftas över från betygskriterierna till andra delar i kursplanerna så att man kommer ifrån att kriterierna styr undervisningen.

Vid sidan av principerna föreslår vi ett antal riktlinjer som ska styra arbetet med att ta fram de nya kursplanerna. Riktlinjerna handlar bland annat om att ämnesspecifika instruktioner ska utarbetas, att utprövningar av kursplaneutkast ska göras och att arbetet ska följas upp löpande. De är viktiga för att säkerställa att arbetet bedrivs i linje med intentionerna i detta

betänkande och de intentioner som regeringen lägger fram i den fortsatta beredningen av förslagen.

När det gäller den nya kursplanestrukturen föreslår vi att den ska innehålla fler rubriker än i dag för att fungera bättre för planering, genomförande och uppföljning av undervisningen samt för bedömning och betygssättning. Rubrikerna och en kort förklaring till var och en av dem anges nedan.

- Syfte
Syftet ska gälla för ämnet som helhet och formuleras i löpande text. I syftet beskrivs motiven för att ämnet finns i den aktuella skolformen och för att ämneskunskaperna är viktiga.
- Ämnets bidrag till skolans mål
Ämnets bidrag till skolans mål ska gälla för ämnet som helhet och formuleras i löpande text. Det ska framgå med vad och på vilket sätt respektive ämne bidrar till skolans mål som anges läroplanens inledande delar, utan att nytt ämnesinnehåll läggs till. På så sätt knyts de inledande delarna ihop med kursplanen.
- Mål och innehåll
Målen och innehållet ska gälla för respektive stadium och i förekommande fall årskurs. De skrivs ihop och uttrycks i en punktlista eller i löptext kombinerat med en punktlista. I målen och innehållet beskrivs sådant som undervisningen ska behandla och som det är meningen att eleverna ska behärska efter stadiet eller årskursen. Omfattningen av mål och innehåll ska vara kopplad till ämnets syfte och den tid som ämnesundervisningen har till sitt förfogande enligt timplanen. Målen och innehållet kan grupperas under områdesrubriker, precis som i dag. I lågstadiet ska målen och innehållet preciseras för vissa årskurser i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik för att förstärka undervisningen i de grundläggande färdigheterna att läsa, skriva och räkna.
- Undervisningsstrategier
Undervisningsstrategierna ska gälla för respektive stadium och i förekommande fall årskurs. De ska vara ämnesspecifika och formuleras i löpande text. Strategierna ger vägledning om hur lärarna ska gå till väga i planeringen och genomförandet av undervisningen.
- Betygs- och bedömningskriterier
Betygskriterierna ska uttrycka i vilken grad elevens kunskaper motsvarar målen och innehållet. De beskriver enbart stegen i betygsskalan och är desamma i alla ämnen och årskurser där betyg sätts. Sammantagen bedömning ska gälla för hela betygsskalan. Bedömningskriterierna används i de stadier där betyg inte sätts. De är också desamma i alla ämnen och årskurser.

Utredningen bedömer att regeringen bör se till att det tas fram nationellt fastställda kommentarer till de nya läroplanerna. Kommentarererna bör finnas till de inledande delarna, timplanerna och varje kursplan. I dessa bör det framgå varför läroplanerna och deras olika delar ser ut som de gör. Vi bedömer också att regeringen bör se till att det tas fram och tillgängliggörs exempel på god undervisning i olika ämnen baserade på beprövad erfarenhet. Syftet med exemplen är att lärare ska kunna utöka och förfinas sin undervisningsrepertoar samt få stöd för att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Framtagandet av exemplen behöver samordnas av en myndighet i samverkan med bland annat andra berörda myndigheter och forskare från olika relevanta vetenskapliga discipliner.

I dagsläget finns en stor mängd stödjande material på Skolverkets webbplats vilket vi ser som problematiskt. Det är svårt att hitta och navigera bland materialen och att få en överblick av vilka stöd som finns. Ibland är kopplingarna till läro- och kursplanerna tydliga, men ibland inte. Flera material är också daterade och deras forskningsförankring verkar vara av varierande kvalitet. Mot denna bakgrund gör vi bedömningen att regeringen bör se till att de stödjande material som Skolverket har tagit fram ses över vad gäller omfattning, aktualitet, relevans, kvalitet, vetenskaplig förankring och tillgänglighet. Syftet bör vara att säkerställa att materialen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, att minska och samla stödet samt att undersöka vilken typ av stöd som är motiverat. När en ordentlig rensning är genomförd och inaktuella material är avvecklade eller uppdaterade behöver man, förutom att upprätthålla en stringent ordning för de stödjande materialen, koppla dem till läroplanerna inklusive kursplanerna så att materialen är lättillgängliga för de som ska använda dem.

Förslag om vissa närliggande läroplansfrågor

Utredningens uppdrag innehåller ett antal specifika läroplansfrågor om läsning, praktisk-estetiska ämnen, digitalisering samt totalförsvarsfrågor och Nato. Inom dessa lämnar vi bland annat följande förslag och bedömningar:

- I läroplanernas inledande delar ska grundläggande färdigheter i att läsa, skriva och räkna förstärkas. Av kursplanen i svenska ska det framgå att läs- och skrivinlärning har en särställning under lågstadiet. Mål och innehåll som berör grundläggande läs- och skrivinlärning ska konstrueras med utgångspunkt i systematisk och explicit undervisning med phonics (strukturerad ljudningsmetod) som grund. Vikten av läsning ska även lyftas fram i andra kursplaner. Obligatoriska nationella kartläggningsmaterial och bedömningsstöd samt nationella prov bör konstrueras om med utgångspunkt i mål och innehåll i den nya kursplanen i svenska. De nya kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden bör möjliggöra uppföljningar av elevernas resultat på olika nivåer.

- När nya kursplaner för grundskolans praktisk-estetiska ämnen utarbetas ska praktiska färdigheter betonas. Mål och innehåll i dessa ämnen ska vara ämnesspecifika, precisa och konkreta så att en åldersadekvat balans mellan praktiska färdigheter och teoretiska kunskaper uppnås i de olika stadierna. De delar som handlar om att reflektera i de praktisk-estetiska ämnena ska tonas ner. Progressionen mellan stadierna ska vara tydlig och eleverna ska behärska grundläggande färdigheter inom de praktisk-estetiska ämnena innan inslag av mer kognitivt utmanande karaktär introduceras.
- Det ska tydliggöras i de inledande delarna av läroplanerna för de obligatoriska skolformerna att användning av digitala verktyg inte är ett mål i sig. Övergripande skrivningar som relaterar till digital kompetens i de inledande delarna ska ersättas med mer konkreta mål och innehåll i kursplanerna om vad eleverna förväntas lära sig och vad skolan ska behandla i undervisningen. Försiktighet och restriktivitet ska gälla i förhållande till digitala inslag i undervisningen, särskilt i lågstadiet. Innehåll om digitaliseringens påverkan på samhället och innehåll som stärker elevernas utveckling av ett kritiskt förhållnings-sätt kan finnas med i senare årskurser, liksom användning av vissa ämnesrelevanta digitala verktyg.
- Kunskaper om totalförsvar och Nato ska skrivas in i kursplanen i samhällskunskap i högstadiet i grundskolan och specialskolan. I framtagandet av nya kursplaner bör det analyseras och övervägas om dessa kunskaper även ska skrivas in i andra kursplaner, företrädesvis i ämnena idrott och hälsa, teknik samt hem- och konsumentkunskap.

Genomförande av de nya läroplanerna

Enligt utredningens förslag ska de nya läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan träda i kraft den 1 juli 2028. Det är samma datum som för tioårig grundskola. För att huvudmännen och skolorna ska få möjlighet att förbereda sig inför de nya läroplanerna samt för att staten ska kunna erbjuda implementeringsinsatser behöver regeringen fatta beslut om läroplanerna ungefär ett år tidigare.

När det gäller implementering, uppföljning och utvärdering gör vi bedömningen att regeringen bör se till att de nya läroplanerna implementeras. Dessutom bör regeringen se till att implementeringen och på längre sikt också de samlade resultaten och effekterna av de nya läroplanerna följs upp och utvärderas.

Även om vårt uppdrag har rört de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet har vi haft i uppgift att föreslå vidare hantering av läroplanerna för förskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux). Vi bedömer att en ny läroplan för förskolan i delar kan grunda sig på det förslag vi lagt fram för grundskolan. För gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bör nya läroplaner så långt det är möjligt grunda sig på förslaget för grundskolan. Avseende komvux kan en ny läroplan i delar grunda sig på grundskolans läroplan. När nya kurs- och ämnesplaner utarbetas nästa gång inom gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux bör regeringen använda

de principer och riktlinjer samt den struktur som vi föreslår för kursplanerna för de obligatoriska skolformerna som en av utgångspunkterna. Vi gör också bedömningen att regeringen bör utreda hur ämnesplaner i yrkesämnena kan tas fram tillsammans med arbetslivet och hur man säkerställer att dessa kan ändras successivt. Bilaga 1

Därtill bedömer vi att två ytterligare utredningar bör tillsättas: en om ett nytt samlat uppföljnings- och utvärderingssystem för skolväsendet samt en om att tillgängliggöra ett förstärkt stöd för lärare om undervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Betänkandets lagförslag (SOU 2025:19)

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 1 kap. 3–5 och 11 §§, 3 kap. 1, 2, 4, 5, 7, 10 och 12 i §§, 5 kap. 4 a §, 7 kap. 5, 14 och 15 §§, 9 kap. 17 §, 10 kap. 5, 8, 12, 13, 19, 20, 21, 23 a, 23 b, 31 a och 35 §§, 11 kap. 7, 11, 15–16 a, 22–23 a, 30 a och 34 §§, 12 kap. 5, 8, 12–13 a, 19, 20 och 21 §§, 13 kap. 5, 8, 12, 13, 20, 21 och 21 b §§, samt att rubriken närmast före 3 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 5 a §, och närmast före 6 kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §³¹

I denna lag avses med

– distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

– elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,

– fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

– fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,

– fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 första stycket,

– förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad

– konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,

– konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever

– lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,

– läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,

– lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,

– skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till *denna lag* och som syftar till utveckling och lärande genom att *barn eller elever inhämtar och utvecklar* kunskaper och värden, och

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen *bestäms och* leds av lärare eller förskollärare och som syftar till *barns och elevers* utveckling och lärande mot mål som anges i *denna lag samt i* förordningar och andra författningar som ansluter till *lagen* genom att *förmedla och förankra* kunskaper och värden *hos barnen och eleverna*, och

– utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever *ska inhämta och utveckla kunskaper och värden*. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att *förmedla och förankra kunskaper och värden hos* barn och elever. Den ska främja alla barn och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga

personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. *En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.*

5 §

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Var och en som verkar inom utbildningen ska hävda de grundläggande demokratiska värderingarna och främja de mänskliga rättigheterna.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

11 §

För varje skolform och för fritidshemmet ska *gälla en* läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

För varje skolform och för fritidshemmet ska *en* läroplan *gälla* som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. *En läroplan får även innehålla andra bestämmelser.*

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* meddelar föreskrifter om läroplaner.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela föreskrifter om läroplaner.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *får* för en viss skolform eller för fritidshemmet meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan* för en viss skolform eller för fritidshemmet *med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela föreskrifter om utbildningens värdegrund och uppdrag samt om mål och riktlinjer för utbildningen på annat sätt än genom en läroplan.

3 kap.

¹³²

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),

- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§),
 - *stöd i form av extra anpassningar* (5 §),
 - *stödundervisning* (5 §),
 - särskilt stöd (6–12 §§),
 - mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
 - överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j §), och
 - allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

2 §³³

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt *uppfyller* de *betygsriterier* eller *kriterier för bedömning av kunskaper* som minst *ska uppfyllas* ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska *följa undervisningen och* utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som har svårigheter att följa den ordinarie undervisningen eller att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- eller ämnesplanerna ska ges stöd. Om svårigheterna är en följd av en elevs funktionsnedsättning ska eleven ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt *tillgodogör sig* de *kunskaper som anges i kurs- eller ämnesplanerna* ska ges *undervisning som syftar till fortsatt kunskapsutveckling.*

4 §³⁴

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i 1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper* för 1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnena*

³³ Senaste lydelse 2022:146.

³⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Stöd i form av extra anpassningar³⁵

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett

mål och innehåll för årskurs 1 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnets mål och innehåll för lågstadiet eller, i förekommande fall, för en årskurs.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnets mål och innehåll för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Stödundervisning

5 §³⁶

Om läraren befarar att en elev inom den ordinarie undervisningen inte kommer att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna och som minst

³⁵ Senaste lydelse 2014:456.

³⁶ Senaste lydelse 2022:146.

nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

7 §³⁷

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

motsvarar betygsriterierna för godkända resultat eller bedömningsriterierna Godtagbara kunskaper, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd-undervisning. Detsamma gäller om läraren bedömer att den ordinarie undervisningen inte i tillräcklig utsträckning kan utformas för att tillgodose elevens behov utan att det får betydande påverkan på den ordinarie undervisningens kvalitet.

En lärare som bedömer att stödundervisning enligt 5 § inte kommer att vara tillräcklig för att en elev ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i kurs- och ämnesplanerna till en nivå som minst motsvarar betygsriterierna för godkända resultat eller bedömningsriterierna Godtagbara kunskaper ska anmäla detta till rektorn. Detsamma gäller om läraren bedömer att den stödundervisning som eleven får inte är tillräcklig. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

³⁷ Senaste lydelse 2022:724.

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller i stället för första – tredje styckena att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och i 9–12 §§ ska inte tillämpas, om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en åtgärd till stöd för nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §.

10 §³⁸

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst ska uppfyllas.

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygs- eller bedömningskriterierna Godtagbara kunskaper*.

12 i §³⁹

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst ska uppfyllas.

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygs- eller bedömningskriterierna Godtagbara kunskaper*.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

³⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

³⁹ Senaste lydelse 2022:1315.

5 kap.**4 a §⁴⁰**

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller

2. utgör *extra anpassningar* 2. utgör *stöd* eller särskilt stöd eller särskilt stöd enligt 3 kap. enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket.

Denna paragraf gäller inte för kommunal vuxenutbildning.

6 kap.***Skyldigheten att aktivt motverka kränkande behandling*****5 a §**

Var och en som verkar inom utbildning och annan verksamhet enligt denna lag ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

7 kap.**5 §⁴¹**

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som gäller för grundskolan och som minst ska *uppfyllas*, ska tas emot i anpassade grundskolan.

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst *motsvarar betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper som gäller för grundskolan ska tas emot i anpassade grundskolan.

Frågan om mottagande i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i anpassade grundskolan, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i anpassade grundskolan utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

⁴⁰ Senaste lydelse 2022:940.

⁴¹ Senaste lydelse 2022:1315.

14 §⁴²

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § *uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas* för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § *tillgodogör sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygskriterierna* Godtagbara kunskaper för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Frågan om skolpliktens upphörande enligt första stycket prövas av hemkommunen. För en elev som går i specialskolan prövas frågan av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

15 §⁴³

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har *uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan *uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper*.

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har *tillgodogjort sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan *har tillgodogjort sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper.

En elev som har tagits emot i specialskolan enligt 6 § första stycket 1 och som på grund av sina funktionsnedsättningar inte kan få tillfredsställande förhållanden i anpassade gymnasieskolan eller gymnasieskolan, får efter det att skolplikten har upphört och i mån av plats genomgå ytterligare utbildning i specialskolan till och med vårterminen

⁴² Senaste lydelse 2022:146.

⁴³ Senaste lydelse 2022:1315.

det kalenderår eleven fyller 21 år, om eleven inte bedöms ha förmåga att fullfölja utbildningen enligt andra stycket. Bilaga 2

9 kap.

17 §⁴⁴

En fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling (resursskola).

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det särskilda stödet ska behövas för att eleven ska utvecklas i riktning mot de *kriterier för bedömning av kunskaper* som minst ska uppfyllas i lågstadiet i den eller de skolformer som det kan bli aktuellt för eleven att gå i eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Det särskilda stödet ska behövas för att eleven ska utvecklas i riktning mot att *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll för lågstadiet eller, i förekommande fall, för en årskurs till en nivå* som minst motsvarar *bedömningskriterierna Godtagbara kunskaper* i den eller de skolformer som det kan bli aktuellt för eleven att gå i eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 18 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 21 § andra stycket.

10 kap.

5 §⁴⁵

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Timplanen ska ingå i grundskolans läroplan.*

⁴⁴ Senaste lydelse 2022:1104.

⁴⁵ Senaste lydelse 2017:620.

8 §

För varje ämne ska en kursplan gälla.

För varje ämne ska en kursplan gälla. *Kursplanerna ska ingå i grundskolans läroplan.*

Varje kursplan ska innehålla

- 1. syfte,*
- 2. ämnets bidrag till skolans mål,*
- 3. mål och innehåll,*
- 4. undervisningsstrategier,*
- 5. betygs- och bedömningskriterier.*

Det ska finnas betygs-kriterier för samtliga betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddelar föreskrifter om kursplaner.

12 §⁴⁶

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och betygs-kriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i.

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnens mål och innehåll och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

13 §⁴⁷

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

⁴⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁴⁷ Senaste lydelse 2022:146.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *kriterierna för bedömning av kunskaper* eller *betygskriterierna för årskurs 6* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper* eller *betygskriterierna för årskurs 6* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper* eller *betygskriterierna för årskurs 6*.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i ämnens mål och innehåll i aktuellt stadium* eller, i förekommande fall, i en årskurs i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnens mål och innehåll i aktuellt stadium* eller, i förekommande fall, i en årskurs och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnens mål och innehåll i aktuellt stadium* eller, i förekommande fall, i en årskurs.

19 §⁴⁸

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *tillgodogjort* sig i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i*

⁴⁸ Senaste lydelse 2022:146.

Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

20 §⁴⁹

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier som gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som anges i ämnets mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

21 §⁵⁰

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 § bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6 eller 9*. Med särskilda

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium*. Med särskilda skäl

⁴⁹ Senaste lydelse 2022:146.

⁵⁰ Senaste lydelse 2022:146.

skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.*

avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar.*

23 a §⁵¹

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte *uppfylla betygskriterierna för betyget E* i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betygskriterierna Godtagbara kunskaper* i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §⁵²

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 9 som riskerar att inte *uppfylla betygskriterierna för betyget E* i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 9 som riskerar att inte *kunna tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå som minst motsvarar betygskriterierna Godtagbara kunskaper* i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lov-

⁵¹ Senaste lydelse 2022:146.

⁵² Senaste lydelse 2022:730.

skolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

Tiden för lovskola enligt första och andra styckena ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

31 a §⁵³

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 30 och 31 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst *ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst *motsvarar betygs- eller bedömningsskriterierna* Godtagbara kunskaper eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

35 §⁵⁴

En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller

⁵³ Senaste lydelse 2022:724.

⁵⁴ Senaste lydelse 2022:1104.

3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst motsvarar *betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 36 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

11 kap.7 §⁵⁵

Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Timplanen ska ingå i anpassade grundskolans läroplan.*

11 §

För varje ämne och ämnesområde ska *gälla* en kursplan.

För varje ämne och ämnesområde ska en kursplan *gälla*. *Kursplanerna ska ingå i anpassade grundskolans läroplan.*

Varje kursplan ska innehålla

⁵⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

1. syfte,
2. ämnets eller ämnesområdets bidrag till skolans mål,
3. mål och innehåll,
4. undervisningsstrategier,
5. betygs- och bedömningskriterier.

Det ska finnas betygs-kriterier för samtliga betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddelat föreskrifter om kursplaner.

15 §⁵⁶

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla* betygs-kriterierna eller *kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygs-kriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

16 §⁵⁷

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i ämnens eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs i*

⁵⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁵⁷ Senaste lydelsen 2022:146.

a) *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller*

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6*.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs*.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 a §⁵⁸

I årskurs 6–9 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i äm-*

⁵⁸ Senaste lydelse 2022:146.

a) betygskriterierna i ämnet, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnets eller ämnesområdets mål och innehåll i aktuellt stadium och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnets eller ämnesområdets mål och innehåll i aktuellt stadium.

22 §⁵⁹

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättning bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier* som *gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6.

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

23 §⁶⁰

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier* som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper* som anges i ämnets *mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

23 a §⁶¹

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6 eller 9*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt

⁶⁰ Senaste lydelse 2022:146.

⁶¹ Senaste lydelse 2022:1315.

uppfylla betygskriterierna för ett hinder för att eleven ska kunna visst betyg. tillgodogöra sig dessa delar.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

30 a §⁶²

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 29 och 30 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst *ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst *motsvarar betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

34 §⁶³

En fristående anpassad grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i anpassade grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper* som minst *ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll till en nivå* som minst *motsvarar betygs- eller bedömningskriterierna* Godtagbara kunskaper eller

⁶² Senaste lydelse 2022:724.

⁶³ Senaste lydelse 2022:1315.

skolsituation. Bestämmelser om för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap. 3 kap.

Bilaga 2

För en resursskola gäller inte 35 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar om avses i första stycket 3.

12 kap.

5 §⁶⁴

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 070 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).	Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). <i>Timplanen ska ingå i specialskolans läroplan.</i>
--	---

8 §⁶⁵

För varje ämne ska gälla en kursplan.

För varje ämne ska en kursplan gälla. *De kursplaner som gäller för grundskolan ska även gälla för specialskolan. I specialskolans läroplan ska ingå*

1. de kursplaner som ska användas när grundskolans eller anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas på grund av elevernas funktionsnedsättningar, och

2. kursplaner i de ämnen som inte finns i grundskolan eller anpassade grundskolan.

Varje kursplan ska innehålla
1. syfte,

⁶⁴ Senaste lydelse 2017:620.

⁶⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

2. ämnets bidrag till skolans mål,
3. mål och innehåll,
4. undervisningsstrategier,
5. betygs- och bedömningskriterier.

Det ska finnas betygs-kriterier för samtliga betyg.

För elever med intellektuell funktionsnedsättning får anpassade grundskolans kursplaner tillämpas om elevens vårdnadshavare lämnar sitt samtycke. Om elevens vårdnadshavare inte lämnar sitt samtycke ska eleven läsa enligt specialskolans kursplaner. Anpassade grundskolans kursplaner får dock tillämpas för en elev utan elevens vårdnadshavares samtycke om det finns synnerliga skäl med hänsyn till elevens bästa. I den utsträckning som anpassade grundskolans kursplaner inte kan användas får särskilda kursplaner upprättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om kursplaner.

12 §⁶⁶

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygs-kriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygs-kriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i.*

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

a) *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller*

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas eller ämnesområdenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

⁶⁷ Senaste lydelse 2022:146.

13 a §⁶⁸

I årskurs 7–10 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i ämnets eller ämnesområdets mål och innehåll i aktuellt stadium*, och

a) betygskriterierna i det ämne som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i det ämnesområde som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig *de kunskaper som anges i ämnets eller ämnesområdets mål och innehåll för aktuellt stadium* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig *de kunskaper som anges i ämnets eller ämnesområdets mål och innehåll för aktuellt stadium*.

19 §⁶⁹

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *tillgodogjort*

⁶⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

⁶⁹ Senaste lydelse 2022:146.

ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

sig i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

20 §⁷⁰

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de kunskaper som anges i ämnets mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

⁷⁰ Senaste lydelse 2022:146.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna* för årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

13 kap.

5 §⁷²

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 473 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). *Timplanen ska ingå i sameskolans läroplan.*

8 §

För varje ämne ska en kursplan gälla.

För varje ämne ska en kursplan gälla. *De kursplaner som gäller för grundskolan ska även gälla för sameskolan. I sameskolans läroplan ska kursplanen för ämnet samiska ingå.*

Varje kursplan ska innehålla

- 1. syfte,*
- 2. ämnets bidrag till skolans mål,*
- 3. mål och innehåll,*
- 4. undervisningsstrategier,*
- 5. betygs- och bedömningskriterier.*

Det ska finnas betygskriterier för samtliga betyg.

⁷¹ Senaste lydelse 2022:146.

⁷² Senaste lydelse 2017:620.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddelat föreskrifter om kursplaner. Bilaga 2

12 §⁷³

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

13 §⁷⁴

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens *kunskapsutveckling* i förhållande till *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

⁷³ Senaste lydelse 2022:146.

⁷⁴ Senaste lydelse 2022:146.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygs-kriterierna för årskurs 6.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig de kunskaper som anges i ämnenas mål och innehåll i aktuellt stadium eller, i förekommande fall, i en årskurs.*

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

20 §⁷⁵

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *inhämtat* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier* som *gäller för ämnet och* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven *tillgodogjort sig* i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper som eleven ska ha tillgodogjort sig vid betygstillfället med utgångspunkt i det som anges i ämnets mål och innehåll i aktuellt stadium samt med stöd av betygs-kriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygs-kriterierna för årskurs 6, och

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha

21 §⁷⁶

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *betygskriterier* som *gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de *kunskaper* som *anges i ämnets mål och innehåll samt med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

21 b §⁷⁷

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av *ämnets mål och innehåll i mellanstadiet*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027 och ska tillämpas första gången på utbildning efter den 30 juni 2028.

2. Äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för elever i grundskolan och anpassade grundskolan i årskurs 8 och 9 under läsåret 2028/29 och i årskurs 9 läsåret 2029/30 samt för specialskolan i årskurs 9 och 10 under läsåret 2028/29 och årskurs 10 läsåret 2029/30.

⁷⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁷⁷ Senaste lydelse 2022:146.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:19)

Efter remiss har yttranden kommit in från Almega Utbildning, Barnombudsmannen, Burlövs kommun, Danderyds kommun, Diskrimineringsombudsmannen, Elevernas riksförbund, Funktionsrätt Sverige, Föräldraalliansen Sverige, Gislaveds kommun, Göteborgs kommun, Göteborgs universitet, Hagfors kommun, Högskolan i Halmstad, Idéburna skolors riksförbund, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Institutet för mänskliga rättigheter, Institutet för språk och folkminnen, Judiska centralrådet, Jämställdhetsmyndigheten, Karlskoga kommun, Karolinska institutet, Linköpings kommun, Ljusnarsbergs kommun, Lomma kommun, Lunds universitet, Malmö kommun, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Nätverket unga för tillgänglighet, Orsa kommun, Osby kommun, Oskarshamns kommun, Piteå kommun, Ragunda kommun, Regelrådet, Sameskolstyrelsen, Sametinget, Skolforskningsinstitutet, Skolväsendets överklagandenämnd, Sollentuna kommun, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stiftelsen Friends, Stockholms kommun, Stockholms universitet, Sundsvalls kommun, Sverigefinländarnas delegation, Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset, Sveriges Elevråd, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Torsås kommun, Umeå universitet, Älvkarleby kommun och Övertorneå kommun.

Därutöver har yttranden inkommit från Afasiförbundet i Sverige, Berättarministeriet, Bildlärares riksförening, Centerpartiet i Bollnäs, Centerpartiet i Region Jönköpings län, Dyslexiförbundet, Expertrådet för läsning, Falk AI, Folkhälsomyndigheten, Forum Livskunskap – för Socialt och Emotionellt Lärande (FL-SEL), Framtidsfrön, Fridaskolorna AB, Friluftsförbundet, Förbundet Humanisterna och Föreningen Vetenskap och Folkbildning, Företagarna, Generation Pep, Geografilärares riksförening, Historielärares förening, Hofors kommun, Internationella Engelska Skolan i Sverige AB, Internetstiftelsen, Judiska ungdomsförbundet, Jämlikt.nu m.fl., Konstfack, Kungliga biblioteket, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, Kunskapsskolan i Sverige AB, Lantbrukarnas Riksförbund, LegiLexi, Läromedelsföretagen, Matematikdidaktikgruppen vid Malmö universitet, Musiklärares Riksförening, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Nationellt resurscentrum för biologiundervisning, Nationellt centrum för kvinnofrid, Neuroforum, Norrskan Foundation, Nätverket Sveriges ämneslärarföreningar, OneSchool Global, privatpersoner, Psykisk hälsa på schemat, Region Örebro län, RFSL Ungdom, RFSL, RFSU, Riksförbundet Attention, Riksförbundet FUB, Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk, Roks, Röda Korsets Ungdomsförbund och Svenska Röda Korset, Språklärares riksförbund, STARTcentrum Social Impact, Stiftelsen Aktiv Skola, Stockholm School of Entrepreneurship, Svensk förening för socialmedicin och folkhälsa (SFSF), Svenska Dyslexiföreningen, Svenska Idrottslärarföreningen, Svenska Science Centers, Svensklärarföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Elevkårer, Sveriges

Jiddischförbund, Sveriges Kvinnoorganisationer, Sveriges Matematiklärarförening, Swedish Edtech Industry, TechSverige, Tillväxtverket, Transammans, Ung Företagsamhet, Unizon, Utbildningsvetenskapligt nätverk för forskning om sexualitet och relationer (UNSER), Utvecklingspedagogik Sverige AB, Waldorfskolefederationen och Waldorflärarhögskolan.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Botkyrka kommun, Frantzwagner sällskapet, Jokkmokks kommun, Karlskrona kommun, Krokoms kommun, Linnéuniversitetet, Ljusdals kommun, Nynäshamns kommun, Riksdagens ombudsmän (JO), Sollefteå kommun, Svenska Barnläkarföreningen, Svenska Samernas Riksförbund, Säffle kommun och Tibro kommun.

Sammanfattning av betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) i relevant del

Det behövs en numerisk betygsskala med symmetriska skalsteg

Problemen med dagens betygsskala

En kritik mot dagens beräkning av meritvärde och jämförelsetal är att halva skalan, dvs. 1–9, inte används. Stegen i dagens betygsskala A–F är dessutom inte symmetriska, dvs. det är inte lika långt mellan stegen, när bokstäverna vid beräkning av meritvärde respektive jämförelsetal ges siffervärden. F ger 0 poäng, E 10 poäng, D 12,5 poäng, C 15 poäng, B 17,5 poäng och A 20 poäng. Skillnaden mellan F och E på 10 poäng är lika stor som mellan samtliga godkända betygssteg från E till det högsta betyget, A. Det betyder att ett olikvärdigt tilldelat F eller E får större konsekvenser vid beräkning av meritvärde för individen än ett olikvärdigt satt A–D. Asymmetrin, att det är 10 poängs skillnad mellan F och E men bara 2,5 poängs skillnad mellan övriga betygssteg, skapar därför problem vid den kalibrering som vi föreslår för meritvärdesberäkning.

Tio betygssteg och ingen skarp godkäntgräns

Det nya betygssystemet kräver en numerisk betygsskala med jämna skalsteg. Betygsskalan ska gå från 1 till 10 där betyget 1 är det lägsta betyget och betyget 10 det högsta. Det ska finnas betygskriterier som beskriver de olika betygsstegen på betygsskalan. Det finns en nivå för godtagbara kunskaper i betygsskalan, men även kunskaper under den nivån ska kunna tilldelas siffervärden. Betygskriterierna är följande för betygen:

- 1–3 mindre än godtagbara kunskaper
- 4–5 godtagbara kunskaper
- 6–7 goda kunskaper
- 8–9 mycket goda kunskaper
- 10 utmärkta kunskaper

På så sätt kan nivån på elevens kunskaper och färdigheter betygsättas även när dessa är lägre än en godtagbar nivå. En sammantagen bedömningsprincip ska gälla för samtliga betygssteg. Det innebär att goda kunskaper inom en viss aspekt av ämnet kan kompensera för svagare kunskaper rörande en annan aspekt.

Lärarna ska vid betygssättningen inte längre utgå från en bedömning av om en elev uppfyller betygskriterierna. I stället ska lärarna vid betygssättningen utgå från en bedömning av hur elevens kunskaper förhåller sig till ämnets syfte, mål och centrala innehåll för de olika stadierna, årskurserna eller gymnasieåren och med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Skälen för en tiogradig betygsskala är flera. Först och främst innebär förslaget att hela den numeriska skalan används, vilket främst är av

betydelse för de betyg som används för antagning och urval. Med 1–10-skalan införs tre steg under godtagbar nivå och de godtagbara betygsstegen blir två fler än i dag, dvs. sju i stället för fem. Det medför en viss ökning som möjliggör för lärarna att sprida ut eleverna baserat på deras olika kunskapsnivåer. Det finns dock en begränsning i hur många steg som det är ändamålsenligt och rimligt för lärare att skilja mellan när betygen är målrelaterade.

Antalet skalsteg syftar till ökad precision i relation till meritvärdeskalibreringen där betygsvärdet bygger på många betyg. Med en mer fingradig skala än dagens bevaras mer information om elevers kunskaper och konsekvenserna av om en elev får ett betygssteg högre eller lägre än vad den egentligen förtjänar blir inte lika stora. Datasimuleringar som vi har gjort visar också att en mer fingradig skala ökar betygens likvärdighet, oavsett betygsmo-
dell. Med det menas att en mer fingradig betygsskala i sig skulle öka likvärdigheten redan om den infördes i dagens betygssystem.

Betänkandets lagförslag (SOU 2025:18) i relevant del

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §⁷⁸

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att *uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller*, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt *uppfyller de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Elever som lätt *tillgodogör sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller lätt *uppfyller de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

5 §⁷⁹

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningssmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *uppfylla de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningssmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller att *en elev inte kommer att uppfylla de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas,

⁷⁸ Senaste lydelse 2022:146.

⁷⁹ Senaste lydelse 2022:146.

extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Bilaga 5

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

7 §⁸⁰

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *uppfylla de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller att *en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas*, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller i stället för första–tredje styckena att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Bestämmelserna i första–tredje styckena och i 9–12 §§ ska inte tillämpas, om en elevs stödbehov bedöms kunna tillgodoses genom en

⁸⁰ Senaste lydelse 2022:724.

åtgärd till stöd för nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §.

10 §⁸¹

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *uppfylla de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

För en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller för att eleven ska ha möjlighet att *uppfylla de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

12 i §⁸²

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *uppfylla de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller *ge eleven förutsättningar att uppfylla* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

7 kap.

5 §⁸³

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *uppfylla sådana betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som

Barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller *inte bedöms ha*

⁸¹ Senaste lydelse 2022:1315.

⁸² Senaste lydelse 2022:1315.

⁸³ Senaste lydelse 2022:1315.

minst ska uppfyllas, ska tas emot i anpassade grundskolan.

föresättningar att uppfylla sådana kriterier för bedömning som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, ska tas emot i anpassade grundskolan.

Bilaga 5

Frågan om mottagande i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om barnets vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i anpassade grundskolan, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i anpassade grundskolan utan sin vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

14 §⁸⁴

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § *uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas* för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten.

Om eleven före den tidpunkt som framgår av 12 eller 13 § *tillgodogör sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten

Frågan om skolpliktens upphörande enligt första stycket prövas av hemkommunen. För en elev som går i specialskolan prövas frågan av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

15 §⁸⁵

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan.

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har *uppfyllt de betygskriterier* eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap. 7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan *uppfyllt betygskrite-*

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan eller specialskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte *har tillgodogjort sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller inte *har uppfyllt de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för respektive skolform. En elev i anpassade grundskolan har under denna tid rätt till minst 800 timmars undervisning utöver den i 11 kap.

⁸⁴ Senaste lydelse 2022:146.

⁸⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

rierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

7 § första stycket garanterade undervisningstiden, om eleven inte dessförinnan *tillgodogjort sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet* *godtagbara kunskaper* eller *uppfyllt* kriterierna för bedömning av kunskaper.

10 kap.

12 §⁸⁶

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalen ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

13 §⁸⁷

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* och i

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll* i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas

⁸⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁸⁷ Senaste lydelse 2022:146.

övrigt utvecklas så långt som så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Bilaga 5
möjligt inom ramen för läroplanen. för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygsriterierna för årskurs 6.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll.*

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

17 §

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Betyg betecknas med ett heltal på en skala 1–10. Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

19 §⁸⁸

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygsriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.*

⁸⁸ Senaste lydelse 2022:146

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

20 §⁸⁹

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper och i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

21 §⁹⁰

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6 eller 9.*

Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *ett ämnets syfte och centrala innehåll.*

Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven

⁸⁹ Senaste lydelse 2022:146.

⁹⁰ Senaste lydelse 2022:146.

ska kunna uppfylla ska kunna tillgodogöra sig dessa Bilaga 5
betygskriterierna för ett visst betyg. delar.

22 §

I fall där ett *icke godkänt* betyg sätts i ett avslutat ämne ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Om det enligt 18 § inte kan sättas betyg i ett avslutat ämne, får de stödåtgärder som har vidtagits framgå av beslutet.

I fall där ett *betyg 1–3* sätts i ett avslutat ämne ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

23 a §⁹¹

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §⁹²

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 9 som riskerar att inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 9 som riskerar att inte tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper i ett eller flera ämnen och därigenom riskerar att inte

⁹¹ Senaste lydelse 2022:146.

⁹² Senaste lydelse 2022:730.

program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

Tiden för lovskola enligt första och andra styckena ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

Tiden för lovskola enligt första stycket ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

31 a §⁹³

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 30 och 31 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper, för att eleven ska kunna uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i son skolsituation.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

35 §⁹⁴

En fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper, för att eleven ska kunna uppfylla de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 36 §. Om det inte finns plats för alla sökandetill en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

11 kap.

15 §⁹⁵

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklings-samtal om hur elevens kun-

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklings-samtal om hur elevens kun-

⁹⁴ Senaste lydelse 2022:1104.

⁹⁵ Senaste lydelse 2022:146.

skapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklings-samtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

16 §⁹⁶

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
a) *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna* a) *ämnets syfte och centrala innehåll* i de ämnen som eleven får undervisning i, eller
för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av

vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygsriterierna för årskurs 6.*

vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll.*

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 a §⁹⁷

I årskurs 6–9 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) *betygskriterierna i ämnet, eller* a) *ämnets syfte och centrala innehåll, eller*

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdet, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygsriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla betygsriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll.*

20 §⁹⁸

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Betyg betecknas med ett heltal på en skala 1–10. Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

⁹⁷ Senaste lydelse 2022:146.

⁹⁸ Senaste lydelse 2022:146.

För den elev som inte uppfyller betygskriterierna för betyget E, ska betyg inte sättas i ämnet.

22 §⁹⁹

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättning bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

23 §¹⁰⁰

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven*

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättning bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll* och med stöd av *betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll* och med stöd av *betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

⁹⁹ Senaste lydelse 2022:146.

¹⁰⁰ Senaste lydelse 2022:146.

ska kunna få ett godkänt betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

23 a §¹⁰¹

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6 eller 9*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av *ett ämnes syfte och centrala innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa*.

30 a §¹⁰²

En kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). För en resursskola gäller inte 29 och 30 §§.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper, uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det.

Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

¹⁰¹ Senaste lydelse 2022:1315.

¹⁰² Senaste lydelse 2022:724.

En fristående anpassad grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i anpassade grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse

1. vissa årskurser,
2. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
3. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier eller* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper, uppfylla de* kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

För en resursskola gäller inte 35 §. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 38 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana speciellt anpassade utbildningar som avses i första stycket 3.

12 kap.

12 §¹⁰⁴

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller* kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en

¹⁰³ Senaste lydelse 2022:1315.

¹⁰⁴ Senaste lydelse 2022:146.

på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i.*

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen. Bilaga 5

13 §¹⁰⁵

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
a) *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller*

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och*

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla *kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig *kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.*

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll.*

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

¹⁰⁵ Senaste lydelse 2022:146.

I årskurs 7–10 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) *betygskriterierna* i det ämne som eleven får undervisning i, eller a) *ämnets syfte och centrala innehåll* i de ämnen som eleven får undervisning i,

b) *kriterierna för bedömning av kunskaper* i det ämnesområde som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper*.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att *tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll*.

17 §

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Betyg betecknas med ett heltal på en skala 1–10. Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande *till ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

¹⁰⁷ Senaste lydelse 2022:146.

¹⁰⁸ Senaste lydelse 2022:146.

21 §¹⁰⁹

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 7 eller 10*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av *ett ämnes syfte och centrala innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa delar*.

13 kap.

12 §¹¹⁰

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklings- samtal om hur elevens kun- skapsutveckling och sociala ut- veckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska *uppfylla betygs- kriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper* och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklings- samtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen *och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i*.

Utvecklingssamtal ska i vissa fall resultera i ett sådant åtgärdsprogram som avses i 3 kap. 9 §.

13 §¹¹¹

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings- samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

¹⁰⁹ Senaste lydelse 2022:146.¹¹⁰ Senaste lydelse 2022:146.¹¹¹ Senaste lydelse 2022:146.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att tillgodogöra sig kunskaper i förhållande till ämnets mål och syfte.

18 §¹¹²

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Betyg betecknas med ett heltal på en skala 1–10. Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

20 §¹¹³

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de

¹¹² Senaste lydelse 2010:2022.

¹¹³ Senaste lydelse 2022:146.

kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6.

kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.*

21 §¹¹⁴

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygskriterierna sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.*

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

21 b §

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av *betygskriterierna för årskurs 6.* Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av *de kunskaper som framgår av ett ämnes syfte och centrala innehåll.* Med särskilda skäl avses

liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygsriterierna för ett visst betyg*.

funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa*.

15 kap.

22 §¹¹⁵

Betyg ska sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett *godkänt* betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

När ett betyg *1–10* sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Betyg ska också sättas

1. efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete, och
2. i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

24 §¹¹⁶

Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

Betyg betecknas med ett heltal på en skala 1–10. Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *de betygsriterier som gäller för ämnet som helhet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygsriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av ämnets syfte och centrala innehåll som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar

¹¹⁵ Senaste lydelse 2022:147.

¹¹⁶ Senaste lydelse 2022:147.

eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i andra stycket, som minst motsvara betygskriteriet godtagbara kunskaper för att eleven ska kunna ges betyget 4.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

25 §¹¹⁷

Som betyg på gymnasiearbetet och examensarbetet ska någon av beteckningarna *E* eller *F* användas. Betyget *E* ska användas om en elev har nått examensmålen för gymnasie-arbetet eller examensarbetet. I annat fall ska betyget *F* användas.

Som betyg på gymnasiearbetet och examensarbetet ska någon av beteckningarna *1–4* användas. Betyget *4* ska användas om en elev har nått examensmålen för gymnasie-arbetet eller examensarbetet. I annat fall ska *betygen 1–3* användas.

26 §¹¹⁸

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av betygs-kriterierna. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *uppfylla betygs-kriterierna för ett visst betyg*.

Trots vad som anges i första stycket *ska sådana delar av betygs-kriterierna* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter *alltid uppfyllas*.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar *av ett ämnes syfte och centrala innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig dessa*.

Trots vad som anges i första stycket *får det inte bortses från sådana delar av ämnets syfte och centrala innehåll* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

33 §¹¹⁹

Varje huvudman för en fristående gymnasieskola ska ta emot alla ungdomar som har rätt till den sökta utbildningen i gymnasieskolan. Mottagandet till en viss utbildning får dock begränsas till att avse

1. elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola), eller
2. vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för.

¹¹⁷ Senaste lydelse 2014:530.

¹¹⁸ Senaste lydelse 2022:146.

¹¹⁹ Senaste lydelse 2022:724.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

När det gäller *programinriktat val som utformas för en enskild elev*, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion finns särskilda bestämmelser i 17 kap. 29 § om när huvudmannen för en fristående skola är skyldig att ta emot ungdomar som uppfyller behörighetskraven för sådan utbildning.

Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev, om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 16 kap. 54 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan utbildning som avses i första stycket andra meningen.

Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper* eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap.

När det gäller yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion finns särskilda bestämmelser i 17 kap. 29 § om när huvudmannen för en fristående skola är skyldig att ta emot ungdomar som uppfyller behörighetskraven för sådan utbildning.

18 kap.

4 §¹²⁰

Utbildningen i anpassade gymnasieskolan ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *uppfylla sådana betygskriterier som gäller för gymnasieskolan och som minst ska uppfyllas*.

De ungdomar som tillhör målgruppen för anpassade gymnasieskolan har rätt att bli mottagna i anpassad gymnasieskola om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

Utbildningen i anpassade gymnasieskolan ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att *tillgodogöra sig kunskaper som minst motsvarar betygskriteriet godtagbara kunskaper*.

23 §¹²¹

Som betyg för godkända resultat i ett ämne ska någon av beteck-

Som betyg ska någon av beteckningarna 1–10 användas.

¹²⁰ Senaste lydelse 2022:1315.

¹²¹ Senaste lydelse 2022:147.

ningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet* och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

För den elev som inte har uppfyllt betygskriterierna för betyget E, ska betyg inte sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

Högsta betyg betecknas med 10 och lägsta betyg med 1.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll* och med stöd av *betygskriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygskriterier.

25 §¹²²

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *betygskriterierna*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska *uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg*.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena *sådana delar av betygskriterierna* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter *alltid uppfyllas*.

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *ett ämnes syfte och centrala innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska *tillgodogöra sig dessa*.

Trots vad som anges i första och andra styckena *får det inte bortses från sådana delar av ämnets syfte och centrala innehåll* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*37 §¹²³

Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda.

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *de betygs-kriterier som gäller för ämnet som helhet och* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.*

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till *ämnets syfte och centrala innehåll och med stöd av betygs-kriterierna* sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. *Vid en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till sådana delar av ämnets syfte och centrala innehåll som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska elevens kunskaper, trots det som anges i första stycket, som minst motsvara betygs-kriteriet godtagbara kunskaper för att eleven ska kunna ges betyget 4.*

Betygs-kriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om betygs-kriterier.

38 §¹²⁴

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *betygs-kriterierna*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att

Om det finns särskilda skäl, får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av *ett ämnets syfte och centrala innehåll*. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt

¹²³ Senaste lydelse 2022:147.

¹²⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

eleven ska kunna *uppfylla* hinder för att eleven ska kunna *betygskriterierna för ett visst betyg. tillgodogöra sig dessa.*

Vid betygssättning inom anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå får en intellektuell funktionsnedsättning beaktas bara om det finns synnerliga skäl.

Trots vad som anges i första och andra styckena ska sådana *delar av betygskriterierna* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter *alltid uppfyllas.*

Trots vad som anges i första och andra styckena ska *det inte bortses från sådana delar av ämnets syfte och centrala innehåll* som rör säkerhet eller som hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Lagen tillämpas för första gången i fråga om utbildning som påbörjas höstterminen 2027 när det gäller gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, i fråga om utbildning som påbörjas höstterminen 2028 i årskurs 1–8 när det gäller grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan samt i årskurs 1–9 i specialskolan och i fråga om kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på utbildning som påbörjas efter den 31 december 2029.

3. Bestämmelserna i 16 kap. 30 och 34 §§ ska dock tillämpas för första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2030.

4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för årskurs 9 i grundskolan och anpassade grundskolan och för årskurs 10 i specialskolan för läsåret 2028/29, för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2027 när det gäller gymnasieskolan och för utbildning som har påbörjats före den 1 januari 2030 när det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

5. De upphävda bestämmelserna i 16 kap. 31 och 32 §§ ska fortsatt gälla för utbildning som påbörjas för den 1 juli 2030.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:18)

Bilaga 6

Efter remiss har yttranden kommit in från Ale kommun, Almega Utbildning, Botkyrka kommun, Centrala studiestödsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Falu kommun, Folkbildningsrådet, Funktionsrätt Sverige, Företagarna, Föräldraalliansen Sverige, Gislaveds kommun, Gotlands kommun, Gymnastik- och idrottshögskolan, Göteborgs kommun, Göteborgs universitet, Härnösands kommun, Högskolan i Gävle, Högskolan Väst, Idéburna skolors riksförbund, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Integritetsskyddsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Katrineholms kommun, Kils kommun, Kriminalvården, Kristianstads kommun, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, Landsorganisationen i Sverige (LO), Linköpings kommun, Lunds universitet, Malmö kommun, Malmö universitet, Motala kommun, Myndigheten för yrkeshögskolan, Norrköpings kommun, Olofströms kommun, Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan (VIS), Sala kommun, Skolväsendets överklagandenämnd, Skövde kommun, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Statskontoret, Stockholms kommun, Stockholms universitet, Strömsunds kommun, Svenskt Näringsliv, Sveriges Elevkårer, Sveriges Elevråd, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Sveriges Vägledarförening, Synskadades Riksförbund (SRF), Söderhamns kommun, Tierps kommun, Tingsryds kommun, Umeå universitet, Universitetskanslersämbetet, Universitets- och högskolerådet, Uppsala universitet, Vallentuna kommun, Varbergs kommun, Vimmerby kommun, Västra Götalandsregionen, Örebro kommun och Örebro universitet.

Därutöver har yttranden inkommit från Academedia, Afasiförbundet i Sverige, Almega utbildningsföretagen, Bildlärares riksförening, Fransk-läraryrket, Frida Utbildning AB, Folkuniversitetet, Göteborgsregionen, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap (Umeå universitet), Internationella Engelska Skolan i Sverige AB, Kunskaps-skolan i Sverige AB, Musiklärares Riksförening, Nationellt resurscentrum för biologiundervisning (Uppsala universitet), Nätverket Sveriges ämnesläraryrket, privatpersoner, Riksföreningen Lärarvetenskaperna, Språklärares riksförbund, Svenska idrottsläraryrket, Sveriges Ingenjörer, Sveriges matematikläraryrket, Saco Studentråd, Svenska riksförbundet för distansutbildning (SVERD), Sveriges förenade studentkårer, Sveriges Ingenjörer, Swedish Edtech Industry, Sydsvenska industri- och handelskammaren, Ung Företagsamhet, Utvecklingspedagogik Sverige AB och Waldorfskolefederationen och Waldorfläraryrket.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Barnombudsmannen, Bergs kommun, Elevernas riksförbund, Förbundet Sveriges Dövsblinda, Hörselskadades riksförbund (HRF), Lapplands Kommunal-förbund, Lerums kommun, Ljusdals kommun, Malå kommun, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Myndigheten för

delaktighet, Piteå kommun, Regelrådet, Region Norrbotten, Region Stockholm, Region Östergötland, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, Skolforskningsinstitutet, Smedjebackens kommun, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Tillväxtverket och Ängelholms kommun.

Sammanfattning av betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8) i relevant del

En skolmiljö som präglas av trygghet och studiero är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper. I dagens svenska skola finns problem med trygghet och studiero samt att många elever har en omfattande frånvaro. Brister i särskilt stöd och kränkande behandling är vanligt förekommande orsaker till frånvaro i skolan.

De samlade förslag som vi lämnar i detta betänkande syftar till att åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan, genom flera samverkande åtgärder. Vi lämnar också förslag om ett nationellt frånvaroregister.

Utredningens författningsförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Rektorn och läraren behöver förutsättningar att arbeta med tryggheten och studieron

Vi föreslår att rektorns ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero i skolmiljön ska tydliggöras i skollagen. Ansvar innebär att rektorn behöver bedriva ett verksamhetsnära ledarskap för att skaffa sig en heltäckande bild av nuläget och därefter vidta de långsiktiga och kortsiktiga åtgärder som krävs. Ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero innebär både ett förebyggande och ett operativt arbete.

Skollagen ska också tydliggöra att det är läraren som både bestämmer över och leder undervisningen. Skollagens bestämmelse om vårdnadshavares möjligheter till inflytande har i vissa fall övertolkats och vi ser därför behov av att nyansera den, så att det ska framgå att vårdnadshavare i begränsad omfattning ska ges möjlighet till inflytande.

Vi ser också hur regelverket kan förtydligas när det gäller lärarens befogenheter att hantera ordningsstörningar på ett mer effektivt sätt än vad som hittills är fallet. Läraren ska enligt vårt förslag få visa ut en elev ur undervisningslokalen utan att först ha uppmanat eleven att ändra sitt uppförande, när det är fråga om en allvarlig händelse. Vi föreslår också att de krav som hittills finns om att läraren skriftligt ska dokumentera en kvarsittning eller utvisning ur undervisningslokalen ska utgå, eftersom de kraven framstår som överflödiga.

Rektorn ska också få besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till, eller undervisas på annan plats, under en längre tid än vad som i dag är tillåtet.

För att tillförsäkra andra elever trygghet och studiero kan en elev i grundskolan redan i dag tillfälligt få undervisning på en akutskola, vilket kan finansieras med statsbidrag. Begreppet saknas hittills i skollagen, men vi föreslår nu att åtgärden definieras i lagtexten. Vi föreslår också att undervisning på en akutskola ska få överlämnas på entreprenad till en annan skolhuvudman.

Ett annat förslag gäller att rektorn ska få besluta att stänga av en elev fler gånger och under en längre tid än vad som i dag är möjligt. Elever som har varit avstängda har hittills rätt till kompensation för den undervisning som eleven gått miste om på grund av avstängningen. Vi har noterat att elever som har varit avstängda inte alltid är mottagliga för undervisning där och då i den aktuella situation som råder och menar därför att det är en rimlig ordning att dessa elever endast ska erbjudas kompensationsundervisning så långt det är möjligt. Det ska vara rektorn som avgör tidpunkten och formerna för hur en elev som varit avstängd ska erbjudas kompensationsundervisning, det kan exempelvis erbjudas på ett skollov.

Dessutom ska en ny disciplinär åtgärd införas i skollagen. Den nya åtgärden ger rektorn möjlighet att besluta att neka en elev tillträde till skolenheten, om synnerliga skäl föreligger med hänsyn till säkerheten och tryggheten. En sådan elev ska i stället få fjärr- eller distansundervisning.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att den nuvarande 5 kap. 21 a § och rubriken närmast före den bestämmelsen ska betecknas 5 kap. 13 c §,

dels att 1 kap. 3 §, 4 kap. 12 §, 5 kap. 3 §, 5 §, 6 §, 7 §, 12 §, 13 §, 14 §, 15 § och 24 §, 7 kap. 17 §, 15 kap. 16 §, 18 kap. 16 § och 28 kap. 9 § samt rubriken närmast före 5 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 5 kap. 5 a–b §§, 5 kap. 13 a–b §§ och 23 kap. 12 c § samt närmast före 5 kap. 5 a § och 5 kap. 13 b § två nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

I denna lag avses med

– *akutskola: en organisatorisk lösning som är knuten till en skolenhet där en elev i grundskolan tillfälligt ska ges undervisning utanför den egna skolenheten enligt 5 kap. 13 §,*

– *distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,*

– *elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,*

– *fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,*

– *fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap 7 § andra stycket,*

– *fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,*

– *fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,*

– *förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,*

– *konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,*

– konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,

– lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,

– läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,

– lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,

– skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

– utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen *bestäms och* leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

4 kap.

12 §

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska *i begränsad omfattning* erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:8)

Bilaga 9

Efter remiss har yttranden kommit in från Almega Utbildning, Barnombudsmannen, Brottsförebyggande rådet, Båstad kommun, Centrala studiestödsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Funktionsrätt Sverige, Förvaltningsrätten i Uppsala, Gnesta kommun, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Haninge kommun, Hudiksvalls kommun, Idéburna skolors riksförbund, Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Jönköpings kommun, Kammarrätten i Stockholm, Knivsta kommun, Kungsbacka kommun, Linköpings universitet, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Malmö kommun, Myndigheten för delaktighet, Norrköpings kommun, Orust kommun, Polismyndigheten, Regelrådet, Ronneby kommun, Skellefteå kommun, Skolforskningsinstitutet, Skolväsendets överklagandenämnd, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Statistiska centralbyrån, Stiftelsen Friends, Stockholms kommun, Storfors kommun, Sveriges Elevkårer, Sveriges Elevråd, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Sölvesborgs kommun, Uppsala universitet, Uppvidinge kommun, Årjängs kommun, Örebro kommun och Örnsköldsviks kommun.

Därutöver har yttranden inkommit från Afasiförbundet i Sverige, Antidiskrimineringsbyråerna, Autism Sverige, Bildlärares riksförening, Forum Livskunskap, Föräldraalliansen Sverige, Internationella Engelska Skolan i Sverige AB, Kommunal, Kunskapsskolan i Sverige AB, Mind, Neuroforum, Prestationsprinsen och vänner, Psykologförbundet, Riksförbundet Attention, Riksförbundet FUB, Riksföreningen för skolsköterskor, Sigtuna kommun, Skolan på ditt sätt, Sköldkörtelförbundet, Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri, Svenska Skolläkarföreningen, Sveriges Vägledarförening, Swedish Edtech Industry, Utvecklingspedagogik i Sverige AB, Waldorfskolefederationen och Waldorflärlärhögskolan.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Arboga kommun, Elevernas riksförbund, Göteborgs universitet, Haparanda kommun, Ludvika kommun, Nätverket unga för tillgänglighet, Karolinska institutet, Riksdagens ombudsmän (JO), Robertsfors kommun, Sameskolstyrelsen, Skövde kommun, Sveriges Kvinnoorganisationer, Tyresö kommun, Västerviks kommun och Ängelholms kommun.

Sammanfattning av betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9) i relevant del

Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen (U 2023:08) överlämnar sitt slutbetänkande På språklig grund, SOU 2025:9. Utredningens uppdrag har bestått av två delar. I den första delen har utredningen haft i uppdrag att se över ämnet svenska som andraspråk i syfte att ämnet bättre ska möta behoven både hos elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket och hos elever som kommit längre i sin andraspråksutveckling, antingen genom införande av ytterligare en kursplan för ämnet svenska som andraspråk eller genom en ny del i den befintliga kursplanen för ämnet. I den andra delen har uppdraget varit att analysera om, och i så fall hur, deltagande i modersmålsundervisning påverkar elevers integration, studieresultat och kunskapsutveckling i svenska språket i olika stadier och skolformer, och vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa att modersmålsundervisningen inte inverkar negativt på elevers integration eller kunskapsutveckling i svenska språket.

Del 1

I denna del presenteras utredningens förslag och bedömningar som tar sikte på att förbättra förutsättningarna för elever som är nybörjare i svenska och läser svenska som andraspråk.

Utredningens förslag

En kursplan för grundläggande svenska som andraspråk ska införas

Nyanlända elever i grundskolan och motsvarande skolformer som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket ska enligt dagens reglering följa kursplanen i svenska som andraspråk. Denna kursplan är dock inte anpassad för att möta elever som inte har några eller mycket begränsade kunskaper i svenska. Med tanke på hur viktigt det är att nyanlända elever så snart som möjligt lär sig det svenska språket så att de kan tillgodogöra sig utbildningen i övrigt är detta en omständighet som är problematisk. Utredningen föreslår därför att en **ny kursplan ska införas som riktas till nybörjare i svenska språket** i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Denna kursplan ska även kunna användas inom gymnasieskolans introduktionsprogram och, under vissa förutsättningar, inom anpassade gymnasieskolan. Kursplanen ska benämnas grundläggande svenska som andraspråk. Den ska anpassas för respektive skolform och kunna läsas av elever som är nybörjare i svenska språket oavsett ålder. Den ska tillsammans med den nuvarande *kursplanen* för svenska som andraspråk ingå i *ämnet* svenska som andraspråk.

Det huvudsakliga syftet med en kursplan för grundläggande svenska som andraspråk ska vara att ge nybörjare en bottenplatta av språkfärdigheter som de sedan kan bygga vidare på. När eleven nått de kunskaper som grundläggande svenska som andraspråk syftar till att ge

ska eleven direkt gå över till kursplanen för svenska som andraspråk. För att undvika inläsningseffekter föreslår utredningen att **en tidsgräns på två år** ska sättas för hur länge en elev i de obligatoriska skolformerna får ges undervisning enligt kursplanen för grundläggande svenska som andraspråk. Detta ska ses som en borte gräns och eleven ska ha möjlighet att övergå tidigare förutsatt att de avsedda kunskaperna har nåtts. För att veta var eleven befinner sig i sin andraspråkutveckling krävs regelbundna avstämnningar och kunskapsuppföljningar.

Eftersom studier enligt kursplanen för grundläggande svenska som andraspråk inte kan ge behörighet till ett nationellt gymnasieprogram, föreslår utredningen att **betyg inte ska sättas**. Vidare föreslår utredningen att så länge en elev följer denna kursplan ska elever **inte delta i nationella prov** i ämnet svenska som andraspråk eftersom eleven ännu inte tagit del av den undervisning som proven avser att pröva.

Målgrupperna för ämnet svenska som andraspråk ska ändras

För att undervisningen i svenska som andraspråk i de obligatoriska skolformerna ska få avsedd effekt är det viktigt att den ges till de elever som verkligen har behov av den. Enligt utredningens uppfattning är den nuvarande regleringen inte tillräckligt tydlig när det gäller vilka elever som kan ha behov av och därför komma i fråga för undervisning i svenska som andraspråk. Utredningen föreslår därför en ändring av målgrupperna som klargör att undervisning i svenska som andraspråk ska ges till elever som har behov av andraspråksdidaktik på grund av att de befinner sig i andraspråkutveckling i svenska. Eftersom elever som har svenska som modersmål och har vistats en längre tid utomlands också kan ha behov av andraspråksdidaktik ska även dessa elever få tillgång till svenska som andraspråk om sådant behov finns.

Rektorns beslut om svenska som andraspråk och dess olika kursplaner i de obligatoriska skolformerna ska fattas med stöd av ett nationellt kartläggningsmaterial

I de obligatoriska skolformerna är det rektorn som fattar beslut om undervisning i svenska som andraspråk efter en bedömning av en elevs behov. I dagsläget finns inget enhetligt sätt att göra en sådan behovsbedömning och beslutet fattas därför på olika grunder. Resultatet kan bli att elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk inte får tillgång till sådan undervisning. Omvänt finns en risk att elever med utländsk bakgrund placeras i svenska som andraspråk trots att något behov av ämnet inte har konstaterats eller att elever fortsätter att läsa ämnet även om behovet av det inte längre finns kvar. Utredningen föreslår därför att Skolverket ges i uppdrag att utarbeta ett material för kartläggning av en elevs behov av undervisning i svenska som andraspråk. Detta kartläggningsmaterial ska användas av rektorn i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan innan beslut fattas om vilket av svenskämnen en elev ska läsa. Det ska också ligga till grund för rektorns beslut om en elev ska följa kursplanen för grundläggande svenska som andraspråk eller kursplanen för svenska som andraspråk. Likaså ska det användas inför beslut om när en elev ska övergå från kursplanen för

grundläggande svenska som andraspråk till kursplanen för svenska som andraspråk och från ämnet svenska som andraspråk till ämnet svenska.

Elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ges vägledning i valet av svenskämne

För elever som har ett annat modersmål än svenska och går i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan är det frivilligt att delta i svenska som andraspråk. Eleven väljer därmed själv vilket svenskämne man vill läsa, utan att någon behovsbedömning ska göras. För att kunna göra ett välgrundat val krävs god kunskap om skillnaderna mellan de båda ämnena. Det är inte ovanligt att elever saknar sådan kunskap och ofta är det andra motiv som ligger till grund för elevens val, till exempel vilket ämne kamrater väljer, i vilket ämne eleven tror sig kunna få högst betyg eller på vilken schemaposition ämnet ligger. Utredningen menar att huvudmän behöver ta ansvar för att ge eleverna information och vägledning så att de kan göra informerade och välgrundade val. Utredningen föreslår därför att Skolverket ges i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial som huvudmännen kan använda för att vägleda elever inom gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan i valet av svenskämne. Syftet med informationsmaterialet ska vara att ge eleverna bättre förutsättningar att göra informerade och välgrundade val av svenskämne.

Betyg i ämnena svenska och svenska som andraspråk ska inte samtidigt kunna ingå i examens- eller studiebeviset eller i ett gymnasiebevis avseende anpassad gymnasieskola

Med anledning av riksdagens beslut om att ämnesbetyg ska införas i gymnasial utbildning kommer ämnesplaner som är anpassade för ämnesbetyg att tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. En önskad effekt av de nya ämnesplanernas konstruktion och det faktum att en elev kan byta mellan de likvärdiga ämnena svenska och svenska som andraspråk under sin gymnasietid är att en elev kan få fler poäng i svenskämnen än eleven de facto har läst. Utredningen föreslår att bestämmelserna ska ändras så att det framgår att endast ett av ämnena svenska och svenska som andraspråk kan ingå i examenseller studiebeviset eller i gymnasiebeviset avseende anpassad gymnasieskola. Om en elev har betyg i båda ämnena ska det ämne i vilket eleven har läst högst nivå med godkänt betyg ingå. Möjligheten att läsa ytterligare ett svenskämne som individuellt val ska tas bort men det ska fortsatt vara möjligt för en elev att byta svenskämne under gymnasieutbildningen.

Kompletterande åtgärder

Införande av kursplaner för grundläggande svenska som andraspråk är inte en åtgärd som isolerad är tillräcklig för att komma till rätta med de problem och behov av förändringar när det gäller undervisningen för elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska som utredningen har identifierat. Utredningen ser därför behov av kompletterande åtgärder för att införandet av nämnda kursplaner ska få avsedd effekt. Det kan också konstateras att införandet av kursplaner för grundläggande svenska som

andraspråk kommer att ställa krav på skolhuvudman och rektor när det gäller att implementera dessa. Det är utredningens bedömning att ett implementeringsstöd kommer att behövas och det bör därför ges i uppdrag åt Skolverket att utforma sådant stöd. Fokus bör vara hur man på bästa sätt organiserar verksamheten och hur man använder tid och personalresurser så att målgruppen får gynnsamma förutsättningar att så snabbt som möjligt utveckla grundläggande kunskaper i svenska. Det kommer också att krävas kompetensutvecklingsinsatser för lärare som ska undervisa i grundläggande svenska som andraspråk. Sådana insatser bör erbjudas av Skolverket. Skolverket bör även erbjuda kompetensutveckling för bedömning av behov av ämnet svenska som andraspråk.

Betänkandets lagförslag (SOU 2025:9) i relevant del

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

att 10 kap. 15 §, 11 kap. 19 §, 12 kap. 15 §, 13 kap. 16 §, 15 kap. 22 § och 18 kap. 22 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

15 §¹²⁵

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär undantag från första stycket för ämnet svenska som andraspråk.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

11 kap.

19 §¹²⁶

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i anpassade grundskolans ämnen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär undantag från första stycket för ämnet svenska som andraspråk.

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

¹²⁵ Senaste lydelse 2017:620.

¹²⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

12 kap.**15 §¹²⁷**

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär undantag från första stycket för ämnet svenska som andraspråk.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

13 kap.**16 §¹²⁸**

Betyg ska sättas i sameskolans ämnen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär undantag från första stycket för ämnet svenska som andraspråk.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

15 kap.**22 §¹²⁹**

Betyg ska sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett godkänt betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Betyg ska också sättas

1. efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete, och
2. i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan

¹²⁷ Senaste lydelse 2017:620.

¹²⁸ Senaste lydelse 2017:620.

¹²⁹ Senaste lydelse 2022:147.

med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär undantag från tredje stycket 2 p. för grundskolans ämne svenska som andraspråk i de fall undervisning i detta ämne får förekomma.

18 kap.

22 §¹³⁰

På de nationella programmen ska betyg sättas i ämnen och efter genomfört gymnasiearbete i anpassad gymnasieskola. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

Om en elev på ett individuellt program har läst ett ämne enligt 19 kap. 15 §, ska betyg sättas när ämnet är avslutat. Om ämnet består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet.

När ett betyg sätts på en högre nivå i ett ämne med flera nivåer ska betyget anses omfatta lägre nivåer i ämnet och ersätta betyg som har satts på sådana nivåer.

Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans ämnesplan ska, i stället för vad som föreskrivs i 23–26 §§, betyg sättas enligt bestämmelserna i 15 kap. 22–27 §§ om betygssättning i gymnasieskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär att betyg inte ska sättas i grundskolans ämne svenska som andraspråk, och i ämnet svenska som andraspråk för anpassade grundskolan, i de fall undervisning i dessa ämnen får förekomma.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Lagen ska, i fråga om 16 kap. 27 och 28 §§, tillämpas första gången för gymnasieexamen som utfärdas efter den 1 januari 2028 och i övrigt för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2028.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:9)

Bilaga 15

Efter remiss har yttranden kommit in från Borås kommun, Diskrimineringsombudsmannen, Göteborgs kommun, Göteborgs universitet, Helsingborgs kommun, Hässleholms kommun, Högskolan Dalarna, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Kalmar kommun, Laxå kommun, Linnéuniversitetet, Ljungby kommun, Malmö kommun, Malmö universitet, Myndigheten för delaktighet, Mölndals kommun, Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk, Salems kommun, Sametinget, Simrishamns kommun, Skolforskningsinstitutet, Smedjebackens kommun, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stockholms kommun, Strängnäs kommun, Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Lärare, Trollhättan kommun, Uppsala kommun, Uppsala universitet, Vetlanda kommun, Västerås kommun och Östersunds kommun.

Därutöver har yttranden inkommit från Föräldraalliansen Sverige, Humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet, Institutet för språk och folkminnen, Internationella Engelska skolan i Sverige AB, Kungliga biblioteket, Kunskapsskolan i Sverige AB, Rörelsefolkhögskolornas interesseorganisation, Språklärarnas riksförbund, Sverigefinländarnas delegation, Sverigefinska Riksförbundet och Sveriges vägledarförening.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Almega Utbildning, Arvidsjaur kommun, Barnombudsmannen, Dals-Eds kommun, Elevernas riksförbund, Filipstads kommun, Forshaga kommun, Funktionsrätt Sverige, Högskolan Väst, Idéburna skolors riksförbund, Institutet för näringslivsforskning, Jämställdhetsmyndigheten, Mullsjö kommun, Norbergs kommun, Regelrådet, Riksdagens ombudsmän (JO), Sameskolstyrelsen, Sorsele kommun, Svenskläraryöreningen, Sveriges Elevkårer, Sveriges Elevråd, Sveriges Skolledare, Tanums kommun, Tranås kommun, Täby kommun och Ånge kommun.